

REVISTĂ DE CULTURĂ

Anul XXIII • nr. 403 • 2023

Apare sub egida
Societății Scriitorilor Târgovișteni
Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România

COLEGIUL DE REDACȚIE

Redactor-șef / fondator

VALI NIȚU

Seniori editori

GEORGE COANDĂ

VICTOR PETRESCU

MIHAI STAN

GEORGE TOMA VESELIU

Secretar de redacție

GEORGE D. PITEȘ

Secretar de redacție adjunct

ELENA V. PITEȘ

Redacția – Str. Câmpulung, nr. 87A (Arh. Gh. Pinte, nr. 11A), 130072, Târgoviște, Dâmbovița
tel. 0722 362 852; tel. 0723 586 156
e-mail: valimpact@yahoo.com; georgedpites48@yahoo.com; www.impactdb.ro

Revistă editată de Editura Bibliotheca, str. Nicolae Radian, bl. KB2/3, 160062,
tel. 0761 136 921; 0724 636 300; e-mail: bilbioth@gmail.com; www.bibliotheca.ro
Tiparul la Biblioprint Târgoviște

Tehnoredactor: LOREDAN MARCU

Tipar: ALEXANDRU ANCUȚA

Reproducerea parțială sau integrală a unor articole din revistă
fără aprobarea redactorului-șef intră sub incidența legii drepturilor de autor.

Potrivit art. 206 CP, responsabilitatea
juridică pentru conținutul articolelor
revine exclusiv semnatărilor acestora
ca persoane individuale.

ISSN 1222-8133
Revista poate fi citită și online la adresa
www.impactdb.ro

Cuprins

Critică și istorie literară.....	5
Târgoviște-India – Mihai Stan	6
Misterele Târgoviștei – George Coandă	10
Elena Văcărescu în viziunea contemporanilor săi – Victor Petrescu	14
Elena Oprea Cămpina – George Toma Veseliu.....	19
Petru Creția – evocare confidențială – Dumitru Copilu-Copillin	22
Doina lui Mihai Eminescu – Nicolae Ionel	26
Dorina Ene – Titi Damian.....	31
Mișcarea tremurată a gândului devenit cuvânt (Învățând de la Chiru Cătălin Cristea) – Constanța Popescu	36
Character Assassination – Magda Ursache.....	38
Mecanica sentimentelor – Alexandru Florin Țene.....	42
Ut pictura poesis – Ștefan Luchian – Petre Constantinescu	47
Relativitatea și Eminescu – Corneliu Berbente	51
De la theatrum mundi la măști individualizate – Emilia Stajila	54
O carte rară – Veronica Balaj.....	58
Un autor insolit – Eugenia Duță	61
Proză.....	65
Floare de cactus – Ecaterina Botoncea	66
Pronosport – George D. Piteș	71
Iubesc să iubesc, scriu să respir, trăiesc să iubesc – Vali Nițu	77
Testul șoricelului – Dan Gâju	82
Je t'aime... moi non plus – Iulian Moreanu	89
Amicul barieră – Aurelian Silvestru	92
Însemnările unei puștoaice din secolul trecut – Mirela Haralambie	96
A face dragoste cu viața – Carmen Georgeta Popescu.....	99
Vânzătorul de cuvinte – George Ioan Canache	103
Relația hârtie-gând – Constanța Popescu	107
Căciula cu patru bilețele – George Ioniță	113
Deceluș - Găinile și porumbul – Alexandru Sprânceană.....	116
File dintr-un jurnal sentimental – Liliana Moldovan	121
Cum au salvat rândunelele paștele – Flori Bungete	123
Veta lu' Ciocea – Dan Șalapa	125
Despre prietenie – Daniela Gifu.....	128
Poezie	129
E-o vreme cam ciudata mi se pare – Grigore Grigore	130
Mereu se strâng poeții – Florea Turiac	132
Când peste uneori – George D. Piteș	133
Fior în lut – Florentina Chifu.....	135
Imnul școlii – Constantin Voicu.....	137

Vreau un bătrân – Vasile Didoacă Dojană	138
În lumea asta mare – Florian Tănase	140
Arămiu profund – Adrian Stângă	142
A nins... – George Ioniță	143
Parfum de anotimp – Ileana Dumitrescu	144
Pelerin fără ochi – Alensis De Nobilis	146
Gând umbrit – Doina Moritz	148
În ochii tăi – Rodica Ochiș	150
Petale cu emoții purpurii – Alexandra Rusu-Busuic	152
Pacea – Geta Lipovanciuc	154
După faptă și răsplată – Ada Zaporjanu	156
Primăvară și război – Luci Trușcă	158
Al soarelui negru – Gabriel Gherbăluță	160
Vindecare – Camelia Pulbere	161
Mireasa care alearga după mine – Sebastian Golomoz	163
Clipa – Elena V. Piteș	165
Poemele cu ochii verzi – Daniela Părvu Dorin	167
Un pisc al tăcerii – Lidia Grosu	169
Te iubesc – Anna Leah	171
Adiata prorocului mincinos – Raul Constantinescu	173
Poem pentru tine – Loredana Zeller	175
Cu ochii larg deschiși – Mihaela Oancea	177
Așteptare ciudată – Bogdan Nicolae Groza	179
Împușcă-mă cu fericire! – Roxana Răcoreanu	181
Atât de singură – Elena Lucia Spătariu-Tudose	183
Trandafiri pentru mâine – Carmen Camelia Stănescu	185
De ziua mea – Oana Frențescu	187
În numele meu – Liuba Liubastra V. Botezatu	189

Caleidoscop.....191

Serghie Bucur – Salonul editorial „Ion Hediale Rădulescu” - 2022	192
Flori Bungete – Pe urmele domnițelor brâncovene	194
Ioana Stuparu – Dublă lansare de carte	196
George D. Piteș (Argus)	
Ziua copilului sărbătorită prin cuvânt, sunet și culoare	197
Simpozion dedicat „Înălțării Domnului” și Zilei Eroilor	198
Remember – poetul Florin Vârlan Neamțu	199
Lansare de carte „Puncte de reper în istoria literaturii române”	
a poetului și criticului literar Nicolae Oprea	200
Gala Poeziei Patriotice	202
Săptămâna Mondială a Romanului	204
Ziua Armatei Române	206
Vernisarea expoziției de pictură „Coloane de bazalt”	
a pictoriței Ana Amuzescu	208
Festivalul-Concurs Național de Literatură	
„Moștenirea Văcăreștilor”	210
Inaugurarea Casei de Cultură	
„Mihai Eminescu” din comuna Bezdead	212
Emoția culorilor	214

**CRITICĂ
ȘI ISTORIE LITERARĂ**

Mihai Stan

Târgoviște – India*

La Târgoviște, prin Editura Bibliotheca (fondată 1997) la început, apoi prin Societatea Scriitorilor Târgovișteni (2005), s-au stabilit relații culturale temeinice cu Asociația Culturală România-India (RICA), precum și cu Academia Internațională „Mihai Eminescu” (fondată de dr. George Anca în 1981 la Delhi – India), numeroși scriitori din SST activând în cadrul celor două entități culturale într-un proiect comun cu Ambasada Indiei la București.

Câteva titluri apărute la Bibliotheca sunt lămuritoare: *Dharma hindusă. Ghid pentru profesori* (2002), editor Nawal K. Prinja (carte menită să deschidă orizonturi noi celor interesați de cultura indiană și însetați de adevăr); *Gramatica sanscrită în versiunea lui Mihai Eminescu* – 2004 (a reprezentat prima tipărire cu litere devanagari a faimosului manuscris eminescian – edițianățională îl publică în facsimil –, incluzând comentarii de Amita Bhose, acad. Dimitrie Vatamaniuc, Sergiu Al. George); *Literary Anthropology* – 2005, de George Anca (pornește de la *Sakuntala* lui Kalidasa, cuprinzând studii de indo-eminescologie și indo-brâncușologie); *Jurnal din Delhi* – 2005, de Rodica Anca (evocă și întâlniri cu personalități din Capitala Indiei precum Satyavrat Shastri, Margaret Chatterjee, Urmila Rani Trikha, Andre și Esha Beteille); *Târgoviște-India* – 2008 (este o antologie poetică poate unică în lume, cu traduceri în engleză din 20 de poeți membri ai Societății Scriitorilor Târgovișteni, față în față, cu versiuni românești din 60 de poeți indieni, începând cu Rabindranath Tagore). Chiar *Partea nimănui* (2010), cartea de poeme proprii a traducă-torului antologiei, George Anca, poate fi greu înțeleasă fără gândul la poeticile indiene.

În premieră absolută a fost publicată la aceeași editură (2011) o carte semnată de cercetătoarea indiană, Zricha Vaswani (de menționat că un capitol fusese publicat anterior în „Litere”). Volumul a fost lansat pe 25 ianuarie în cadrul Simpozionului „Eminescu și spiritualitatea indiană desfășurat la salonul „Colecviile de Marți” (București, str. J. L. Calderon), moderat de dr. George Anca, fiind declarat *Anul Eminescu* (161) și *Tagore* (150), eveniment la care au participat și 8 scriitori târgovișteni membri ai Academiei Internaționale „Mihai Eminescu”.

„Eminescu și gândirea indiană”, inițial teză de doctorat (susținută la Universitatea „Dr. Bhim Rao Ambedkar) a doamnei Zricha Vaswani, este un volum bilingv (română-engleză) în care autoarea realizează „o operă

semnificativă de literatură comparată și cercetare filologică [...] bazându-se pe opera unui singur poet român, Mihai Eminescu. Lucrarea sa este o punte între două culturi aparent diferite” (dr. R.K. Shukla – India, referent doctoral).

Autoarea însăși mărturisește în prefață: „Ofer această cercetare cititorilor ca probă absolută a supremei spiritualități a lui Eminescu. Este spre creditul lui, mai degrabă decât a detracta de la acesta, că de-a lungul vastelor răstimpuri de cultură, religie, crezuri, credință, condiționare, presiune socială, distanțe în timp și limbă, el încă a putut întinde o mână spre structurile antice sanscrite în căutarea iluminării sale. Aceasta este, în opinia mea, supremă creativitate.” Reconfortantă gândire/ atitudine, opusă celor care l-au declarat pe Mihai Eminescu „perimat” sau „supraevaluat”. Asemenea și faptul că în anul 2009 Eminescu face încă obiectul unei teze de doctorat în... India. Să ne învețe, oare, din nou, străinii să ne apreciem valorile?!

Intrând în structura propriu-zisă, cititorul atent descoperă că autoarea pune în paralel excerpte din poemele eminesciene cu cele selectate din scripturile hinduse sau budhiste. „Nu este vorba de corpusul scripturilor, nici de selecționesențialiste ci de declanșări analogice, asociative, intermediare de lectura empatică a lui Eminescu. Scripturile se regăsesc într-o modernitate-surpriză, într-un epitom indo-european”, observă dr. George Anca, traducătorul și îngrijitorul ediției. Și mai departe: „Autoarea, ca o dansatoare într-un templu, desfășoară valori magice, într-o revelație interculturală, într-un estetic avatar, ca și cum ar fi prima și unica medium-cititoare a lui Eminescu sanscrit.”

După revelarea lui Eminescu – în anii de adolescență petrecuți în România – prin manuscrisul traducerii gramaticii sanscrite a lui Franz Bopp aflat la Universitatea din Iași, Zricha Vaswani, reîntoarsă în India, găsește subiectul acestui studiu în care pune în corespondență părți din poemele lui Eminescu cu fragmente din scripturile supreme ale vechii-noii Indii: *Odă – Katha Upanishad; Glossa – Sutta Nipata; Rugăciunea unui dac – Rig-Veda; Scrisoarea I – Rig-Veda; Luceafărul – Srimad Bhagavad Gita; Kamadeva – Sakuntala; Mortua est – Budha-Karita.*

Dacă despre „Scrisoarea I” autoarea se mărginește la o informație succintă („Scrisoarea I” a fost publicată prima oară în revista literară „Convorbiri Literare” la 1 Februarie, 1881), despre „Rig-Veda” consideră necesară o prezentare ceva mai extinsă, special pentru lectorul român, nefamiliarizat cu unii termeni.

„Veda (în sanscrită, „cunoaștere”) cuprinde cea mai veche literatură sacră a Indiei consistând primordial în patru colecții de imnuri sacre ori versuri, porțiuni poetice detașate și formule ceremoniale. Cele patru Vedas au fost compuse în Vedică, o formă arhaică a curentului sanscrit printre popoarele vorbitoare de indo-europeană care au intrat în India din regiunile iraniene. Cele mai vechi porțiuni din Vedas se crede a-și avea originea în jur de 1300-1000 î.Hr., totuși, Vedas, în forma lor prezentă se crede că ar data doar de la sfârșitul celui de-al 3-lea secol î.Hr. Înainte de a așterne în scris textele prezente, înțelepțiiinumițiRishis transmiteau oral materia vedică.

Imnurile din Vedas au format un corp liturgic care crește în parte pe lângă cultul aceluiași ritual și sacrificiu. Ele proslăveau zeitățile ereditare, care în cea mai mare parte personificau variate fenomene naturale și cosmice, cum sunt focul (Agni), soarele (Surya și Savitr), aurora (Usha), furtunile (Rudras),

războiul și ploaia (Indra), onoarea (Mitra), autoritatea divină (Varuna) și creația (Indra, cu un oarecare ajutor al lui Vishnu). Imnurile erau compuse pentru zei și multe erau recitate sau cântate în timpul ritualurilor. Cele patru Vedas, Rig-Veda, Sama-Veda, Yajur-Veda, și Atharva-Veda sunt cunoscute și ca Samhitas (în mare, „colecție”). Cea mai de seamă colecție, Samhita, de astfel de imnuri, din care „hotr” (preotul șef) își extrăgea materialul pentru recitățile sale, este Rigveda. Formulările sacre cunoscute și ca mantras erau recitate de preotul responsabil al focului sacrificial și al desfășurării ceremoniei; aceste mantras și versuri au fost strânse cu timpul în Samhitas cunoscute colectiv ca Yajurveda. Un al treilea grup de preoți, condus de un „udgatr” (cântăreț) interpreta recitări melodice care, deși luate aproape în întregime din Rigveda, au ajuns să fie aranjate ca o Samhita separată, Samadeva (Veda Cântecelor). Acestor trei Vedas-Rig, Yajur și Sama, cunoscute ca „trayi-vidya” (întreita cunoaștere), li se adaugă a patra, Atharvaveda, o colecție de imnuri, rostiri magice și incantații care reprezintă mai mult un nivel folcloric al religiei și rămâne parțial în afara sacrificiului vedic. Întregul corpus al literaturii vedice – Samhitas și expunerile care le-au fost atașate, Brahmanas, Aranyakas, și Upanishads – au fost considerate Sruti, produs al revelației divine”. Întreaga literatură pare a fi fost prezervată oral (chiar dacă anterior vor fi existat manuscrise care să asiste memoria). Chiar și astăzi, multe din aceste lucrări, mai ales cele mai vechi trei Vedas, sunt recitate cu subtilități de intonație și ritm ce s-au transmis din zilele timpurii ale religiei vedice în India.

În continuare autoarea surprinde similitudini între „Rig-Veda” și „Scrisoarea I”. „Scrisoarea I” conține o adâncă influență din Imnul Creației din Rig-Veda. A se compara, de exemplu, scena de dinainte de Creație așa cum e zugrăvită în Rig-Veda: „Nici ceva nici nimic nu exista” care este exact ce spune Eminescu despre ea: „La-nceput pe când ființă nu era, nici neființă”. Similar, pe când profeții Rig-Vedici se miră „Ce acoperea totul? Ce adăpostea? Ce ascundea? / A fost abisul fără fund al apei?”. Eminescu surprinde perplexitatea lor în versetele: „Fu prăpastie? Genune? Fu noian întins de apă?”. Al doilea (?) verset din Imnul Creației din Rig-Veda a fost transliterat aproape complet de Eminescu în „Scrisoarea I”. Astfel versetele din Rig-Veda: „Nu exista moarte, așadar nu exista nemuritor” se citesc ca „La-nceput pe când ființă nu era, nici neființă./ Pe când totul era lipsă de viață și voință” în „Scrisoarea I”; similar versetul din Rig-Veda: „Nu era lumină de noapte, nu lumină de zi” a influențat versul lui Eminescu, „Când nu s-ascundea nimica, deși tot era ascuns” în „Scrisoarea I”; și mai departe: „Cel Singur sufla fără suflu în sine” a fost prezentat de Eminescu „Când pătruns de sine însuși odihnea cel nepătruns”.

Tema adâncului întuneric de dinaintea Creației așa cum este zugrăvită în Rig-Veda a fost din nou redată, aproape cuvânt cu cuvânt de Eminescu în „Scrisoarea I”, chiar dacă după aceasta a elaborat asupra ei pe cont propriu. Astfel, versetul din Rig-Veda: „Întuneric era și totul la început era ascuns” a fost formulat de Eminescu „Când nu s-ascundea nimica, deși tot era ascuns”. Cât despre următorul verset din Rig-Veda: „În adâncă beznă, un ocean fără lumină”, la Eminescu apare prin sinonime: „...era un întuneric ca o mare fără-rază”.

Începutul Creației, potrivit Rig-Veda, a fost „germenul” care a „izbucnit” datorită „căldurii fierbinți” spre a revela „o natură”. Eminescu, în „Scrisoarea I” ne spune că începutul Creației a fost un „punct” (=„germen”) care „se mișcă” (=„a izbucnit”) datorită „haosului” (=„căldura fierbinte”) spre a deveni „mamă”, apoi iarăși „tată” (=a revela „o natură”). Astfel, spune Zricha Vaswani, în Rig-Veda avem: „Germenul ce încă zăcea acoperit în umbră/ Izbucnește, o fire din căldura fierbinte” iar în „Scrisoarea I”, „Dar deodată un punct se mișcă... cel întâi și singur. Iată-l / Cum din chaos face mumă, iară el devine Tatăl...”

Oricine citește rândurile de mai sus din Rig-Veda cu o minte sensibilă va observa paradoxul întregului nemăsuratei, vastei și infinit variatei Creații izbucnind dintr-un mic, singur „germen”. Nici Eminescu, citindu-le, nu a rămas insensibil: „Punctu-acela de mișcare, mult mai slab ca boaba spumei / E stăpânul fără margini peste marginile lumii...”. Când Eminescu scrie: „De-atunci negura eternă se desface în fășii, / De atunci răsar lumea, lună, soare și stihii...” se aseamănă cu „yepoets”, din cuvintele profeților vedici. „Cumpănind hotarul dintre lucruri create / Și necreate.”

În fapt, în poemul lui Eminescu „Scrisoarea I”, această întregă porțiune legată de Creație a fost introdusă în mijlocul poemului ca meditații ale unui filosof, creând aceeași imagine ca rândurile vedice de mai sus. Pentru a-l cita pe Eminescu din „Scrisoarea I”: „Pe când luna strălucește peste-a tomurilor bracuri, / Într-o clipă-l poartă gândul îndărăt cu mii de veacuri: / La-nceput, pe când ființă nu era, nici neființă...”

Lungul citat are rostul de a prezenta pentru cei ce nu vor putea intra în posesia cărții, modelul interpretării oferite de Zricha Vaswani.

În final autoarea conchide că astfel, versiunea lui Eminescu a imnului Rig-Vedic al Creației în poemul „Scrisoarea I” este o probă limpede de admirație genuină invocată în el. Imnul Creației din Rig-Vedaștim astfel că a fost adânc îmbibat în mintea și inima lui Eminescu, transformând și hrănind sufletul însetat și cuprinzându-i toată ființa.

Apariția acestei cărți la Editura Bibliotheca nu este un accident, ci o etapă a proiectului amintit RICA-SST-Ambasada Indiei. Următoarele apariții ale acestui proiect cultural transnațional sunt „Introducere în Jainism” de Rudi Jansma și Sneh Rani Jain; *Mantra Eminescu*, de George Anca. În acest context, editarea în 2008 a antologiei de poezie „Târgoviște-India. Antologie poetică/Poeticalanthology”, nu mai pare – după aprecierea unora – „o ciudățenie”.

Să amintim că în septembrie 1975, poetul Ayappa Paniker, oaspete al vechii Capitale a Țării Românești, a compus, parcă premonitoriu următorul poem „Târgoviște” (publicat în Litere nr. 11-12 (68-69), 2005): „*Bătrânul Mircea târg în dublă vista/ cocoțat între două râuri, / unul al trecutului și altul al viitorului, / hrănit de Caragiale și Văcărești: / înalță-te, pasăre a prosperității, / pe aripile poeziei și ale oțelului/ logodind trupul cu spiritul, / poezia ta precum oțelul de puternică, / oțelul tău strălucind precum poezia.*”

Și nu din întâmplare un Amfiteatru al Universității „Valahia” din Târgoviște poartă numele lui Rabindranath Tagore.

* ZrichaVaswani, *Effect of indian thought on Mihai Eminescu/ Eminescu și gândirea indiană*, ediție bilingvă româno-engleză, traducere George Anca, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2011

George Coandă

Misterele Târgoviștei – Bătălia de la Cotul cel Mare al Ialomiței

1442

Martie. În urma dezastrului înregistrat de o armată otomană, comandată de **Mezid-Beg**, în Transilvania, la „locul Capu”, acesta și fiul său pierind în atacul condus de **lancu de Hunedoara, Murad al II-lea**, bănuindu-l pe **Vlad Dracul** de hainie, îl cheamă la Înalta Poartă, împreună cu fiii săi **Vlad** și **Radu**, și-i închide la Adrianopol. La Târgoviște rămâne un fiu al său din flori, nevârstnicul **Mircea**, pe care i l-a dăruit **Căltuna**, o brăileancă, dar pe care-l alungă, după ce pătrunde în Țara Românească, **lancu de Hunedoara**. Acesta încredințează tronul lui **Basarab al II-lea**, fiu al lui **Dan al II-lea**, la sfârșitul lunii august.

2 septembrie. **lancu de Hunedoara** obține o strălucită victorie împotriva otomanilor conduși de **Şehabeddin**, beglerbegul Rumeliei, un general încercat și temerar. Bătălia are loc nu departe de Târgoviște, la ieșirea din munți. Asupra locului există încă unele dubii. Luând în calcul că lancu nu putea veni decât pe una din cele două căi de acces dinspre Transilvania – la vest, de la Brașov, prin Câmpulung și pe Valea Dâmboviței, și la est, tot de la Brașov, prin Pietroșița și apoi pe Valea Ialomiței –, amândouă întâlnindu-se la Târgoviște, Cetate de scaun, generalul trebuie să fi mărșăluit pe cea de la est, mai puțin cunoscută otomanilor și mai greu de abordat. Astfel, ar fi de crezut că bătălia s-a dat pe aproape de Târgoviște, turcii fiind luați prin surprindere, ei având ochii ațintiți spre drumul Câmpulungului. Cum am spune astăzi, **lancu** a apelat la „factorul surpriză”. Cert este că victoria marelui **Huniad**, din oastea sa făcând parte și numeroase detașamente de români transilvăneni, a marcat debutul unei lungi și glorioase campanii împotriva Imperiului Otoman.

Istorie culturală Renașterea românească de la Târgoviște

Este un fenomen de sorginte europeană care debutează în capitala Țării Românești de la Târgoviște în vremea domniei lui **Radu IV cel Mare**, domnitor patriot și luminat care, în 1507, îl aduce și-l găzduiește la Mănăstirea Dealu, pe

călugărul tipograf cetinian **Macarie**. La această mănăstire, **Macarie** își instalează tiparnița, de altfel, prima „mașină de tipărit” din spațiul românesc, dar și din cel sud-est european. Din teascul acestei tiparnițe, Macarie trage prima carte tipărită din Țările Românești și din orizontul cultural al Europei de sud-est, „**Liturghier**”, în limba slavonă, în format mic, cuprinzând 128 foi (256 de pagini) și care se recomandă prin acest „sumar”: povățuiri ale **Sf. Vasile cel Mare** destinate preoților; rânduielele Proscomidiei; liturghiile **Sf. Ioan Gură de Aur**, **Sf. Vasile cel Mare** și ale Darurilor mai înainte sfințite; Litiei; binecuvântările colivei sau ecfosinele de la Vecernie și Utrenie. Și tot din tiparnițamacariană apare la 16 august „**Octoihul**”(„**Osmoglasnicul**”), iar la 25 iunie 1512 „**Tetraevanghelul**”. Toate aceste lucrări de cult ortodox au avut o largă răspândire în spațiul românesc, ajungând până la Moscova, la sud-vest și sud-est de Dunăre. Începută astfel, Renașterea românească a fost marcată până la epoca lui **Constantin Brâncoveanu** – care a fost să fie încununarea sa strălucită – de celebrele „**Învățăături către fiul său Teodosie**” ale lui **Neagoe Basarab**, de opera tipografică a lui Dimitrie Liubavici, la 1545, și a diaconului **Coresi ot Târgoviște**, de domnia renaștentistă, sub raport arhitectural, eclezial și laic a lui **Petru Cercel** (1583-1585) de „curțile academice” din vremea acestui domn și a lui **Mihai Viteazul**, în anii 1593-1598, de „școlile de înaltă învățătură” de rang universitar (Schola graeca et latina) și revigorarea tiparului de sub patronajul lui **Matei Basarab** și **Udriște Năsturel**, de creația de cronici de la **Teodosie Rudeanu** la **Constantin Cantacuzino** și **Radu Greceanu**, și de arta picturală bisericească ilustrată de harul unor „zugravi de subțire”, de eclatanta arhitectură brâncovenească. Două secole și mai bine de Renaștere care s-a resimțit în toate azimuturile culturale românești și al căror debut – reiterăm ideea – stă sub semnul voievodal și creator al Târgoviștei. Renașterea românească și-a avut începutul la două secole după cel al Renașterii din occidentul european și a coincis cu ultima parte a acesteia datorită existenței la acel moment a unor condiții specifice de manifestare a acestui fenomen: interesul, mai ales al voievozilor de la Târgoviște, pentru artă și educație prin școală, pentru literatura parenetică: efortul unor cărturari pentru realizarea unor lucrări istoriografice; o semnificativă și diversă operă tipografică; accentuarea centralizării statale în jurul domnitorului și tendințele de ieșire din starea de suveranitate față de Imperiul Otoman; cultivarea limbii române. Conturând spiritul Renașterii românești de la Târgoviște, funcție de condițiile economice și sociale marcate de suzeranismul medieval al Porții otomane, se poate aprecia efortul unor voievozi și intelectuali ai epocii de a se smulge, cel puțin cultural, de sub opresiunea Istanbulului, tinzând la integrarea noastră în spiritul renaștentist al Occidentului. Să recunoaștem ferm: prin ortodoxia românească Renașterea europeană a pătruns în spiritualitatea românească. Tiparul, de exemplu, a venit la Mănăstirea Dealu în desăgile călugărului **Macarie**, la 1508, de la Veneția, unde, de altfel, acesta învățase secretele invenției lui **Gutenberg**. În lumea catolică, deci. Iar punerea în pagină a „**Liturghierului**” – a primei cărți tipărite în cetatea voievodală – este una de inspirație, tehnică și artistică, occidentală. Este o capodoperă de rafinament și ingeniozitate renaștentistă. Și mai trebuie reținut un amănunt deosebit de semnificativ: **Radu cel Mare**, pricepând valoarea invenției gutenbergiene, nu va fi stat mult pe gânduri și va fi adus la

Târgoviște prima „mașină de tipărit” doar la 68 de ani de la „intrarea în producție” a acesteia la Mainz. Pentru acea vreme, așa cum s-a întâmplat în Occident, instalarea tiparului la Târgoviște a declanșat o efectivă revoluție culturală în sud-estul european. Nu este o chestiune de urbicentrism târgoviștean și nu este cu atât mai mult cu cât este dovedit că orașul cetate-capitală a jucat ani buni rolul principal de centru cultural în lumea sud-est europeană, absorbind și, în același timp, iradiind spiritualitate în sens cognoscibil axiologic. În fond, Târgoviștea ortodoxă și, totodată, ecumenică, deschisă comprehensiv, deci, spre toate zărilor spiritului european – cu tot defazajul cultural (explicabil, de altminteri) –, față de debutul temporal al Renașterii în Occident și-a exercitat acțiunea sa creatoare în spațialitatea delimitată de „limesul ponto-nistrean”, spațialitate purtând în substanțialitatea sa „genele” nepieritoare ale romanității orientale. Că Târgoviștea renașcentistă și-a exercitat acțiunea creatoare – amintită mai înainte – în cadrul romanității orientale, parte organică a romanității europene, așadar în orizontul geohistoric al limesurilor, nu mai începe îndoială. Efortul de a fi în acest orizont este ilustrat, de pildă, de epoca lui **Matei Basarab** când, prin strădaniile domnitorului însuși, ale Doamnei sale, Elina, și ale învățatului **Udriște Năsturel**, viața culturală a cetății este obstinat racordată la geocivilizația Renașterii latine occidentale. În acest sens nu este întâmplătoare acțiunea unor emisari vaticani ai Congregației De Propaganda Fide de a atrage Curtea voievodală de la Târgoviște în sfera de interes a catolicismului. Este cert că Târgoviștea Renașterii românești a fost cetatea unor preeminențe culturale. Barocul său, cărturăresc și artistic, nu a fost excesiv de încărcat și disimetric, ci calat pe tradiția locului, configurând o anumită măreție simplă, forma neeludând conținutul. Preluând din Occidentul european un stil, Renașterea românească l-a prelucrat proiectându-i o aură autohtonă. Ceea ce a fost evident manifestat în școală (epoca mateină) și artă (epoca brâncoveană). De altfel, „momentul matein” a adus în bibliotecile umaniste ale românilor o seamă de lucrări (traduceri, dar și originale) care nu pot fi disjunctivate de efectul școlilor de „înaltă învățătură” de la Târgoviște, fie că amintim tălmăcirea lui **Mihail Moxa** a unei pravile – prima carte în limba română ieșită de sub un teasc tipografic în Țara Românească – sau marele cod „**Îndreptarea legii**”, tipărit în Cetatea de Scaun a lui **Matei Basarab**. **Udriște Năsturel**, în prefața la traducerea sa latină a cărții „**Imitatio Cristi**” afirmă, de pildă, înrudirea limbii române cu limba străbunilor de la Roma, iar pe la mijlocul veacului XVII, tot la Târgoviște va fi fost redactat „**Letopisețul Țării Românești**” de la „descălecat” la domnia lui **Matei Basarab**. Renașterea de la Târgoviște, așadar, putem achiesa că a fost europeană în fondul ei și profund românească în conținut, așa cum mărturie până azi ne-a rămas și arta brâncovească. Arta arhitecturală și pictura în fosta Cetate de Scaun a Târgoviștei, în epoca Renașterii valahe, au izbutit să se ridice prin spiritul lor de o reală specificitate dincolo de speciozitate și de mimetismul efemerid. S-au ridicat, cu evidență clară, la paliere de expresie europeană, chiar dacă numele artiștilor nu au avut și nu au rezonanța unor arhitecți și pictori din Rinascimento-ul italian sau din acea renaissance franceză grațioasă și galantă, anonimatul lor involuntar neînsemnând și anonimatul artei pe care au săvârșit-o cu mirabilitate. Încă din epoca lui **Petru Cercel**, voievodul

pe care l-am mai amintit pentru propensiunea sa obstinată spre valorile culturale ale occidentului european, arta arhitecturală valahă, cu deosebire la Târgoviște, va fi împrumutat benefic din acel occident elemente de rafinament și eleganță pe care le-a aplicat inteligent la „specificul local” conferindu-i, astfel, o sublimare dăinuind și astăzi. Construindu-și palatul și Biserica Mare de la Curtea Domnească, voievodul va fi prefigurat prin aceste construcții ceea ce la sfârșitul secolului XVII a „pus în operă” inspirat **Constantin Brâncoveanu**. Renașterea târgovișteană în arhitectură a fost marcată, deci, de o îngemănare inteligentă a unor stiluri autohtone cu aporturi fie bizantine, fie baroce cu sugestii – în unele cazuri – dinspre romanic. Acest mixaj va fi evoluat continuu de la **Petru Cercel** la **Constantin Brâncoveanu**, reliefându-se în construcțiile de la Curtea Domnească (Biserica Mare, Biserica Sf. Vineri, Turnul Chindia, palatul, poarta principală cu boltă), la Biserica Mănăstirii Dealu, la vechea Mitropolie a Țării Românești, la bisericile Stelea și Sf. Împărați sau Casa Fussea. Repertoriile arhitectural și ornamental cuprind elemente bizantine care, la fel ca și în Occident, au luat formă barocă sau romanică (mai degrabă barocul și romanicul, importate din orizonturile stilistice ale Europei Vestice și Centrale, și-au regăsit aici sorgintea greco-bizantină), construcțiile și împodobirile remarcându-se nu prin volume grandioase, care nu se potrivesc funcției cuminenii românești, cât printr-o impresionabilitate a unor interioare ecleziale, în care sufletul în rugăciune se înalță spre măreția Creatorului. Sinteza Orient-Occident atinge, în epoca lui **Constantin Brâncoveanu** – serenismul senior valah –, o personalizată expresie și expresivitate în foișoare și loggii, în arcadele cu deschideri ogivale lanciate sau trilobate (ferestre și uși) amintind, unele, arcadele maure ale Granadei sau gracilitățile renascimentale ale acelei luminoase paizzina florentine ori venețiene, această sinteză fiind, deci, într-un anume sens, prin elementele de sugestie, un remake arhitectural compozit revelat în Renașterea valahă. Dar și în pictură efectele de geocivilizație plastică au evoluat de la hieratismul canonic bizantin la reprezentarea pregnant realistă în portretistică (individual), cât și în ansamblurile de frescă (de exemplu: Biserica Mare de la Curtea Domnească), „pictorii de subțire” ai vremii, influențați de resurecția italiană a Renașterii, acordând fizionomicului o tratare umanizată. În pictura secolelor XVI, XVII și XVIII influența se resimte, de altfel, și în demersul făcut la racursi și trompe l'oeil, frescele căpătând profunzime și dinamism. Se va fi născut, astfel, o veritabilă – și recunoscută – „școală”, relevantă în multe din lăcașurile ortodoxe ale Țării Românești, ilustrată de familii de pictori sau de ucenici ai acestora și care, cu mici excepții, vor purta cu mândrie, adăugat la nume, apelativul „ot Târgoviște”ca, de altminteri, și școala: **Dobromir-Bătrânul, Dobromir-Tânărul, Stoica, Stroe, Radu, Enache și Matei Monahul, Mina Zugravul, Constantin Zugravu, Hagi Avram Zugravu sau PârvuZugravu** („Zugravu” fiind un cognomen dat, desigur, ca urmare a apartenenței la breasla pictorilor așa cum era „văzută” în epocă de vulg). Apodictic privind ceea ce s-a întâmplat atunci în spațiul românesc, nu este nici o exagerare în a recunoaște că la Târgoviște se va fi produs un profitabil act complex de geocivilizație, o paradigmă culturală în care s-au întrețesut varii influențe Orient-Occident, în Cetatea de Scaun voievodal de sub oblăduirea sacră a Mănăstirii Dealu producându-se un admirabil Risorgimento valah.

Victor Petrescu

Elena Văcărescu în viziunea contemporanilor săi (La comemorarea a 75 de ani de la trecerea ei în neființă)

Descendentă a poezilor Văcărești, care au avut o contribuție irecuzabilă la dezvoltarea literaturii și culturii române în general, Elena Văcărescu a continuat activitatea literară a iluștrilor ei înaintași. Spre deosebire de aceștia, pasionați nu numai de literatură, dar și de limba română, a ales limba franceză pentru a-și redacta majoritatea operelor, devenind una dintre cea mai reprezentativă voce care și-a cucerit drept de cetate în Orașul - Lumină. Pe de o parte, această alegere se explică prin faptul că, începând cu cea de a doua jumătate a secolului al XIX-lea, limba franceză devenise principală limbă de exprimare a înaltei societăți românești, căreia autoarea îi aparține prin naștere și educație. Mulți reprezentanți ai aristocrației și înaltei burghezii românești, de cele mai multe ori diletanți, scriau în limba franceză și publicau în Franța. Înzestrată cu un talent autentic și având o concepție superioară despre meseria de scriitor, căreia îi consacra cea mai mare parte a timpului său și pe care o privea cu seriozitate, ea era conștientă de responsabilitățile pe care și le asuma, neputând fi considerată o diletantă. Pe de altă parte, multe din datele sale biografice lasă să se întrevadă motive și rațiuni strict personale, care au dus la această alegere: frecventarea, la o vârstă destul de fragedă (în 1879, când avea doar 15 ani) a cursurilor ținute la Sorbona de profesori celebri de talia lui Gaston Paris și Ernest Renan; contactul cu literatura franceză și cunoașterea poezilor romantici, parnasieni și simbolști; lecțiile de prozodie primite de la Sully Prudhomme; frecventarea saloanelor literare pariziene și nu în ultimul rând, ruperea logodnei cu prințul Ferdinand, fapt ce a obligat-o să părăsească România și să trăiască mai mult în Franța, care va deveni pentru ea o a doua patrie, „son pays d'élection”, cum se spune în mod curent. În Franța și-a conceput și redactat majoritatea operelor, desfășurând de asemenea, o activitate prodigioasă de conferențiară în cadrul Universității Analelor (L'Université des Annales) precum și la Societatea Națiunilor de la Geneva, în calitate de Secretar General al delegației României.

Talentul ei poetic, dar mai ales cel oratoric, au făcut ca ea să fie cunoscută și apreciată, atât în Franța, cât și în lume.

Cu toate că arta poetică compozită (tributară romantismului poezia lasă să se vadă numeroase alte influențe: parnasiene, simboliste, baroce, eminesciene etc.) nu a impus-o - pe bună dreptate, de altfel - în spațiul literar francez ca o inovatoare, o creatoare de paradigm noi (ca pe Tristan Tzara, Barbu Fundoianu sau Gherasim Luca, de exemplu), dovezile de apreciere de care s-a bucurat fiind însă elocvente.

A fost de două ori laureată a Academiei franceze: *Premiul Archon Despérouses* decernat pentru prima ei culegere de versuri „*Chants d'aurore*”, apărută în 1886 și premiul *Julien Fabre* obținut pentru „*Le Rhapsode de la Dâmbovitza*”, publicat în patru limbi (franceză, germană, engleză, italiană) între 1884 -1892.

Critica literară s-a arătat binevoitoare față de creația poetică. În ceea ce privește prima culegere, „*Chants d'aurore*”, putem menționa aprecierile făcute de Edouard Pailleron, autorul comediei „*Le monde où l'on s'ennuie*” care o considera o carte „frumoasă și rară”; ale filozofului E.M. Caro, impresionat de aceste versuri „pline de prospețime”; ale lui Gaston Paris emoționat de „primele murmure ale unui suflet pe care sentimentul îl face să vibreze”, auzite în aceste poeme. Într-un articol nesemnat în jurnalul „*Le Soir*” se vorbea chiar de „măiestrie” (în pofida vârstei tinere a autoarei) și de un caracter cu totul și cu totul „personal”.

Criticii s-au arătat mai entuziasmați de culegerea sa folclorică „*Le Rhapsode de la Dâmbovitza*”. Printre cei care și-au adus contribuția la o mai bună cunoaștere în străinătate a „Rapsodului”, pe al cărui portativ autoarea a transcris melosul popular dâmbovițean, trebuie să menționăm mai întâi pe Auguste Dorchain, care considera că o astfel de carte „deschide” unui suflet național „*Journal de l'Université des Annales*, 1908, pag. 833”. Pentru Léo Claretie „*Rapsodu*” este sufletul patriei sale („*Feuille de route en Roumanie*” Paris, 1912). Paul Morand merge până la a afirma că a auzit recitându-se versuri din „*Rapsod*” pe străzile din Mexic și Brazilia. Leconte de Lisle care a avut un rol important în decernarea premiului „*Archon Despérouses*”, pentru culegerea „*Chants d'aurore*”, prin raportul favorabil pe care l-a redactat, afirmă că după lectura „*Rapsodului*”, adresându-se direct autoarei, după cum ea însăși mărturisește: „Dacă ai fi autorul unui asemenea volum, ai fi mai mult decât un geniu - un monstru”.

Cu ocazia acordării premiului „*Jules Fabre*”, Gaston Boissier aprecia întreaga creație poetică care „a onorat de mult timp literele franceze cu frumoasele sale poeme” și recunoștea succesul internațional pe care poemele din „*Rapsod*” îl aveau deja: „... baladele românești pe care le încoronăm astăzi au dobândit o glorie universală înainte de a veni la noi și au trecut din limba noastră în toate limbile Europei”. José-Maria Heredia, Renan și Gaston găseau în „*Rapsod*” o „stranie frumusețe” care de fapt „era cea a folclorului românesc”.

Cele două culegeri premiate la Academia Franceză nu sunt singurele care au reținut atenția criticii și a publicului. Astfel Charles de Pommairols scrie o cronică, mai mult decât elogioasă, cu ocazia apariției „*Lueurs et flammes*”, în anul 1903.

Ferdinand Grech în alocuțiunea ținută cu ocazia festivității „*Hommages à Hélène Văcărescu*” (1937, Sala Chopin, Paris) mărturisește că a admirat în „*L'Or du Soir*” „aceste versuri pline de sevă, pline de poezie și pline, mai ales, de

această radioactivitate greu de definit pe care expresia vieții o comunică versurilor”. În aceeași alocuțiune, Ferdinand Grech face o apreciere asupra întregii sale creații poetice prin care aceasta „a adus cu adevărat o contribuție solidă, o contribuție de aur, la edificiul poeziei contemporane”. Referindu-se la poemul „*Le collier des larmes*” (Salba de lacrimi), Jean Richepin afirma că nu există, în nici o altă literatură populară sau savantă, un altul care să-l poată egala în frumusețe pe acesta.

Pentru Edmée de la Rochefoucauld, admiratoare și exegetă a unei alte mari poete de expresie franceză și de origine română, Anna de Noailles („*Anna de Noilles*”, Edition Universitaires, 1956), versurile Elenei Văcărescu, „pline de flacăra, de dragoste, de elanuri și pasiune” sunt „admirabile”. În concepția contesei de la Rochefoucauld, ea „este tânăra din grădina pasionată” (*Le Jardin passionné* este titlul unei culegeri de poezii, apărută în anul 1908) care plângea ascultând „chemările îndurerate” din „*Le Coeur innombrable*”. De aici „strania identificare” dintre cele două poete, care au într-adevăr multe puncte comune: origine aristocrată, educație îngrijită, grad de rudenie destul de apropiat (erau verișoare), redactarea operelor în limba franceză și mai ales estetica și poetica lor le apropie de romantism: valorificarea suferinței, pesimismul imanent, trăirile afective, lirismul puternic, exprimarea directă a emoțiilor și sentimentelor.

De altfel, apartenența „poeticii” sale la paradigma romantică a fost pusă în evidență de criticii literari din epocă. După P. Thémanlys ascendența romantică a esteticii sale este capitală, prin tematica abordată: natura, dragostea, scurgerea timpului, moartea, sentimental religios, meditația poetică, fetișizarea eului, lirismul personal. În opinia noastră, această estetică nu este reducibilă la romantism, făcându-se simțite multe alte influențe: platoniciene, baudelairiene, malarmeene, simboliste, petrarchiste, eminesciene, chiar baroce. Uneori, aprecierile făcute sunt atât de entuziaste, de lipsite de măsură, adevărate ditirambe, încât ar putea inspira îndoiele cititorului de azi asupra seriozității autorilor lor.

Cu ocazia festivității „*Hommages à Hélène Văcărescu*”, organizată în 1937, la sala Chopin din Paris, au fost subliniate de către vorbitori (pe lângă talentul poetic) și alte laturi ale personalității sale. Este vorba, în primul rând, de minunatul și formidabilul său talent oratoric care atrăgea un public numeros în sălile în care conferența. Capacitatea de a captiva auditoriul, de a-l cuceri este admirabil pusă în evidență de Marcel Prévost, membru al Academiei franceze, după care ea nu este numai un „mare poet” ci și un „mare orator”, așa cum numai Lamartine și Hugo au mai fost înaintea ei: „Ați fi spus că, dintr-o dată, într-o sală întunecată, supraîncălzită, o fereastră se deschidea larg spre aerul din exterior, curat și înviorător frunțile s-au ridicat, privirile s-au fixat pe buzele armonioase care exalau în sfârșit ritm, gândire și grație. Elocința înăscută, dar al muzei, reînviase o atenție în agonie”.

Acest extraordinar succes pe lângă public se explică nu numai prin claritatea raționamentelor, siguranța analizei, armonia și eleganța frazelor, vigoarea și precizia exprimării, argumentația solidă, ci și prin remarcabile „aptitudini fizice ale oratoriei”: „Timbrul vocii sale, chiar la nivelul unei întrevederi particulare, este încântător; modul de articulare este impecabil,

sonoritatea se adaptează instinctive la sensul cuvintelor, la jocul silabelor, la nuanța sentimentului; niciodată, cum se întâmplă cu atâția oratori nu apelează la strigăte pentru a accentua ideea, și, pe de altă parte, textul nu alunecă niciodată în această proză poetică despre care François Coppée spunea atât de justificat că este, nici mai mult nici mai puțin, proză proastă”.

Entuziasmul lui Paul Morand, când este vorba despre talentul său oratoric, este cel puțin egal cu cel al lui Marcel Prévost: *„Alții au vorbit despre talentul ei poetic. Ceea ce vreau să evoc aici, este ceea ce invidiez mai mult la ea: darul cuvântului, arta cu care, în câteva clipe, reușește să destindă o atmosferă încărcată cu electricitate sau cu gaze vătămătoare și să creeze un climat favorabil. Am văzut-o toții ridicându-se, odată zgomotul discuțiilor oficiale stins, cuprinzând asistența cu o privire circulară, privindu-și inelul de aproape, acest mare inel cu briliante pe care îl poartă pe deget și care pare s-o fascineze ca și cum ar găsi în el propria imagine și inspirația, posomorându-se la față, apoi, dintr-o dată, într-un șuvoi de cuvinte amuzante sau emoționante reconciliind stilul și ideile generale, umorul britanic și veselia galică, suplețea slavă, spiritual secolului al XVIII-lea francez, și, lucru mai rar încă, adevărurile politice și franceza ireproșabilă”*.

Talentul său oratoric stârnea admirația unanimă a contemporanilor. Pentru Marcel Prévost: *„Elena Văcărescu vorbind... este o incântare”*. Will Gordon admiră *„spiritual său delicat, ironia epigramelor, farmecul emoției și al frazei, precum și incomparabila ușurință a exprimării care fac din ea o conferențiară desăvârșită”*. Pe bună dreptate Moro Giafferi avea să afirme în 1954 că *„primele decenii ale secolului al XX-lea au fost dominate de trei femei remarcabile: Anna reprezentând poezia, Colette - proza, Hélène - elocința”*.

Vocea compatrioților se adaugă la cea a străinilor pentru a-i aduce un strălucit omagiu ca poetă și oratoare, dar mai ales ca reprezentantă și „ambasadoare” a României peste hotare. În această calitate a desfășurat o activitate neobosită pentru a-și face țara natală cunoscută și iubită, pentru a o face „strălucescă”. În opinia lui Nicolae Pillat, talentul său oratoric se manifestă cu și mai multă forță când vorbește despre România. Discursul său conceput și șlefuit după toate legile retoricii pe care le cunoștea și stăpânea, capătă, când vorbește despre țara în care s-a născut, „poezie, muzică și culoare”: *„Atunci trebuie s-o vezi și s-o auzi vorbind. Cu ochii pe jumătate închiși, ea pare, în mijlocul asistenței care o ascultă atent, să calce nu pe scânduurile unei estrade sau pe covorul unui salon, ci pe un colț din pământul românesc pe care îl cântă - căci cuvintele ei sunt un cântec - un imn pe care îl recită uneori cu religiozitate, cu această dragoste imensă pe care o are pentru pământul strămoșesc. Pentru cei care o ascultă, totul devine poezie, muzică și culoare. Mai bine decât oricine, ea știe să așeze România în cadrul său luminos”*.

Nicolae Pillat subliniază la rândul său *„opera minunată de propagandă”* a Elenei Văcărescu din timpul războiului când România era complet izolată de Franța, precum și întreaga ei *„operă atât de necesară”* în vederea apropierii dintre cele două popoare. De aici, pe de o parte, recunoștința *„pe care i-o datorează românii”* și pe de altă parte, *„încrederea, respectul și toată afecțiunea”* pe care i-o arată Franța. Caius Brediceanu, într-o alocuțiune susținută cu ocazia unei conferințe ținute la Viena (27 mai 1930), subliniază,

de asemenea, remarcabila contribuție a ilustrei noastre compatrioate la dezvoltarea relațiilor franco-române: „O verigă a acestor raporturi dintre cultura română și cultura națiunii franceze este reprezentată de domnișoara Văcărescu însăși. Ea a scris întotdeauna în limba franceză, fără totuși să renunțe vreodată le sufletul ei românesc, poporul său constituind întotdeauna leit motivul preocupărilor sale literare și oratorice”.

Paul Morand îi înțelege foarte bine patriotismul profund, dar echilibrat fără nici o urmă de naționalism, de xenofobie, precum și atașamentul față de Franța, a doua sa patrie: „Patriotismul său ar trebui patrioismele sale, căci are întotdeauna două: cel român și cel francez, ating la ea cel mai înalt grad de tensiune, dar fără să-i trăsnească pe cei care se apropie”.

Reuniunea organizată la 1 iunie 1937, în sala Chopin din Paris, pentru a celebra opera și personalitatea sa, este o dovadă a prestigiului de care se bucura în Franța și în lume, a europenismului și a internaționalismului său. Souza - Dantos, ambasadorul Braziliei la Paris, a subliniat cu entuziasm imaginea sa de mare spirit european: „În dumneata, draga mea prietenă, salut, în numele noii lumi și din toată inima, femeia de litere ilustră și diplomatul eminent care a adus servicii atât de mari păcii și gloriei Europei dar și universalitatea sa; ... nu sunteți o româncă, nu sunteți o europeană, sunteți o femeie universală”.

Recunoscând și admirând talentul său poetic, Paul Reynaud apreciază femeia de acțiune care „la Geneva, a pledat cu autoritate, ca delegată a țării sale cauza păcii, cauza apropierei intelectuale”. În calitate de româncă, franțuzoaică, cetățeană a lumii „ea a avut meritul de a fi luptat împotriva autarhiei” considerată ca un factor de „război și deregres al civilizației”.

Will Gordon amintește simpatia, admirația, chiar și afecțiunea de care se bucura în Anglia: „Admirăm spiritual său delicat, sarea epigramelor sale, farmecul emoției și al frazei precum și incomparabila ușurință a dicțiunii sale care face din ea o conferențiară desăvârșită. Poetă, ea ne încântă cu imaginile pe care le extrage din neant, cu armonia amintirilor și elocința visurilor. Religia muncii și cultul frumosului se adaugă la toate acestea, idealuri care îi sunt un sanctuary în epoca noastră tulbură”.

Cuvintele cele mai emoționante mi se par a fi cele ale lui Paul Morand, căci ele presuupun nu numai o indubitabilă recunoaștere a calităților sale de poetă, conferențiară și femeie de acțiune ci și o adevărată comuniune de gânduri și sentimente: „Am întâlnit-o pe Elena Văcărescu pentru întâia oară..., de fapt, am întâlnit-o undeva pentru întâia oară? Nu, am cunoscut-o din totdeauna”.

Pentru Caius Brediceanu este „un minunat orator”, o femeie „cu o inimă de aur și cu o inteligență superioară” care a adus o contribuție valoroasă la „construirea unei umanități care să devină mai bună și mai fericită”.

Efortul acestei „eminente femeie” pentru instaurarea păcii mondiale este considerat de Will Gordon „o încurajare pentru present și un fericit augur pentru viitor”. Cuvinte profetice, am putea spune, pentru că ideile și conceptele sale despre pace și stabilitate europeană sunt încă de o mare actualitate. Afirmatia lui Constantin Turcu justifică pe deplin opinia noastră „O mare și veritabilă contemporană, pentru că ideile sale nu au rămas încremenite ca acum cincizeci de ani, când ne-a părăsit. Aceste idei își caută și astăzi realizarea”.

George Toma Veseliu

Elena Oprea-Câmpina. Aș vrea clipa sau drumul spre iubire, libertate, credință

Dacă retorica clasică este oarecum funcțională și astăzi în planul distincției genurilor, a formelor prozodice, o atare clasificare a operelor doamnei Elena Oprea - Câmpina: Proză - 1. *Flacăra Pământului*; 2. *N.I. Simache – Steaua călăuzitoare*; 3. N. I. Simache – *Comoară sacră a istoriei*, Versuri – *Tăcutele poeme*; 2. *Ireversibil*; 3. *Poeme*; 4. *O lacrimă ce curge*; 5. *Aș vrea clipa*, necesită o imperioasă clarificare și anume acea rigoarea tiranică a genurilor este aici, ca în mai toate operele postmoderne, fericit încălcată.

Bunăoară, *N.I. Simache – Stea călăuzitoare* este o ciudată, dar originală și frumoasă monografie de remarcabilă personalitate culturală scrisă cu rafinament poetic într-o structură romanescă confesională, rigoare științifică, stil limpede, iar „cuvintele care ordonate în real bântuie ființa poetei” (Emanoil Toma) zădărnicesc regulile de întrupare în calapoadele poeziei moderne și se înlănțuie într-un ritual firesc al zicerii Eului poetic. Întreaga operă literară a d-nei Elena Oprea este un product care pare să vină dintr-un loc miraculos, unic, dintr-o proximitate productivă, acel loc magic unde Muza ia înfățișarea masculină a profesorului confesor N. I. Simache, istoric și artizan al patrimoniului cultural ploieștean-târgoviștean care a format tinere generații, care, cu dragoste părintească, a supravegheat creșterea și formarea acelui spirit literar liber, care este Elena Oprea. Legătura poetei cu spiritul său tutelar e aproape de o corespondență halucinantă. Confesorul transcede în planul real până la o onirică obsesie căreia poeta îi devine „parteneră” de dialog: „Sala de conferințe era supraaglomerată... Era o atmosferă divină, solemnă, tăcută. Deodată apare pe ușa din spate istoricul N. I. Simache (mort cu decenii în urmă, n.n.) se așează în genunchi în fața pupilei eleve, îi sărută mâinile, ea izbucnește în lacrimi, fiind, fericita autoare discutată acolo în Salonul literar al Societății Scriitorilor Târgovișteni. A venit de Dincolo spre a-i spune că lacrimile ei sunt de fericire și le merită ca atare” (Un vis, autoarea, p.145).

Ce semnificație are acest mesaj dacă nu unul de natură organică, genetică, întreaga creație a scriitoarei fiind pusă sub semnul unei fericite determinări: „Mă însoțește prin vise / Prin timpuri întoarse / Prin gânduri și spirit, / Prin datini lăsate, / Nicolae Simache.” (*Amintire vie*, p.113). Poeta își asumă un demers cognitiv, motivând lectorului un portet social-spiritual, creionat cu elementele plastice ale cărbunelui cre absoarbe linii subtile ale crochiului mentorului său, spirit polivalent: „Nicolae Simache, / Născut din rădăcini, / Timpane de lut, / Tăceri de istorie, / ... Făcător de minuni și icoane, / Istorie. Pasiune /, Muzee și edificii de carte, / Ploiești,

Târgoviște, Buzău... / Arcadă de ochi peste timp, / Ceasuri străvechi ce bat între ritmuri, / Prezent și Destine... / Nicolae Simache o amintire vie.” (idem). Practic, acest poem e o schiță de monografie, ca, de altfel, întreg capitolul III *Amintirile...* - Poeme dedicate istoricului, profesorului emerit, mentorului, consăteanului și părintelui meu spiritual N. I. Simache – un ciclu admirabil al fețelor unui om unic care este un artizan fără pereche în domeniul patrimoniului nostru cultural-literar-istoric și un om cu totul deosebit care reușește să se transfere spiritual-creativ într-un medium – pupila sa literară, Elena Oprea. Într-un anume sens, structurarea volumului de poeme „*Aș vrea clipa*”, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2021 în patru capitole, acestea făcând posibilă o fuziune perfectă cu o temă comună-umanul și oferă, în plus, o panoplie ce se desface ca o carte a vieții pe cele patru paliere, construite în jurul personalității lui N. I. Simache, dar aruncând o ancoră în prezent (Capitolul IV „Coropișnița”) unde pandemia face victime fără număr, unde umanitatea se confruntă cu un coșmar apocaliptic. Iată o imagine vibrantă a unei omeniri cutremurată de moartea produsă de virusul Covid 19 unde femeia, ctitor al omenirii are un rol definitoriu: „ Orizont de biserici, / Arcușuri plâpânde, / Amintiri tremurânde, / Armată de medici, / Făclie, speranță, / Iubire de viață. / Bat clopote... / Ochi de iubite, comete albastre / Pătrund în mușcate / Ca voci fredonate, / Pe câmpuri uitate. / Soldații cu săbii, / Cu frunți de catarge / Cu mâini de hotare / Păzesc Omenirea / Inifinitul de templu / Delirul din oase / Femeia - Zidire a Lumii / Se-nalță ca fulgerul / Anotimp de Înviere, / Bat clopote-n inimi, / Ninsoare flămândă / Jar de răspântie, / Tăceri de cuvinte.” („*Bat clopote...*”, p. 135) Firește, notă aparte face capitolul III „*Amintirile... – Poeme dedicate istoricului, profesorului emerit, mentorului, consăteanului și părintele meu spiritual N.I. Simache*” o schiță monografică realizată printr-o succesiune fulgurantă de poeme – portret ale mentorului său, crochiuri izbutite prin linii metaforice subtile, o obsesie vie: „Mă însoțește prin vise / Prin timpuri întoarse, / Prin gânduri și spirit, / Prin datini lăsate.” („*Amintire vie*”, p. 113).

Cine este, de fapt, N.I. Simache? Poeta reușește din cuvinte metaforă, dar și din elemente de relativă prozaicitate să tulbure memoria urmașilor acestui spirit lipsit de viață personală, de acel confort minim, care s-a jertfit pentru a lăsa posterității un patrimoniu cultural-spiritual exceptional: „Nicolae Simache, / Născut din rădăcini, / Timpane de lut, / Tăceri de istorie, / Amintire Vie, / Temelie de Eroi, de Credință, / Istoria vine din glie, / Din vocea de prunc legănată, / Din corzi de iubire uitate. / Privesc prin oglinda de vise, / Prin ceața de oameni, / Prin cerul albastru, / Făcător dr minuni și icoane. / Istorie, Pasiune, / Muzee și edificii de carte, / Ploiești, Târgoviște, Buzău... / Arcadă de ochi peste timp, / Ceasuri străvechi ce bat între ritmuri, / Prezent și Destine.” (idem). Mentorul său spiritual, N.I. Simache, e acea muză care-i dă aripi poetei și lumina drumului ce-l are de parcurs: „Într-o noapte albă / Munții și-au clătinat aripile, / Pădurile și-au aplecat fruntea, / Iar Tu / Ai plecat într-o lume de stele. / De atunci, / Te caut printre monedele vechi. ... / Dar umbra ta / Rătăcește prin veacuri / Și-mi aduce ecoul: / „Sunt aici. Sunt făclie.” („*Flacăra nopții*”, p.112). Oricum am privi lucrurile, d-na Elena Oprea – Câmpina se situează într-o firească descendență literară pe linia Văcăreștilor, a lui Creangă sau Sadoveanu evocând chipuri de dascăli ce au sădit în sufletul lor ideea de continuitate a spiritului testamentar. Într-o succintă postfață, ea își definește profilul moral de scriitor angajat în proiecte de înaltă idealitate morală-spirituală: „Poezia se întinde de la concretul cotidian până în universul contemplativ astral – cosmic; o poezie autentică, trăită, simțită prin coardele fine ale inimii, printr-un stil confesiv personal, cald, sensibil de o uriașă vitalitate. Eul lăuntric provine din ancestral, conștiință raportată la etică, la moralitate, la Divinitate, la sentimente pure trecute prin filtrul unui suflet intangibil cu Răul.”, p. 144.

Iată cum înțelege poeta să transpună ideile din acest demers teoretic într-un expresiv discurs liric unde rostul poeziei trăite trebuie să-și găsească fundamentul în iubire: „E greu să-nțelegi iubirea / Ascunsă în inimă și scut, / Apărător de priveliști, / De tot ce crezi într-un sărut. / Enigmă de sălaș în minte, / Zid de cuvinte în destin, / Taina de vindecare și durere, / Stâlp neclintit în creier și lumini. / Luciditate, mângâiere, / Drumuri de apă și de foc, / Nevoie de iubire, de trăire / În spațiu – magistrală de profet. / Iubirea e înscrisă în credință, / În ursitori, în mitul de ninsori, / În Răsărit de Soare peste stânci, / Pe cruci sfințite la răscruci.” („Nevoie de iubire”, p. 31.).

Negreșit lucru, Elena Oprea – Câmpina descinde din amforele poeziei simboliste macedonskiene unde corespundențele beaudelairene anabolizează senzorial trăirile afective: „Mă trezesc pe un pat, / Cu liliac înflorit, / Ca un cearșaf de rouă / Aruncat peste spuma de mare, Strălucind ca ochii iubitei, / De liliac alb, mov, albastrui. / Mirosul pătrunde în trupul firav, / În glasul de fată, de cristal și suav, / Prunc înviaț în plantă uitat. / Miros de liliac, miros de divin / Se-mprăștie-n lume cu pași de străin. / Feerie de liniște, liliac înflorit, / Alb, mov, albastrui. / E liliac de iubire, liliac de sărut.” („Liliac de sărut”, p. 23). E aci, ca de altfel în mai toate poemele sale, acea stare de regăsire a poeticului din sine, ba, mai mult, un autorpret filigranat în percepțiile ascunse ale firii umane. Și, totuși, această corespondență generatoare de armonie e doar o stare nu și o certitudine a liniștei, fiindcă poeta redescoperă drama intrerioară a antagonismelor dintre materie și spirit în poemul „Zidul”, pp, 20,21: „E un zid – rațiune / Între spirit și trup / Ca o stâncă de piatră / Ca un braț în neant, / Cu tuneluri ce urcă, / În ecouri de glas. / Acest zid de iubire / E o poartă-destin, / E o clipă din somnul, / Rezemat în Divin.”

Fără doar și poate, Elena Oprea - Câmpina este o poetă a iubirii. Textualizând mirajul prieteniei dintre George Topârceanu și Otilia Cazimir, retrăind mirabila legătură dintre cei doi, d-na Elena Oprea - Câmpina transmite prin versurile poemului închinat celor doi „Închide fereastra!” o calmă și dulce reverberație ce o poate declanșa ființa superbă a iubitei marelui poet al florilor năpădite de ger: „Închide fereastra, iubito! / Mirosul de liliac de afară / Pătrunde adânc în inima mea.”

Poeta, profesoară de limba și literatura română, Elena Oprea - Câmpina este susținută și de o platformă teoretică-critică care în captolul II „Vis și adevăr. Poezia - ochiul interior al artei” se materializează ca idee în cele 12 poeme. Astfel, printr-o contemplație vie a Eului poetic, aceasta se definește narcisist drept regină a poeziei: „Loc hărăzit / Unde mă simt Regină / Stăpână pe simțirea divină din artă / Strălucire de gânduri, de contemplații, / De dimineți cu flori urcătoare, / De sfere cu ochii de veghe, / Mușcate înviorate-n ferestre, / Brândușe, zambile albastre, / Pomi înfloriți, cupola de fluturi / Ce curg ca un râu de temple în suflet.” („Regină de suflet. Regină de artă”, p. 91). Un universul casnic („regină a casei”), un univers floral, cu trimeri indirecte la un poem al dulceturilor mineralizate al lui George Călinescu, cu „Masa împodobită cu tacâmuri de argint, / Farfurii unicate, cristaluri alese / Cupe de vinuri, cești aurii ” („Relaxare”, p.93). Arta, în viziunea poetei, presupune libertatea absolută pe un teren unde porumbelul, simbolul păcii este în același timp semnul eternității vieții, eternitate una cu credința, una cu arta, cu truda artistului: „– Artistul – / Libertate, credință, / Colinde de porumbei, / Aripi de iubire spre cer, / Idei însetate, / Zvâcniri de extaz, / Zboruri printre lacrimi și copaci solitari, / Nuntă pe câmpie înverzită, / Curcubeul – stare de lumi, / Zid de cuvinte, / Eternitate de vise aprinse.” („Eternitate”, p. 95). Acest portret și-l reconsideră ca fiind unul pe care cu drept îl merită, fiindcă întreaga ei ființă e una cu cea a zbaterii pontru dreptate, libertate și credință.

Dumitru Copilu-Copillin

Petru Creția – evocare confidențială –

Profesorului Petru Creția timp de 8 ani (între 1958-1966) i-am fost coleg la Facultatea de litere a Universității București, d-sa lector (cursuri la secția de limbi clasice), eu asistent (seminarii de literatură „comparată”, la 6 grupe de română și câte o grupă de la limbi romanice, limbi clasice și orientale, de asemenea grupa ultimei generații a Școlii de literatură). În plan uman și profesional - cei doi fiind din Cluj, ardeleni care prin tradiție între ei se caută – noi nu ne-am cunoscut personal, deoarece nu am avut activități comune. Potrivit însă principiului, „ești nu cine crezi tu că ești, ci ești așa cum te văd alții că ești”, cei din jurul lui l-au văzut ca pe o persoană retrasă introvertită ce este orientată către propriile sale trăiri interioare. Așa l-am văzut / perceput și eu, prin intermediul colegilor și studenților sau prin lectura celor care au scris despre Domnia sa, evident însă și prin lectura unora dintre propriile lucrări de filolog, filozof și eminescolog, recent însă și ca poet, mai ales ca prozator (romane, eseuri), care – încă în viață fiind – spunea apropiaților din „grupul pentru dialog social” cum „ca scriitor am gravitat în jurul prozatorilor Școlii de la Târgoviște”. Așa cum spunea și amicul său Radu Petrescu, într-adevăr „vedea lumea cu ochiul întors spre sine”. Această lume astfel „văzută prin ochiul întors spre tine”, **într-un fel** era retrăită / exprimată **la cursurile sale** de literatură antică (adevărate laboratoare închise, în interior însă animate de sclipirea miraculoasă, săditoare de vise și speranțe radiate dinspre razele degajate de marile valori naționale și universale, care fermecau și îmbogățeau firile cu aspirații alese, dar amorțeau până și atenția puținilor cu firea veștedă a nedumeririi), și **într-alt fel** era retrăită în a sa **viață publică**.

Între seminarele cursurilor și după absolvirea anului universitar mulți foști colegi, apropiați ai colegilor și foști studenți discutau cazul / ce fel de dascăl și scriitor profesionist sau mai ales ce om părea a fi (între alții, de la fosta studentă a d-sale, profesoara de latină și viitoarea cântăreață de muzică populară Florica

Ungur, am aflat multe, în perioada când eu veneam des la Oradea - un eșantion inclus într-o cercetare - acțiune). La facultate, în activitatea curentă, știam și eu ca și alții că lectorul Creția de la clasice era un profesor sever, dar apropiat [doar?] de studenții săi (dovadă că s-a și căsătorit cu una dintre studente, cu care un timp a fost și coleg și a conviețuit cu ea mulți ani ca buni prieteni). Ca om social însă, profesorul Creția nu se implica în acțiuni de folos obștesc, precum majoritatea colegilor, deci refuza sau nu i se încredințau responsabilități sociale. Nu se implica precum ceilalți colegi nici în acțiuni social-culturale, preferând postura de observator de pe tușe. Ca mulți colegi și eu eram un nativ observator, dar atunci eram observator din postura atât de: **a.** - Asistent universitar activ / un extrovertit (la seminarele mele, axate pe întrebări „De ce - dar De ce”?, aveam probleme, deoarece fără să-mi dau seama acceptam să participe la seminarele mele și studenți de la alte grupe - încât sala era întotdeauna arhiplină, pe locuri în bănci, pe bănci și în picioare - dar. studenții de la secția clasică inexplicabil, așteptând doar explicații și soluții pentru a le nota, nu participau la discuții), cât și de **b.** - eu Președinte al Clubului Universității sau **c.** - eu Redactor șef al gazetei „Flacăra studentescă”, în rubricile căreia era o mândrie să debuteze viitorii poeți, prozatori și dascăli; colegii d-sale profesori se implicau în asemenea activități social-culturale. Evident, Domnia sa nu era încadrat politic, dar era religios (cunoscut prin traducerea a „cinci cărți din Vechiul Testament”, deși recunoștea că nu merge la biserică). În 1971 însă nimeni nu știa de ce a plecat de la facultate (se zvonea că intrase în conflict deschis cu unii profesori, inclusiv din conducerea facultății, „obedienți pilelor politice”).

În anii următori însă – spre surpriza și satisfacția multora îl întâlnim trudind în cea mai înaltă postură profesională la Muzeul Național al Literaturii Române, la început ca redactor șef la faimoasa revista documentară „Manuscriptum” (odată am încercat și eu să public în revistă un articol, ilustrat cu documente mss (din arhiva care a ars a Bibliotecii Centrale Universitare) privind corespondența inedită dintre unii scriitori români importanți despre Eminescu. Articolul nu a fost publicat, dar l-am recuperat și a apărut în „Viața Românească”).

Cea mai îndelungată și se pare apreciată perioadă din cariera distinsului profesor a fost considerată aceea care, sub egida Academiei Române, a continuat publicarea ediției naționale Perpessicius, „Eminescu. Opere” (volumele VII-XVII), sub coordonarea acad. Dimitrie Vatamaniuc (în ultimul volum bibliografic au fost identificate și consemnate 17 dintre cele 50 de lucrări ale mele despre Eminescu, publicate anterior). Această ediție critică academică, începută de Perpessicius în 1939, ca structură și metodologie a fost continuată cu profesionism și acribie asumată (cu acuratețe prezentată în volumul „Testamentul unui eminescolog”), iar ca atitudine a încercat să urmeze pilda vieții inițiatorului și mentorului său, Perpessicius, - o viață dăruită înfăptuirii acestui patrimoniu cultural național, până la epuizarea totală a resurselor fizice umane (care a

intervenit în anul 1963, când și-a pierdut vederea).

Întâmplarea a făcut ca timp de un an de zile, zilnic, să ne intersectăm: Perpessicius studia caietele manuscrise eminesciene, la prima masă, locul fix nr.1, din sala de manuscrise a Bibliotecii Academiei, pe același rând locul 10 de la geam fiind ocupat de mine, pentru consultarea caietelor eminesciene disponibile. Adesea între noi ne fiind nimeni, ne salutăm discret, apoi D-sa se sprijinea pe cotul stâng, cu spatele la mine, din ce în ce mai aplecat cu capul asupra foilor mss îngălbenite de vreme, ultima dată purtând două / trei perechi de ochelari, până într-o zi când nu l-am mai văzut. La întrebarea mea de ce lipsește, responsabilă de sală mi-a spus că a orbit, iar poziția cu spatele era firească, deoarece când citea se rezema în cotul stâng, iar când nota D-sa scria cu mâna stângă, deoarece îi lipsea mâna dreaptă. Acasă un timp i se mai citea și el dicta.

Capodopera editorială eminesciană a fost preluată și continuată de Muzeul Național al Literaturii Române, prin contribuția decisivă a istoricului literar, acad. Dimitrie Vatamaniuc și a filologului Petru Creția. Pentru mine personal, și o altă ediție de poezii eminesciene a lui Petru Creția, cea din 1991, „M. Eminescu. Poezii inedite” (inițial apărute în Nr. 1 special, „Manuscriptum”, 1991, la compartimentul „reconstituiri și autonomizări”), a reprezentat o sursă documentară și un neprețuit imbold în elaborarea studiului „Predicții adevărate” (Cuvântul autorului, p. 7-83, la ciclul din 2014-2016, „Eminescu Universal”, ed. IV-V, 2016), de asemenea în elaborarea și prezentarea comunicării mele la Congresul Mondial al Eminescologilor (Chișinău, 2018) despre „Eminescu și Marea Unire – un vis împlinit”. În această comunicare, ca și în alte lucrări am comentat și reprodus ca suport probatoriu următoarea strofă dintr-o poezie inedită a lui Eminescu (parte din mss, găsită / identificată pe o foaie ruptă de hârtie), conținutul și mesajul militant constând în efectul retrăirii pe baza amintirilor altora, după 18 ani (1866), a evenimentelor Revoluției din 1848, dar și pe viu, aflat în 1866 pe Câmpia Libertății din Blaj, atunci pustie și abandonată, de asemenea ca ecou/replică eminesciană la poezia lui Andrei Mureșan, „Răsunet”, ecou al acelorași evenimente de pe Câmpia Libertății din 15-17 mai 1848 („Un răsunet”, cunoscută prin primul vers, ca titlu, „Deșteaptă-te române”), devenită actualul Imn Național al României. Spre deosebire de Andrei Mureșan, la Eminescu constatăm un doar un simplu îndemn la „deșteptare din somnul cel de moarte” – „scuturând lanțurile” - o adresare convențională către români de a conștientiza ideile de libertate și unire, în general pentru a scăpa de sclavie și de jug, ci o chemare strigată mobilizator, de răzbunare și solidarizare a tuturor „Românilor” (români cu „R” mare!, după o virgulă de avertizare, mai mult, sub conducerea unui providențial „preot deșteptării noastre, semnelor vremii profet”, astfel fiind numit simbolic în „Epigonii” și în „Drama Mureșean”, chiar Andrei Mureșan) pentru împlinirea unui vis istoric milenar de Unire prin reîntregire a patriei strămoșești - cauză națională căreia - Eminescu și-a dedicat întreaga viață până la sfârșitul de martiriu, cauză **profețită** /

prevestită astfel în strofa cu următorul mesaj al poetului la vârsta adolescenței de numai 16-17 ani, aflat atunci pe Câmpia Libertății, dar imaginar în urmă cu 18 ani: **„DEȘTEAPTĂ-TE, ROMÂNE, preot al libertății, / Nu plânge pe cenușa geniilor străbuni,/ E timp să-nalți stindardul în numele dreptății, / E timp să-ți calci tiranii, e timp să te răzbuni”!**

Despre scrierile sale literare, lingvistice și filozofice ale profesorului filolog las să se pronunțe, mai calificat decât mine pe cei care din timp și-au elaborat și publicat deja comunicările în volumul tipărit cu prilejul Simpozionului consacrat lui de SST. Dacă însă ar fi să enunț câte ceva, m-aș limita la ceea ce a devenit bun public (agreat de oricine în stilul și după viziunea proprie), bun accesibil oricui ca sursă bibliografică, gratis și primit acasă, printr-o simplă accesare pe Google: „Petru Creția”.

Profesorul Petru Creția ca persoană introvertită, cum constatam noi colegii lui, orientată către propriile sale trăiri interioare, s-a manifestat mai puțin în viața publică, dar s-a dovedit a fi un bun „observator de pe tușe”, dezvăluindu-se însă cum era cu precădere în scrierile sale literare, filozofice, îndeosebi eseistice (despre care scria cine/ce părea mai aproape ca ideologie, cum ar fi revista „Dilema veche”), ca exprimare publică, în contexte reale ale vremii: despre „Majoritatea nerușinată a mineriadei” sau ca în ultimele cuvântări strigate din balconul Facultății de Geologie-Geografie spre „Piața universității”, Creția în cămașă albă, iar marele naist Zamfir în cămașă neagră. Ca prozator, se știa – ceea ce devenise o constatare a privirilor publice - deci s-a observat că e atras de „fantasmele nocturne și demonia ascunsă” în interiorul acestora („a fost el însuși un dionisiac cu mască apolinică, adept nu doar al ascezei livești, ci și al banchetelor și al lui eros paidikos”). Simbolic vorbind, cucerea cititorul cu „vise nevisate” sau cu „lacrimi neplânse”. Volumul *Norii* (1979), cu un titlu aristofanic mai puțin observat e ca și *Pasărea Phoenix* (1986), *Oglinzile* (1993), *În adâncile fântâni ale mării* (1997) o scriere inclasabilă, „ridicând ștacheta interpretării în *Catedrala de lumini. Homer. Dante. Shakespeare*”, „**capabil să coboare în viață cât mai jos, pentru a fi sigur că nu are să-i scape nici unul dintre abisurile ei, «jos»-ul îl catapultă**”; „**fără a fi poet, Creția a avut natura unui mare poet. A vorbit poezia fără să o poată rosti**”, scrisă însă părea „o meditație în antifrază, scenografii cultural goale de viață, vide de căldură umană reală, desfășurând în ochii tăi o inventivitate lexical uriașă, o desfășurare de forțe stihale ale limbajului... o nemișcare a forțelor pure despre oarba chemare spre locul adânc unde fierbe noaptea... cu blestematele flori ale răului nostrum...dar și mierea și sarea luminii”, „*trecând din timpul vechi în neștiut-ul ... cerurilor falseși nule din oglinzi*”, unde „*s-ar putea regăsi ceea ce n-ai mai apuca să vezi*” - „*cu oceanul întors spre tine*” - „*flamurile înghețate ale incantației*”...

Ss: (Doi clujeni **ardeleni**, două **destine**, două **viziuni**, dar **OMENIRE** pentru **OMENIRE**).

Niculae Ionel

Doina lui Mihai Eminescu (o doină a doinelor noastre)

În zilele noastre – în condiții de libertate deplină, ai zice – a tipări și a răspândi neîngrădit „Doina” lui Eminescu, a zăbovi în dreptul ei punând-o în lumină, alături de alte opere ale marelui poet, seamănă a fi un fel de a te juca cu focul. Poți să o citești și să faci cu ea ce vrei între patru pereți, te interesează, dar în afară se cuvine să fii prudent, să vorbești despre ea în șoaptă și doar în treacăt, pentru urechi de maximă încredere. Dacă totuși te încumeți să scrii ceva tipărind, apoi atunci trebuie neapărat să o învinuiești de xenofobie, de naționalism extrem, scoțând-o din contextul istoric și ciupindu-i din versuri numai, spre exemplificare. Cine îți cere toate astea nu prea știi întotdeauna, dar astfel îți se prezintă atmosfera, n-ai ce-i face, și parcă simți nevoia să te conformezi. Dacă nu-ți vezi de treabă, îți șoptește teama din tine, ai să vezi, și n-ai s-o tragi numai tu, asta n-ar fi mare lucru, are s-o pățească toată nația. Așa a cam fost de la nașterea „Doinei”, care a apărut pe lume, cum bine se cunoaște, sub semnul interdicției. În comunism, înconjurată de tăcere grea, a apărut numai în ediția anastatică a „Poesiilor” din 1883, datorată strădaniei lui Petru Greția.

Nu știm, noi oamenii, dacă lumea se schimbă în esența sa, Dumnezeu cu siguranță nu, iar părerea noastră asupra ei cu siguranță da. Dar schimbarea aceasta are resorturi proprii, potrivit cu orice împrejurare. Dacă renunțăm să gândim dihotomic, putem măcar intui că, la un nivel de profunzime, lucrurile se așază, devin coerente. Epoca lui Eminescu a fost una de criză, de mari prefaceri, când a existat o pendulare de la o extremă la alta, cu puternice accente de dezechilibru. Ceea ce a biruit până la urmă, și sub presiune externă, nu a fost fondul durabil care să asigure permanența istorică a țării, atât de dorită de poet. Eminescu a fost ca jurnalist cât se poate de activ, pe deplin responsabil prin libertatea opțiunilor politice. Conservatorismul lui, constituit pe tradiția de veacuri a românilor, se justifică pe ideea că disprețul față de obiceiurile și tradițiile împământenite, inerent ideologiei liberale, subminează legăturile sociale voluntare degajate de acestea, obligând nefiresc la coerciție pentru a menține coeziunea poporului. De aici principiul naționalismului eminescian, conform căruia unitatea politică (pe bază conservatoare) și unitatea etnică trebuie să coincidă. Prin consecință, faimoasa „Doină” nu s-a

născut din febra jurnalistului de la „Timpul”, ci are rădăcini mult mai adânci. Serbarea de la Iași a dezvelirii statuii lui Ștefan cel Mare, în ziua de 5 iunie 1883, a fost numai prilejul ieșirii ei în lumină. La eveniment, poetul nu a participat, a citit-o după, într-o întrunire a Junimii, acasă la Iacob Negruzzi. „În vreme ce lumea se zdrobea în învălmășeală și piața urla de discursuri și urale, Eminescu sumbru, la Bolta-Rece, bea vin de Cotnar, zâmbindu-și singur” (G. Călinescu). A fost sfătuit de prieteni să nu o rostească la serbare (prea era provocatoare), dar nici nu se cuvenea adunării peștițe, fiind destinată pentru toată obștea țării.

Însetat de etern, Eminescu privea viața din cer. Era foarte interesat de natură, de arte, de filozofie, de științe chiar, nu și de tehnologie, element efemer și aducător de rău prin exces. Dar simțea și de jos, terestru, sursa suferinței, pe care o trăia împreună cu semenii. Abuzul, nedreptatea, ticăloșia (de oriunde și de către oricine îndurate, indiferent de etnie) îl îndurerau și îl revoltau. Însă, dintre toate, mai tare îl durea soarta neamului său românesc, comunitatea care îl cuprindea depășindu-l, cu trecutul, prezentul și viitorul ei. Dacă acestea înseamnă naționalism, atunci așa trebuie înțeles naționalismul eminescian. Organicitatea i-a structura puternic întreaga ființă. Printre dovezi – clasicismul operei înfăptuite, constând în întăietatea în ea a elementelor de unitate, dar și, mai presus, tradiția unui popor de țărani care i-a fost consubstanțială, ca și ortodoxia. Talpa țării, grija și mila lui fără odihnă: „Nu sunt în toate limbile omenești la un loc epitete îndestul de tari pentru a înfiera ușurința și nelegiuirea cu care stărpiturile ce stăpânesc această țară tratează cea din urmă, unica clasă pozitivă a României, pe acel țăran care muncind dă o valoare pământului, plătind dări hrănește pe acești mizerabili, vărsându-și sângele onorează această țară”. Și toate acestea la un loc pot întregi o idee de cât de pătruns a fost Eminescu de înțelesul istoric al doinei.

Termen cu etimologie controversată, doina populară vine din negura timpului prin veacuri, fără a fi tranșant o specie sau un gen, ci mai curând o stare poetică specific românească. Multe interpretări (și mai noi!) au atribuit doinei un înțeles restrâns, printre care și aceea a lui Vasile Alecsandri: „toate cântecele de doruri, de iubire și de jale”. Întrucât nu are o limită certă între liric și epic, mai este numită și cântec: de dor, de jale, de dragoste, de haiducie, de cătănie... Alături de Dimitrie Cantemir (care, în „Descriptio Moldaviae”, socotește că între doină și vitejie există o strânsă legătură istorică) și Costache Negruzzi, Bogdan Petriceicu Hasdeu scoate hotărât doina din zona elegiei, relevându-i virtuțile stenice, virile, în cadrul unei definiții mai cuprinzătoare: „Doina nu este propriu-zis jalnica elegie, ci scurtă ca sentimentul, doina este expresiunea sentimentului sub toate formele: tristețe, bucurie, iubire sau ură, entuziasm și desperare, pace și război, dar întotdeauna având în ea o notă de dor, de dorință, de așteptare”. Rațiunea de a fi a unui „neam milităresc” e susținută mai târziu – în articolul intitulat „Doina” (revista „Albina”, București, 1902, nr. 48, 49) – și de către Barbu Ștefănescu Delavrancea: „Firește că elementele mai vag poetice, mai slabe și-au încărcat inspirațiunile de o melancolie explicabilă, dar adevărații bărbați, acei cari reprezentau cu adevărat fondul nostru de energie specifică, n-au plâns. Și-au mlădiat doina după împrejurări fatale, păstrând însă, în toate epocile, caracterul viguros al strigătelor din vremile de mândrie. [...] Era firesc. Rasele

își păstrează indefinit caracterul lor esențial până ce pier. Și caracterul esențial al românilor, acela care reiese evident din întreaga noastră istorie, este bravura, uneori având aerul nepăsărei de viață și de moarte. Astfel, am fi pierit de pe fața pământului, când ne gândim la pozițiunea pe care a avut-o și o are Țara Românilor. [...] De pe munții moților, în 1848, s-a repezit la vale cea mai înfiorătoare doină a neamului nostru: «Pe cel câmp pustiu și întins / Arde-un foc de noi aprins». Târziu, în urmă, Eminescu, în «Doina» sa, pătrunde înțelesul istoric al doinei, căci, după ce pare a urma calea inversă pe care o străbate cântecul apărării naționale, se amestecă, ca un vizionar erou, în vremile de acum câteva secole, ca și când ar fi trăit atunci. Tulbură sfântul mormânt al lui Ștefan; recheamă la viață pe eroul ce doarme numai și-i spune, ceea ce bătrânul știa din cele patruzeci de bătlăii”. Numai într-o asemenea cuprindere doina populară seculară și-a asigurat rostul și forța de dăinuire în frumusețe. Poate nu întâmplător Mihai Eminescu își începe opera cu o doină („De-aș avea...”) – publicată la vârsta de numai 16 ani, în „Familia” lui Iosif Vulcan din Pesta, în nr. din 25 februarie/9 martie 1866 – și și-o desăvârșește tot cu o doină (capodoperă). În toamna anului 1865, „În septemvrie compusese o mică poezioară săltăreață, în stilul dulceag al lui Alecsandri, în care visa o idilă «cu șoapte de amor»” (G. Călinescu).

Interesul lui Eminescu pentru folclor, atât în timpul studiilor la Viena și Berlin, cât mai ales în toate celelalte perioade ale activității lui, se manifestă pe trei planuri: al culegerii de texte populare, al inspirației folclorice și al reflecției privind creația anonimă. Desigur, din acest triptic primează inspirația folclorică derivată în opere originale. „Cu Eminescu – scrie Perpessicius –, folclorul se transmută într-un ținut prin excelență fermecat. Aplicând una din suprasugestivele sale metafore, am putea spune că prin Eminescu răzbim cu adevărat în codrii de aramă ai folclorului, atât de vrăjite par toate și atât de scânteietoare e reverberația ce se degajă din creațiile sale, altoită în fel și chipuri în tulpina creației poporane.” Pe măsura geniului său, poetul nostru are într-adevăr un har propriu de a se impersonaliza: „Cea mai mare însușire a lui Eminescu – notează George Călinescu în „Istoria” sa – este de a face poezii populare, fără să pastişeze și cu idei culte. Mai stângace sunt doinele culese și reparate de Alecsandri decât cele fabricate de Eminescu, pe structură filozofică. Iată o doină eminesciană: Codrule, Măria-ta,/ Lasă-mă sub poala ta,/ Că nimica n-oi strica...”. Prin urmare, dacă ar fi să o socotim anonimă, nici „Doina” nu s-ar dezice ca piesă populară. „Iluzia poporană” ar fi desăvârșită aici – și până și conținutul de violență s-ar pune în dreaptă cumpănă cu unele doine haiducești, în care voinicul, cătrănit cum se vede de dorința răzbunării, nu pare să-și mai amintească de iertarea, creștină: „Oleo-leo, spurcat ciocoi,/ De te-aș prinde pe la noi./ De șale să mi te moi,/ De piele să te jupoi,/ Și din pielea ta să fac/ O teacă de mazărac,/ Că tu m-ai lăsat sărac/ De pământ și de copii,/ De nevasta mea dintâi”. Pe această latură, e de imaginat că, inclus într-o culegere de doine și cântece bătrânești de vitejie, textul eminescian n-ar produce, la o lectură detașată și unilateral orientată, decât poate ceva ca o tresărire, datorată fără îndoială doar contrastului particular-național al revendicării. Dar raportată temeinic la contextul care a provocat-o și atribuită unui mare nume, reprezentativ spiritual, „Doina” este incendiară, iar autorul ei, un

purtător de cruce. E de luat în considerație și faptul că responsabilitatea slăbește când e pusă pe seama anonimității. Căci, în lipsa discernământului, chiar și în prezent „Doina” (dimpreună cu cel care i-a dat glas) e în stare a nemulțumi până la furie – și e firesc dacă ne gândim că, orice operă, de înălțimea capodoperei, își păstrează peste timp, prin aspectul său de generalizare, un sens de permanență.

„Doina” s-a scris singură, în conștiința frământată a marelui geniu. Se poate spune așa, chiar dacă forma finală a rezultat dintr-un caiet de încercări. Articolul hotărât (Doina) trimite la doina populară seculară, întrupată în Eminescu sub incidența momentului de gravitate istorică. Ea vine din vremuri îndepărtate cu însemnele ei de recunoaștere. Mai întâi oralitatea o cuprinde în întregime, dar „se zice” numai, căci, din cauza tonului adresativ prea aspru, nu poate fi închipuită în vreun fel cântată. E simplă în bogăția sa polisemantică și păstrează contrastul dual al compoziției (dar și al metaforelor și comparațiilor), precum și anume forme de repetiție întăritoare și ecoul unor formule consacrate. Măiestrita întocmire prozodică ușurează ținerea de minte a mesajului, adresat direct în cea mai naturală retorică, fără cuvinte meșteșugite care să asigure persuasiunea. Partea întâi prezintă un tablou al suferinței naționale sub forma acuzației drepte, grave și violente: „De la Nistru pân’ la Tissa/ Tot românul plânsu-mi-s-a,/ Că nu mai poate străbate/ De-atâta străinătate./ Din Hotin și pân’ la mare/ Vin muscalii de-a călare,/ De la mare la Hotin/ Mereu calea ne-o așin;/ Din Boian la Vatra-Dornii/ Au umplut omida cornii,/ Și străinul te tot paște/ De nu te mai poți cunoaște./ Sus la munte, jos pe vale/ Și-au făcut dușmanii cale,/ Din Sătmar pân’ în Săcele/ Numai vaduri ca acele./ Vai de biet român săracul!/ Îndărăt tot dă ca racul,/ Nici îi merge, nici se-ndeamnă,/ Nici îi este toamna toamnă,/ Nici e vară vara lui,/ Și-i străin în țara lui./ De la Turnu-n Dorohoi/ Curg dușmanii în puhoi/ Și s-așează pe la noi;/ Și cum vin cu drum de fier/ Toate cântecele pier,/ Zboară păsările toate/ De neagra străinătate;/ Numai umbra spinului/ La ușa creștinului./ Își dezbracă țara sânul,/ Codrul – frate cu românul –/ De secure se tot pleacă/ Și izvoarele îi seacă –/ Sărac în țară săracă!// Cine-au îndrăgit străinii,/ Mânca-i-ar inima câinii,/ Mânca-i-ar casa pustia,/ Și neamul nemernical!”. La o privire sumară, e de reținut din capul locului expresia „plânsu-mi-s-a”, drept un exemplu nu numai al minunatei flexibilități a timpilor compuși, dar și al vaierului național ce justifică rechizitoriul. După Ovidiu Bârlea („Poetică folclorică”), în categoria epitetelor depreciative, „negrul” („neagra străinătate”) este cel mai des întrebuițat în lirica anonimă, semnificând răul, urâtul, înstrăinarea, supărarea, tristețea maximă – ba chiar poate desemna categoriile sociale cele mai de jos. Foșgăiala, ubicuitatea străinului-dușman își găsește culmea metaforică în versul „Au umplut omida cornii”. Iar blestemul care încheie rechizitoriul nu pare a fi bărbătesc, asemănându-se în parte mai degrabă cu amarul unei femei, rămasă vădană, și fără copii, în vremuri crâncene, după o pustiire a tătarilor sau a turcilor. În partea a doua, îndemnul bărbătesc adresat întregii țări, prin invocarea în fond a virtuților marelui domn al Moldovei, pare a ascunde un contrast între vremurile eroice de odinioară și inerția și discordia din contemporaneitate. Vigoarea însuflețirii, credința în izbăvirea neamului nu se stinge, ba dimpotrivă, crește, confirmând definiția hașdeeană a doinei populare seculare, cu final plin de speranță că viitorul nu va fi viitură: „Ștefane Măria ta/

Tu la Putna nu mai sta,/ Las' arhimandritului/ Toată grija schitului,/ Lasă grija sfinților/ În sama părinților,/ Clopotele să le tragă/ Ziua-ntreagă, noaptea-ntreagă,/ Doar s-a-ndura Dumnezeu,/ Ca să-ți mântui neamul tău!/ Tu te-nalță din mormânt,/ Să te aud din corn sunând/ Și Moldova adunând./ De-i suna din corn o dată,/ Ai s-aduni Moldova toată,/ De-i suna de două ori,/ Îți vin codri-n ajutor,/ De-i suna a treia oară/ Toți dușmanii or să piară/ Din hotară în hotară –/ Îndrăgi-i-ar ciorile/ Și spânzurătorile!”. Într-un fel, Eminescu nu a fost decât un nobil logograf al suflării românești, fără plată și nu la comanda cuiva. El singur, cum bine se știe, n-a folosit-o pentru sine niciunde și nici măcar nu a mai citit-o în altă parte decât la Junimea. Dar românii o știu și cu cât s-a vrut mai dosită de către unii, cu atât s-a imprimat în sufletul lor mai adânc. „Doina” este o doină a doinelor noastre, pentru că strânge până la Mihai Eminescu întreaga tărie a simțirii poporului românesc – de dor, de dragoste, de jale și de vitejie. În definitiv, un gest verbal încărcat de sens, strigătul „Doinei” se mai aude și astăzi, fiind imposibil de înăbușit. Strategia celor care vor să o amuțească – o absurditate – e aceea de a o socoti ca o acțiune, având în spate o conspirație.

Puterea de creație eminesciană este expresia unei vieți întregi, însemnând omul cu gândurile și faptele lui, gazetăria, opera tipărită, dar și aceea netipărită rămasă în manuscrise. Cu toate acestea, genialitatea poetului nu se deduce din mediul timpului său, pentru că nu e posibil a fi lămurită printr-un raport causal. Fiind din alt plan, marea creație, acolo unde se produce, reprezintă o ruptură în lanțul determinării, schimbă radical starea vieții. Eminescu, schimbând fața literaturii românești, e un miracol, o apariție meteorică, cum s-a mai afirmat. Sămânța transcendenței (numenul) a rodit, s-a obiectivat în limba română – dar dumnezeiesc prin care neamul românesc și-a văzut sufletul (se cunoaște o legendă despre Eminescu pe faptul aici amintit). Frumusețea nepereche a operei dăruite este zămislită de o iubire pe măsură – după legea unui adevărat cerc vital: iubirea e generatoare de frumusețe, iar frumusețea e generatoare de iubire. Așa cum vedem perfecțiunea și frumusețea în tot ce ni se arată și urât, și contrastul moral al răului își are și el justificarea sa: existența răului participă la înfrumusețarea universului moral, chiar dacă răul e nedorit și provoacă suferință. Mânia lui Eminescu însăși, pentru că e dreaptă, e și frumoasă. „Doina”, întrunind toate atributele artei adevărate, este un simbol în care cei ce vor să vadă pot descifra un înțeles divin, sfințenia neumbrită a poetului nostru național. În limite omenești, vina lui – dacă ar fi să i se afle o vină – nu ar fi alta decât aceea de a se fi născut dintr-un popor vitregit de istorie.

*

Ca ipostază a situației din vreme, doina populară seculară, ajunsă în expresia lui Eminescu, s-a istoricizat, n-ar trebui să mai supere pe nimeni. Pe viitor însă, în altă împrejurare, ca „viers cu foc”, ca energie a unui popor îndreptățit la existență, ea și-ar afla – stă în menirea ei – o nouă expresie, prin alt glas bărbătesc – ori, și mai simplu și mai direct, e posibil a se preface, pe neașteptate, cu puterea unei forțe adunate în ascuns, într-un chiot de trezire a conștiinței românești. Dar asta este o altă poveste.

Titi Damian

Dorina Marcela Ene: Regele (Vol. I, Vremuri tulburi)

Profesoara **Dorina Marcela Ene** de la Colegiul Național „Grigore Moisil” din Urziceni nu este pasionată doar de limba engleză și franceză, ci și de istorie, cu deosebire de istoria Angliei. Este un domeniu în care s-a documentat câțiva zeci de ani și a scris enorm, direct în limba engleză romanele **Arabella**, **Dincolo de timpul rănit și Zborul spre infinit** pe care urmează să le publice. Cu mult timp în urmă, a publicat romanul **Umbra Romei** căruia am avut onoarea să-i fac o recenzie.

Acum surprinde lumea scriitoricească din Urziceni, și nu numai, cu romanul în mai multe volume, **REGELE**, din care a tipărit și în limba română vol. I, **VREMURI TULBURI** (publicat în condiții grafice deosebite la Wrocław, în Polonia, prin fundația Amazon Fullfilment, fără specificarea anului apariției și a editurii).

Acțiunea acestui prim volum este plasată în secolul al XII-lea, mai precis în anul de grație 1135, în Anglia, și are protagoniști pe prințul Simon, din familia Cornwall, și pe verișoara sa, Mathilde. Simon era fiul ducelui Richard de Cornwall, frate cu regele Henrik I, tatăl Mathildei. Regele Henrik I ar fi vrut să-l însoare pe Simon cu Mathilda, pe care n-o iubea, căci îl jignise în copilărie, dar și ea refuză. Este căsătorită cu regele Germaniei care, după cinci ani, moare, iar Mathilda este nevoită să se întoarcă în Anglia, întrucât cumnatul ei luase coroana Germaniei.

Prima scenă a volumului prezintă momentul când pe țărmul mării Simon, împreună cu prietenul său Matthew, o întâmpină cu destul de multă răceală, dar ca un cavaler ce era, pe o vreme neprielnică, pe Mathilda.

Portretele celor doi: *Mathilda avea părul blond cenușiu, strâns într-un coc mic, ochi verzi, iscoditori; Mathilda îi admira lui Simon ovalul perfect al feței, fruntea nobilă, părul tăiat scurt, dar bogat, de o vizibilă finețe, castaniu, suflat cu pulbere de aur. Nu văzuse niciodată un bărbat atât de frumos.*

Cu mici incidente pe parcurs, grupul ajunge la castelul ducelui de Cornwall, unde Simon se dovedește un cavaler ospitalier, o dă în primire mamei sale, dar cavaler foarte riguros, este preocupat de problemele domeniului, trebuind să-și inspecteze trupele împreună cu prietenul său, Matthew Nichols.

În timpul deplasării într-o astfel de inspecție, obosit, într-o pădure, îl cuprinde o toropeală și se culcă alături de calul său și visează că de el se apropie o prințesă parcă desprinsă din basme. Trezindu-se, chiar descoperă lângă el o fată de o frumusețe tulburătoare care-l admira dormind: *O clipă ochii li se tulburară și*

amândoi se uitară unul la altul fără să-și zâmbescă, tăcuți, liniștiți. Între timp, un șarpe uriaș se apropiase de Simon, iar acesta, prevenit de fată, îl ucide cu o singură lovitură de sabie. Încercând să se îndepărteze de prinț, fata se împiedică, se lovește și leșină. Simon admiră chipul de care se îndrăgostește fulgerător: *Era încă o copilă și el se înduioșă cum nu mai făcuse niciodată și mâna-i înfiorată mângâie obrazul ei, ușor, ca o părere și buzele lui îi atinseră fruntea, pleoapele închise...buzele calde și nespuse de dulci. Buzele ei se rumeniseră de dulceața sărutului.* Fata se trezește din leșin. Contrar așteptărilor, ea obține de la el promisiunea de a nu o urmări: *Vă rog să-mi dați cuvântul dumneavoastră de onoare, de cavalier și prinț al Coroanei engleze că nu mă veți urmări. Vă rog să mă lăsați să plec!* Fata, la care rămăsese batista lui, pleacă într-o direcție necunoscută, iar el, care rămăsese rece la toate ademenirile feminine de până atunci, din ducatul său, rămâne cu nostalgia clipelor trăite și a chipului ei angelic care-l va urmări zi și noapte ca o fantomă..

Ajuns la domeniu, află că regele Henrik I a murit, așa că, împreună cu Mathilda se grăbesc să se deplaseze la Londra, nu înainte, cavalier fiind, de a-i face un jurământ care-l va costa foarte mult în viitor: *Aveți cuvântul meu că vă voi apăra și vă voi sprijini să luați coroana!*

Ajunși la Londra, Cancelarul Coroanei le face cunoscut conținutul testamentului, în sensul că regele nu dorește să-și dezmoștenească fiica, dar, întrucât vremurile sunt tulburi și nicio femeie nu a domnit în Anglia, dorește ca urmaș la tron să fie nepotul său, Simon. Acesta se dovedește foarte rece cu Mathilda, însă își ține promisiunea, iar după cele 40 de zile de doliu după înmormântare, aceasta va fi încoronată regină a Angliei. Numai că ea l-ar fi vrut soț pe Simon, în ciuda faptului că el îi dăduse numeroase semne de răceală. Regina observă semne de schimbare a comportamentului, instinctul feminin spunându-i că el caută pe altcineva, așa că în adâncul său, hotărăște să-l piardă. El chiar se schimbă și plănuiește împreună cu Matt un drum tainic spre domeniul unde dispăruse prințesa inimii lui.

Regina organizează, după protocol, o mare vânatoare la care participă și Simon. Numai că el este atacat de doi mistreți uriași care intenționau să o atace pe regină, dar va fi rănit grav de colții puternici ai unuia dintre mistreți: *Patru cavaleri îl ridicară pe brațe. Prințul zăcea întins pe brațele cavalerilor, cu ochii închiși, cu obrazul pătat de sânge, respirând rar, chinuit, de-abia mai luptând cu moartea care-și întindea deja mâinile spre el.* Află că în apropiere este domeniul al lui Lady Harriet Reynolds unde îl și duc.

Finalul lasă cititorul în suspans: Ce s-a întâmplat cu prințul rănit? Va fi dus de tovarășii săi pe domeniul unde sălășluia fata? Se va însănătoși? Se vor reîntâlni?

Urmează volumul al II-lea...

La o lectură mai de suprafață, toată povestea poartă ingredientele unui basm cu prinți, prințese, cu împărați și împărătese, cu cavaleri și domnițe, cu petreceri și vânători vestite, cu orgolii, intrigi și rivalități, cavaleri cu onoare, proprietari de domenii întinse.

La o lectură mai profundă, iese la iveală adevărul istoric. Autoarea s-a documentat îndelung despre istoria Angliei acelor vremuri - personajele dovedindu-se persoane reale - refăcând cu talent nativ și rigoare istorică atmosfera acelor timpuri, adică trasee, deplasări, lupte intestinale pentru domnie, rivalități, intrigi, noblețe și perfidii, dragoste și ură, peste toate cavalerism și onoare, respectarea jurământului.

La o lectură și mai profundă iese la iveală și cealaltă latură, cea psihologică, întrucât autoarea mănuiește acțiunea gradat, treptat, pentru a pune în evidență valori

morale profunde, nu numai ale epocii, ci și pe cele general umane. Din momentul când Simon o întâlnește pe „prințesa” inimii lui și Mathilda intuieste direcția iubirii tânărului, intră în scenă confruntarea dintre calitățile cavalerului de onoare, Simon, față în față cu răutatea Mathildei, gata de răzbunare pentru a-și atinge scopul.

Romanul scriitoarei **Dorina Marcela ENE, VREMURI TULBURI**, - o îmbinare fericită între poveste, istorie și psihologie care-i dovedește cu prisosință maturitatea artistică. Peste toate, talent narativ, finețea portretului și vioiciunea dialogului.

Cititorul care abia a apucat să citească această carte este nerăbdător să le „guste” cu aceeași plăcere a lecturii și pe celelalte, interesat fiind nu numai de firul epic, cât mai ales de mesajul umanist-moral pe care-l trimite cu talent autoarea spre cititorul contemporan.

Teodoru Stemate: Mierea Furnicilor

Cu o prefață intitulată **Mierea ineditului**, semnată de reputatul publicist, critic literar, dramaturg și poet, Horia Gârbea, scriitorul **Teodoru STEMATE** (născut în Gârbovi, fost elev al Colegiului Național „Grigore Moisil” din Urziceni) pătrunde fulminant în literatura română contemporană cu volumul **MIEREA FURNICILOR** (București, 2016, 184 p.). Ineditul nu stă numai în titlul insolit, ci și în problematică, desigur și în modalitățile moderne de abordare a acestei teme. Este o temă unică în literatura română, care devine și motiv literar fundamental al volumului: *nomadismul*. Nu este vorba de nomadism în sensul clasic, adică deplasarea unei mase de oameni dintr-o direcție în alta, de obicei de la est spre vest, cum s-a întâmplat în istoria omenirii, ci despre un grup cu origini românești stabilit într-o Oază (nume generic) din Maroc, devenit centru simbolic gravitațional, căci de acolo membrii grupului se dispersează ori se adună în funcție de posibilitățile de existență.

Personajele sunt puține: Este vorba de mama, Beatrice, fiica Dora (Gărgărița) cu soțul ei, Henry, cu Andi mereu absent, căci lucrează la un proiect terapeutic din Bulawaio, în Kalahari, tatăl – Teo, un nestatornic, cu ocupațiile cele mai năstrușnice și mai diverse, apoi prietena Dorei, Hanna cu soțul ei mereu plecat în misiuni științifice, Jean Pierre, și misteriosul Doctor Wataleb. Nu este o familie privită în sensul clasic, mai degrabă familia pentru ei este o convenție, membrii păstrându-și un mare grad de independență și de autonomie a deciziilor, de cele mai multe ori întâmplarea pare să-i adune, dar faptul pare că nu-i deranjează: un mod insolit de existență a individului și a familiei.

Descrierile lor sunt realizate cu niște tușe sigure, dovedind talentul portretistic al autorului. Mama, în momentul aniversării Dorei, are 90 de ani: „*Își conduce atelierul de tapiserie de la Porto Lobo cu energia calmă cu care, acum o jumătate de secol reușea să țină pe linia de plutire bărcuța fragilă a familiei.*” (p. 13) Ceva mai încolo, îi întregeste portretul: „*Mama avea un fel de a râde din orice tâmpenie. Își trăgea capul un pic pe spate, într-o parte, și hohotea înăbușit, stins, ca și cum ar fi știut demult că toate acțiunile noastre sunt sortite, până la urmă derizoriului... Modul acesta calm de a privi lucrurile îi crea un fel de tampon în relațiile cu ceilalți. Cred că îi era destul de greu să trăiască cu tata, un tip veșnic agitat și plin de idei mărețe care-i veneau din senin și voia să le pună în aplicare pe moment.*” (p. 15) Ceva mai departe: „*Mamei îi plăcea să umble de colo-colo prin Africa mai ceva decât tatei. N-am știut, mai toată copilăria cu ce se ocupa, exact: era tot timpul în souk, asta însemnând că-și vedea de comerțul ei cu*

obiecte artisanale, bijuterii exotice și tapiserii, mai ales tapiserii. Toate casele în care am locuit în copilărie erau pline de tapiserii din cele mai extravagante, împrăștiate peste tot, pe pereți, pe mobile, la ferestre – pe post de draperii, chiar și chiuvetele de la baie aveau, în loc de banala mască, tapiserii. Și pe unde ajungeam, mama se înfoleea în țoalele localnicilor cu frenezia unei manechine de la Dior sau Chanel...” Mama la senectute: „Ființa aceasta micuță acum s-a chircit, s-a smochinit, s-a micșorat, zici că-i o pitică, iar nasul ei lung i s-a lungit și mai lung, aproape că-i atinge bărbia ascuțită – ființa aceasta a avut întotdeauna un aer fragil, mlădie, subțire, ușoară ca o libelulă, ei, bine, ființa aceasta mi se pare mai durabilă din câte-au rămas pe planeta noastră! Și-a rămas la fel de energică și neînduplecată în orice, ca atunci când aveam cinci-șase ani. De altfel, deși, iată, mâine fac șaiszeci de ani, cred că, în mintea ei, nici măcar n-am început clasa-ntâi.” (p. 169)

Cât despre tata, „era un tip OK, chiar dacă un pic prea...surescitant după gustul meu: îi plăcea mult să râdă, să facă glume, să-mi cumpere tot felul de nimicuri care pe mine mă încântau, să se joace...dar avea și o latură neplăcută. Pe lângă faptul că-i plăcea foarte mult alcoolul, ceea ce-l făcea uneori insuportabil, ținea în el un fel de furie mocnită, permanentă, o furie cosmică, destructibilă, care însă se manifesta foarte rar, Inch Allah! Dar și când se manifesta...” Sfârșitul lui este enigmatic. Plecat pe urmele imigranților, în ciuda minuțioaselor căutări ale familiei, n-a mai fost găsit și nu s-a mai întors, cum nu s-au mai întors nici ceilalți bărbați.

Toată cartea, mai degrabă memorii decât jurnal, se constituie din secvențe cinematografice, mici povestioare, descrieri de locuri și de întâmplări, flash-uri țâșnite prin actul memoriei involuntare, care puse cap la cap redau întregul: viața familiei de nomazi, dar și a fiecărui membru al ei, într-o Oază din care mai evadau, pe rând, înspre Dakar - Senegal, Niger, Algeria, Ciad, Maghreb, Sudan, Gran Canaria, Porto Lobo, Agadir, Accra, Kalahari, Sahara... O viață a familiei și a individului, cu prelungiri în destinul omenirii, proiecții fantastice în viitor, cum ar fi apocalipsa Americii în urma unui bombardament de meteoriți gigant (p.157), problemele politice ale omenirii, problemele ecologice ale planetei, apoi Ploaia de Aur...

Modernitatea și ineditul romanului constă în faptul că Teodoru Stemate realizează o triplă proiecție a acestei familii: o familie de români dezrădăcinați, dar care nu trăiesc sentimentul, dar perfect adaptați acestui spațiu lingvistic și cultural al Marocului, apoi al Africii. O a doua proiecție o reprezintă fantasticul, iar cea de-a treia este proiecția în viitor. O carte semnată de Dorothea Stemate, datată și localizată „01. 03. 2063, oaza Da'archet, Sahara”, în momentul când împlinea 60 de ani. Așadar, Dora se născuse în 2003. Inedit este și faptul că scriitorul narează această poveste a familiei din prisma unui personaj feminin. Chiar așa începe și cartea-jurnal: „Mâine e ziua mea. Împlinesc șaiszeci de ani. Șaiszeci de ani? E o sumă, nu? Ar trebui să fac un bilanț? O recapitulare generală? S-au întâmplat atâtea, că mi-ar lua, probabil luni întregi. Numai pentru evenimentele din ultimele patru decenii ar trebui să scriu un roman fluviu, așa că – mai bine lasă.” Așa că mai bine dă frâu liber fluxului memoriei involuntare adunând tot ce-i dictează memoria în decupaje de fragmente de viață, mici întâmplări cu mari semnificații, realizate cronologic, portretele excelente realizate ale unor personaje, dar mai ales mediul exotic moral, cultural, lingvistic, social și istoric, cum ar fi luptele intertribale din diverse zone ale Africii, dar și o formidabilă proiecție în viitor a omenirii ce stă sub semnul unei apocalipse generate de mediul extrem de poluat, fenomenul numit Ploaia de Aur, care dă naștere unui virus, *foulitchai*, apărut în comunitatea din Dakea, la doar 400 de km de Oază, care afectează memoria.

Descrierea acestui fenomen se constituie într-un sever și disperat avertisment adresat omenirii la nepăsarea și inconștiența cu care tratează problemele globale ale mediului: „Aerul avea un aspect greu, parcă se scurgea. Era ca și cum n-ar fi fost alcătuit din particule invizibile, ci din... melasă. Părea de miere. În perioada aia tocmai citeam o carte despre civilizația vechilor greci. Ei, bine, mi-am zis că Zeul Ether coborâse din cerurile înalte, ca să ne aducă efluviile subtile ale Zeului Ether formau pâcla bizară care ne-nconjura din toate părțile, ci o substanță vâscoasă, vicioasă, nimicitoare, care ni se strecura în plămâni și, de acolo, în creier, înnebunindu-ne... Printr-o întâmplare ironică, de o ironie cruntă – cum numai zeii sunt în stare... substanța avea culoarea metalului celui mai râvnit de oameni, Ploaia de Aur ”(p. 162) Nimeni nu-și putea explica de ce boala nu atingea copiii sub 14 ani.

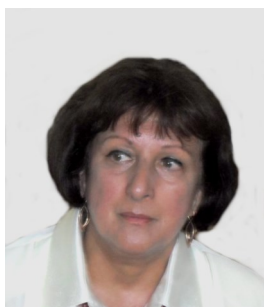
Exotismul își are partea sa de influență artistică, nici acesta luat în sensul clasic, ci un exotism marcat aici nu numai prin tradiții și obiceiuri, dar mai ales prin limbă, în care familia aceasta este complet integrată. Autorul procedează bine când la finalul romanului plasează un mic glosar de termeni beneficiind de explicații ample, integrați în text, cei mai mulți din arabă, engleză sau franceză.

Cheia romanului se găsește în metafora titlului, de fapt o parabolă povestită la p. 25 a cărții, avându-i protagoniști pe Dora și pe tatăl ei. În bucătărie, la un moment dat, Dora descoperă „o linie neagră, groasă, între chiuvetă și etajeră. Linia nu trebuia să fie acolo.” Când a cercetat mai cu atenție, a descoperit că era un șir de furnici care veneau de undeva de pe chiuvetă și mergeau până la borcanul cu miere de eucalipt. Stăruie la tata să le omoare. Tatăl, în loc să le omoare, face remarca zeflemitoare: „Cred că le-ar trebui luni de zile ca să poată mânca toată mierea.” Apoi tot el găsește soluția: „Tot ce avem de făcut este să înlăturăm obiectul dorinței lor.” A procedat în consecință. A deșurubat capacul și l-a pus sub un jet de apă. Apoi l-a șters cu atenție, prevenind-o să observe: „Încă sunt două șiruri de furnici, vezi? Un șir care urcă de sub chiuvetă, și unul care coboară. Cele care urcă sunt mai iuți și mai agitate, se încălecau formând din loc în loc un soi de noduri. După un minut sau două, șirul furnicilor care coborau s-a subțiat vizibil, devenind o linie întreruptă, până a dispărut cu totul...” După încă un minut și furnicile urcătoare s-au rărit până au dispărut. De fapt, furnicile comunicaseră unele cu altele, anunțând că nu mai e mierea. Morala: „Vezi tu, în viață trebuie să te convingi tu însuși de adevăr, nu trebuie să iei de bun tot ce-ți spun ceilalți.” (p. 27)

O mare parte din carte personajele trăiesc în viitor, pe la jumătatea secolului XXI. De asemenea este creionată o hartă a Europei care trăia un fel de război ascuns al marilor puteri, realizat prin interpuși: „Majoritatea războaielor din Europa începuseră dinspre Răsărit, unde Rusia își redescoperise vechile pretenții de mare putere imperială. Uniunea Europeană, o organizație economică debilă, exista numai pe hârtie. În realitate doar câteva țări, cele din centrul continentului, plus Marea Britanie și Scandinavia erau cu adevărat prospere, restul traversau perioade de criză economică atroce.... Rusia a înghițit pe rând, în câțiva ani Estul și Centrul Continentului. Polonia, Cehia, Austria și Elveția țară tradițional neutră, au fost anexate de trupele Țărilor Baltice și cele ale statului Belarus. Toate aceste țări cucerite făceau parte din la Imperiul Slav.” (p. 94) De observat că romanul este publicat în 2016...

Concluzia: Romanul - o izbândă, adică roman dens, insolit: roman fantastic, roman de anticipație, roman al unei familii, roman despre nomadism și probleme politice și ecologice, roman despre destinul omenirii, realizat cu talent de către Teodoru Stemate într-o tehnică modernă amintind de romanul gide-ian.

Constanța Popescu

Mișcarea tremurată a gândului devenit cuvânt (învățând de la Chiru Cătălin Cristea)

Sunt pusă de multe ori să „descifrez” destule texte pe care nici autorii nu știu de ce le-au creionat așa și ce-ar fi putut fi dacă erau sudate, dezvoltate astfel ca narațiunea să curgă firesc în povestea pe care toți o așteptă... sau doar eu? Cert e că nu-l cunosc pe autor, nu am mai citit nimic până ce am primit această carte „Portret în mișcare”, de bună seamă este portretul autorului, în care nu-ți găsește imaginea, fiind în mișcarea timpului, a evenimentelor mereu interșanjabile.

Pot spune oameni și vremurile lor. Încă de la început am impresia unui educat scriitor, care-și compune multe fețe în etape, prin niște articole intenționat dispersate în timp. Ele fac impresia unui gazetar erudit care nu a avut timp nici să scrie, nici să ne învețe pe noi cum să o facem. Nu e deloc un diletant al condeiului, dar pare-se că nu a pus mult preț în exersarea povestirii pe are o prezintă în etape, în funcție de timp și importanța emoțiilor ce-l determină să scrie.

Așadar este mai mult un gazetar în aceste articole, care pot fi eseuri despre orice, dacă întindem puțin povestirile, destul de atractive prin diversitate și binetemperatul limbaj. Clar, că este impregnat de „lumea literară”, măcar a stat în preajmă și s-a botezat cu valurile de cuvinte ale confrăților autohtoni sau colegi de breaslă. De la lenăchiță Văcărescu și parcurgând până la întemeietorii Școlii de la Târgoviște, găsește asemănări cu toți care au absolvit colegiul lenăchiță Văcărescu și au

păstat condeiul în stare de alertă. Este atât de discretă emoția pentru textele pe care le-a străbătut, ca nu cumva să se creeze o influență ce cam toți scriitorii târgovișteni o au amprentată în ADN-ul scriitorului, sau gazetarului contemporan.

Autorul susține și promovează un editorial Târgoviștea Literară (recunosc nu am unde să mă interesez acum despre aceasta, care văd că are ceva vechime și pe mine nu mă cunoaște... Nu-i bai, o va face!) Aici a publicat această colecție de texte de foarte mulți ani.

E meritoriu acest demers, cu cât sunt mai multe surse, mai mulți autori care au ce comunica, sîntem noi cititorii mai bogați spiritual. Sunt foarte încântată că am primit acest volum, pentru valoarea căruia, eu sunt prea tînăra cititoare, pe care nu mă horărăsc unde și cum să-l încadrez. Am spus că nu-l cunosc pe autor, dar sigur se va întâmpla, ca să învăț și eu arta divagării unui subiect sensibil, fără a-l da în derizoriu sau a-l amprenta cu niște convingeri personale.

Volumul confirmă ce ne dorim cu toți, o literatură funcțională, bine conturată și vie care să stimuleze interesul cititorului pentru teme puțin confortabile, oferind lecturi seducătoare, comunicând cu acesta caracteristici estetice, distinctive, totodată permițând cu ușurință invitatului la lectură să folosească la maxim, imaginația proprie. Subiectele diverse, pe etape de ani și situații socio-politice șterg neliniștile autorului și pune cititorul într-un ușor confort, pentru că sunt etape depășite și astfel suntem doar spectatori.

Cititorul îi dă interpretarea convenabilă, acceptă amprenta de participare a autorului, deci credibilitatea acțiunilor trăite-văzute, cu emoția puțin tocită, raportată la „spectacolul” promis de aceste texte inedite. Este o cădere în eter, fără dispersare de imagini emoționale. Sigur, s-a dorit impresionarea cititorului, prin plăcerea lecturii unor evenimente și trăiri, care să rămână încrustate în mentalul celor care ne cunosc și supraviețuiesc, cu un impact, îndrăznesc să spun, înălțător.

Sigur, cuvintele pot fi altele, dar Chiru Cătălin Cristea, rămâne pentru mine, un răsfățat al cuvintelot șarmante...

Magda Ursache

Character assassination

„nu mai știi,
se moare de virus, se moare de frică
de măsurătoarea prin care alergi
doctorul umblă pe ape prin viață,
ca și prin moarte” (Viorica Răduță)

În vremi tulburi (Gh. Grigurcu le numește *declinante*) e o încercare continuă de a-l scădea pe om prin fake-news. Se numește *character assassination*. O informație scoasă din context, pentru a-i da alt sens, se numește dezinformare. De la aversiune se ajunge ușor la ură. Ura vrea să te izoleze și să te excludă. Pe timpul acestei pandemii cu moartea-n cârcă, am obținut pe scară largă discriminarea între vaccinați și nevaccinați, între pozitiviți și negativiți, ba chiar ura între vaccinați și nevaccinați. Cu știuta-i grimasă înfricoșătoare, CTP îi taxa „potăi, jigodii, javre” pe cei care luau ivermectină. O moderatoare specializată în a modela opinia contrară, cu decolteu lung și gura cât șura, îi ofensa pe cei de altă părere, îi rușina, îi dojenea și le închidea microfonul dacă i se părea că atingeau subiecte tabu. „La mine în emisiune nu intră nevaccinații.” Duda dâmbovițică părea a nu ști că mai existau și contraindicații, restricții la vaccinare, că mai erau și imunizați natural... Era chiar crimă de gândire să spui că vaccinul este experimental, că sunt afecțiuni cardiace după rapeluri, că se întâmplă și reacții adverse? Categorie, a eticheta un invitat antivaxxer pentru că a pus o întrebare nu-i tehnică prea curată.

Da, a fost un front în fiecare spital, medicii au luptat ca soldați în linia întâi, neștiind dacă mai revin acasă, dar au fost și declarații contradictorii, măsuri discutabile, anapoda, ca îngroparea necreștinească a morților: goi, în saci negri, de plastic sau războiul contra lingurițelor de împărțășanie.

Nesănătoșii de la Sănătate nu aveau bani pentru medicamente, însă aveau bani de saci de gunoi pentru decedați. Pandemia asta a rentat binișor pentru unii. Frica s-a injectat de trei ori pe zi: înainte de vaccin, odată cu și o dată după. Știrile făceau și ele injecții. Urmează bomba nucleară, anunța domnul Ciutacu. Apocalipticii prognozau milioane de decese și niciun cuvânt de îmbărbătare. Aceiași apocaliptici, ca dr. Streinu-Cercel sau ca dr. Rafila, s-au cam retras; *boc émissaire* a rămas mult(i) importantul Dr. Raed Arafat, supraputernicul decident a orice. I s-a pretins să fie infailibil și nu este, nu poate fi, că nu-i Dumnezeu. Ce-i drept, așa s-a vrut să pară: *cosi e se vi pare*. Urmarea previzibilă: i-au pus pe seamă, obstinant, toate deciziile greșite, rateurile, erorile. În războiul urii e posibil

orice, lucrurile scapă de sub control. Să spui, de pildă, că Dr. R.Arafat ar fi organizat omor în masă și că ar fi dat ordin să se extermină bolnavii prin doze letale de oxigen a fost cea mai absurdă, mai consternantă acuză dintre multele. Mereu pe muchie de hârtie ori de sticlă televizuală (de cuțit, bisturiu și alte muchii), urgentistul a suportat tot soiul de învinuiri, dar și mitocăniile și mojiicii („Marș de-aici! Afarăăă Araafat! Du-te-n Somalia!”), ajungându-se și la acționări în justiție.

A fi anti-român, dar și anti-arab ori anti oricine altcineva din p.d.v. etnic e semn de mărginire intelectuală, de opacitate a minții. Inși dezechilibrați, care ar trebui să ia calmante când intră în studiouri, vuvuzele de neoprit din trâncăneală au găsit inamicul public number one: Arafat. Ura poate fi ridicolă. Râzi de ea o vreme, până ești hărțuit fără contenire, mai ales când ai o profesiune stresantă peste normal. Enormitatea acuzației te poate copleși: că ai fost condamnat în țara de origine sau că ai fi agent CIA, Mossad, unguresc și ce-or mai fi. „E un ofițer bine antrenat”, îl eticheta un informator al Securității dovedit. Bilă neagră, domnule Turcescu!

Da, doctorul Arafat e reactiv, nu poți să nu răspunzi ofenselor nedrepte, atâtor răbufniri, revărsărilor de ură. A replicat unui potop de insanități, și-a ieșit din fire, iar gesticulările au fost mult prea prelungite. Nu-ți place interlocutorul – să zicem Badea ori Tucă – de acord, dar îți trebuie mai multă stăpânire de sine. Iar dacă te mânia pe opinia contrară și ieși intempestiv din studio, asta îți face rău ție însuși. Îți păstrezi calmul la accidente înfiorătoare și clachezi într-o emisiune? Și pentru ce te-ar scoate din fire întrebarea multora: de ce sunt restricționați sever nevaccinații sănătoși (deveniți amenințare pentru societate), nu și vaccinații reinfecțați, care zburdă liber prin Obor, unde au fost recompensați cu doi mici și cu bilete la circ? Mai lipsea ca vaccinații să poarte un ecuson făcut dintr-un capac de Pfizer.

Ține doctorul Raed Arafat prea mult la imagine? Da. Numai că imaginea, în *mainstream*, e un cal năvălaș, greu de strunit. Iar în codul social se spune: „Niciun copac nu trebuie să crească prea înalt.” Mereu teledoctorul cu *éclat* din belșug a fost în dedesubtul problemelor. A ieșit prea tare în evidență și asta enervează.

Turbarea oarbă contra lui Arafat a atins-o istoricul Mihai Neamțu, declarând că nu se simte reprezentat de cineva care nu vorbește bine românește. E normal ca palestinianul să aibă o limită lingvistică, de fapt o limită fonetică. Poate umblă puțin la rostire, la **a** schimbat în **ă** și invers (vorbește când fără **ă**-uri, când cu prea multe), la **i** final dispărut: măsur', răspunsur', întrebăr', la **î** devenit **i**...

Și de cine, din clasa politică, se simte reprezentat Neamțu? Este evident că vorbește mai bine dr. Arafat decât ministrul Sănătății, sub steagul căruia s-au închis spitale, Atilla Cseke, care se opinea să spună: „Trebuie implementată și reglementată implementarea programelor de implementare.” Ceee? Mai corect decât colonelul Gheorghită, care ordona adevărîță – credea el, pe latinește – *ad labam* și se exprima mai bine în romani decât în română? *Si tacuisses philosophus manssisses*, celebra vorbă a lui Boethius, ar trebui să și-o murmure toți guvernații. Mostră de Iohannis, născut în România? „Trebuie să de-pă-șim această perioadă. De-în-da-tă; Cum v-am spus dățile anterioare, ești

precaut ori prost. Cine nu poartă mască e prost.” Și iese în public fără mască, înconjurat de mascați. Alt nativ, gen. Ciucă „al nostru”, se rostește: „Discuția se discută și rămâne în discuție” (despre UDMR); și încă: „Aceste atitudini nedorite nu sunt de dorit.”

Doamna Turcan proroghează, Cîțu scrie esee, n-are timp să învețe și să respecte regulile de rostire. Închide *restauranturi*, *hotele* și *contribuează* la sărăcire. S-a scumpit pâinea? Nu știe, el nu mănâncă pâine. Doar pâine lichidă. Oare medicul de dezastre n-a văzut că guvernarea Cîțu a fost un dezastru? Că guvernul liberal (Cîțu) a dus țara-n gard? A tăcut când premierul a comandat 120 de milioane de vaccinuri, fără să știe *încă cât* (cacofonie Cîțu) va costa asta. Tăcerea i-a subminat credibilitatea, iar iresponsabilii de la guvernare, responsabili de viața noastră, i-au imputat ce n-au rezolvat ei. Las' că și dr. Rafila se jură că n-a știut nimic despre vaccinurile achiziționate de Cîțu. Nimica toată! Ei, și acuma va fi tras la răspundere dr. A.R. (și nu dr. R.A.), pentru fiecare belea (și curg gărlă) din sistem. Dacă și-a dorit-o... Mai nou, se aude că plătește 21 de milioane de euro pentru consultanță OMS. O sumă fabuloasă dacă aceluiași OMS pentru a face o hartă a spitalelor românești. Dar nu avem nici harta? Că spitale...Vreo două posturi ne spun că dr. Rafila nu răspunde la telefon, întrebat dacă nu-i conflict de interese. Dar apare des pe sticlă, dând din cap de la stânga la dreapta și de la dreapta la stânga, pentru că vede roșu când e vorba de SMURD. Până una-alta, SMURD are un nivel de competență incomparabil cu serviciul de ambulanță. Arafat se implică total și pare că face ușor ce face, dar e greu. Doctorului Rafila nu-i trebuie elicoptere sanitare. Vorba lui Ilie Moromete, al lui Marin Preda: „Pe ce te bazezi, Căcoșilă?”

E loc și pentru alte „narative”, dar organizarea și ordinea rămân în codul medical al Dr. Arafat. S-a opus privatizării serviciului medical de urgență, nu vrea medicină de urgență la privat, contra cost, ceea ce i-a deranjat pe mulți afaceriști. Și-i de respectat îndârjirea lui, voința în a salva vieți. Un proverb arab sună așa: „La poarta morții, și șahul și săracul sunt la fel.” Vrea să-i salveze pe cei bolnavi, săraci și bătrâni. Or, asta vizează un nivel înalt al responsabilității. Și nu cere răsplată financiară. Fac parte dintre cei ajutați de SMURD și o știu.

Un avocat înfierbântat, pe un canal televizual, înfierându-l predilect pe Arafat, vorbea cum îl ducea mintea: „Ăștia care se uit la noi.” Ei, ăștia care „se uit la voi” știu că doctorul arab e bine asimilat în comunitate, perfect autohtonizat, nu i se poate contesta loialitatea față de România. A vrut să doteze SMURD, a dorit spor mai mare pentru SMURD și a colaborat cu guvernanți de 50 de bani legătura. Mai rău decât atât, a dat Aluette pe cioara de pe gardul politicii, sacrificându-și propria siguranță. Și-a asumat riscuri mari în pandemie, responsabilități, uneori nechibzuit, uneori nebunește. Dar are și nebunia logica ei atunci când vrei să faci greu ușor, în stare continuă de alertă, în stare de urgență, în stare de... orice.

De când masca i-a devenit deviză profesională, dr. Arafat a acoperit tot felul de impostori, de ignoranți. S-au luat măsuri în grade diferite de absurditate: lumina Învierii adusă de jandarmi sau modul ridicol de a saluta cu cotul ori cu pumnul. Toate i s-au pus în spate (că-i spătos!), când responsabilitatea echilibrului trebuia să-i revină președintelui și premierului. La Untold – 75.000 de mii, la o petrecere privată – 50 de invitați. De Ziua

Națională stați acasă; ca s-o votați pe Clotilde, circulați liber. Voie pentru 500 de delegați înghesuți la Congresul PNL, interzis la botezul unui copil. Școală închisă pe 11 martie, când erau 88 de cazuri și deschisă în 20 septembrie, 2021, cu o mie de infectări zilnice.

S-au ivit și doctorași care ne voiau capetele, ca să nu uităm că un doctor a inventat ghilotina: Joseph Ignace Guillotin. Medicii au și alte instrumente la îndemână, la fel de eficiente ca ghilotina. Ca, de pildă, suspendarea operațiilor. A, nu-i sistare! Numai amânare, prioritizare! Totuși, nu este o discriminare a bolnavilor non-Covid?

Tot dinspre comandament a venit avertizarea că biserica – simptomatică ori nesimptomatică – transmite boala oricum. Dar deruta, spaima de moarte, panica, disperarea pot fi învinse prin credință. Doctorul cel bun e credința. Vindecă fără arginți neputința omului. Mai mult încă, Sf. Vasile cel Mare a urmat cursuri de medicină. Și cuviosul Porfirie. Iar un preot bun e meșter de suflute: le drege.

În ce mă privește, am pierdut starea de bine din biserică. Doar moartă aș fi putut trece de poarta cimitirului Eternitatea. În librării – numai cu „Certificat verde”, pe motiv că n-ar fi esențială cartea, doar nu-i mâncare. Pe scurt, biserică, școală, bibliotecă, sală de teatru au devenit „focare de infecție”.

S-a mers *manu militari*, deși oamenii trebuiau sfătuiți cu blândețe, fără sarcasme, reproșuri, intimidări, insulte, violențe verbale. Asta dai, asta primești. „Vrei sărbători? Ai înmormântări”. „Vaccinează-te sau mori!” „Nu vrei vaccin? Atunci dați bani pe teste.” Dar de ce vaccinul e gratis și testul nu?

Doctorul Streinu-Cercel, virusolog, prognoza, în toamna ce trecu, 6.000 de cazuri pe zi. Și tot clarvăzătorul Cercel, la aviara: vor muri două milioane de oameni. Colonelul Gheorghită a numărat 10 morți pe oră de Covid. De cancer mor 5 pe oră. De infarct, de diabet, câți?

Știința medicală înseamnă, ca orice știință, dezbateri. Cu luciditate și logică, nu cu adevărul imbrist, cu adevărul jurmaist, toate adevăruri alarmiste. Din cutia Pandorei, pardon, Coronei, au ieșit multe rele. Nefiind dovezi ferme, n-am putut fi informați corect, ci pe ocolșuri: am deschis ușa liftului cu cheia, am dezinfectat cheia, am spălat și punga de mălai, am schimbat masca la 4 ore, am vorbit în mască și cu masca. Pirandello: „Vei învăța pe cheltuiala ta că de-a lungul vieții vei vedea mai multe măști decât chipuri.” Virusul ne-a lăsat fără fețe. Or, masca peste tot nu-i chiar tot. Vaccin, vaccin, vaccin nu-i suficient. N-am prea testat, n-am prea tratat, doar am vaccinat. Și au apărut cazurile de infectare cu doza a treia făcută. Așa că vaccinurile expiră și inspiră neîncredere.

Punct pe i: măsurile, bune sau mai puțin bune, nu le-a luat dr. Arafat singur. Era treaba lui să cumpere medicamente antivirale, anticorpi monoclonali, Tocilizumab? Nu știu. Datoria lui – știu – era să cumpere ventilatoare, să organizeze rapid spitale Covid și paturi ATI, iar rolul său a fost cel mai greu: să facă imposibilul posibil. De acum înainte, când spitalele vor lua foc ca petardele, o să răspundă ministrul Sănătății. Comanda la dr. Rafila: *Pas de place pour le virus R.A.!* Doamne, cum deformează smintelile puterii politice!

Cât despre dr. Raed Arafat, va înfrunța provocările din războiul urii cum știe mai bine: cu rigoarea profesionistului dedicat muncii lui. Răspunsul nu-i altul decât: fapte, nu vorbe.

Alexandru Florin Țene

„Mecanica sentimentelor” la Liliana Moldovan

Volumul de versuri al poetei Liliana Moldovan, intitulat „Zâmbet de Heruvim” apărut la Editura Ecou Transilvan, Cluj-Napoca, 2022, având 121 de pagini, este structurat în două cicluri de poeme, intitulate „Poveștile inimii” și „Anotimpurile sufletului”, cuprinzând 100 de poezii.

Cartea de poezie se deschide cu o prefață semnată de Baki Ymeri și se încheie cu o postfață a scriitorului Victor Constantin Măruțoiu, texte ce vorbesc despre poezia Lilianeii Moldovan care este „un ecou care necesită o umbră pentru a dansa” (Baki Ymeri) și „o lume angelica a fericirii”. (Victor Constantin Măruțoiu).

„Zâmbet de Heruvim”, volum semnat de Liliana Moldovan, membră a Ligii Scriitorilor și al UZPR, pune „ermine peste litografiile de viață” și fiind religioase prin referire la natură și trăiri în diferite anotimpuri, pe câte era și pictura unui Parmiggiano. Poemele nu lasă să se întrevadă devoționismul din „Veghe”, din „Clepsidră”. Tinerețea o află pe Liliana Moldovan într-un desăvârșit exercițiu isihast, înțeles de poetă în ceea ce privește trăirea vieții în mijlocul naturii, sau descifrând „Mecanica sentimentelor”:

„Recunosc, / Îmi place să colecționez cuvinte, / să le construiesc / și să le așez într-un puzzle sentimental.” Poem ce se înscrie într-o profesiune de credință. Această idee, de a dialoga cu sentimentele și cu natura, lasă de o parte pe mijlocitorii care aduc rânduiala pământescă și se atașează iubirii „venită de la Dumnezeu.”

Lirica primăvărată a poetei, sună din viori diafane și sentimentul iubirii se exprimă metaforic, fără brutalități, sub forma unui „Alint de primăvară”:

„Aparțin dimineților răsfățate!

Aparțin anotimpului
ce stă să vină cu parfum de liliac.

Aparțin iubirilor trecute
și mângâierilor din viitor” („Alint de primăvară”).

Poeta viețuiește cu primăvara, cu diminețile răvășite, cu îngerii, cu poezia, cu sufletul, cu anotimpurile cu visul etc, creând un univers autentic al poemelor sale. Toate acestea sunt proprii spiritului neoclasic, fiindcă solemnitatea diafană a versurilor înflorite par a fi „teritorii” ale unei primăveri veșnice.

Există în poezia Lilianeii Moldovan o sensibilitate maladivă și o adâncime a perspectivelor ontologice, exemplificând spiritualismul cu extazul, o strânsă

omogenitate între ceea ce este creat și trait, încât poeta întruchipează o bucurie universală cu răsunet filozofic, cuprins de cazul particular și de sentimente ce vibrează la veșnicia clipei. Marile alegorii ale poetei - ale mărtişorului, al primăverii, sufletului, sentimentelor, al dorului, delirilor, ale pasiunii, teologalului etc. - izvorăsc dintr-o verificată expresie culturală, universalitatea bucuriei vieții unui eu exponențial sporit de inteligibilitate.

Liliana Moldovan este un creator de metafore originale, eufonice, abisale în aceea bucurie a vieții religioase, după cum scrie Victor Constantin Măruțoiu. Descoperim în versurile poetei un romantism al originilor, cu o formă mai abstractă, de lirism conceptual cu slobozire de efect, un preponderant simț al ființei gânditoare:

„Îmbătrânește ritmic Timpul
în secunde caramelizate,
constrâns să se pitească
printre fugare umbre pastelate.” („Ritm de noiembrie”).

Descoperim o stabilizare cu contribuție cerebrală de esență neo-romantică, frisonată de metafore surprinzătoare.

Citind volumul acesta, mi-am adus aminte de ce spunea despre poezie Titu Maiorescu: „Poezia este repausul inteligenței”, aforism ce-l combat cu ce scria Khalil Gibran: „Poezia e înțelepciune care încântă inima”.

Prin acest volum, pot spune, că Liliana Moldovan reprezintă cu cinste poezia feminină din literatura română, fiind o reprezentantă de frunte a grupului de scriitoare din țara noastră.

Începutul secolului XXI oferă noi perspective de cunoaștere și de interpretare a poeziei în general inclusiv a celei scrise de femei. Postmodernitatea evită „prejudecățile” și deschide ferestre noi spre cunoaștere și autocunoaștere, așa cum descoperim în volumul „Zâmbet de Heruvim”, hermeneutica literară de asemenea propune tehnologii noi, metode noi de investigație ale textelor literare.

„Interioare literare” sau dialoguri despre literatură cu scriitori mureșeni, realizate de Liliana Moldovan

Cărțile de interviuri cu oameni de cultură sunt un gen aparte în publicistică. Interviul, apărut cu secole în urmă, din timpul dialogurilor dintre maestru și discipolii în Grecia antică, Interviul este specia literară care informează și elucidează diferite probleme din domenii diverse prin intermediul unui dialog. Rolul ziaristului care interviează este de a stabili un dialog viabil, un mod de comunicare între el și cititor. Sondajul de opinie, informația și lămurirea unei situații sunt laturile principale ale interviului. Întrebările trebuie să fie scurte, clare și puse în cunoștință de cauză. Interviul are funcția principală de a exprima o atitudine, o opinie, este un mod direct de prezentare a unor idei. Întrebările depind și de informația pe care o are jurnalistul despre cel interviat. Interviul poate fi construit pentru a reliefa un portret, sau poate fi interesant prin opinii, idei, lămurirea unei atitudini, aceasta fiind cu adevărat misiunea unui interviu.

Un gen publicistic aparte îl constituie cărțile de interviuri cu oameni de cultură. Spre exemplu cartea de dialoguri dintre Stelian Tănase și Alexandru Paleologu,

„Lumea de mâine”, un volum de interviuri realizat de Ion Biberi, cărțile de interviuri ale lui Sorin Antohi, cărțile de publicistică ale lui Emil Șimăndan, etc. La aceste nume cunoscute adaug un altul, pe Liliana Moldovan, din Târgu Mureș, care a publicat o carte cu interviuri intitulată „Interioare literare: Liliana Moldovan în dialog cu membrii Ligii Scriitorilor Români-Filiala Mureș”, carte apărută la Editura „Ecou Transilvan, Cluj-Napoca, 2020.”

Cartea Lilianeii Moldovan autoare a 12 cărți despre managementul serviciilor de bibliotecă, de povestiri, interviuri etc, se deschide cu o Prefață semnată de Mircea Dorin Istrate, președintele Ligii Scriitorilor Români, filiala Mureș, care, cu profesionalism, analizează activitatea Ligii Scriitorilor, dar, și ideile celor intervievați, concluzionând: „Mă gândesc cât de important și util ar fi dacă, în fiecare filială a Ligii Scriitorilor, Uniunii Scriitorilor, Uniunea Artiștilor Plastici, Uniunea Muzicienilor etc., am avea câte o persoană ca Liliana Moldovan, care să consemneze, pentru posteritate, date despre membrii acestor entități culturale. Tocmai de aceea proiectul conceput de domnia sa este atât de important pentru cultura română și el merită a fi evidențiat de noi și de alții ca atare, iar volumul de față, ca și cele care vor urma, ar trebui să își găsească un loc de cinste pe rafturile bibliotecilor personale ale oamenilor de cultură.”

Citind această carte mi-a venit în minte aforismul filozofului grec Alexandrianul Clement care spunea: „Nici frumusețea, nici banul nu fac pe om fericit, ci numai înțelepciunea și cumpătarea.” Tocmai aceste două caracteristici descopăr, ca esențe, în răspunsurile scriitorilor din zona Mureșului.

În „Cuvântul autoarei”, Liliana Moldovan explică scopul acestei inițiative, de a cunoaște gândurile, cu sinceritate și candoare, cu bucurie și cu respectul cuvenit pentru limba română, pentru cuvintele luminoase născute din liniștea sufletului ori ivite dintre neliniștile minții! Inclusiv, spune autoarea, de a cunoaște operele scriitorilor mureșeni, „frământările, speranțele și proiectele de viitor.”

Fiecare interviu este însoțit de fotografia interviuatului și un scurt curriculum vitae prin care cititorul cunoaște viața, activitatea și opera acestuia.

Cu interviul luat lui Al. Florin Țene, președintele național al Ligii Scriitorilor, se deschide seria celor 17 interviuri, incluse în volumul frumos tipărit din punct de vedere estetic, în care scriitorul polivalent subliniază, că literatura este simfonia inimii. La incitantele întrebări ale Lilianeii Moldovan, Al. Florin Țene, deschide un larg expozeu despre istoria literaturii române în contextual diferitelor regimuri politice. Vorbește despre noul curent literar apărut după 1990, numit proglobmodernul, dechide un evantai policrom de idei despre artă în țara noastră.

În încheierea celor, aproximativ, 38 de pagini câte conține interviul, Al. Florin Țene, concluzionează: „Viața mea a fost o luptă pentru promovarea culturii, ca promotor cultural. Iar ca scriitor, încă mă lupt să înțeleg ce este viața.”

În interviul cu Emilia Amariei, din Reghin, descopăr în răspunsurile scriitoarei o sinceritate dezarmantă: „Nu am avut ca scop niciodată publicarea de volume. (...) Am scris pentru că așa am simțit, nu am urmărit un traseu literar.” În mărturisirile acesteia aflăm că prima carte a lansat-o la Blaj, cu participarea actorului Florin Piersic. Plasticitatea întrebărilor formulate de Liliana Moldovan dă posibilitatea scriitorilor să lărgească tematica răspunsurilor. A ști să pui întrebări este o artă, o știință a relațiilor colocviale. Scriitoarea, în încheierea interviului mărturisește că

are un volum de poezii terminat, intitulat „Arena cu fluturi” și continua să scrie la volumul doi al romanului „Flavia”.

Interviul cu Ioan Bândilă Mărceanu, considerat rapsod popular, după proprii mărturisiri, ne descoperă un scriitor cu spirit ascuțit al observației, incomod și atras de versurile lui Florian Pittiș „ploaia care va veni!”

„Printre lacrimi am îmbrățișat cărțile din bibliotecă”, mărturisește Părintele Ilie Bucur-Cașu, despre care aflăm în „Repere bio-bibliografice” că a publicat 12 volume de cugetări reunite sub titlul „1001 Cugetări. „și este autorul volumelor:” Flori alese din grădina părintelui Arsenie Boca“, două volume, „Reflecții sufletești”, „Știință și religie” și „Religie și știință.” Răspunsurile acestuia la întrebările Lilianeii Moldovan sunt adevărați „stropi de înțelepciune.”

Din interviul cu Ilie Frandăș aflăm că acesta este un ambassador al tradițiilor culturale din lumea satelor de pe malurile Mureșului. Fiind un pasionat culegător de folclor, a publicat mai multe volume cu astfel de creații populare. Din răspunsurile acestuia aflăm că lumea satului este plină de tradiții, acestea fiind legate de istoria neamului românesc. Ilie Frandăș, în încheierea interviului se destăinuie că are în manuscris o lucrare care se referă la rezistența împotriva comunismului în Valea Mureșului Superior.

„Scrisul se transformă odată cu mine” se destăinuie Viorica Feierdan, despre care aflăm din Repere bio-bibliografice că a debutat publicistic în anul 2001, iar, pe parcurs a scos la lumina tiparului mai multe volume de poezii și proză.

Un interviu amplu cu idei originale este cel luat președintelui filialei Ligii Scriitorilor Mureș, Mircea Dorin Istrate care a debutat în anul 2006, an în care a luat ființă Liga Scriitorilor. Din Repere bio-bibliografice aflăm că poetul Mircea Dorin Istrate a fost premiat la mai multe concursuri județene, interjudețe și naționale, datorită lucrărilor sale apreciate de juriu. Remarcăm textul de pe ultima copertă a cărții semnat de Mircea Dorin Istrate, în care subliniază rolul interviului în a cunoaște activitatea, opinia și conținutul operelor celor intervievați. Poetul mărturisește că: „Am satul, cu smerenia sa, în sânge.” Din răspunsurile date, aflăm că poetul este și un bun manager cultural, organizând diferite cenacluri, concursuri și expoziții tematice la care au participat numeroși iubitori de artă și cultură. Cele câteva pagini cuprinzând răspunsurile la întrebările Lilianeii Moldovan, se încheie cu două versuri superbe: „Trecător prin ceruri ninse cu luceferi în roi / Însfințesc cu-a mele vise urma carului cu boi.”

Pentru Maria Mărginean poezia este o nostalgie a sufletului. Participând la diferite concursuri a primit numeroase premii, iar versurile sale sunt frisonate de-o iubire pentru Dumnezeu.

Debutând cu poezie în anul 2014, cu toate că a scris versuri din timpul liceului, pentru Gina Moldovan poezia o simte ca o supraviețuire. Viața a învățat-o să iubească natura, anotimpurile munții și marea, elemente care o inspiră. Ca răspuns la ultima întrebare, poeta concluzionează: a iubi înseamnă a trăi.

Costel Neacșu absolvent al Facultății de istorie din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, încă din titlul interviului subliniază: „M-aș bucura dacă oamenii, citind lirica mea, ar gravita între Dumnezeu și neamul românesc.” Autor a numeroase cărți, despre unele din ele, am scris, Costel Neacșu a primit numeroase premii, pentru cărțile publicate, inclusiv premiul Ligii Scriitorilor în martie 2012.

La ultima întrebare pusă de Liliana Moldovan, Costel Neacșu răspunde: „Omenirea, profetic, se leapădă de Credință și de toate valorile adiacente! Dar martirii lui Hristos, din Biserica Ortodoxă, vor exista până la sfârșitul veacurilor! Și vor streăluci ca soarele pe cer!”

Un poet talentat, premiat cu numeroase distincții oferite la concursuri naționale și internaționale este Valer Popean, care, nostalgic, ne mărturisește: „Mi-e dor de viața din Ardeal.” Unele poezii ale poetului sunt puse pe muzică de compozitori cunoscuți. Astfel conchide Valer Popean la ultima întrebare „... creața mea s-a făcut și mai bine remarcată. Dar toate volumele sunt pentru mine precum copiii mei: cu rele și bune.”

Profesor de limba română și latină Nicolae Suciu este autorul a peste 13 volume publicate de proză scurtă și teatru, despre care autorul lor spune că acestea sunt „propriile-mi oglinzi sufletești.” Este un bun cunoscător al literaturii universale, începând cu anticii și terminând cu autorii clasici români.

Un patriot în suflet ce își exprimă sentimentele patriotice și prin scris este Ilie Șandru, care mărturisește că: „Am scris și voi scrie mereu despre Ardeal.” Este autorul multor cărți de istorie, monografii, biografii de personalități ardeleni, primind diplome și distincții pentru activitatea în domeniul învățământului. În anul 2004 a fost distins cu „Ordinul pentru Învățământ în grad de Cavaler.” Mărturisirea acestui dascăl și scriitor ca răspunsuri la întrebările cărții de care facem vorbire, Ilie Șandru își mărturisește întreaga activitate rodnică, de-o viață, pusă în slujba învățământului, dar și istoriei neamului nostru. Concluzionând că „viața trebuie măsurată prin fapte, nu prin mulțimea anilor.”

Aflându-se între filozofia poeziei și poezia graficii și a sculpturii Viorica Șuțu, absolventă a Institutului „Andrei Șaguna” din Sibiu, mărturisește că iubește istoria, filozofia, grafica, muzica clasică și pictura. A publicat cinci volume de poezii și în diferite publicații din Târgu Mureș și din țară. Are multe proiecte, printre care și unul finanțat de Fundația „Principesa Margareta.”

Prozatoarea Elena Voichița Toma, autoare a mai multor cărți de povestiri, a primit mai multe premii pentru unele cărți pentru copii. În cele câteva pagini de răspunsuri la întrebările Liliane Moldovan, putem să concluzionăm cu ceea ce spune scriitoarea: *Copiii preferă o mare varietate tematică, în funcție de vârstă și de trebuințele fiecăruia.*

„*Scriu despre zbaterele sufletului*”, mărturisește Ani Vanda. Despre cărțile sale au scris Lazăr Lădăriu, Mariana Cristescu și Aurel Hâncu. Este o iubitoare de teatru.

Volumul semnat de Liliana Moldovan se încheie cu interviul luat Florentinei-Claudia Vodă, care mărturisește că iubește două regine: fizica și poezia. Poeta are două volume de poezie publicate, unul în 2015, și celălalt în 2016. Fiind profesoară de fizică și chimie, putem spune că nu este departe de filozofie. Fizica având rădăcini istorice în filozofie, și aici își face loc... poezia.

Cartea de interviuri „Interioare literare” semnată de Liliana Moldovan este o oglindă a spiritualității naționale dintr-o zonă încărcată de istorie și tradiții. Citind această carte mi-am adus aminte de zicerea lui P. L. Travers care spunea: „*Scriitorul nu este decât jumătate din cartea sa. Cealaltă jumătate este cititorul de la care Scriitorul are de învățat.*”

Petre Constantinescu

Ut pictura poesis – Ștefan Luchian – Atât de fragedă...

Polisemia vocațiilor creatoare (ale lui Ștefan Luchian) – plastică, muzicală, lirică – bogăția, varietatea, complexitatea personalității sale – umane și artistice – a activității și a operei sale – atât din perspectiva universului (ei) ideatic și afectiv cât și a expresiei (ei) artistice – se regăsesc – din plin – și în ceea ce privește reprezentarea Eternului Feminin... În mai multe sensuri...

Începând cu faptul că imaginea femeii – cu întreaga ei „gamă” (suită) de conotații simbolice – traversează – practic – întreaga lui creație artistică – începând cu primele (sale) pânze, realizate la sfârșitul secolului al XIX-lea și până la ultimele, făcute cu puțin timp înainte de a se stinge din viață...

Apoi, pentru că Eternul Feminin se întâlnește nu doar în lucrări special consacrate (de Ștefan Luchian) acestui atât de generos „motiv” cultural, ci în specii artistice dintre cele mai diverse, precum portretele (FEMEIA ÎN NEGRU, MĂRIOARA, SAFTA FLORĂREASA, CAP DE TÂNĂRĂ, PELERINA VERDE, PROFIL DE FATĂ, PORTRET DE FEMEIE ETC.), scenele de gen (BĂTAIA CU FLORI DE LA ȘOSEA, MUZICA), tablourile de „inspirație rurală” (ȚĂRANCĂ CU COFĂ, CHIPURI DE LA ȚARĂ, LA ÎMPĂRȚITUL PORUMBULUI), precum și în nuduri (FEMEIE IEȘIND DIN BAIE, NUD, DUPĂ BAIE ș.a.).

În al treilea – dar nu în ultimul rând, pentru că lucrările (lui Ștefan Luchian) având în centrul lor Eternul Feminin „acoperă” o „gamă” foarte largă de mijloace de expresie plastică: uleiuri (pe pânză, pe carton, pe lemn), pasteluri, acuarele, desene, guașe.

Sunt – cred – tot atâtea argumente ce ne permit să spunem că Eternul Feminin reprezintă o adevărată Permanență în peisajul general al operei lui Ștefan Luchian... Alături de altele teme, subiecte, motive, simboluri, precum: natura, orașul, marea, imaginea satului românesc și viața țaranului român ș.a.m.d.

Deosebită este și „viziunea” marelui pictor asupra Eternului Feminin... Viziune decurgând – nemijlocit – din însăși apartenența sa la „polul spiritual tradiționalist” (alături de alte mari personalități ale culturii noastre, precum Mihai Eminescu, Bogdan Petriceicu Hașdeu, Nicolae Iorga, Vasile Pârvan, Nae Ionescu ș.a.). Întrucât una din trăsăturile definitorii ale acestui „pol spiritual” este – după cum spune Mircea Eliade (în „Două tradiții spirituale românești”) – tocmai

„atitudinea (...) lirică față de natură, femeie și dragoste” (reprodus după vol. „Împotriva deznădejdi”, Ed. Humanitas, Buc., 1992, pag. 18).

Este – după cum am mai spus și cu (un) alt prilej - un „aspect” extrem de important, cu deosebire atunci când vrem să punem problema raportului dintre NAȚIONAL și UNIVERSAL în personalitatea, activitatea și opera lui Ștefan Luchian... Fiindcă – (după) cum (bine) se știe – TRADIȚIONALISMULUI românesc îi corespunde – în plan european – APOLINICUL despre care vorbește Friedrich Nietzsche... APOLINIC care se răsfânge – plinar – așa cum era, de altfel, de așteptat – inclusiv în „imaginea” lui Ștefan Luchian asupra Eternului Feminin... Pentru că APOLINICUL este „omul cu spirit filosofic”, este „omul sensibil la artă”; așa se face că: „toată „comedia divină” a vieții cu „infernul” ei îi trece (apolinicului – n.n.) prin fața ochilor (...)” (reprodus după vol. „Nașterea tragediei”, Ed. Pan, 1992, pag. 8 – 9)... Iar aceasta este – firește – cea mai potrivită „caracterizare” ce i se poate face lui Ștefan Luchian...

Artist cu un orizont cultural deosebit de vast, format la cele mai înalte școli din România, Germania și Franța. Ștefan Luchian a fost un intelectual rafinat – în sensul deplin al cuvântului – cu o „viziune” tipic romantică, „impregnată” – puternic – de lirism... Care este – de fapt – (după) cum (bine) se știe – trăsătura definitorie a artei romantice (în ansamblul ei). Iar despre cel mai mare pictor romantic francez – Eugene Delacroix – nu doar Ștefan Luchian a avut un adevărat „cult” – mărturie grăitoare în acest sens fiind bogata lui corespondență – ca toți „ctitorii” picturii moderne – impresionistii și postimpresionistii, în frunte cu Vincent van Gogh – care nu doar că se referă – mereu – la marele pictor francez în scrisorile adresate fratelui său, Theo, dar chiar se „raportează” la el, îi urmează „modeul”, în „pastișează” chiar (așa cum face, de pildă, în celebra sa pânză din 1890: „Bunul Samaritean”): „De ce oare – se întreba Vincent van Gogh – cel mai mare colorist dintre toți, Eugene Delacroix a considerat obligatoriu să se ducă în sud (...)? Evident fiindcă acolo găsești (...) cele mai frumoase contraste de roșu și verde, de albastru și portocaliu, de galben de sulf și lila pe care le poate oferi natura”.

Lirismul – ce conferă o „aură” angelică Eternului Feminin din reprezentările artistice ale lui Ștefan Luchian – are nu puține implicații metafizice, metaforice asupra „conotațiilor” simbolice pe care marele pictor le conferă acestuia.... O astfel de „viziune” – asupra ființei și existenței umane – fiind „rodul” – nemijlocit – al hipersensibilității... Pe care doar artiști plastici precum Ștefan Luchian sau Vincent van Gogh au avut-o... Ori poeți ca George Bacovia, Paul Verlaine, Jules Laforgue, Georges Rodenbach, Maurice Rollinat... De unde și tensiunea tulburătoare sau nostalgia molcomă, sau infuzia de enigmatic răvășitor, sau frenezia subiectivistă, sau simbolismul infinit, sau explozia imaginației, sau inefabilul delicat, sau filonul oniric – ce caracterizează toate „reprezentările” lor artistice, inclusiv (pe) cele având în centrul lor Eternul Feminin... Însă nu doar atât... Pentru că această puternică „infuzie” de lirism a făcut necesară și crearea unui alt limbaj artistic – decât cel clasic – un limbaj profund nou, capabil să exprime hipertrofia eului artistic... Iar aceasta este încă o „dimensiune” majoră a personalității, activității și operei lui Ștefan Luchian... Marele nostru pictor luptându-se (din răspuțeri) să „racordeze” arta românească la cele mai noi mijloace de expresie ale picturii occidentale.

Vorbind despre raportul dintre NAȚIONAL și UNIVERSAL în personalitatea, activitatea și opera lui Ștefan Luchian, este absolut necesar să amintim că – deloc întâmplător – Mitul Erotic este unul dintre cele patru Mituri Esențiale ale Spiritualității noastre Naționale despre care vorbește George Călinescu (în capitolul „Miturile” din „Istoria literaturii române de la origini până în prezent”).

Afinitățile lui Ștefan Luchian cu poezia și muzica au fost – (după) cum (bine) se știe – dintre cele mai puternice... Iar când readuc în discuție această „coordonată” de seamă a personalității, activității și operei lui Ștefan Luchian, am în vedere – bineînțeles – în primul rând – „înrudirea” – structurală – a marelui pictor cu Poetul nostru Național (Mihai Eminescu), căruia i-a și făcut, în 1890, un admirabil portret; iar în materie de muzică, vizez – în mod deosebit – talentul său de flautist, pe care și l-a cultivat, mai întâi, urmând – chiar dacă nu până la capăt – în paralel cu Școala de Arte Frumoase din București și cursurile Conservatorului de Muzică (la clasa de flaut), precum și prezența sa ca flautist în orchestra Teatrului Național (după experiența – eșuată – de „pictor de biserici”). Iar „reflexul” – imediat – al acestei „comuniuni” – spirituale! – este – nu mă îndoiesc! – faptul că însăși viziunea sa asupra Eternului Feminin aparține aceluiași „registru” – de gândire și simțire – cu (cel al lui) Mihai Eminescu... De aceea putem spune că – asemeni lui Mihai Eminescu – Ștefan Luchian „nu vedea în femeia iubită decât copia imperfectă a unui prototip nerealizabil” (Titu Maiorescu) sau că el „cântă dragostea, nu femeia, victimă mereu a improvizăției și a absurdului” (George Călinescu).

Aidoma Tipului Spiritual Apolinic, Ștefan Luchian a immortalizat – în opera sa – doar prima dintre cele trei ipostaze ale Sentimentului Erotic despre care vorbește Denis de Rougemont (în „Iubirea și Occidentul”) și anume Iubirea ca Dor, Iubirea ca Aspiratie, Iubirea de Iubire – întruchipată de Mitul lui Tristan și Isolda, lăsat nouă moștenire de Chretien de Troyes.

Întrucât – însă - Ștefan Luchian s-a caracterizat nu doar printr-o înaltă Conștiință Artistică, o profundă Conștiință a Întemeierii, ci și printr-o puternică Conștiință a Inovației – după cum spune Eugen Simion (în „Dimineața poezilor”) – o atenție specială merită – cred – evidențierea „înnoirilor” aduse de marele nostru pictor atât în ceea ce privește „reprezentarea” Eternului Feminin (în opera sa), cât și (în ceea ce privește) limbajul artistic utilizat pentru aceasta. Iar din acest punct de vedere, „raportarea” la Vincent van Gogh este inerentă... Întrucât – (după) cum (bine) se știe – Eternul Feminin este foarte bine reprezentat și în opera marelui pictor olandez: ȚĂRANCĂ, (1885), FEMEIE LA MASĂ ÎN CAFENEUA TAMBURIN (1887), LA MOUSME (1888), ARLEZIANA MADAME GINOUX (1888), ȚĂRANCĂ CU PĂLĂRIE DE PAI (1890) ș.a.

De aceea, găsirea unor „puncte comune” – între Ștefan Luchian (pe de o parte) și Vincent van Gogh (pe de altă parte) – în ceea ce privește reprezentarea Eternului Feminin – reprezintă – cred – un demers mai mult decât întemeiat.

Iar din acest punct de vedere, cred că am putea începe prin a evidenția faptul că – atât la Ștefan Luchian cât și la Vincent van Gogh – atât forma (desenul) cât și culoarea (paleta cromatică) au tendința de a dobândi o autonomie specifică, ceea ce – firește – are darul să „despartă” pictura lor de „stilul clasic”. De altfel, Ștefan Luchian este – ca și Vincent van Gogh – un foarte mare colorist.

Apoi, un alt „element” care îi apropie este felul absolut deosebit în care ei izbutesc să utilizeze – în tablourile lor – o tehnică artistică „inventată” de (către) Eugene Delacroix (pictor despre care am mai avut prilejul ca să vorbesc în cuprinsul articolului de față): este vorba despre ceea ce s-a numit „pictura în tonuri”.

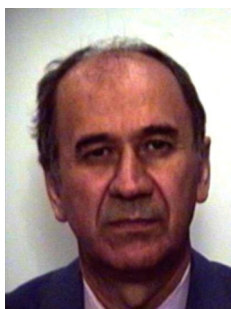
După aceea, ar trebui evidențiat faptul că din (absolut) toate reprezentările Eternului Feminin – din opera lui Ștefan Luchian – transpare – ca și la Vincent van Gogh – o extraordinară forță interioară. Fiindcă (tocmai) aceasta era concepția lui Ștefan Luchian despre Eternul Feminin. De ce? Pentru că – în viziunea sa – Frumusețea pe care o întruchipează Eternul Feminin este nu atât una fizică, cât mai ales una sufletească.

Acesta este – de altfel - și „punctul” din care s-a născut „estetica” lui Ștefan Luchian... O estetică profund novatoare... Urmarea? Nu doar Creatorul, ci și Receptorul de Artă ajunge să se identifice cu Ființa Lăuntrică a Eternului Feminin imortalizat pe pânză. Iar acesta este – bineînțeles – un nou „stil”... Iar limbajul său artistic nu este altceva decât expresia unui mod (profund) personal de exprimare...

Privind – acum – mai îndeaproape transpunerile artistice ale Eternului Feminin din opera lui Ștefan Luchian, putem – ușor – sesiza faptul că – întodeauna – accentul cade (la el) pe privire... Așadar, pentru Ștefan Luchian „ochii sunt o poartă a sufletului”... Iar prin „interesul” – deosebit – acordat Ființei și Existenței Umane – deci, inclusiv Eternului Feminin - Ștefan Luchian se „desparte” de impresionisti, apropiindu-se (mai mult) de postimpresioniști (în frunte cu Vincent van Gogh). Urmarea? Femeile reprezentate în tablourile lui Ștefan Luchian nu sunt niște Anonime Oarecare, ci dimpotrivă, (sunt) niște Portrete Autentice ale Eternului Feminin. Iar „cadrul” care „găzduiește” aceste „portrete” contribuie – și el – din plin – la crearea unei atmosfere specifice. Atât femeile portretizate de Ștefan Luchian în tablourile sale, cât și „fundalul” pe care acestea se proiectează compun același „aer”... Ceea ce, iarăși, îl deosebește pe Ștefan Luchian de impresionisti. Iar inovația pe care el a promovat-o – constant – nu este altceva decât expresia dorinței nu de a „reprezenta” – pur și simplu – cu de a „interpreta”... Fiindcă adevărata mare iubire a lui Ștefan Luchian a fost Arta... De aceea el a trăit pe deplin convins de geniul său (artistic), pe deplin convins că într-o zi – foarte curând – el va revoluționa lumea artei. Un rol foarte important îl au inclusiv „veșmintele” fetelor și femeilor din tablourile lui Ștefan Luchian... Ele nefiind (niște) simple obiecte de îmbrăcăminte, (niște) suprafețe de culoare prelucrate (doar) ornamental, ci dimpotrivă niște foarte importante „elemente” de caracterizare...

Ștefan Luchian pictează fizionomiile cu multă atenție, cu multă finețe... Accentul căzând – întodeauna – pe privire. În pânzele lui Ștefan Luchian consacrate Eternului Feminin, atât portretele propriu-zise cât și „cadrul” în care „evoluează” acestea formează un tot unitar... Fiindcă – la el – totul palpită de viață... Întrucât Ștefan Luchian știe să mânuiască – ca nimeni altul – mijloacele plastice... Și îndeosebi culoarea... Ceea ce – iarăși – îl „desparte” de impresionisti, apropiindu-l, în schimb, de postimpresioniști (Vincent van Gogh). De unde și senzația generală de Complexitate a Simplității pe care o degajă opera sa... Este un stil în care – după cum spunea Vincent van Gogh – „culoarea (...) (este) dusă până la nivelul cel mai de sus”.

Corneliu Berbente

Relativitatea și Eminescu

Există relativități diferite, acestea rezultând din sistemul de referință pe care îl folosim. La EMINESCU, găsim atât referințe din domeniul social-uman, cât și din domeniul științific.

La prima categorie, luăm ca exemplu poezia EPIGONII. Astfel, o referință remarcabilă luată de Eminescu, este Andrei Mureșan, cunoscut prin al său „DEȘTEAPTĂ-TE, ROMÂNE”:

„Mureșan scutură lanțul cu o voce ruginită,
Rumpe coarde de aramă cu o mână amoroșită,
Cheamă piatra să Invie precum miticul poet,
Smulge munților durerea, brazilor destinul spune,
Și bogat în sărăcia-i, ca un astru el apune,
Preot deșteptării noastre, semnelor vremi profet.”

Desigur, un reper, în bine sau în rău, ar fi și Napoleon Bonaparte, pe care Eminescu însă nu l-a folosit. Cu îngăduința cititorului, facem o încercare:

„Câți din lume o, ho, ho!/ N-au avut un Waterloo,
Dar n-au fost Napoleoni,/ Ci doar ruptji în pantaloni!”.

Sub aspect științific, Eminescu are intuiții geniale, care preced Teoria „Relativității Restrânse” (Speciale) a lui Albert Einstein, îndeosebi în poemul „Luceafărul”. Astfel, el intuiește legătura spațiu-timp:

„Poni Luceafărul. Creșteau
În cer alui aripe
Și căi de mii de ani treceau
În tot atâtea clipe.”

Prin urmare, în sistemul de referință legat de Luceafăr treceau clipe, în timp ce în sistemul de referință legat de Cătălina treceau „Mii de ani”! Aceasta se datora

faptului că Luceafărul zbura cu o viteză foarte apropiată de viteza lumini (în vid), fără s-o poată însă depăși. Este o intuiție legată de „cinematica relativistă”.

Eminescu are însă și intuiția „dinamicii relativiste”. Poetul spune:

„Porni Luceafărul. Creșteau / În cer a lui aripe...”

Aceasta arată că Luceafărul creștea odată cu arpile sale „în cer”, adică în cerul văzut de Cătălina. În sistemul propriu, dimensiunile lui Hyperion rămân însă neschimbate.

O deosebire importantă o reprezintă RELATIVITATEA GENERALĂ. Aici influența gravitației se ia în considerație, influențând expresia **elementului de univers** cu așa numitul **indice de refracție**. În apropierea regiunilor cu concentrație mare de energie sau substanță, viteza luminii este modificată, viteza luminii în vid fiind împărțită cu indicele de refracție, care este mai mare decât unu.

Este interesant de urmărit zborul lui Hyperion spre Creator, prin regiuni cu concentrații corespunzătoare vidului, deci neafectate, având indicii de refracție egal cu unu. Creatorul îi spune Luceafărului:

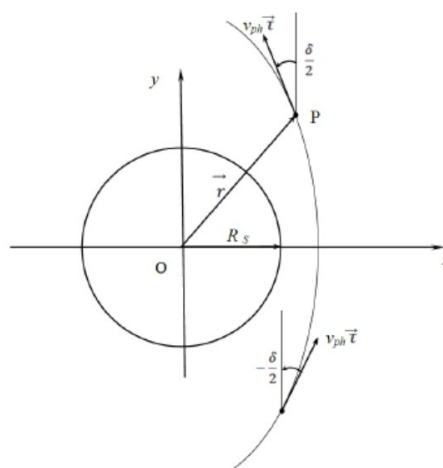
„Hyperion, ce din genuni
Răσαι c-o-ntreagă lume
Nu cere semne și minuni
Care n-au chip și nume.”...

„Din sânul veșnicului ieri
trăiește azi ce moare,
Un soare de s-ar stinge-n cer
S-aprinde iarăși soare;

Părând în veci a răsări
Din urmă moartea-l paște,
Căci toți se nasc spre a muri
Și mor spre a se naște.”

Am citat mai mult deoarece aici relativitatea generală există dar nu afectează regiunile de vid. Este și firesc, deoarece Creatorul este deasupra tuturor și a toate.

Fig. 1 – Devierea unui foton la trecerea pe lângă un obiect greu (Soare)
(R_S = raza Soarelui, v_{ph} = viteza fotonului, d = devierea totală a fotonului)

În Fig.1 este reprezentată devierea razei de lumină la trecerea pe lângă Soare, fapt confirmat experimental prin măsurătorile făcute în timpul eclipsei de soare din anul 1919. Devierea d este cam 17 secunde de grad și a reprezentat **prima confirmare** a teoriei relativității generale a lui Einstein.

Avem în troparele ortodoxe expresia "Iisus, Soarele dreptății." Iată deci că lumina nu este deviată la trecerea pe lângă Mântuitorul nostru, ba mai mult, avem o imagine a dreptății!

O altă modalitate a lui Eminescu de a face comparații, de data aceasta între **mitologie și creștinism**, o găsim în poezia VENERE ȘI MADONE. Venera (Venus) este echivalentul latin al Afroditei din mitologia greacă:

„Adragostei zeiță, Afrodita,
Pe Ares, zeul luptelor iubit-a.
Nici zei, nici muritori nu-s mai de soi
Căci dau mereu iubire pe război.”

Venera (Venus) este evocată mai ales în statuile de marmoră. Despre cea de la Luvru, epigramistul Mircea Trifu spune:

„Venus cea plină de grații
Brațe n-are, și-i păcat:
Auzind ce spun bărbații,
Ce de palme ar fi dat!”

Eminescu face, în VENERE ȘI MADONE, afirmația: „femeia-i prototipul îngerilor din senin”. Aici trebuie să remarcăm că Eva a fost creată, strict vorbind, după îngeri. Ion Barbu are următoarele versuri:

„Ar trebui un cântec încăpător precum
Foșnirea mătăsoasă a mărilor cu sare
Sau lauda grădinii de îngeri când răsare
Din coasta bărbătească al Evei trup de fum.”

Aceste observații nu împieteză însă frumusețea imaginii eminesciene „femeia -i prototipul îngerilor din senin”, fiecare om având seninul său.

Rafael, cel „pierdut în visuri ca-ntr-o noapte înstelată”, a creat pe pânza goală pe Madona Dumnezeie”.

Eminescu are și momentele sale de tristețe și dezamăgire, spre exemplu în strofa care urmează, cu care încheiem considerațiile noastre:

„Astfel eu, pierdut în noaptea unei vieți de poezie,
Te-am văzut femeie stearpă, fără suflet, fără foc,
Și-am făcut din tine-un înger, blând ca ziua de magie,
Când în viața pustiită râde-o rază de noroc.”

Emilia Stajila

De la theatrum mundi la măști individualizate

Fiecare scriere a prozatorului Aurelian Silvestru este o îndrăzneță invitație la lectură, datorată plenitudinii sale intelectuale. „**Actorul anonim**” este un roman erudit, spectaculos, impregnat cu o mare densitate de idei. Subiectul polițist este doar o șansă de lectură lejeră, oferită diletanților care pășesc fără pregătiri de rigoare pe tărâmul textului silvestrian, iar caimacul este ascuns în tainele artei, în dualitatea lumii, în forțele antonimice, aflate într-o continuă confruntare.

Postfața romanului elucidează cu iscusință nu doar esența subiectului, ci și ființa umană în toată amploarea sa fatidică: „... Nu există creatură mai cumplită decât omul. Teroarea naște teroare. Ura naște ură. Și doar omul poate naște orice. E cel mai teribil actor din univers. Acum e bând și generos. Acum se poate prăschimba în fiară. Nici un animal (în afară de om) nu ucide din plăcere. Am înțeles asta de mic copil și mi-am dorit să fiu actor, să pot juca tot ce trăiește omul, de la umilință până la noblețe...”

În „*Actorul anonim*” toate detaliile sunt esențiale. Nu există coincidențe simpliste sau jocuri frivole ale imaginației. Fiecare cuvânt poartă o colosală încărcătură de semnificații. Narațiunea dinamică invită cititorul să valseze printre scenele oferite, împletite în manieră bulgakoviană (Roma Antică și zilele noastre), totodată, rupând măștile ce stau una peste alta și definesc umanitatea, indiferent de epoci și milenii. Personajele cuceresc prin originalitate. Tărâmul emoțiilor și al războiului lăuntric atestă adevărate sondaje de psihologie.

Pe lângă povestea palpitantă despre artă și talent, se cristalizează un *theatrum mundi* în care este prinsă ființa umană. Smogul fiecărei conștiințe instantaneu devine unul atât de apropiat de cel personal, încât și cititorul inițiat se poate identifica cu unul dintre personajele oferite de autor. Se întrevede un fel de test al propriului Eu, o galerie de tipaje de unde poți alege ceea ce ți se potrivește. Se dă o adevărată bătălie, o confruntare a Eu-lui cu inconștientul, mai precis – cu conținuturile inconștientului, cu imaginile arhetipale: „Trăim într-un infern creat de oameni. E atâta forfotă, înghesuială și nervozitate în jurul nostru, încât ne sufocăm. Încercăm să ieșim la suprafață, dar nu reușim. Alții ne-o iau înaintea, ne calcă în picioare, ne mint, ne obligă să devenim ca ei: obraznici și vicleni. Astfel ajungem niște complexați care se tem să adreseze întrebări, să vorbească, să respire. Măștile altora devin și ale noastre. Nu mai știi ce reprezintă în ochii celorlalți. Și atunci, dintr-o falsă ambiție, încerci să vinzi gogoășe despre tine”.

Lectura nu poate fi superficială. Romanul oferă cititorului un lux literar – posibilitatea de a citi printre rânduri și de a percepe anatomia fiecărui lexem cu toată simbolistica sa. Până și numele personajelor principale nu sunt întâmplătoare. Scena

zilelor noastre vine cu personaje uimitoare, dornice să cucerească cititorul prin plurivalența lor.

Tudor Cerescu este dominat de năzuința de a-și făuri o scară spre Cer (de unde îi provine și numele), luptând cu daimonii proprii. E regizor, dramaturg și pictor, dar în primul rând – un om bătut de diverse ispite ce fac o combinație imposibilă cu moralitatea. Trădat de adjunctul său Emil Mohor (numele vine de la o buruiiană ce încurcă grâul să-și caute de viață), trece printr-o mare suferință. Totuși, învață lecția, amintindu-și cuvintele regelui Mihai I al României, care, obligat să-și părăsească țara și s-o ia pe drumul pribegiei, a spus: „Un lucru pe care l-am învățat în tinerețe a fost că prietenii te pot dezamăgi mai mult decât dușmanii. Un alt lucru învățat atunci a fost că, în momentele cruciale, rămâi singur!” Tudor Cerescu era deja imun când a rupt masca de pe fața prietenului său Adi Corn. Durerea repetată pierde din acuitate. Omul, pur și simplu, se familiarizează cu ea. Cerescu reușește să coboare de pe muchia de cuțit a propriei conștiințe, spintecând portretul lui Nero, realizat de el într-un moment de inspirație. „Sfâșiată în două, fața împăratului prinde a sângera, iar ochii i se sting într-o spaimă sălbatecă. Situația mă cutremură. Am mâinile însângerate, dar inima eliberată pentru totdeauna de Golgota unei drame personale.”

Adi Corn, dimpotrivă, pierde bătălia cu daimonii săi. S-a născut în familia unui militar, era mereu tachinat de visul tatălui său care își dorea un fiu cu epoleți. Nu avea vocație pentru pictură, dar nutrea ideea fixă de a deveni un pictor celebru. Până și profesorul de desen îi reproșă: „Mâinile tale de fierar sunt făcute să țină coarnele plugului, nu pensula”. Din acest moment ne dăm seama de unde vine și numele personajului Adi Corn. Cine se târăște nu poate zbura, iar cine e străin de artă nu poate crea expoziții de tablouri geniale, copiind sau trăind viața altuia. Fiecare cu destinul său. Adi Corn și-a dorit talentul pe care îl posedă Florin Montana, încercând să pășească mișelește pe urmele lui. Prins în capcana ticăloșiei, Adi a incendiat atelierul colegului, lăsându-și camaradul să piară în flăcări, ca să poată fura lucrarea acestuia și să și-o atribuie: „Îți vezi prietenul cuprins de flăcări, dar vezi și capodopera atinsă de incendiu. Cum procedezi? Cui sari în ajutor? Majoritatea aleg să-și salveze prietenul. Eu însă am gândit estetic. Eram artist, nu preot... Totul ardea. Mai puțin tripticul ce era închis din toate părțile. L-am luat în brațe. Era fierbinte. Mușca din carnea mea ca un jăratec, dar am reușit să-l scot afară și să-l ascund... Invidia a dispărut treptat. A fost înlocuită de furie: însușisem o operă străină, iar asta mă înfuria. Nu există un sentiment mai sufocant decât furia îndreptată împotriva neputinței tale.” Nicio mască nu a reușit să acopere întinericul ce izvora din neputința lui Adi Corn. Chipul bărbatului înalt și voinic, în costum elegant, stilat și aranjat, de fapt, nu era decât un camuflaj de protecție ce nu permitea să iasă la iveală Eu-l veridic – Bestia. Un rezultat trist, chiar periculos pentru firile fragile, complexate de frustrări și fapte inumane. În pofida tentativei de a se smulge din această stare, soarta lui rămâne a fi decisă. Prea mult timp a fost terorizat de forțele mistuitoare: „...atât paradisul cât și infernul se află în noi. Omul alege unde să trăiască. Eu însă, de ani buni, am pierdut deosebirea dintre ele...” Dintr-o compasiune paternă, autorul ne îndeamnă să nu condamnăm astfel de tipaje, ci să apelăm la înțelegere și milă: „Știi că e sincer și rătăcește ca un somnambul pe cornișa unui zid al pierzaniei.” Indirect, printre rânduri, atât în cazul lui Adi, cât și a celorlalte personaje negative, scriitorul preferă să aplice biblicul: „Iartă-i, Doamne, că nu știi ce faci!” Doar astfel ne putem conforma cu această lume inundată de rău, fără a fi părtașii ei.

Florin Montana este artistul tipic: „...avea ochii unui sfânt dintr-o icoană veche: mari, profunzi, uimiți și triști.” Era un geniu solitar pregătit să stea de vorbă doar cu

șevaletul și culorile: „Singurătatea e prima condiție a creației (...) Iubirea cere dăruire, iar omul de creație știe a se dăruia doar muncii sale.” Aceste idei ale portretistului par a fi oximoronic în raport cu pasiunea pentru chipul Evei. Transfigurarea sensului frumuseții pe tărâmul artistic devine un mod substanțial de existență. Cunoscut aceste nuanțe și scriitorii, și muzicienii, și actorii: „Oamenii de artă se aseamănă”. Pictorul aspira spre idealuri neante, intenționând să lase amprenta divinului pe pânzele sale. Chiar și tandrețea feminină a Suzanei nu l-a putut abate de la principiile pe care le urma. Enigmatică manieră a lui Montana de a nu arăta nimănui picturile până nu le aducea aproape de perfecțiune, denotă rigurozitatea față de sine, împinsă până la obsesie. Contopirea splendorii cu pudoarea generează mai multe necazuri decât fericire. Ne-o confirmă și „scurta biografie” a Suzanei din roman.

A avut o copilărie dificilă, dominată de regrete refulate ce puteau s-o ducă la pierzanie. Dorița de a fi celebră a născut în ea un început de vanitate. În viața de actriță, jonglând cu rolurile de teatru, se contopea adeseori cu ele: „Trecerea de la un personaj la altul devine, cu timpul, un procedeu atât de firesc, încât îți permiți să schimbi o mască pe alta cum ai schimba o haină pe alta într-un magazin de modă. Unii oameni posedă această însușire din instinct. Viața, fiind aspră cu ei, îi pune mereu în situația de a se da drept ceea ce ar vrea să fie. Și nu e vorba de ceva perfid sau condamnat. E mai degrabă un act de supraviețuire, de acomodare la condițiile instabile ale vieții.” Acest joc, firește, poate duce la pierderea Eu-lui și depășirea unor limite ademenitoare de pierzanie: „În scurta mea biografie, am avut nenumărate situații de conflict cu mine însămi. Asta, pe de o parte, m-a complexat, iar, pe de altă parte, mi-a călit voința. Ca să mă protejez, am învățat să fiu oricine îmi doream să fiu. De fiecare dată când urma să intru într-un nou colectiv, mă uitam în oglindă și descopeream cum din adâncul ființei mele mă priveau o sumedenie de alte Suzane care își cereau dreptul la existență și, alegând-o pe cea mai potrivită dintre ele, ajungeam mult mai lejer acolo unde plănuisem să ajung. Marele pericol al acestui joc e că, probând diverse măști, poți pierde drumul de întoarcere spre sine.” Suzana a găsit calea de întoarcere – icoana și iubirea. Credința și dragostea mișcă munții și stârnesc furtuni, chiar dacă aceste ravagii au loc în suflet și destin.

Sora vitregă a Suzanei, Margareta, nu a avut o soartă mai fericită. Petrecându-și copilăria cu un tutore, a fost abuzată de acesta. Ca să scape de traumele psihice, a început să consume droguri, fiind doborâtă, în cele din urmă, de o boală incurabilă. Într-o clinică privată, e salvată de Dorian Filip care poate fi asemuit cu Dorian Gray al lui Oscar Wilde, având aceeași atitudine sfidătoare față de spirit. Filip elaborase un virus distrugător de suflete. Dar, spre deosebire de Margareta bulgakoviană, chiar dacă se îndrăgostește de maestrul ei, Margareta din „*Actorul anonim*” rămâne să slujească Binelui.

Planul Romei Antice aduce cititorului patru personaje controversate – Nero, Agrippina, Seneca și Virginia. De fapt, în contiguitate cu siajul psihologismului, putem urmări „*Actorul anonim*” ca o dedublare a personalității lui Nero. Cuvintele și faptele lui Nero pot fi raportate la actorii societății contemporane care se consideră stăpânii lumii, deși, în realitate, nu sunt decât niște amărâți anonimi păscuți de vanitate: „Să știi că nimeni nu se naște împărat. E doar un rol. Și încă unul foarte plicticos. Să-ți spun de ce? Din cauza lingăilor din jurul tronului care nu au curaj, nici verticalitate și care, de dragul unor privilegii dubioase, își calcă demnitatea în picioare.” Extremele, pe lângă faptul că sunt dăunătoare, provoacă dezgust celor ce nu și-au pierdut simțul măsurii și pot face diferența dintre normal și anormal: „Cu garda de onoare lângă mine, m-am deplasat în centrul Romei, să fac o baie de mulțime. Poporul mă ovaționa. Eram în culmea gloriei! Nu-mi încăpeam în piele

de mândrie. Eram iubit, apreciat, vestit! Ce poate fi mai dulce decât un public care te divinizează?” (...) Puterea face din om un sclav al patimilor. Intrat în jocul fastului, poți aluneca în gropile păcatului. Mlaștina te poate înghiți...”

Autorul ne cheamă să medităm asupra faptului, cât este de important să stabilim la timp diagnosticul unei inimi ce alunecă spre infern. Sfârșitul lui Nero este un model de săvârșire a dreptății: nimeni și nimic nu rămâne nepedepsit de Dumnezeu. Bumerangul decapitează toate nedreptățile. Iar în cazul lui Nero, pieirea devine echivalentul izbăvirii: „Să mori eliberat de tot ce-i rău în tine... Ce sărbătoare pentru suflet!”

Una dintre replicile lui focalizatoare de sensuri este: „O-o!, Zeilor! Nimeni nu știe ce mare artist va pierde omenirea în această clipă!” Analizând sosia lui Nero ca pe un extraordinar actor ratat, ne dăm seama că setea de a deveni împărat l-a dus la pierzanie și în artă. Putem doar bănuși că majoritatea tiranilor sunt niște actori geniali, dar ratați.

„Să poți da naștere la opere nemuritoare – iată cea mai durabilă putere de sub soare!” Astfel se exprimă Nero / actorul anonim. Scopul însă nu scuză mijloacele. Pentru a privi în ochi veșnicia, este necesar ca inima să se înalțe spre Cer.

Autorul ne oferă și modele de copilării timorate care, prin duritatea trăirilor, au marcat viitorul personajelor, deformându-le ca personalități. Răutatea și orgoliile adulților pot crea generații de monștri. Îndobitocirea sufletului declanșează un mecanism ce sfășie aripile și baricadează bucuriile. Zborul devine imposibil acolo unde nu există credință. Speranța și morala sunt decisive în stoparea vătămarilor spirituale. E lumina în care autorul ni-l prezintă pe Seneca. Filozoful își asumă responsabilitatea pentru tot ce se întâmplă cu Nero. Doar că până și un mentor genial ca Senecae neputincios în fața menirii: acolo unde dispare moralitatea se instalează infernul. Originalitatea lui Seneca s-a manifestat în profunzimea cu care a surprins viciile contemporanilor săi, în valorificarea milei și omeniei față de sclavi și de gladiatori. Ideile sale erau atât de profunde, încât au fost consultate nu numai de filosofi, ci și de Părinții Bisericii, de moralisții creștini. Sinuciderea către care a fost împins de elevul său – Nero – oferă un model celebru de stoicism în acțiune.

În majoritatea operelor sale, Aurelian Silvestru sădește ideea conexiunii cu Divinitatea: omul poate învinge doar în cazul când îl are alături pe Bunul Dumnezeu. Scriitorul ne conduce spre constatarea că zbuciumul sufletului trebuie tratat ca o rugăciune.

Odată deschis, romanul „*Actorul anonim*” oferă cititorului o multitudine de scenarii și decoruri, obligându-l să mediteze asupra propriului destin. Fiecare personaj are monologul său, povestea sa și dreptul la replică. În fiecare personaj te poți descoperi pe tine. Putem să plângem, să ne năpăstuim, să râdem, să ne răzvrătim, să cuprindem cu ființa tot ce ne reprezintă sau să respingem ceea ce ne este străin.

Acest roman nu e o simplă pânză epică. E mai degrabă temelia unui vast capital intelectual și moral. Textul aforistic e un temelie pentru a reflecta asupra vieții. Regia imaginației e grandioasă și imprevizibilă. Autorul plasează accentul pe problematici plurivalente, construind din scrierile sale o cetate în care spiritele dornice de fond consistent se vor simți întotdeauna foarte bine. Cei care caută un veritabil *maître à penser* îl vor găsi citind operele silvestriene. De la înălțimea înțelepciunii Sale, scriitorul luminează mintea și calea cititorului. Indiferent de starea celui care lecturează cartea, odată ajuns la ultima pagină, va fi metamorfozat, va gândi mai profund și va începe să-și facă schițe pentru a-și îmbunătăți starea sufletului, pentru a căuta cât mai multe valori și pentru a trata rănile existențiale doar cu credință și bunăvoință.

Veronica Balaj

O carte rară – Fantezia și măsura exactității

Poetul nemțean Mihai Merciaru ne-a dăruit o carte rară: SONETE ALESE, Editura Ateneul scriitorilor, Bacău, 2021, 444 de pagini.

O carte de sonete, azi, între atâtea experimente literare, aduce în atenție distincția unei expresivități poetice purificate. Devenită clasică, (într-o evoluție admirabilă de la *sonetto* care însemna cântecel, până la stilizarea cu caracter de unicitate). Poate însemna totodată și notificarea unei *borne* importante în parcursul istoriei literare. Volumul menționat mai sus indică ambele sensuri, fără să fie nevoie de vreo cheie a descifrărilor. Da, suntem invitați la un festin al sonetelor. Antologate, în număr de 418. Cu o prefață exhaustivă semnată de Geo Vasile. Nume cunoscut, Mihai Merciaru a abordat mai multe modalități de scriere: *tradiționalist și modernist, apolinic și dionisiac*, (nota Victoria Milescu, pe coperta a patra a volumului menționat), autorul *se pare că a găsit în sonet formula potrivită temperamentului său*.

Ușurința de a struni verbul și de-a puncta sugestia în fraza poetică vine, desigur, și din exersarea gazetăriei, a eseisticii sau criticii literare. S-a dovedit biruitoare, însă, fascinația ritmului *endecasilabic* și suveranitatea rimei supranumită *leonină*. Mărturie stau cele șapte volume anterioare, iar dacă luăm în seamă titlurile *Arca lui Petrarca*, (2008) și *Arta euritmiei*, (2012), este evidentă preferința autorului pentru sonetul de sorginte italiană. *Mihai Merciaru* se prezintă cititorului a fi un *subtil conesneur al* tehnicii de scriere a sonetelor, dar și a istoriei sale ilustrate de nume rezistente *for ever*. *De la Petrarca*, Dante, Shakespeare, Paul Verlaine, Lope de Vega, iar la noi, Mihai Eminescu, Macedonski, Vasile Voiculescu și mulți, mulți alții.

În *Sonetele alese*, vom afla nota de *particularitate* cu precădere în *trăirile* exprimate. Rigoarea ritmului și a rimei fiind trasată dinainte după reguli știute. Stările trăite, trecute prin filtrul imaginației, accentuează vibrația poetică într-

un sonet, doar dacă respectă anumite jaloane privind construcția sa. Lucru pe care autorul știe să-l graveze cu iscusință. Pentru coloratură, preia uneori, drept motto și punct de referință, citate potrivite din versurile altor scriitori de gen, despre specificul sonetului: *Tandem de stihuri tari, diamantine... / Mașină de ritmat cuvinte rare.* (pag 191. Leonard Gavriliu). Cât privește nota particulară a discursului poetic încadrat, firește, în formula metrică ABBA a versurilor, luăm în seamă un un ton de magie pe care autorul și-l asumă fără echivoc: *Minunile lumii topite-n sărut. / Pe cărările sonetului arheu, / Se plimbă nestingherit doar Dumnezeu.* (pag 191). Raportul cu realitatea este filtrat în stările unui eu omniprezent. Un eu confesiv, comunicativ în mai toate palierele: singurătate, mirare, adorație, fericire, iubire și iarăși iubire, însemne spirituale, visare, ispitire, toate mixate cu sonoritatea unei *eufonii personale*. Muzicalitatea versurilor, una din specificitățile artei sonetului, ne trimite direct la Verlaine.

Eul poetic, aflat la vedere, *translează dialogul* cu realitatea dinspre *sinele său* spre *exterior*. Într-o confesiune tandră, fără accente patetice, fără deznădejdi teatrale, spaime sau angoase. Totul sub vraja și puterea iubirii. Coordonată esențială a lumii. Văzută într-o dimensiune și expresivitate personală. Derulată în diverse fațete care ocolesc vădit tulburarea dezolantă, amărăciunea bolnăvicioasă, patimile frânte dureros. Autorul ne propune o viziune senină, o limpezime stenică: *Convins sunt c-ai să-mi faci zile bune / Să-mi luminezi calea cum o făclie, / Să intrăm amândoi în veșnicie.* (pag. 193). În percepția sa, lumea se arată într-un spectacol dominat doar de iubire. *Iubirea deține rolul principal: Chiar și în ger, dragostea înflorește.* (pag. 27). Forța iubirii, în demersul poetic la care facem referire, devine *temă și simbol*. Și liant al tonalității întregului volum: *Tinereții, inima îi scapără, / Așa e merit omului să fie / Când jar nestins, când sprintenă flacăra, / Un dat de care nimeni nu-l apără... / O dulce și sublimă melodie.* (Pag.105)

Femeia iubită, capriciu și ademenire, de astă dată înseamnă cu mult mai mult. Este chiar o *axa mundi*: *Fii binevenită, rară minune, / Mai mândră decât floarea de câmpie / Pioasă ca o sfântă rugăciune.* (pag.193). Iubirea capătă rang de exclusivitate: *sonete fără ea nu s-ar mai scrie...* (pag.16). *Fiiința feminină* adorată, fie seducătoare ori ursuză, indiferentă, divin de sentimentală, un Înger sau o Dalila, necondiționat, merită întreaga iubire. Imaginația transcede realitatea, încât iluzia învăluie protector, fără să pară bizarerie, dacă Adam e gata să repete gestul sacru oferindu-și din nou o coastă: *Torc multe întrebări din albul caier /... Imensul vid din Univers să-l astup, / Să nu mai fie Galaxia goală / Nu stau pe gânduri mult, în două mărup / Ca să-i fac și Evei rost de un trup.* (pag. 60).

Sentimentul erotic, vector al vieții, nu poate exista fără tainica, fermecătoarea *rigoare muzicală*. *Euritmia*, element regăsit în mai toate sonetele, indiferent de epocă, este pusă acum în atingere și cu alt vector perceput în dublă derulare: și ideatică și reală. Vorbim despre *timp*. Adăugăm la particularitățile volumului tonalitatea de visare și calmă acceptare a trecerii timpului. O lumină blândă, de *carpe diem*, taie aripile oricărei înfiorări neguroase.

Orice fel de trăire își are limitele sale în timp. Ingenios, pentru a ocoli întristarea, poetul ignoră convențiile reale și încropește un tandem. Se raliază cu timpul, căruia, în subsidiar, înțelegem că-i găsește doar calități. Nicidecum nu-l vede înșelător sau frivol în nestăvilita lui curgere. Dimpotrivă. Acesta se ramifică în efluvii sentimentale calde, potolit pătimașe. În final, triumfătoare. Timpul pare înțelept, flexibil, devenind o posibilă cale de cunoaștere a *sinelui poetic*. Un sine la fel de pozitiv, deloc acidulat sau arogant, deși este posesorul unei lumi a fantasmelor poetice. Realitatea se configurează într-un timp perfect consonant cu trăirile derulate. *Eul auctorial*, prezent în prim plan, se arată senin, îngăduitor, stenic, dar sfios în preajma fiorului divin. Cuvântul este atotputernic de-a lungul, de-a înaltul iubirii. Folosit cu dibăcie de către autor: *Plutind pe valuri de melancolie, / Trecea poetul, sonete murmurând / Pitrocind cu obstinație un gând, / Bruiat de altele-n devălmășie*. (pag. 423)

Sonetele volumului alcătuiesc imaginea unui spectacol al trăirilor într-o derulare duală: real versus imaginar. O imagine în oglindă. Expresiv stilizată și în plan extins, omenesc-ceresc. Poetul știe să lase loc și unui văl de inefabil. Raportul om-univers este recognoscibil în chiar titluri de poeme: *Sonetul galaxiei, Sonetul nemuririi, Sonetul eternului călător, Sonetul grădinii celeste, Sonetul Mântuirii, Sonetul mării treceri*, etc. Alchimia stărilor create de relaționarea terestru și dimensiunea celestă nu alunecă în disimulări filozofice, derutante, aducătoare de răscoliri existențiale. *Sonetele alese*, cum indică și titlul, se adună în mod voit în așa fel, încât ordinea, măsura, ritmul versurilor să consoaneze cu stările de visare și limpede acceptare a fluxului trecerii. Eufonia, muzicalitatea impun un anume ritm. Citatul preluat de autor din Eichendorff mă trimite spre altă frază a aceluiași poet: *când găsești cuvântul magic, lumea începe să cânte*. Chiar dacă, uneori, acuitatea observației scoate la iveală accente dintr-o realitate cu ascuțituri, clasicul echilibru al sonetului nu tulbură, nu scapără neliniști traumatizante. Lumina persistă totdeauna în subtext. Fără viraje bruște, fără străluciri sarcastice. Fără incitări... Dimpotrivă, lumina este un element care susține cumpănirea și cumpătarea. Fiecare sonet poate fi perceput ca un excurs interior. Nu doar al autorului. Cititorul are șansa de-a vedea lumea de pe malul unei magice dualități: rigoare și liberă fantazare...

O, când visează, omul e un zeu. (Fr. Holderlin)

Eugenia Duță

Un autor insolit

Cărțile domnului Cristache Gheorghiu sunt mereu un motiv de încântare. Dumnealui nu este un romancier, este un cugetător. Tot ce apare în viață este un motiv de a divaga către filosofare, într-un stil lin, curgător, neobositor, cursiv. Construcția romanelor este una dintre cele mai originale cu care m-am întâlnit, o combinație interesantă între stiluri, mesaje, tehnica folosită, informații aproape didactice, transmise cu lejeritate, care captează atenția cititorului.

Discutăm acum despre trei volume, **EMIGRAT ACASĂ, TREI DESTINE și MAIEUTICA DE BUZUNAR**, apărute la editura BETTA în anii 2020, 2021, 2022.

Să ne oprim atenția asupra romanului **EMIGRAT ACASĂ**, scris într-o formă care amintește oarecum de romanele americane. (Autorul a petrecut o parte din viață pe Noul Continent).

Demarăm cu o poveste plăcută, cursivă, ușor de citit, dar pe nesimțite lucrurile alunecă, se complică. Intervine filosofia. Intervine istoria. Intervin legendele Greciei antice. Trecem peste precepte de morală. Dialogurile dintre personaje sunt ele însele lecții de cultură. Nu trebuie să uităm de paginile de jurnal, procedeu mult folosit și nu numai în ultima vreme. Anastasia, eroina principală pornește în viață cu un handicap fizic major, dar nu acesta este important, ci acela *psihologic*, generat de viața într-o familie brutală și indiferentă față de nevoile sau doar gingășiile unei fetițe de doar câțiva ani. Și totuși, așa cum spune numele ei „Anastazy” din traducerea din greacă, ea *reînvie*. Este reanimată, renaște de fiecare dată, precum un Phoenix.

Spațiul, timpul, sunt delimitate exact din primele pagini, sau așa este aparent, pentru că brusc, filmul se rupe. Ne întoarcem în timp, la rădăcinile poveștii în sine dar și la cele care sunt răspunzătoare de evoluția psihologică a eroinei. Autorul ne transportă în Grecia natală, în anii 50. De aici încolo, cartea este structurată pe capitole temporale, bine definite. Începutul ne introduce în copilăria Anastasiei, o fetiță cu niște părinți bizari care o agresează fizic și moral, astfel că această copilă este nevoită să își construiască o lume proprie. O mamă bolnavă, un tată oscilant care nu este capabil să gestioneze starea familială, alcătuiesc tabloul-portret al unui copil posibil ratat. Ei, bine, nu. *Pentru a reînvia*, Phoenixul *trebuie mai întâi să ardă*.

Pe neobservate, romanul clasic la care se așteaptă cititorul, se îndreaptă spre relatări precise, exacte, aproape didactice, asupra locurilor, apoi a situațiilor politice diferite în timp, pornind din antichitate. Frecventele asocieri dintre timpul

prezent și mitologie fac din acest roman o plăcută și chiar instructivă pledoarie pentru Grecia.

Pe neobservate acțiunea prinde viteză, Anastasia crește de una singură dar acceptă căsătoria aranjată de tată și bântuie prin lume, din Grecia în Anglia, Australia, America. O dată cu apariția primului copil, iată și prilejul unor noi prelegeri despre mitologia Greciei, descrierile capătă un caracter aproape vizual, dialogurile dintre mamă și fiu sunt alerte și trec în revistă nu numai aspectul și istoria locurilor, dar divaghează și spre literatură și pictură, de la lordul Byron la tabloul „Masacrul din Chios” al lui Eugene Delacroix și chiar Nietzsche, ajungem apoi și la religie.

Interesantă în acest roman mi s-a părut organizarea sa, ocolind pericolul de a fi un roman linear, parcurgând firul vieții eroinei, de la naștere la maturitate. Incursiunile în domenii variate, sobre, pigmentate cu mici intervenții uneori libere, din dialogurile și ele evidențiate cu totul original, anecdotele intercalate printre cugetări, până și cu românescul Bulă, paginile de jurnal, toate împreună se constituie într-un ansamblu inedit, construit cu inventivitatea unui creator de stil. Mai departe, subiectul, curgerea sa, conflictele, rezolvarea lor, sunt mai puțin importante.

TREI DESTINE ÎMPLETITE... Un nou volum semnat Cristache Gheorghiu nu ne mai surprinde în nici un fel, orice ar conține. Pentru că deja ne așteptăm la orice de la domnia sa. Construcția lucrării, tehnoredactarea, subiectele abordate, modul în care sunt dezvoltate, intercalările de domenii, care aparent nu au legătură cu beletristica, trecerile de la povestea în sine la mitologie, istorie, filosofie, politică, științe, revenirea către subiectul principal, totul pare permis acestui autor.

Cartea se deschide cu o prezentare succintă a eroilor, încercând parcă să ne ducă în eroarea de a crede că vom parcurge de data aceasta un roman curgător lin și fără hopuri, o poveste cvasi-banală a unor destine. Dar, nu peste multe pagini, registrul se schimbă, recunoaștem stilul tehnoredactării dialogurilor cu bule, pătrățele, liniuțe, alinieri diferite și, surpriză, anunțarea vorbitorului prin nume, ca la piesele de teatru și apoi, destul de repede, încep excursiunile în mitologia greacă, care se pare că este una din pasiunile autorului. Concis, didactic, inginereste, ne poartă prin discuții în care elementele de mitologie se combină cu cele filosofice, mai mult sau mai puțin personale.

Volumul abundă de teme și verdicte date cu siguranță și parcă nepăsare asupra modului în care vor fi receptate de public. Avem uneori impresia că autorul a inventat personajele pentru a se folosi de ele în emiterea de teorii, pentru a hoinări prin enciclopedica sa minte. Punctate printre prelegeri academice, găsim întâmplările din viața eroilor, strecurate cu o desăvârșită artă, astfel că, pe nesimțite, copiii au crescut, părinții au evoluat sau involuat și ei, apar și bunicii, discuțiile se animă, deși uneori devin ușor didactice, poate din dorința de a spune totul și de a fi cât mai precis în ceea ce dorește să exprime. Totuși, ideea de a-și emite teoriile, gândurile, servindu-se de câteva personaje, face lectura mult mai atractivă.

Pentru a nu obosi de atâta cultură tehnică, istorică sau economică, din loc în loc sunt inserate mici povestiri uneori anecdotice, dar bine venite pentru a relaxa cititorul: istoria hotelului Ritz, a palatului în care au locuit Enescu și Maruca, alunecări de la excursiunile în istorie, la obiceiurile culinare, toate în cadrul unor discuții aparent lejere, cu un pahar de băutură în față, da, prilej de a ni se explica ce înseamnă acel VSOP sau XSOP de pe etichete, pe care mulți l-au sesizat dar nu toți s-au străduit să afle ce înseamnă, după care sărim din nou la culinar sau mai bine zis la procesul de fabricare a uleiului de măsline și dacă tot am ajuns aici, tragem o fugă din nou prin mitologie și imediat sărim la medicină și

organizarea spitalelor, apoi, facem un salt spre Franța, ca să emitem o părere nu foarte flatantă despre Marcel Proust...

Abia pe la jumătatea cărții, cei trei eroi, provenind din familii destul de diferite ca standing social, au crescut și se intră puțin în descrierea modului în care au evoluat. Prieteni la toată în prima parte, cam izolați de ceilalți elevi pentru că formau un grup aparte, sunt de nedespărțit până la un punct în care ceva se întâmplă și nu dorim să deoalăm acest moment. Sunt diferențiați caracterial și drumurile lor se separă mai mult sau mai puțin evident. Cititorul deja este obligat să aleagă de ce parte se situează și nu am nici o îndoială de care, pentru că este evident că unul dintre ei deviază de la drumul corect.

Și stilul se schimbă puțin, autorul apelează la ajutorul unor scrisori, care uneori sunt ele însele mici scenete, un fel de proze scurte care ar putea sta foarte bine independent. Și, desigur, nu trebuie să ometem notele de călătorie, un ghid turistic subtil strecurat în texte de adevărată valoare literară, alături de descrierile dumurilor, în care Natura este eroul principal, scurte pasaje pline de căldură, deloc pragmatice, în care autorul se lasă ușor descoperit în latura sa sentimentală. Iar spre final ne întoarcem la teoriile despre religie, în multe din ei forme, de la creștini la budhiști, taoiști... Ca să nu ne plictisim!

Toate acestea sunt punctate printre evenimentele din viața eroilor... de fapt viața eroilor punctează într-un fel acest tratat enciclopedic.

Un volum interesant, scris cu talent, dornic de a transmite ideile proprii sau a ne aminti marii teorii, un volum care ne poartă prin câteva locuri din Europa, un manual de etică, de istorie, de literatură. Ce ar putea să dorească mai mult, o persoană care vrea să-și verifice propriile limite? Nu știu în ce categorie poate fi integrată cartea domnului Cristache Gheorghiu, ar fi greu să o numim roman sau ar fi nedrept, ea fiind mai mult de atât. Eleganța exprimării și nivelul cunoștințelor, precum și modul compact și unitar în care le expune, mă determină să-i adresez îndreptățite felicitări.

MAIEUTICA DE BUZUNAR este o carte la fel de incitantă precum titlul oferit: o carte cu un titlu pretențios, titlu care te sperie puțin, dar care în același timp te face să gândești că îți va produce surprize frumoase în cele 300 de pagini oferite cititorilor.

Maieutica este un principiu cunoscut din antichitate, conceput de Socrate și dezvoltat de Platon, prin care cei ce o practicau își arătau în final capacitatea de a scoate un adevăr la lumină, o anamneză care obliga pe cel bombardat de întrebări aparent naive, să scoată din memoria individuală, lucruri pe care poate le îngropase de mult și trecea peste ele voit sau nu. De multe ori, ceea ce descoperea, îl surprindea și pe „inculpat”.

DI. Cristache Gheorghiu aplică acest principiu și o face cu dezinvoltură, inventariind nu numai metehnele societății românești de azi sau de ieri, dar uneori mai aruncă săgeți înveninate și spre marii Europei sau chiar ai lumii.

Cartea este structurată pe patru secțiuni, *Dialoguri*, *Însemnări*, *Amintiri* și *Scurtisime*. Să nu uităm paginile de deschidere, *Prolegomenele degeaba*, care preced expunerea efectivă și ne previn, pe un ton relaxat spre glumeț, ca la o șuetă, asupra celor ce vor urma. De altfel întreaga carte continuă acest ton, ceea ce o face ușor de citit, uneori chiar prea ușor, așa fi tentată să zic, pentru că stilul abordat de scriitor, este, cred, anume ales spre a face ca volumul acesta să ajungă mai ușor la mintea „interlocutorului”. Am desprins o frază interesantă, ca învățătură de care ar trebui să ținem cont: „Ideile remarcabile trebuiesc notate atunci când vin”. Desigur, așa completa eu, ar trebui să ne putem da seama care sunt remarcabile și care nu... ca să păstrez tonul autorului...

Dialogurile pornesc uneori de la teme generale dar treptat alunecă spre cele mai apropiate cu ar fi de exemplu dialogul despre civilizație în general ca să ne translateze ușor spre civilizația pe care ar trebui să o deprindem în lumea restrânsă a familiei. Înceț, ne îndreptăm și către politică și către șmecherii care știu să facă echipă cu cine trebuie (dar de fapt asta se întâmplă din păcate și în mediile de prieteni sau așa zis prieteni, care dau serios din coate spre a ajunge cât mai sus, eventual în detrimentul nostru, cei care i-am susținut și ajutat să urce treaptă cu treaptă...) și de aici, e doar un pas ca să ajungem la exemple reale, întorcându-ne la politică și fără sfială să profite de dreptul democratic de exprimare, numind în clar, pe nume, „secătură” un cetățean care, politic, este foarte cunoscut... Tonul relaxat cu care ne poartă prin diverse domenii ne face să zâmbim, uneori amuzați, alteori întristați, pentru că adevărurile pot fi exprimate cu seriozitate sau sugerate între două cuvinte cu dublu sens, altfel spus, înțelege cine este în stare să înțeleagă... chiar dacă uneori, cei care gîndesc... s-ar putea să-și dea „cu ciocanul peste degete”...

Capitolul *Însemnări* vine în sprijinul ideii de la începutul acestor însemnări pe marginea unui volum interesant și chiar deosebit în rândul cărților pe care le-am parcurs în ultima vreme. Această secțiune pare într-adevăr, compusă din gânduri care au străluminat mintea scriitorului și acesta s-a grăbit să le noteze și să le comunice. Căci o carte trebuie să comunice, să transmită ceva, nu să fie doar o înșiruire de acțiuni. Cristache Gheorghiu reușește să „stea de vorbă” cu cititorul și să nu îl plictisească, pentru că gândurile „însemnate” pe „coala computerului”, sunt așternute pe câmpul imaginației interlocutorului și îl incită la a-și dezvolta propriile-i teorii. Căci, așa cum spune „dumnealui”, „filosofia are un domeniu limitat. Ea trebuie să răspundă unor întrebări, veșnic aceleași. Doar răspunsurile pot fi diferite.” Și da, uneori filosofia d-lui Cristache Gheorghiu șochează prin afirmații îndrăznețe care ne dau libertatea de a trage singuri concluziile. De la Hitler la Bobby Fisher, cu nonșalanță, suntem purtați prin domenii care ne pun pe gânduri și simțim nevoia de a ne opri o clipă pentru a reciti afirmațiile autorului, ca să fim siguri că am înțeles exact. „Exact”? Este o noțiune relativă, așa cum toate sunt în lumea aceasta...

Ar fi multe de spus despre această carte care pare uneori o cumulare de idei care au traversat fulger mintea autorului și acesta s-a grăbit să le noteze, ca într-un jurnal, nu atât de acțiuni, cât de gânduri. Cartea ar trebui citită pe îndelete, pentru a nu cădea în plasa despre care vorbeam, a aparentei sale facilități, căci lucrurile puse în discuție nu sunt deloc facile, ele aglomerează mintea scriitorului și a celor care, așa ca dumnealui, disecă tot ce le trece prin față și... gîndesc. Nu are importanță dacă gîndim la fel sau nu, importantă este *provocarea de a cugeta*.

Recunosc, preferata mea a fost secțiunea „Scurtisime”, ce cuprinde mici perle de gândire condensată, care amintește de Murphy, (sau poate Murphy s-a născut în România?) uneori caustic, alteori trist, cu o ironie resemnată. Mi s-a părut că învățămintele pe care ni le strecoară cu lingurița în acest capitol și de fapt în cam toată cartea, sunt culese din viața proprie. Și da, vine o vîrstă când a gîndi devine mai important decât a acționa.

DI. Cristache trece aparent ușor peste anumite adevăruri, dar cine citește cu atenție, sesizează că, în cîteva cuvinte, ne atrage atenția asupra unor idei grave, cum ar fi de exemplu relativitatea existenței, faptul că nimic nu este absolut... „Adevărul nu ți-l poate oferi nimeni. Singura cale este să-l găsești singur. Va fi, evident, adevărul tău.” Sau de fapt, ne provoacă subtil, să deschidem propriile uși ale gîndirii?

Ca o concluzie finală, trebuie să recunosc, cartea mi-a făcut o cu totul altfel de impresie decât cea parcursă înaintea ei, **Emigrat acasă**, dar ele nu se pot pune în aceeași balanță și este bine că se întâmplă așa.

PROZÁ

Ecaterina Petrescu Botoncea

Floare de cactus

Închid umbrela. Ultimii stropi de ploaie îmi umezesc obraji. Câteva secunde văd ca prin ceață. Orașul se repune în mișcare. Claxoanele înviorează atmosfera. De sub roțile automobilelor țâșnesc, eliberator, bălțile de pe carosabil, albăstrite de cerul cu soare. Ce bine că a trecut! A fost o revărsare torențială de lumină, apășitunete... De aceea e frumoasă vara. Se manifestă solar și se descarcă coleric, pentru ca energiile de foc să o poată lua de la capăt.

Găsesc terasa din apropierea Televiziunii unde am fixat întâlnirea. Îi spune simplu, „Acasă”! Ocup o masă și aștept. Fotoliile sunt, într-adevăr, comode. Pe ecranul monitorului din dreptul barului rulează un film vechi, cu cowboy, la care nu se uită nimeni. Consult ceasul de la mână. Da, eu am ajuns mai devreme. Nu sunt fumătoare și deci nu aprind nici o țigară. Voi comanda o cafea, de fapt un capucino. Lumea trece grăbită dintr-o direcție în alta. În scurte popasuri, cineva cumpără un sandwich sau o apă minerală. Ca într-o alunecare pe ape, chipurile se schimbă, rămânând aceleași. Există o preocupare generală și mută pentru ceva, iar acel ceva este războiul, iminentă amenințare, care ține toți oamenii cu umerii aplecați și privirea în jos. Televiziunile, presa on line abundă de știri îngrijorătoare. O vrăbiuță își face curaj și se lasă ușor pe masa alăturată. Din coșul de nuiete ciugulește câteva firimituri de pâine. Apoi zboară în grabă, ciripind vesel, pentru a întregi stolul de păsări de pe crengile aplecate.

Dar uite-o pe Mariana. Îmbujorată, grăbită, jenată de mica întârziere, sosește! Ne îmbrățișăm amical. Revederea ne face o evidentă plăcere.

- Măncăm?
- Hai să luăm o pizza!
- A casei?
- Perfect! De obicei, aceasta este cea mai bună!
- Și o cafea?
- Nu! Prefer un gin tonic, ușor alcoolizat...
- Deci, te-ai întors de la sora ta, din Basarabia... Vreau să îmi povestești.
- Acolo este încă bine, oamenii se comportă normal, nu lasă impresia unor tensiuni, dar perspective este îngrijorătoare. Eu sunt speriată. Vrând nevrând, se creează tabere rivale, refugiații ucraineni sunt o problemă prin numărul lor prea mare, totul stă mocnit, ca într-un butoi cu pulbere. Aparent, pe străzi, seninătate...
- Da, totul șade sub semnul imprevizibilului, o lume haotică, îndârjită, dezorientată în furia ei nenumită, dar aparent calmă, adică civilizată. Era bine sora ta?

– Era spre bine. Sub supraveghere și tratament.
– Tu, cum te simți? Sporovăim? Ești pregătită să îmi spui povestea ta și a părinților tăi, pe care mi-ai promis-o...? Am scris o carte despre război... și... sunt încă prinsă în dramele ei...

– Să-mi trag un pic sufletul... Ploaia m-a ținut pe loc și apoi m-a făcut să alerg...

Vrăbiuța se întoarce la masa vecină. Ciugulește, zboară, se bucură. Soarele devine tot mai aprins.

O fată frumoasă, subțirică, cu pantalonii strânși pe fesele musculoase și bombate, lucrate, probabil, în sălile de fitness, ne cere comanda. Zâmbetul ei lung e totuși unul absent, iar ochii par somnoroși, deși este o oră a prânzului.

– O să dureze o jumătate de oră. Avem multe comenzi la domiciliu, dar vă aducem câteva aperitive din partea casei...

– Deci, Mariana, aștept... La școală purtai în priviri ceva enigmatic, de neatins, mă gândeam eu, mă întrebam...! Erai retrasă, dar se citea în tine o taină care mă făcea să te văd mereu într-o lumină albastră... Așa îți și spuneam, Fata Albastră... Accentul și chipul tău aveau ceva de poveste, de parcă dețineai un mit, o esență de adevăr, un miracol... Mă înșel? A existat așa ceva? Te admiram, crezând că ești îndrăgostită... Nimeni din clasă nu păreasă fie. Tu te ridicai prin ceva deasupra tuturor...

Ochii Mariane se lipesc pe o floare de cactus.

– Știi la ce interval înflorește?

– Da, foarte rar, uneori chiar la douăzeci de ani...

– O plantă modestă, fără pretenții, acumulează în rădăcinile trunchiului ei apă și apoi se închide în ea. E greu să o atingi. Înțepă, dar înflorește. De obicei roz, dar aceasta este chiar albastră...

– Nu am povestit nimănui. Ție ți-am promis, pentru că ai insistat... Simțeam că sunt produsul unei sacralități pe care trebuie să o ascund și să o apăr în ființa mea. Sper că mă înțelegi... Nici de scris nu am putut scrie. Am pus sigiliu. Punct. Dar în mine, în mintea mea, se perindau fragmente de poveste, se legau cuvinte, priviri, șoapte, nici eu nu trebuia să știu, dar eu înțelegeam fără să știu... Anii au trecut și azi aș vrea să mărturisesc taina unei mari iubiri. Azi, când pe părinții mei nimic nu îi mai poate tulbura, o pot împărtăși unei prietene, și, de ce nu?, lumii...!

Mariana întinde mâna spre floare... E frumoasă Mariana. De când am terminat liceul, ne vedem doar pentru a treia oară.

– Părinții mei erau foarte tineri când s-au luat. Probabil că au fost suflete pereche. Întâlnesc des acest cuvânt, totuși nu am auzit pe nimeni să fi atins vârful iubirii fără să fi cunoscut și coborâșul ei. Mai degrabă o himeră în care mulți îndrăgostiți intră ca într-o capcană, pentru a se repudia apoi reciproc.

Români din Basarabia, dintr-un sat apropiat orașului Bălți, raionul Râșcani, la vreo sută de kilometri de granița cu Ucraina... Populația era una amestecată, cu mulți ucraineni, ruși, polonezi, evrei și chiar tătari, de aceea comunitățile erau foarte unite.

Mama avea paisprezece ani, când s-au îndrăgostit unul de altul. O copilă, cu pielea fragetă, ochii catifeleți și un gât lung, de domniță. Umbla la școală îmbrăcată național, și își ducea puținele cărți și caiete într-o trăistuță din pânză de in, colorată în alb și negru. Așa o am într-o poză... Măinile ei erau delicate, calde și foarte vrednice, spunea tata, știau să coasă cămeșe cu broderie, să împletească pulovere groase de iarnă, să coacă pâine în cuptor, să gătească la ceaun mâncăruri de tot felul, doar vânatul de căprioară îl respingea. Probabil

pentru că își simțea inima înrudită... Tata, nedus încă în armată, cu vreo doi ani mai mare, o urmărea de pe prispa casei alăturate. Ei se cunoșteau mai de mici, alergau împreună la joacă, ieșeau cu vitele la păscut, săreau baba - leba, un fel de prinselea prin copaci, dar a venit vremea să meargă la horă, și după prima îmbrățișare, tata a venit la bunicu, a cerut-o pe mama și a luat-o la el acasă...

Telefonul îmi semnaleză o notificare. O ignor. Soarele aruncă steluțe colorate pe chipul Marianei.

– La născocirea prezece ani, mama o năște pe sora mea cea mare... Iar tata, la șaptesprezece ani, mergea la lucru în orașul Bălți. Stepa pe care era așezat satul lor nu era îmbietor pentru muncă, iar el voia ca femeia pe care o iubește, să-i rămână o domniță ne împovărată de griji...

Tânăra cu aliură de băiat ne aduce aperitivele. Icre în bărcuțe de pâine prăjită și o tărie pe un fund de pahar de mărimea unui degetar...

Bag de seamă că sunt bine venite și că ne era chiar foame...

– La scurt timp, Basarabia a fost invadată de soldații ruși. Se întâmplă în toamna lui '40. Pe unde treceau, făceau prăpăd. Casele erau golite de mâncare, iar femeile erau batjocorite, la fel cum se întâmplă și acum în Ucraina. Pe front, rușii nu trimit oameni educați, mai degrabă semisălbatici și săraci lipiți, din extremul orient. În locul lor duc prizonieri din țările mai dezvoltate, pentru ridicarea populației locale.

Ai noștri fugeau, speriați, în toate direcțiile, încercau să își salveze caii și vitele trecând în convoaie granița spre România. Frații tatei și bunicul din partea lui au fost prinși trecând Prutul și împușcați pe loc. Tata, care a rămas lângă mama, dar și restul familiei, bunica și două surori ale tatei, pe atunci copile de câțiva ani, au fost pedepsiți cu deportarea în Siberia, odată cu alți mulți români basarabeni, care încercaseră să fugă. Bunica și bunicul din partea mamei nu au arătat ostilitate. Numele lor de familie avea rezonanță slavă, și au ales capul plecat. Aveau copii încă mici. Pe mama au ascuns-o în podul șurii, în claia cu fân, împreună cu pruncul care era de alăptat, pentru a nu fi batjocorită sau deportată, alături de bărbatul ei. Timpul trecea, dar nimic nu se schimba. A stat ascunsă luni de zile. Mama plângea după tata, cu trupul anchilozant de nemișcare, anemiata și înfrigurată, iar pruncul cerea și el altfel de mâncare decât străveziul lapte. Bunica plângea la rândul ei, având mereu grijă să nu se dea cineva de gol. Apoi, fetița, de câteva luni, s-a îmbolnăvit, avea friguri, se îngălbenise, iar bunica a adus-o în casă, la căldură, și le-a spus rușilor care patrulau mereu și cereau, ba mâncare, ba holercă, despre copilă, că a găsit-o aproape moartă, abandonată în zăpadă, pe câmp. Dar mama nu mai putea fi ascunsă, casa și șura urmau să fie cotrobăite cu de amănuntul, așa că, deși slăbită, cu încheieturile înțepenite, a trebuit să fugă în toiu iernii. A luat doar binecuvântarea părinților ei, ceva de mâncare și câteva haine înghesuite într-o traistă de spinare. A pornit-o pe jos, fără acte, plănuiind să se dea drept poloneză, avusese prietene și college poloneze, și rupee câteva cuvinte. De aici începe epopeea mamei, Via Dolorosa, o fetiță de cinsprezece ani, care se aruncă în necunoscutul dușmănos al iernii, pe timp de război, pentru a-și păstra curățenia trupului și neprihănirea iubirii pentru soțul ei...

Tânăra în pantaloni strâmți ne așează în față tacâmurile, apoi farfuriile cu pizza fierbinte, aromată și aburindă... Dar foamea a dispărut. Amândouă avem lacrimi în ochi. Am imaginea fugarei însingurate, călcând ușor pe zăpada imaculată a unui câmp fără sfârșit, îi aud scârțâitul de sub ghete, ca și crivățul

amestecat cu urlatul lupilor, pe unde trecea, iernile sunt grele, gerul năprasnic...
Mi-e frig...

– A mers nopți în șir, mergea continuu, pas cu pas, spre granița cu România. Orice oprire o putea costa viața. În frig trebuie să te miști. Ziua se adăpostea prin sate, odihnindu-se în spatele vreunei magazii, șuri, sau în șoproane de case părăsite. Nu intra în vorbă cu nimeni, pentru că nu știa dacă nu nimerește chiar în gura lupului. Foamea și frica nu au scrupule, iar ei îi era cel mai teamă de oameni. Dar s-a întâmplat că trupul i-a cedat și a fost găsită de o familie de români, prăbușită în fața casei lor, un sloi de gheață... Era în zori și nu i-a văzut nimeni. Când s-a trezit, a auzit trosnetul lemnului în sobă. Ea știa că doar Maica Domnului făcuse mijlocirea asta și îi era foarte recunoscătoare Proniei Cerești...

Tânăra cu ochii somnoroși ne aduce și două sticle de apă minerală. Schimbarea de cadru mă doare.

– A fost salvată. Spălată, hrănită, încălzită, cu degerăturile pansate, a prins viață. După câteva săptămâni de recuperare, ascunsă pe timp de ziua în podul casei, se bucură că se află la o azvârlitură de băț de granița cu România. De la fereastră, asculta bătaia clopotelor unei biserici de peste Prut. Binefăcătorii ei, țărani gospodari, cam de vârsta părinților ei, au vrut să mai facă o faptă bună. Ei au trimis un tânăr care avea drum la Bălți, cu o scrisoare de la mama mea către părinții ei, să fie liniștiți că este în viață. Tânărul a predate scrisoarea, dar a fost prins de ruși pe când părăsea casa bunicilor mei. A fost bătut cu sălbăticie până a spus ceva, dar nu tot adevărul, anume că mama copilului abandonat în zăpadă, aflase unde se află pruncul și dorea să știe dacă e bine... Despre mama, propriu-zis, nimic. A doua zi, binefăcătorii mei au fost luați pe sus, dar mama apucase să fugă și în aceeași noapte a trecut granița. Pentru fapta lor, atât ei cât și tânărul, care era un nepot al lor, au fost deportați în Siberia. Printr-o minune dumnezeiască, acolo l-au cunoscut pe tata, și i-au spus povestea, iar tata a îngenucheat în fața lor și a plâns și a urlat ca o fiară înjunghiată de fericire și de nefericire și de recunoștință pentru Dumnezeu și pentru acești minunați oameni... A avut grijă de ei ca de proprii părinți. După mulți ani, Dumnezeu i-a ajutat să revină în țară...

Ajunsă pe pământ românesc, de acuma era primăvară, colțul ierbii dăduse, iar florile și frunzele înmuguriseră, inima mamei sălta de frumusețea livezilor, dar tot inima nu i se vindecase de neîncredere. Auzise de la binefăcătorii ei de cazul unor fugari care s-au predat la poliția română pentru obținerea de acte și adăpost, dar în loc să fie tratați ca niște frați, au fost predați grănicerilor ruși, și, cu siguranță, dacă nu au fost împușcați sau omorâți în bătaie, au sfârșit tot în Siberia.

Mama! O fiică, o soție și o mamă de cinsprăzece ani, o copilă intrată de timpuriu în viață, era totodată ființa Pământului și a lui Dumnezeu. Știa să adulmece pericolul, să-l ocolească fără înfruntare, să fie prudent și răbdătoare și să creadă doar în dreptatea divină, adică în esența adevărului... Iubirea ei era curată și trebuia să învingă...

Vrăbiuța s-a așezat, de data asta, la masa noastră, dar nu ca să ciugulească ceva, ci să asculte...

O priveam pe Mariana, martoră la toată emoția ei, vocea îi tremura iar ochii îi zâmbeau triști și umezi, dar purtători ai unei lumini din altă lume... Era Mariana din copilăria mea, mereu purtată de gânduri... frumoasă! frumusețea aceea pe

care o emană doar cei care vorbesc nu pentru oameni ci răspunzând unor ecouri ale spiritului...

Alți mulți kilometric străbătuți în fiecare noapte, pe drumuri de țară ocolite, dar măcar avea ce mânca: brândușe, ghiociei, pădăii, frunzea crișoare, muguri, oferite cu multă grație, ei, de către o întreagă natură... Nu a urcat în nici un tren, în nici o mașină, tractor sau căruță. A fost o căprioară înfrățită de bunăvoie cu pământul, în trei anotimpuri. Era deja vară...

S-a oprit din drum doar când a ajuns la Buzău, pentru că aicea putea primi un ajutor sigur. Binefăcătorii ei îi scriseseră pe un bilețel adresa și numele unui văr al lor, muncitor ceferist, de fapt impiecat de mișcare, român de origine basarabean, om cunoscut ca un om de o mare încredere.

A ajuns în dreptul lui, o umbră, un schelet, numai ochi și lumină. A fost internată în spital, tratată pentru răni, beșici și păduchi, dar mai ales pentru malnutriție, timp în care i s-au întocmit acte noi și i-a fost găsit un loc de muncă, la întreținerea vagoanelor în stația de la Râmnicu Sărat. I-a fost repartizată și o cameră, întâi într-un subsol de magazin, apoi într-un demisol de casă particulară, unde putea câștiga un ban în plus la curățenie.

Nu își pierduse frumusețea, era încă atât de tânără. Nu căuta compania niciunui bărbat. Rămânea fidelă soțului ei și visa la ziua când se va putea întoarce acasă, la fetița ei. După serviciu, cutreiera parcurile, străzile ordonate pe lung ale micuțului oraș, apoi a îndrăznit și a intrat într-o bibliotecă, unde a găsit cărți care îi aduceau aminte de satul ei, Creangă, Sadoveanu, de dragoste, Eminescu, și tot dorul ei i se răcorea sau răbufnea dulce dureros, din paginile citite. Și anii treceau, ea privind la peronul cu lume și visând la ziua când un tren o va duce spre satul ei, pe timp de pace, fără ruși, fără amenințări cu Siberia.

Ahhh, sufletul cum simte, iar premoniția cum trezește așteptarea... Într-o zi, care părea aidoma altor zile, doar că soarele strălucea altfel pe cer, pe când privea gânditoare la trenul care sosește în stație, ce-i văd ochii? Nu poate crede... Iosub al ei, în carne și oase, coboară treptele vagonului... Iar ochii lui, la fel de mari și de luminoși ca ai ei, nu se opresc pe alt chip decât direct pe ai ei... Glasul lui s-a încleștat în cuvântul „Maria”...

Dar te las să înțelegi ce a urmat. După cum vezi, eu am nevoie de batistă.

De la binefăcătorii ei aflase tata unde va ajunge mama în România, iar de la autoritățile ruse din Siberia primise aprobarea să lucreze în minerit, în România, la încărcarea unor vagoane care plecau spre URSS...

Aveau amândoi acte schimbate, așa că s-au prezentat la starea civilă și și-au făcut acte noi de căsătorie.

După mulți ani și după multe domiciliu și locuri de muncă schimbate, au ajuns și la Cluj, unde, nemaifiind foarte tineri, m-au avut pe mine, ca o nouă minune și mare bucurie, căci sora mea, care avea deja douăzeci de ani, a fost înfiată de bunica, drept copil găsit și a rămas în Basarabia.

Ne-am reîntregit familiadupă 1990... Bunica era încă în putere și s-a putut bucura, iar pe sora mea o vizitez din când în când... De o fi pace, ne-om mai vedea...

Îi dau cartea mea, despre dramele războiului din Ucraina, văzute și îmbrăcate în haină lirică, de femeia povestitor, medic din România.

Pizza a rămas neatinsă, la discreția vrăbiilor care s-au înmulțit...

Filmul cu cowboy este intrerupt pentru imagini luate din dronă cu bombardarea Odesei. Ne-am îmbrățișat cu căldură, multă emoție și dragoste, promițându-ne că ne vom mai suna.

Dacă va fi Pace!...

George D. Piteș

Pronosport

Deși nu împlinise încă zece ani, Trică se putea mândri că este „cineva”, măcar în casă, chiar dacă nu era prea cunoscut, nici în cartier și nici la școală. De când răsărea soarele și până se „dădea stingerea” auzea mereu aceeași vorbă din partea mamei, care simțea el, nu-l prea iubea. „Cineva trebuie să ducă gunoiul...”, „Cineva trebuie să se ducă după pâine...”, „Cineva trebuie să se ducă în piață după varză, cartofi și pătrunjel...”, „Cineva trebuie să-i plimbe p-ăia mici...” Și uite-așa trecea ziua, iar Trică nici nu apuca să-și mai tragă sufletul, iar și iar fiind ridicat la rangul de „Cineva”. Nici măcar nu se mai putea bucura de o așa de mare favoare.

Ziua începuse ca de obicei, deși vacanța mare venise cu o sumedenie de promisiuni, care încet-încet, deveneau visuri pentru următoarea vacanță mare.

Trică intră ușor pe ușă să nu-i deranjeze p-ăia micii, care încă dormeau. Lăsă sacoșa cu sticlele de lapte lângă cuier și se așeză pe scaun, oftând din greu, ca un moșneag uitat de vreme. Se descheie la pantofi dar tresări speriat. Vocea autoritară a tatălui îl chema la ordin.

– Trică! la vino încoa'!

– Da, tată, imediat!, îngăimă Trică bănuind că iar îl așteaptă vreo treabă importantă.

Intră în bucutărie abia trăgându-și picioarele. Tatăl său mânca, hălăpăind ca un lup hămesit și uitându-se mereu la ceas. Pesemne că era destul de târziu.

– Trică, uite care e treaba! Te duci la Prono, la colț, la tanti Arcadia și depui biletul ăsta. Ia bani de la mă-ta! Ai priceput?

– Da, tată.

Trică luă biletul întins de tatăl său și-l înghesui în buzunarul bluzei, fără a-i acorda prea mare atenție. Domnul Nisipeanu, tatăl lui Trică îl privi fix și sesiză lipsa de chef și paloarea din obrazii băiatului.

– Da' ce-i cu tine? Ți-e rău? Te doare ceva?, se prefăcu interesat tatăl băiatului, de sănătatea lui Trică.

– N-am nimic, tată! N-am dormit prea bine azi-noapte.

– Nu-i nimic! Ești bărbat de-acum. Ai grijă de casă și de copii! Să-i îmbraci frumos, le dai să mănânce și-i scoți la soare să se joace!

– Cu Relu și cu Doina după mine, arăt mai degrabă a doică, decât a copil de zece ani în vacanță, se bosumflă Trică.

Prin ușa întredeschisă de la dormitor se auzi vocea mamei care-l puse imediat la punct.

– Vai, săracul de el! S-o fi spetind!? Ia, te rog!

Urmară șiruri interminabile de sfaturi, admonestări, amenințări, pe care mama Sevastița i le repeta aproape zilnic, neuitând să-i arate eforturile făcute de părinți pentru asigurarea unui program de viață corespunzător, echilibrat, care trebuia să includă, pe lângă orele de școală și ore de joacă, dar și anumite munci care însemnau pregătirea lui pentru viață.

„Mai bine-mi mușcam limba. Cine naiba m-o fi pus să trăncănesc aiurea? Tot nu pot schimba nimic...”

Trică oftă și scrâșni, fără să vrea, din dinți.

– Bine, mamă, am înțeles! Hai, plecați mai repede, să nu întârziati de la serviciu!

Mama Sevastița îl privi crunt.

– Ah! Ce obrăznicătură! Acum, mă dai și afară din casă? Plec atunci când vreau eu, e clar?

Din pragul casei tatăl îi privea zâmbind.

– Lasă-l Sevastițo în pace! Are dreptate băiatul! Hai mai repede!

– Acum începi și tu? Să știi că...

Discuția se mai prelungea până la ieșirea din casă, deoarece pe stradă, niciunul din cei doi nu-și mai permitea să discute contradictoriu. Înainte de a închide ușa, tatăl îi mai aruncă lui Trică din mers.

– Vezi să nu uiți să depui biletul. Ai înțeles?

– Bine, tată! N-am să uit! Săru' mâna!

Trică îi urmări cu privirea pe cei doi care se precipitau pe treptele blocului și trânti ușa nervos.

– Gata, s-a mai dus o zi de vacanță...

În ochi îi apărură două boabe de mărgăritar, pe care le lăsă să curgă în voie pe obraji, deși simțea cum îi ard fața, ca un râu de lavă. Numai când lacrimile ajunseră să se unească în barbă copilul le șterse cu podul palmei.

Întră în bucătărie și puse laptele la fiert. Din dormitor se auzi vocea somnoroasă a fratelui său mai mic, Relu.

– Mami! Mami! Ma...

– Taci din gură!, îi aruncă nervos Trică, cu vocea sugrumată de plâns. Mama a plecat la serviciu.

– Eu vreau la mami!...

Relu începu să plângă cu sughituri. Trică se apropie de pătuțul fratelui și încercă să-l îmbuneze. Culese de pe jos o mașinuță la întâmplare și începu să-i explice ce mare scofală este o mașină. În pătuțul ei, Doinița dădea semne de neliniște, căscând zgomotos...

Peste vreo două ore, cei trei copii ieșeau afară la joacă. Soarele încălzea cu putere. Se anunța din nou o zi caniculară. În curtea interioară a blocului, hărmălaia copiilor atingea cote greu de imaginat. Se inventau jocuri, se făceau grupuri, se făceau și se desfăceau prietenii, se alerga, se desena, dar cel adesea și din nimic, se țipa. Se țipa de bucurie, de mirare, de plăcere, de necaz, de sperietură și, de cele mai multe ori, degeaba.

Relu și Doinița se integrară imediat în grupul de gălăgioși de aceeași vârstă, adică între trei și cinci ani. Trică îi urmări câteva minute cu interes, ca un om mare, la fel cum făceau și mamele și bunicii celorlalți copii, apoi, considerând că-i poate lăsa pentru câteva minute și singuri, le întoarse spatele cu gândul de

a depune buletinul tatălui la Prono, la tanti Arcadia. Scoase buletinul din buzunarul de la piept și-l studie câteva clipe. Se trezi însă, aproape instantaneu, cu Relu în fața lui, care-l iscodea privindu-l de la înălțimea unui țânc de cinci ani, cu un ochi închis.

– Unde te duci? Dă-mi și mie hârtia aia!

– Nu se poate! Este a lu' tata.

– Hai, te rog! Numai să mă uit puțin la ea și ți-o dau imediat. Hai, Trică!...

Trică se lăsă înduplecat de vocea plângăreață a puștiului și-i întinse hârtia. Relu atât aștepta. Smulse hârtia din mâna fratelui și o rupse la fugă, de-a curmezișul terenului de joacă. Trică se uită o clipă năucit la Relu apoi, înțelegând ce are țâncul de gând, se înspăimântă.

– Relu, dă-mi hârtia! Ne bate tata pe amândoi... Relu, tu n-azi?

Relu însă luase ceva avans iar Trică mai avu și neșansa să se împiedice și să cadă, în râsul general și molipsitor al țâncilor.

– Relu, te rog, nu!... mai putu el să strige și văzu printre lacrimile ce-i împăienjeniseră deja ochii, cum buletinul tatălui său se mistuia în focul aprins de copii lângă gheana de gunoi.

Triumfător Relu își scutură palmele, râzând cu gura până la urechi.

– Gata!... Gata!...

Trică rămase cu fruntea în țărână, bătând cu pumnii deznădăjduit, în nisipul terenului de joacă. În jurul lui, țâncii făceau un haz nemaipomenit, arătându-l cu degețelele lor micuțe, ca pe o altă arătare. Lui Trică îi venea să dea cu ei de pământ, dar parcă nu mai avea nici o putere. Și toate astea parcă trebuiau să i se întâmple numai lui.

– De ce?... De ce?... De ce?...

Hotărât lucru, azi iar va mânca bătaie și nimeni nu va crede că Relu este de vină. Un țânc de numai cinci ani să-i facă lui una ca asta!

– Îl bat, de-l...

Gândurile i se înfipseră dureros în creier, dar, în zadar căuta să găsească o soluție. Oricum, de bătaie nu avea cum să mai scape. Rămase acolo în mijlocul terenului de joacă cu fruntea pe genunchi plângând ușor.

Curând țâncii se plictisiră să-l mai necăjească și-și văzură mai departe de treburile lor. Relu se ținea încă departe de Trică, urmărindu-i fiecare gest cu un zâmbet răutăcios în colțul gurii. Doina continua să deseneze cu o cretă pe peretele blocului.

Trică îi mai urmări câteva clipe și se hotărî să se scoale încet, rușinat. Se scutură de nisip, își șterse nasul și ochii cu podul palmei și se depărtă cu pași nesiguri. De departe, Relu scoase limba la el. Trică nu-i mai dădu nici o atenție. Nu mai avea nici un sens.

La Loto-Prono, tanti Arcadia se întreținea cu un bătrân șugubăț care-și încerca norocul, a câta oară?, măcar la Loto. Când îl văzu tanti Arcadia îl și luă în primire, cu o mină serioasă.

– Dar, ce-ai pățit Trică? S-a întâmplat ceva?

– A, nu, tanti! Am căzut, minți băiatul stăpânindu-și cu greu lacrimile.

– Și te-ai lovit rău?, insistă femeia arătându-se preocupată de starea băiatului.

– Nu, dar îmi pare rău că n-am fost mai atent.

– Ai grijă! Data viitoare să fii mai atent! Nici nu știi câte se pot întâmpla dintr-o singură căzătură. Dar ia zi, ai venit să depui vreun buletin? Hai, dă-l încoace! De data asta sigur ai să dai lovitura, îl mai îmbună femeia fixându-l cu o privire încurajatoare.

Trică simți cum roșește până-n vârful urechilor. Femeia bănuind că s-a întâmplat ceva rău, îl luă cu binișorul.

– Dar, ce-ai pățit? Ai pierdut buletinul?

– A, nu am nevoie de buletin. Știu pronosticurile pe din afară, bravă copilul.

– Bine, cum spui tu. Te ascult!

Tanti Arcadia luă pixul și un buletin și se pregăti de scris.

Arcadia, sau Cadi, cum îi plăcea să i se spună, era o femeie trecută de cincizeci de ani, cam durdulie, dar cu o inimă de aur. Era cunoscută în cartier, ca o femeie foarte săritoare și veșnic îndatoritoare, măcar cu un sfat, dacă situația ei financiară de femeie singură și cu un băiat la facultate nu-i permitea mai mult. Soțul o părăsise pentru o tânără mai sveltă, dar și mai costisitoare, lucru care nu-l deranja s-o mai caute din când în când, pentru câte un mic împrumut, pe care era sigură că nu-l va mai vedea înapoi niciodată, cu toate asigurările pe care i le dădea bărbatul. Arcadia, se pare că-l iubea încă, deoarece îi dădea banii imediat, fără a-l mai întreba pentru ce-i trebuie, sau dacă va putea să se țină de termenele de rambursare convenite.

Trică se așeză mai comod în scaunul din fața tantei Arcadia, savurând mirosul de trandafiri al parfumului pe care-l folosea femeia și, privind cu interes la coafura ce-o întinerea cu cel puțin zece ani. Femeia îi făcu șmecherește cu ochiul dându-i curaj. Trică încercă să zâmbească dar, dându-și seama că nu va reuși se opri și dădu a lehamite din mână.

– Scriți de sus până jos „X”! se hotărî el repede ca pentru a scăpa de o povară imensă ce-i apăsa cumplit umerii săi firavi.

– Ce-ai spus? Ai înnebunit?, se sperie femeia privindu-l cu ochii încruntați.

– Așa cum am spus, de sus până jos, „X”! insistă Trică foarte sigur de el.

– Doamne, ferește! Dar, așa ceva nu s-a pomenit niciodată. Sigur ai pierdut buletinul și acum improvizezi, dădu din cap cu obidă, tanti Arcadia.

– Nu, tanti! Chiar așa a fost și buletinul tatălui meu.

Trică luă o mutră de om supărat din cauză că nu este crezut. Arcadia se hotărî cu greu și începu să scrie.

– Și chiar dorești să-l trec pe numele tatălui tău?, mai îndrăzni ea, nevrând să se gândească la ce-ar fi putut păți copilul în situația în care tatăl său nu-și recunoștea pronosticurile puse.

Trică sesiză tenta de teamă din glasul femeii și se dădu încet înapoi. Își reveni însă repede și se înfipse în fața femeii cu glas ferm.

– Da, da! Pe numele lu' tata. Nelu Nisipeanu. Da, da, chiar așa!

Femeia începu să râdă și dădu din cap. Simțea de departe că ceva nu este în regulă, dar nu avea ce și cum să verifice, așa că nu-i mai rămânea decât să aștepte desfășurarea evenimentelor. Îtinse neîncrezătoare buletinul băiatului și-i ură noroc.

– Știi cum e la Pronosport! Cu buletinul ăsta, ori dai lovitura ori câștigi doar... experiență.

Trică nu înțelese șarada tantei Arcadia și se cutremură.

„Fie ce-o fi! Oricum, de bătaie nu scap...”

Ziua avea să se desfășoare fără alte evenimente deosebite. Trică renunță să-l mai bată pe Relu. Se gândea numai la ce avea el să încaseze și se hotărî să-și păstreze sângele rece pentru confruntarea cu tatăl său.

Seara, ca un făcut, tatăl lui Trică, parcă bănuind că ceva nu este în ordine, de cum intră în casă, îi și ceru buletinul, lui Trică. Deși se pregătise

toată ziua pentru această confruntare, Trică se înspăimântă și încep să tremure. Scoase buletinul din buzunar, îl întinse tatălui său și se depărtă prevăzător. Tatăl său luă biletul, îl studie nevenindu-i să-și creadă ochilor, după care izbucni.

– Ce înseamnă asta Trică? Astea nu-s pronosticurile pe care ți le-am dat eu.

– Să vezi tată... Relu mi l-a smuls...

Dar tatăl său nu-l mai asculta. Scoase un răcnet de se zgâlțâiră ferestrele apartamentului.

– Care, Relu? Care, smuls?... Ce să văd?... Ești un netot! Asta e. Ia uite în cine aveam eu încredere... M-ai nenorocit, pur și simplu! Eram sigur de toate rezultatele, înțelegi tu? Și tocmai acum, când eram convins că dau lovitura...

Auzind gălăgia, mama intră în cameră cu gând să calmeze spiritele.

– Dar ce-a mai făcut, dragule?

– Auzi, tu, Relu... Parcă Relu poate să fie de vină. E un incapabil, un mototol, un neatent, un... un... Auzi tu, să pună „X” de sus până jos, tocmai acum când eram convins de reușită. Era o etapă atât de sigură. Eram convins de o mare lovitură. Ți dai tu seama de când aștept să...

– Da’ nu mai urla în halul ăsta că sperii copiii și râde lumea de noi! Dă-i două la fund și gata! Cu altă ocazie să fie mai atent cu lucrurile altuia.

Tatăl, care parcă aștepta o anume comandă, se și repezi la Trică și-l înșfăcă de-o mână aplicându-i corecția de rigoare, de-i clănțăniră dinții în gură. Trică nu scoase nici un sunet, fundulețul lui fiind pregătit pentru palmelile tatălui, pe care de altfel, le încasa destul de des. Asta-l scoase și mai rău din sărite pe tatăl care se hotărî să-i mai administreze o a doua rundă de palme, în speranța deșartă că mintea băiatului se va refugia cu siguranță la cap. Îi întoarse apoi spatele bombănind satisfăcut.

Copilul se sculă de pe jos și dispăru în dormitorul său, unde se ascunse după dulap. În mână sa micuță ținea strâns peticul de hârtie, cauza tuturor nenorocirilor sale. Luă caseta de tablă în care-și ținea micile lui secrete și așeză petecul de hârtie cu grijă drept amintire a unei copilării fericite. Era deja un obiect care merita cu prisosință păstrat. Lăsă ușor capacul cutiei împingând-o cu grijă sub sifonier, strânse genunchii la gură și începu să plângă încet, reținut. Dincolo de ușa închisă, cei doi frați mai mici, îl acompaniau, plângând de mila lui.

Trecură câteva zile care, nu aveau de ce să fie altfel decât oricare alta din vacanța mare, pe care Trică și-o petrecea având grijă de ăia micii, sau făcând mici treburi ca „cineva” deosebit ce se afla în casă.

Într-o seară, când toată lumea uitase de buletinul aruncat în foc de Relu și de bătaia mâncată de Trică, tatăl său intră ca o furtună pe ușă strigând disperat.

– Trică! Trică!

Băiatul apăru sfios din camera copiilor și se apropie cu teamă, lăsând ochii în jos. Era oricând pregătit pentru o nouă chelfăneală, așa că începu a-și face cu viteza luminii, inventarul celor întâmplante peste zi, pentru a găsi vreun motiv, cât de mic, pentru a merita să mănânce alte câteva palme la fund.

Dând cu ochii de figura fioroasă a tatălui său, se blocă și se retrase înțepenind lângă peretele holului.

– Trică, ce-ai făcut cu buletinul ăla?

Băiatul mai-mai să intre în perete de frică. Pentru buletinul ăsta mai mănâcase o bătaie. Îl fixă pe tatăl său cu ochii măriți de spaimă și întrebă în șoaptă înghițind des.

– Care? Care... buletin?

– Ții tu care! Ții cu „X”-urile tale...

Din ușa bucătăriei, Sevastița își fixă curioasă soțul și sesizând mimica distrusă a acestuia, pufni în răs.

– Dar, ce-ai pățit dragă? Doar nu vrei să-l mai trosnești o dată pe copil, pentru nenorocitul ăla de buletin. Ce, ai înnebunit?

Bănuind ce-l așteaptă, Trică o zbughi în camera lui și se ascunse sub pat. Tatăl lui veni însă în fugă, după el. Sevastița se repezi pe urmele soțului ei, îl prinse de haină și-l admonestă încrunțată.

– Știi ce te rog? Lasă copilul în pace! Ce-a fost, a fost! De-o fi să câștigi, câștigi tu o dată și o dată. Pentru ce ți-a făcut și-a mâncat papara o dată, nu? Ajunge!

– Stai dragă! Nu-i ce crezi tu... Încercă soțul să articuleze ceva, deși abia mai putea vorbi.

Tatăl trecea de la o stare la alta, râdea, se încrunta, bolborosea cuvinte fără înțeles, încercând a se regăsi pe sine, după trăirile intense prin care trecea și pe care nu era capabil încă să și le stăpânească.

– Dar ce-ai pățit dragul meu? se sperie Sevastița, privind-și soțul care devenise incoerent și tremura ca bătuit de friguri.

– Trică, ieși te rog afară!... Nu-ți fac nimic... Pe cuvântul meu de onoare!...

Tatăl se lăsă să cadă epuizat pe pat și rămase câteva secunde bune, cu mâinile pe genunchi, privind cu insistență la desenele covorului de la picioarele lui, sub ochii transfigurați ai femeii care rămăsese cu gura căscată, neștiind ce să creadă.

– Sevastițo, cred că l-am bătut degeaba pe Trică... Încercă barbatul să se disculpe.

– Cum? Când?, se desmetici femeia scuturând din cap.

– Chiar așa! Cele treisprezece rezultate exacte, la pronosportul de săptămâna trecută sunt...

Bărbatul izbucni într-un răs istic. Ochii îi luceau în lacrimi. Trecea frenetic de la plânsul stăpânit, la râsul isteric, neștiind cum să se calmeze. Bănuind ce va urma, Sevastița făcu ochii mari și îngăimă uitând să mai și respire.

– Sunt treisprezece... „X”-uri?

Soțul ei dădu distrus din cap. În ușa sufrageriei apăru Trică, care neînțelegând nimic, își privea părinții înspăimântat. Când îl văzu pe tatăl său ridicându-se de pe pat, se retrase instictiv dar nu mai avea putere să fugă în camera lui și așteaptă resemnat ce avea să urmeze. Tatăl său însă, căzu la picioarele copilului și culese trupul firav al băiatului strângându-l în brațe cu putere. Inimile amândurora băteau mai să le iasă din piept. Pentru prima dată, bărbatul care-l ținea în brațe, era un altfel de tată.

– Da, dragul meu, tu ai avut dreptate! Tu ai avut acea inspirație divină. Tu ai câștigat, dragul meu!

Ochii bărbatului pluteau în lacrimi. Cu glas abia șoptit îndrăzni să întrebe.

– Trică, tu... mai ai cumva... acel buletin?

Trică înțelese în sfârșit ce s-a întâmplat și încercă o schiță de zâmbet.

– Da, tată. Este în caseta mea cu...

Dar nu mai apucă să termine. Tatăl său îl innăbuși cu sărutări amestecate cu lacrimi amare. Sevastița se lăsă pe genunchi, îi îmbrățișă pe amândoi respirând ușurată și plângând de fericire.

Relu și Doinița, care rămăseseră în pragul camerei ținându-se de mână priveau mirați, fără să înțeleagă nimic, la cei trei care râdeau și se sărutau într-o îmbrățișare de familie, din care ei, de data asta, lipseau...

Vali Nițu

Iubesc să iubesc, scriu să respir, trăiesc să iubesc femeia-mister

În toamna destinului raza de soare mi-a trimis sărutul amurgului, era blând și atingerea lui m-a așezat în dreapta soarelui, de parcă mă știa demult, de mult mi-am dorit iubirea femeii cu trupul unui vis. Viața mi-a dat un răspuns prin iubirea femeii-metaforă, până mai ieri destinul meu era ne răspuns, era undeva „suspendat” între cuvânt și necuvânt. Zâmbesc, nu numai într-o fotografie „la minut”, ființa mea este desenată în veselia culorilor toamnei, un suflet curat m-a luat de mână și mă ține strâns, împreună suntem legământ, focul iubirii ce arde neîntrerupt în fiecare secundă celestă, în fiecare celest minut. Te-am îmbrățișat la plecare și-n câteva momente am primit un răspuns: „îți trimit fotografia cu amprenta sărutului”, imediat i-am scris: „am primit imaginea sărutului, am văzut-o în fotografie, era pe buzele roșii nesătute de doruri, un virtual sărut.

În toamna iubirii mi-am „ancorat” degetele în șuvițele părului tău, am găsit destinația frumuseții și am înțeles cât de importantă este liniștea nuanțelor. Am închis ochii și am parcurs drumul spre reședința dragostei, nimic nu este mai adevărat decât sentimentul iubirii, atunci când cineva drag te așteaptă în pragul realității. Brațele serii s-au deschis și mătasea voalului s-a desprins de pe trupul catifelat și ușor, ușor picioarele au fost acoperite de splendoarea culorilor din privire. Trupul a fost acoperit cu sărutări și respirația nopții s-a așternut peste visul ce continua să hrănească surâsul. Senzualitatea atingerilor a fost însoțită de lumânările vie din privirea sufletelor care trăiau simplitatea trupurilor destinate a fi fericite. În gesturile de tandrețe cuvintele se regăseau în cel mai frumos poem al toamnei, în cea mai frumoasă sărbătoare a metaforei: „ești dimineața ce sosește cu roua din grădina cuvântului, versul ce mă invită la dans, tot ce mi-am dorit să am, mulțumesc Cerului că ai venit, bun venit...!”

În toamna din călimara sufletului, tu ești cerneala care-mi scrie trăirea, nici nu aș mai putea fi altfel, nu știu dacă aș mai fi cuvânt fără metafora ce mă așteaptă în ziua virgină ce va să vină. M-am desprins dintr-un vis și m-am oprit în așternutul dragostei, este imaculat și se scrie cu iubire. Am deschis poarta sensului meu și m-am găsit rost lângă o femeie ce știe să prețuiască timpul ce merge la braț cu sensibilitatea cuvântului, cu puterea de a înțelege că a iubi înseamnă a prețui mai mult decât te prețuiești pe tine. În seara rezemată pe fruntea ta mi-am prins viața, am înțeles alegerea pe care am făcut-o și știu că-mi este bine, mai presus de lume, mai presus de ceea ce spune necuvântul.

În toamna culorilor frunza mea ruginie are toate nuanțele pământului, pentru fiecare nuanță îi dăruiesc timpul, și-i mulțumesc. Ea este femeia-frunză, femeia-

vis, femeia-realitate, femeia ce trăiește cu mine într-un petic de cer, într-o poveste din paradis. Nici eu nu știu cum este, dar este visul pe care l-am „atins” în seara scorpionului. Niciodată nu pot ști de unde a venit, din ce lume a cuvântului, din ce parte a universului, eu atâta știu că iubesc să iubesc, trăiesc să trăiesc ceea ce iubesc și mai presus de timp scriu, este aerul pe care-l respir, așa cum femeia-mister este viața mea, frumosul pe care-l iubesc.

Cuvânt și metaforă, povestea dintr-o scrisoare

În preajma sărbătorii sunetul muzicii se aude din ce în ce mai clar, mai aproape de „scena” „evenimentului” ce va avea loc în orașul toamnei ruginii, se „strigă catalogul”, bucuria și fericirea sunt prezente în primul rând al timpului sedus de așteptare. Zâmbetul argintiu mă așază în camera trăirii unde-și împletește gânduri în suvițele ce-și așteaptă mângâierea. Totul se rescrie într-o nouă pagină cuprinsă în cartea destinului, nimic nu este întâmplător, penița sorții este „mânută” de Bunul Dumnezeu, ce este „scris” se va împlini la „ceasul” sortit de la ora deciziilor pământene. Prin forța minții selectez fiecare cuvânt, îl așez la locul potrivit și nu mă joc cu sensurile date de el, nu-mi plac nonsensurile, nu cer niciodată ce nu ofer prin comportamentul meu de boem, uneori poate sunt rebel, situațiile o cer și ce trebuie să fac? Ce să aștept? Ce să sper?

În preajma speranței am fost „creat” de o femeie inteligentă, apoi „recreat” de cuvânt, pe cuvânt m-am sprijinit și am reușit să ofer „renașterea” unui om, a unei metafore ce trăiește pentru iubire, simplu și sincer legământ. Deseori frumusețea femeii iubite mă poartă spre cele mai spectaculoase culmi ale scrisului, nici nu știu de unde-mi sosesc atâtea „mesaje” de suflet pentru suflete, adeseori mă trezesc din somn cu o idee, cu un gând pe care-l notez în „agenda” memoriei. Surâd și-mi proiectez visul în realitate, fiecare gest se transformă-n pasiune, ziua sărbătorii se îmbracă în cele mai frumoase „straie” și cântecul de iubire se aude din ce în ce mai tare, mai puternic. Este toamna iubirii, recreația mare a vieții, sensul regăsit după respirația frunzelor de pe umărul clipelor ce pleacă, nu mai revin în copacul vieții, locul lor este luat de mugurii iubirii renăscute.

În preajma femeii iubite mă simt puternic, nici o furtună nu mă poate clinti, adierea cuvântului ei mă înalță spre dorință, spre sensul dragostei din cuprinsul verbului „a iubi”, toate „barierele” impuse se ridică în fața verbului „a ști”. Dinspre azi pentru mâine scriu iubirea ce mă însoțește, numai eu știu cine-i femeia imaginată, femeia din poveste sau femeia-femeie ce mă iubește. Adeseori o desenez prin cuvânt, uneori o pictez prin culoare, niciodată nu mă joc printre nuanțe, asta pentru că sunt poetul-cuvânt, nu uit că-n suflete trebuie să fie lumină, soare, o rază de soare pentru fiecare. Dinspre suflet spre trup „pornește” iubirea, gândurile își trimit „semnale”, legătura trupească este puterea minții, nu poate fi iubire fără forța mentală, nimic nu poate fi dacă nu există trăirea născută din dragoste, din dragostea din noi pentru fiecare.

În preajma omului iubit te simți împlinit, iar atunci când există „improvizație” satisfacția momentului este „adiere de vânt”, nu „furtuna” ce stârnește torente din „lacrimile” ploii, frumusețea curcubeului dintr-un superb „spectacol” al vieții. Azi, din mersul cu bicicleta, m-am oprit să vă zâmbesc, să vă urez sănătate într-o toamnă blândă, altfel decât alte toamne, poate puțin mai mofturoasă, poate mai rebelă decât mine, eu vă scriu frumusețea iubirii pe o frunză, pe sufletul meu alb iubirea este o superbă culoare, precum o poveste dintr-o scrisoare. Eu sunt o scrisoare deschisă de vama timpului, o rescriu în cartea vieții, fiecare dintre noi suntem o scrisoare.

Privește fotografia, eu sunt creația ei, a femeii mister

În liniștea așteptării dăruiesc autografe gândului, îmi imaginez cum femeia iubită „bate” la ușa dorinței inimaginabile. Se aud pașii tăcerilor, ritmul este asemenea „tic-tac-ului” inimii mele, undeva între magie și divin, numai trăirea poate înțelege mesajul celest din elegie. Dinspre scara ce urcă spre coregrafia trupurilor se aude cadența pasiunii, mai presus de lume, departe de mâine, aproape de azi. Îmbrățișarea a dat tonul sărbătorii de la capitolul 23 din romanul de dragoste „Rescriu ce mi-a fost scris de Divinitate”, acesta este titlul poveștii de iubire reală, imaginată, trăită, devenită așa zisa „DILEALA” zilei – ALT(fel), într-o seară de „mai” devreme, de bună seamă, mister, femeia imperială. În clipa privirii trupurile dorințelor au „luat foc”, chiar dacă în camera albă „focul” era stins. Buzele setoase au „băut” fără încetare imensitatea senzualității și nu-și puteau opri pasiunea sărutului. Jocul dragostei trupești era artă, pictură a culorilor vii, umbre și lumini din mișcările trupurilor, nuanțe din atingeri și simțiri, totul era o coregrafie perfectă, o lecție de știut în viața „adevărată”. De câteva ori nici nu știam „pe ce lume sunt”, imaginația scria cuvânt după cuvânt, parcă era ireal, dar, sigur este real, asta dacă se cunoaște verbul „a iubi”. Acum scriu ce am trăit și „visul” mă urmează în noapte, poate că mă știe, că mă cunoaște de ceva timp, eu sunt aici să trăiesc pe „viu”. Sunt atât de „cuvânt” încât metafora mă iubește, cu tot ce are mai sfânt, nici nu știe ce să-mi mai dăruiască, uneori îmi spune „cuvântul meu sfânt”. Din liniștea nopții răzbate vocea ei, e „plecată” puțin în altă cameră să se odihnească înainte de a pleca la „drum” cu iubirea ei adevărată. Se aude un cântec, este melodia noastră scrisă din cuvântul sfânt plecat să călătorească. Desenez un solfegiu, notele sunt cunoscute, destul de des ne așteaptă să le cântăm, la sărbătoarea noastră, mereu, mereu atât de firească. În pictura trupurilor, rama tabloului este din suflute, nimic nu poate fi separat, a „înnebunit” pasiunea dragostei noastre. Azi mi-am uitat sărutul la femeia mister, diseară am să-l multiplic în cuvinte, să-l scriu pentru metafora ce-mi dăruiește fericirea. Zâmbesc în vis. Zâmbim amândoi, ce zâmbet, ce vis...! Am lăsat ușa descuiată să poată intra cea mai frumoasă mângâiere a zilei. Și... a intrat! Este atât de tandră, este atât de superbă încât nu știu ce aș mai putea adăuga, în afară de gestul de a mulțumi printr-o reverență, prin prețuirea mea.

Te-am găsit în floarea vieții, te voi iubi mereu, floare din zori...

În echilibrul timpului am primit în dar imaginea cu cămașa verde, ochii umezi au plecat pe „orbita” dispusă în jurul culorii, privirea serii nu știa unde să se uite mai întâi, nimic nu putea să oprească dorința de a fi în cerul iubirii. Nici nu știu ce aș mai putea fi fără atingerea ei, fără cuvintele pe care mi le spune, viața mea ar fi deșert, ar fi ca să fie, nu pentru a fi. Nu mă pot desprinde din brațele zilei trecute, îmi surprind privirea uitată pe trupul de catifea, nu mă pot trezi din „beția” senzualității, parcă cineva de Sus venise să-mi spună: „vezi, de ea aveai nevoie, ea te aștepta, tu o așteptai, vezi, asta e tot ce-ți trebuia”. Închid ochii și-mi proiectez realitatea visului pe un ecran imens, este propria-mi viață ce-i trăită intens, de când sunt cu femeia-metaforă am devenit sens. În delicatețea gesturilor destinate trupurilor prețuiesc feminitatea: „meriți iubirea mea, cuvânt ce ai un nume”, magie predestinată pentru iubire. „Derulez” secvență cu secvență, imagine cu imagine, totul este simbolul pasiunii ce divinizează femeia și bărbatul de la capitolul XXV, undeva unde nu mai este loc pentru altceva, unde altcineva nu are nici un rol, cortina aparține cerului.

În echilibrul meu, femeia mister este emblema frumuseții interioare într-un trup pe care-l doresc neîncetat, suflet curat pentru care timpul mulțumește Celui de

Sus. Zâmbetul meu este știut de „fotografal” clipei, răspunsul e dat de minunea ce știe să-mi dăruiască cele mai superbe sentimente, dragostea femeii celeste. Cu câteva „secvențe” în urmă ți-am admirat sânii, năvalnica privire și-a scris dorința pe o pânză din lacrima serii. Puterea gândului ne-a adus în patul alb, puritatea atingea suprema pasiune a două particule dintr-un univers ce ne iubește. Impresionant este dansul trupurilor, niciodată nu am simțit atât de profund arta de a face dragoste, acum s-a născut „chimia” neștiută de cuvântul din absolut. Nici nu-mi dau seama dacă până acum am înțeles trăirea, cert este că am descoperit, în imaginația cuvântului, secretul necuvintelor din timpul trecut.

În echilibrul vieții poetului boem femeia are locul ei suprem, în sensul cuvântului ea este sens, este imperiul nemărginirii mele. În vocea dimineții aud glasul ce-mi șoptește: „te iubesc, zori de zi” și mă trezesc din somn cu zâmbetul pe chip. Îmi e bine în cămașa viețuirii și primul meu gând este femeia din visul de curând, buzele-mi sunt uscate de setea izvorului unei superbe sărbători trăite, nu șoptite. Îți ating trupul cu degetele dragostei, îmi imaginez cum alergăm prin câmpia vieții cu speranța de a fi mereu „zorelele” de la fereastra cuvântului.

În copacul iubirii suntem 2 muguri pe 1 ram

M-am trezit cu chipul femeii iubite în brațele dimineții, părul ei mă fascina și-l mângâiam sedus de nuanțe, fără încetare îi sărutam degetele, așa cum, adeseori, îi sărut mâna la fiecare margine a serii, atunci când plec spre „niciunde”, când ochii se limpezesc cu fericirea unei lacrimi. Îmi întorc capul să pot distinge linia continuă a drumului ce nu se vede decât printr-o pânză de mătase, probabil uitată de mine în apropierea neîncăpătorului meu geamantan. Atent la melodia ploii am derulat secvență cu secvență, pasul tău lângă al meu pas, i-am ascultat cadența și am înțeles ce-mi spuneai devreme, în scurtul popas: „ești cuvântul ce m-a salvat dintr-o potecă pentru drumul adevărat”. În ritmul inimii mele m-am desprins de nelume și în lumea mea rescriu ce mi-a fost scris, scriu pentru un nume superb, femeia din propriul verb, verbul „a iubi”, neestimată iubire. Zâmbetul tău poposește în memoria cuvântului, sufletul meu dansează cea mai frumoasă melodie a toamnei, trupul meu se așază cu fața spre tine, lumina mea din zile. Scriu despre noi, despre fotografiile din oglinda cu rama din trăire, pictez trupurile noastre ce ard cu flăcări din strigătul iubirii.

M-am trezit la „ceas” nedormit, îmi este mereu dor de tine, aștept să se facă ziua să răsară surâsul tău pe umărul stâng din poezie. Pe marginea patului ne spunem ruga pentru iubire, degetele împreunate se trezesc pe frunte și povestesc despre ieri, acel ieri când trupurile noastre s-au dezlănțuit într-o furtună de plăceri. Din „copacul”, ce ne este hărăzit, hrănim la sânul fecundității fiecare ramură a poveștii noastre de iubire. Fiecare mugur dintr-un capitol trăit este sfânt, nimic și nimeni nu poate opri lumina din colțul nostru de cer, tu ești busola din noapte, sensul de peste zori și de peste zi. Ne-am întâlnit la o trecere, priveam atent la ce va fi, la ce a fost doar noi 2 vom ști, ne vom ști mereu în puterea de a iubi trăirea, de a trăi iubirea. La sărbătoarea toamnei am fost invitat de metafora culorilor, a fost magie în așternutul frunzelor, copacul își legăna fiecare ramură, parcă dansau nuanțele din șuvițele lungi, degetele mele mângâiau „evantaiul” născut pentru iubire.

M-am trezit din vis în patul tău verde, mă uitam uimit la fereastra deschisă spre soare, te-am zărit în mângâierea obrazului ce avea o divină culoare. Ochii „ardeau” depărtarea, buzele „desenau” râul de sărutări, trupurile „compuneau” cea mai frumoasă coregrafie a operei din „infinital” trăirii pământene. Respirația își asculta ecoul, seara mea asculta noaptea ta, amândouă se doreau ca și când nu s-ar fi

întâlnit de demult, îmbrățișarea lor era interminabilă, o alunecare dinspre zi, spre o altă sărbătoare. Îmi apropii fruntea de o floare, petalele ei mă ating ușor, tresar și mă revăd în brațele iubitei imperiale, sărutându-i trupul fără renunțare, uitându-mă în ochii ei, șoptindu-i fără ezitare: „te iubesc, cuprinde-mă în neuitare”.

M-am trezit din nou, din nou în așteptare, cuvântul mă strigă și nu-i dau ascultare, el mă roagă să vin în fuga mare și eu aștept, o aștept pe iubita mea în altă și altă sărbătoare.

Eu sunt tu, tu-mi ești eul din fiecare poezie

În ciclul eului sunt timpul meu, trăiesc în năvalnica curgere, sunt îmbrățișat de cea mai specială „frunză” a toamnei. În maturitatea sa, femeia-frunză îmi mângâie trecerea ce zboară mai presus de visele proiectate cu ochii deschiși. Am bătut la ușa anotimpurilor și am fost invitat în camera de oaspeți a celui „Mai” plin de semnificații, eram eu care nu prea eram, eram versul care nu zâmbea, eram eseul care nu se scria, eram ca să fiu, mugur verde argintiu. Am pornit din 1 spre alt(fel) de unu, fericirea în 2 înseamnă adevăratul sens al timpului ce se „joacă” cu noi, nici nu știm cât va dura „jocul” lui cu noi, certitudinea este acum când suntem 1 format din 2. Te-am „îmbrățișat” pe scara vieții, cu câteva trepte în urmă era „ceasul” revederilor noastre zilnice, privirile și-au transmis bucuria și gândul a plecat de „nebun” spre coapsa serilor de peste oraș. N-am uitat să-ți mulțumesc pentru verdele viu pe care mi-l dăruiești, sunt prea puține cuvintele pe care le pot pronunța: „mulțumesc, floare de nufăr”, vis din anotimpuri prezente în cartea luminii viitoare. În cântecul toamnei recunosc versurile pe care ți le-am scris în tăcerea nopților cu trupurile goale, acum rescriu visul pe coala memoriei, mă opresc să-ți respir frumusețea cuvintelor pe care mi le șoptești la urechea timpului, eu te chem, te strig, te iubesc.

În ciclul eului sunt rebelul ce-și recompune viața, din minus cu minus, matematic vorbind, rezultă plus. Din cuvânt în cuvânt, poetic vorbind, te scriu iubire trăită, femeie din universul meu creat de cuvânt, secundă cu secundă mă ridic alături de tine, femeie-mister, în cel mai frumos copac al vieții, copacul ce crește cu fața spre Cer. Mulțumesc Înaltului pentru darul pe care mi-l face lăsându-mă să trăiesc fericit răsăritul spre apus, mereu alături de minunea mea ce are un nume, evident, numele ei este într-un vis real, realul dintr-un vis născut la ora speranțelor, noi 2 suntem atât de mâine, azi deja a trecut. Zâmbesc, mă rezum la ce am acum, în genunchi îi mulțumesc Divinității pentru femeia ce merge cu mine pe același drum, sunt împlinit, aripa-i vindecată de sărutul ploii, acum sunt liniștit după furtuna dintr-un moment al sorții, momentul ploii.

În ciclul eului sunt boem și-mi trăiesc viața așa cum visez, visez și iubesc femeia cu suflet de poet, prețuiesc iubita cu trup de poem, respect prietena cu gândul curat, divinizez omul cu inelul așezat în dreptul inimii, este legământ între o femeie superbă și un bărbat ce știe să iubească cu adevărat. Iubita mea, te aștept să-mi prinzi mâna în mâna ta, să alergăm prin ploile toamnei, să dansăm printre frunzele copacului nostru, să ne pierdem prin lume, să ne știm doar noi 2 în câmpia florilor ce poartă al nostru nume. Voi sosi în visul devenirii, te-am știut de când nu te știam, te-am iubit de când e cuvântul, te vreau de când mă știu a fi cuvântul.

În ciclul eului sunt rebel și-mi place să fiu așa, pentru că-mi doresc să merg cu mine alături de metafora ce mă iubește și-mi tot spune: „te iubesc, de când nici nu te știam, de când am înțeles că locul meu este alături de tine, pe același ram”. Am plecat să sosesc, sosesc fără să plec de lângă tine, doar un „pic” să-mi adun cuvintele de pe întinderea câmpiei unui poet, rebel ce-i drept, dar cine mă cunoaște mă știe, eu sunt eu mai presus de lozinci, eu sunt și voi rămâne o poezie.

Dan Gîju

Testul șoricelului*

Povestea aceasta, pe undeva încă stranie pentru mine chiar și azi, la trei ani și mai bine distanță în timp, și pe care o rememorez pentru a nu știu câta oară, în lipsă de altceva, în drum spre noul punct de lucru Triaș, o are în prim-plan pe Didona – mai pe scurt pe Dona –, consoarta cu acte în bună regulă a locotenentului Milică Masescu, alias „Masese”. Care Didona, o, Doamne, ce plasă era să-mi mai dea! Că cu gândul la ea, îmi mai și vine să zic, uneori, ce mare norocos sunt, și asta întrucât am fost croit din născare cu fruntea suficient de înaltă încât moirele au avut loc să mai scrie și altceva pe ea, nu doar eșec, rateuri și altele asemenea, ca în cazul marilor nenorocoși ai vremii mele.

Ei bine, Dona aceasta, pe care Masese mi-o prezentase – deși îmi pare că fusese cam invers, adică pe mine mă prezentase ei – chiar în prima seară petrecută acolo, în organizarea de șantier de la Ciulnița unde, mai pe o latură a barăcii soldaților, despărțită cu un gard din plasă de sârmă, se afla „apartamentul” său regal (eu campând în celebrul de acum, îmi place să cred, „container tip Irak”, la vreo patru metri și ceva în lateral de colțul dinspre stradă al casei lui, dar îmi pare că și asta am spus-o deja!), Dona zic avea pielea fină, rozalie și rumenă de-ți venea să-ți înfigi dinții-n ea indiferent unde, în ce loc adică și în ce scop. Și era pufoasă, teribil de pufoasă, ca o savarină... deși asta se explică, poate, prin simplul fapt că bătea quintalul! (zic de categoria de greutate)... Oricum, un motiv suplimentar ca să prefere decolteurile adânci, apte să-i scoată-n prim-plan ursuleții aceia teribili, pietroși, imenși, provocatori... după care se dau în vânt vânătorii de fuste. După care m-aș fi dat și eu, normal, numai că, asta e, mai bine -zis „a fost”, întrucât pe lângă faptul că aveam principii, apucasem să notez că e nevasta locotenentului Masese, camaradul meu, deh... Așa că testul la care mă înscrisese Masese al meu fără preaviz – eh, ia să fi știut! – a căzut din start la coșul de rebuturi, eu unul, pe principiul-zicătoare că „ce ție nu-ți place altuia nu-i face”, numai nu jurasem, și asta încă de pe băncile școlii militare (o, Doamne, cât de naiv mai eram!) că am voie să mă dau la toate damicelele planetei, indiferent de vârstă și stare lor socială, nu mai zic de profesie, cu condiția să nu fie proprietatea cu acte în regulă ale camarazilor mei, cu deosebire ofițerii (la subofițeri lăsasem loc de manevră, să nu zică luumea că sunt fixist, deh!)... Să mă dau ori, și mai complicat formulat, să mă las ademenit, cumva, de vreuna...

Ei, dar ia să fi fost Buculin în locul meu! Și apropo de Buculin, acum, când judec la rece, știu exact unde anume a greșit banditul de Masese de m-a ratat la milimetru cu atâta grație: mai mult ca sigur că l-a luat drept reper pe amicul nostru

când a făcut cărțile, pe care el îl știa foarte bine deja, spre deosebire de mine, abia aterizat din școală, că altfel cum? De nu cumva s-o fi luat pe el însuși...

Că și el, Doamne Dumnezeule, de Masese zic, ce mai poamă e!

Numai că, asta e, din nebăgare de seamă ori poate că prea grăbit fiind să mă prindă-n ofsaid, a omis să bage-n formula de calcul și coeficientul de începător. Bașca principiul amintit (dar aici are o scuză logică, nu?, că de unde să fi știut?). Și, de aici, toată frumusețea de carambol care a ieșit până la urmă, că iată cum s-au derulat evenimentele, minut cu minut, șut cu șut, fază cu fază.

Aterizasem de nicio lună la Ciulnița, nota bene...

Și încă defilam pe platoul cazarmii, conceput prea strâmt pentru importanța mea, desigur, în uniformă aceasta teribil de bine ajustată pe corp care se numește „de serviciu”. Adică la cizmă stas și încataramat până-n gât, între altele cu centura cu diagonală clasică, de pe vremea dacilor și a romanilor, dar care pe mine nu mă jena deloc, dimpotrivă. Ce mai, parcă fusesem născut pentru uniformă de „pădurar”, că de aceea nici nu mă prea grăbeam să mă travestesc în ținuta recomandată pentru șantieriști, adică la salopete și, odată cu toamna, la pufoaică și bocanc, aproape ca militarii în termen, ce mai, cu singura deosebire că nu ne obligau să purtăm și cască de protecție!

În orice caz, după două-trei săptămâni bune de rodaj pe platoul cazarmii și, mai ales, de la cazarmă în șantier și retur, în flancul plutonului de diribiști, deja începusem să mă acomodez, cred, și cu noua situație, și nu o găsesc din caleafară de insuportabilă nici azi, după atâta vreme, așa că Masese, abia revenit din cele câteva zile de concediu regulamentar de odihnă (răstimp în care-mi crease condițiile necesare să mă pot afirma în rolul detectivului Vigilantes etc.), ce și-o fi zis, „ia să-l forjez eu un pic și în viteza a cincea, eventual în marșarier, să vedem ce-o să iasă; poate pică testul și scap de el, de aici, că nu mai apuc să trag niciun pârț fără să audă el și, mai știi că nu e omul *ceistului*?” (*Ceist*, de la inițialele CI, abrevierea de la ofițerul cu contrainformațiile militare (aici la nivel batalion))

Numai că, să nu anticipăm...

Spun doar că nu trecuse nici o lună, per total, cum arătam, de când eram camarazi de „peleu” (Prescurtarea de la „punct de lucruri”, abreviat PL) noi doi, alde Masese și cu mine, când a venit și ziua de asalt, „cea zi de sânge udă”, după cum ar fi zis bardul de la Mircești, apropo de poemul acela cu Peneș Curcanul plecat să combată pe front tocmai la Plevna. Adică, în ce mă privește, ziua programată de cei de la biroul front din statul-major al batalionului pentru tragere reală cu carabina model 1944 a militarilor din Compania a V-a Fundulea. Când tilicarii lăsau de izbeliște lopata, ciocanul de burat și toate celelalte „arme” specifice lucrătorului feroviar, își luau din rastel pușcociul acela cu cinci gloanțe și cu baionetă rabatabilă, de pe vremea străbunicului, mai exact *Mosin-Nagant*-ul model de care ziceam, se deplasau în poligon la Călărași, cale de până-n cincizeci de kilometri, marș pe roți de data asta, cu autobuzul venit special de la Fundulea, și încercau să vadă dacă mai nimeresc ținta aceea din hârtie sau de carton, veșnicul inamic al militarului român din timp de pace.

În mod normal, la tragere ar fi trebuit să merg și eu, ca la o adică să văd pe viu cum se procedează, că mâine-poimâine venea vremea să mă ocup singur de o așa operațiune, dar nici nu m-am mirat prea tare când am văzut că Dubacu nu zice nimic, doar se uită chiorâș, cum se uita el când era *in dubio* ori călare pe vreo *cogitare* majoră, așa că nici eu nu am insistat, de măcănit însă a măcănit Masese:

– Ai grijă, mi-a aruncat el din scara tramcarului, peste umăr, în plină viteză pe partea ascendentă a traiectoriei, să nu care cumva să te miști de la cancelarie, că

trebuie să sune Bacali, comandantul batalionului... Și dacă sună toar'șu' comandant, îi raportezi că suntem la tragere în poligon, da? O să mai revenim către seară, pe final de program, ca să-i raportez calificativele...

– Îhî! am confirmat sobru, pătruns deja vreo doi milimetri – hai, trei! – de importanța misiunii și, ca Masese să nu creadă cumva că mi-am luat nasul la purtare prematur, am întărit afirmația cu un cât se poate de regulamentar „am înțeles!” aruncat din vârful buzelor un pic șuierat dar cert, de acum expresia în cauză prezentându-se ca un automatism bine reglat al vocabularului meu cazon.

Oricum, atât de convingător și cu așa efect la țintă mi-a scăpat în eter automatismul acesta încât nici n-am realizat cum de sârmanul Masese, cât este el de flegmatic, a fost cât pe ce să vină de-a-mboulea, de pe scara bolidului, când s-a trezit dintr-o dată respectat așa, ca la carte, de „noul locotenent”, cum încă îmi mai ziceau soldații pe atunci, renumele de Vigilantes cu care azi mă laud atâta fiind încă în curs de omologare și nu mai sus de tagma tilicarilor de rând...

Bun, odată tramcarul cu trăgătorii de elită de la Ciulnița disipat în decor, șeful pazei a ferecat poarta stabilimentului, conform consemnului regulamentar, iar eu, pe deplin conștient de responsabilitățile care mă așteptau în noul context, am revenit degrabă la cancelarie, mi-am pus tenderul pe frumusețea aceea de piele de berbec de pe scaunul de imperator al lui Masese, mi-am tras mai sub lumina veiozei cartea cu *Învățați limba spaniolă fără profesor*, ediție o mie nouă sute toamna – pe care, între noi fie vorba, nu am mai reușit să o termin nici azi! – și dă -i pagini. Să fi ajuns pe la lecția cu *la Puerta del Sol*, unde mă poticnesc eu de obicei, când numai ce am auzit clănțănind telefonul. Firește, m-am aruncat pe el de la prima rafală, ca să nu-l las pe comandantul batalionului să facă, vorba ceea, clăbuci. Când colo, nu era Bozgoru, ci „comandanta taberei” – tot gura soldaților, deh! –, mai precis madam Didona Masescu cu care, ce să facă și ea la ora aceea, plângea și suspina ca o garofiță pe motivul aparent îngrijorător atunci și acolo, adică la Ciulnița Gară, că îi era frică, dar frică rău!...

– De ce, doamna Dona, ce s-a întâmplat?!

– Pentru că a apărut un șoricel, domnu' Traian! Da' unu' teribil de fioros, nu știu ce să mă fac...

–?!

– Au!

Am ciulit urechile-n receptor suficient cât să mai înregistrez un „au!” – sau mai degrabă un „oh!” – care, ce să zic, pe cât de artistic mi s-a părut formulat așa, ca expresie, pe atât de sigur am fost că nu părea să fie din cauza excitației, deci musai să verific:

– Ce este, doamna Dona?

Glas panicat, cu respirație întretăiată, voce la un pas de sugrumare cu șnurul telefonului:

– A mișcat! Și... vine spre mine, domnu' Traian! Ce mă fac?!

Firește că am pufnit în răs. Ce îți este și cu femeile acestea, mi-am zis, să se sperie de un biet șoricel!... O, Doamne, cum le-ai mai potrivit tu pe toate!

Of course, am încercat să o încurajez în direct pe recepție și instant, mai mult decât sigur pe vorbe și calm, că doar era vorba de un biet șoricel, nu de ditamai șarpele boa constrictor. Nu mai rețin chiar exact ce i-am spus că în trei minute cel mult, hai patru de parlamentări și lamentări, doamna Dona a înțeles. Mai ales că, înainte de a închide nu am răbdat și mi-am exprimat logica bănuială că nea Ratonu, după ce probabil că asistase foarte atent la dialogul ei cu receptorul, deja dispăruse pe undeva, prin cameră, ceea ce ea mi-a confirmat imediat, recunoscătoare, cu un oftat de ușurare. Dar tot la fel de

imediat m-a preavizat că dacă, Doamne ferește!, va mai scoate nasul cumva, pe undeva, mă va suna din nou. Perfect conștient că nici mama șoarecilor nu avea să mai apară-n peisaj, cel puțin pe tura respectivă, am zis că da, cum să nu, să sune cu încredere, că doar de aceea s-au și inventat telefoanele. Și normal că m-a sunat, dar de data asta a insistat ferm să dau fuga la dumneaiei în iatac că e la un pas de leșin și atunci e mai grav, fie o voi avea pe conștiință fie, în cel mai fericit caz, va trebui să chem ambulanța. Am ezitat un pic cu gândul la cobeza acela de Murphy a cărui lege era în stare să-l determine pe comandantul batalionului să sune exact atunci, când eu o făceam fie pe specialistul de conjunctură în deratizare pe proprietatea locotenentului Masese fie pe sora de caritate, una din două, dar gândul că patria avea să-mi fie recunoscătoare oricum după fapta bună pe care eram pe punctul de a o comite mi-a dat brânciul necesar să iau cea mai bună decizie.

– Bun, am declamat sec, rămâneți unde sunteți, că vine băiatu'!

Când am apărut în prag, doamna Dona mă aștepta deja pe jumătate profund recunoscătoare, asta se citea în ochii ei negri și migdalați de la trei kilometri, în rest mimând o spaimă de circumstanță, că mai nu-i venea să râdă, dar cine să observe când eu venisem croit să iau în colimator inamicul? Altminteri, conform scenariului (din capul ei, cred), „victima” nu sărea în ochi cu nimic din perspectivă vestimentară decât prin modestie, adică nu era rujată nici pic, așa cum o întâlнисem de fiecare dată până atunci. Nici coafată. Ci înfolită ca gospodinele când se apucă să pună murături, deci inclusiv cu un fel de batic pe post de pamblică de susținere a părului ei negru, bogat, legat pe după ceafă, iar în rest, adică de la gât în jos, într-un halat de casă destul de ponosit, mi s-a părut, cu imprimeuri florale, lung până jos, la nivelul papuceilor cu toc și încheiat cu nasturi până sub bărbie. Și, ce era cel mai important, înarmată cu ditamai aracul, dracu știe de unde l-o fi făcut rost, cert e că mi l-a predat fără proces-verbal, fără fițe, fără nimic, doar cu instrucțiunile minime de folosire, dar asta în treacăt, din fugă adică, nu cumva să dispară iar inamicul casnic *number one*, care de data asta ocupase poziție de luptă pe penultimul raft de sus al bibliotecii, flancat la stânga de ditamai *Istoria literaturii române de la origini până în prezent* a lui George Călinescu apărută cu fix un an mai înainte în ediția a doua, în îngrijirea criticului Alexandru Piru (atunci am văzut-o prima oară în viața mea, detaliu realizat însă ceva mai târziu, mă rog...), iar în dreapta, firește, de peretele din pal melaminat al bibliotecii. Și ne privea crunt (zic de șoricel), nemilos, ferm hotărât să ne hipnotizeze cu ochii lui mici, dar sclipicioși ca niște mărgeluțe de pietre semiprețioase, asta a fost prima impresie. Nici prin gând nu mi-a trecut că nu vrea altceva, altminteri ar fi trebuit să o roiască de cum mi-am făcut vitejeasca apariție în peisaj, afișând cele mai războinice aere posibile.

În timpul acesta, doamna Dona chițăia șoptit – numai ea știa ce – și mă urma la o juma' de pas, cu indicatorul la limita leșinului, așa că eram mai conștient ca oricând de importanța capitală a misiunii; prima mea misiune reală pe timp de zi în budoarul unei dame bine de când purtam epoletii de locotenent feroviar.

Deci, am făcut un șpagat pe partea mascată de dicționar, l-am făcut și pe-al doilea, o fandare scurtă și *poc!*, în secunda următoare, cărțoiul acela cu milioane de cuvinte, ilustrații etc. făcuse corp comun cu peretele sobru al bibliotecii. Aplicasem metoda sandviș, de care nu-mi amintesc să ne fi vorbit cineva, vreodată, la tactica plutonului de infanterie în ofensivă pe timp de zi, mai mult decât sigur fiind că inamicul nu mi-a scăpat, întrucât coada îi rămăsese la bună vedere, lungă și dreaptă ca un pai înnegrit de timp și de intemperiiile vremii.

Folosindu-mi apoi degețelele pe post de pensetă, l-am apucat cu mare precauție și totodată grație de ea (de codiță, zic) și, în culmea triumfului, am făcut gestul acela naiv de a-l depune ca ofrandă la picioarele Dulcineei mele, adică pardon!, a locotenentului Masese, camaradul și, după cum deja lăsa el să se înțeleagă prin șantier, șeful meu.

Când colo, stupoarea stuporilor și minune mare pe toate fronturile, dar mai ales pe frontul meu căci, ridicând mai la bună vedere „dușmanul de casă”, am făcut prima constatare capitală pe ziua aceea și anume că sărmanul șoricel era mort-mort. Și nu mort, cât gata mumificat!...

Intrigat, m-am întors către Dona care, la rândul ei, era gata intrigată și cu fața către mine:

– Țsta e mort, stintă doamnă! am declamat solemn, sobru și sec, încă neștiind ce să cred, fapt pentru care îmi părea că trebuie să fi avut o figură tâmpă de tot, ce mai, moment numai potrivit să ies din scenă, când Dona numai nu a căzut pe pat de emoție auzind verdictul:

– Vai, l-ați ucis? Sărăcuțul!... O, Doamne, nu pot să suport!

În prima fază, am crezut că mă ia peste picior, și am ridicat privirea să verific mai clar, ca imediat apoi, în faza doi, să ridic sprânceana și eventual tonul, dar nu, după figura inocent-încremenită, Dona mea părea mai mult decât sinceră, așa că am menținut strocul inițial, negând totul pe linie:

– Nu eu, doamnă!...

– Nu?! Dar cine? Și... cum?

– Era gata ucis!

– Ucis gata?

– Îhî, ucis! Și încă de vreo săptămână, cred...

– Așa credeți?

– Păi, nu vedeți? E deja stafidit!...

– Stafidit, da... Dar în cazul acesta, cum de a ajuns acolo... adică aici?!

– Poate că nu l-ați văzut decât azi, cu totul și cu totul întâmplător!

– Imposibil! Când v-am sunat prima oară, l-am văzut cum a dispărut printre cărți, pot să jur... Nu mă credeți?

– De ce nu? Poate că era fratele lui geamăn!

– Glumiți!...

Instinctul – deși azi sunt ferm convins că nu instinctul, cât îngerașul meu cel pitic de pe umărul stâng – mi-a șoptit să ies din colivie cât mai repede și să fug cu viteza luminii, că mă aflu în mare pericol. Să o tai ca din pușcă, adică, fără a mai arunca nici măcar o privire înapoi. Și așa am și făcut, urgent, de parcă în chiar momentul acela sunase sirena mobilizării la arme!... Mai în detaliu vorbind, am făcut la stânga-mprejur și, rotind șoarecele pe deasupra capului precum biblicul David praștia cu care l-a potcovit pe Goliat, adică ținându-l de codiță cu tot respectul și învârtindu-l cum ziceam, în stilul lasou, dar foarte cu grijă ca nu cumva să-mi dau cu el peste ochi, odată ieșit în prag, am mai înaintat un pas și i-am făcut vânt dincolo de gard, ca din catapultă, cu atâta precizie și artă că abia în secunda doi m-am gândit, cu o undă de teamă încă, să nu-l fi proiectat drept în freza vreunui trecător ocazional, cum mi se întâmplase odată, cândva, prin anul doi de școală militară, cu colonelul „Menghele”, medicul-șef al unității, numai că, atunci, în loc de șoarece am folosit o radieră, ca să nu mai zic de însuși Gonzo, comandantul, căruia i-am basculat în cap un borcan aproape plin cu apă plată, și tot fără să vreau, *of course*, numai că așa a fost să fie. Drept pentru care acum, amintindu-mi subit de acele hilare însă destul de periculoase – pentru situația mea – incidente, am

căutat rapid o gaură-n tabla gardului, ca să mă asigur că nu care cumva... Și priveam năuc, neputându-mi crede ochilor că exact de ceea ce-mi era teamă putea să se și întâmple, numai simpla întâmplare făcând ca, de data asta, în compensație cu cazurile anterioare, să-mi ratez „ținta”. Nu spun că individul pe care cât pe ce să-l pocnesc în plin era nimeni altul decât locotenentul Masese, camaradul meu... Care tocmai ce venea val-vârtej, sărind câte trei linii deodată peste calea ferată, mânca jar, nu alta, un minut cel mult să mai fi stat la contre cu tanti Dona și ăla eram!

Realizezi situația, prietene?

Proprietarul casei adică se afla cu sorcova tocmai la mama dracului, oficial zis la ședința de tragere cu carabina model 1944, programată de statul-major al batalionului și, în timpul acesta, cât el combătea acolo, la datorie, adică în slujba patriei și a poporului nostru muncitor, evident că și a partidului (precizez că m-am gândit exclusiv la partidul comunist), eu îmi făceam de lucru prin dormitorul lui „conjunctural”, *têfe-à-têfe* cu podoaba de nevastă-sa, chipurile prindeam șoareci, cum ar veni eram în rolul motanului mai mult sau mai puțin încălțat însă, în mod cert (i)responsabil cu ridicarea moralului stimatei doamne în curs de prăbușire catastrofală din motiv de sperietură provocată de numitul rozător. Păi, puteam eu să mă jur și pe *Biblie*, și pe *Statutul PCR*-ului, pe *RDM* (Abrevierea de la *Regulamentul disciplinei militare*) și pe orice altceva, că tata-mare m-ar fi crezut! Ca să nu mai spun ce rol și-ar fi adjudecat, în situația aceea de viață și de moarte, madama! Oare, cât de convingător m-ar fi susținut, fie și teoretic, în expunerea mea de motive? Ha? La o adică, să zicem că, strânsă cu ușa, ce-ar fi declarat doamna Dona, mititica de ea? Abia acum, la rece, gândul mă duce la toate ipotezele posibile și imposibile, de la faptul că se putea interpreta că îmi pusesem în cap să-i dau atacul la caseta cu bijuteriile de familie – că, altminteri, ce să caut cu ditamai indicatorul din lemn de stejar printre cărțile din biblioteca lor! – până la acela că, dacă nu i s-ar fi prezentat Ulise din expediție în timp oportun, mai era puțin și gata violul.

Într-o fracțiune de secundă, după ce glonțul îmi șuierase candid pe la ureche și se pierduse-n neant, am dat să pricep și eu cam cum stătea situația și ce să zic, mi se pare că am avut toate motivele să respir ușurat; tocmai ce scăpasem de o mare belea. Îmi era clar ca lumina soarelui că locotenentul-major Tase Gobaru – „Inglezu” încă se afla la cursul de specializare în *Politrucologie*, habar n-aveam că nu peste multă vreme ne vom procopsi cu prețiosu-i stârv însuflețit însumat cu acte în bună regulă chiar la efectivele companiei noastre – numai nu și-ar fi frecat palmele de grăjdar, plin de satisfacție, auzind ce și cum, după care n-ar mai fi prididit să mă dea „exemplu negativ” în toată brigada de căi ferate – „seducătorul de la Ciulnița”, parcă-l și auzeam! –, nu înainte de a fi tras o ședință de milioane pe tema moralității cadrelor tinere, abia venite „din promoție”; după care m-ar fi pus să-mi iau angajamente solemne și cine știe ce i -ar mai fi clocit mintea de politruc invidios pe ofițerii de front căzuți în bătaia bazucii lui. Iar locotenent-colonelul Bacali mi-ar fi tras un perdaf și-un ordin de mutare, urgent, tocmai la mama dracului, în compania disciplinară a maiorului Mitică Gavra, de la Tulcea, poate chiar la fascine, pe la Crișani, în Delta Dunării, ori și mai rău; și unde mai pui că și cu tălânguța legată de coadă. Și adio carieră militară în „batalionul ratașilor”!

Acum, mai rămăsese să mă întreb cum totuși și-au coordonat alde Masese și madama lui mișcările atât de perfect? Sau aproape perfect, mă rog, că perfect curat ar fi fost să mă prindă, cum s-ar zice, „în fapt”, ca pe cel mai mare

dintre fraierii planetei. Sau poate că, de ce să vorbesc aici cu păcat?, domnița fusese cât se poate de sinceră și, fie din răzbunare (nu peste multă vreme, am înțeles că avea toate motivele să o țină drept pe pista aceasta, ba încă își propusese să treacă la fapte, la un anume moment, numai că...), fie din plictiseală, ca Emma Bovary, fie că se îndrăgostise iremediabil (și în secret) de mine (și asta întrucât eram bărbat bine, deh!) ori dintr-o mie de alte motive, chiar și așa, apelând la stratagema aceasta altminteri destul de copilărească, vizând efectiv un strop de diversitate în viața ei austeră și previzibilă de femeie casnică, sperase la petrecerea unei dimineți demne de prins la insectar în compania mea, despre care nu încapе vorbă că, pe lângă ce văzuse cu ochii ei (cele arătate imediat mai sus), mai aflate și altele câteva, ca de pildă amănuntul că sunt un tip citit cât de cât, bașca priceput la treburile cu iz mai detectivistic așa? Ha?

Că m-a ferit Dumnezeu de belea prin „îngerășul” cel pitic de pe umărul stâng, asta e clar, după cum tot el mi l-a scos în cale pe Masese peste ani și ani, când aproape că și uitasem că mai există și, de parcă știa perfect ce mă roade, mi s-a spovedit ca unui prieten de demult, poate singurul din vechea gardă pentru care mai avea o fărâmă de respect. Da, știa că Dona îl surprinsese în *outside* odată, nu cu mult înainte de faza cu „testul șoricelului”, cu o ingineră de la drumuri; se aștepta că o să contraatace pe partea mea și își luase măsuri. Că l-a putut convinge lesne pe Dubacu, mai apoi, să meargă fără el la tragere, nu m-am mirat, după cum nu m-am mirat să aflu că avea în șeful pazei de la „peleul” Ciulnița – în frunțașul Gogu Pletică, un tilicar însurat, gata să-i lingă bombeul pentru o zi de permisie în plus, acolo – un complice de milioane, iarăși nu m-am mirat, deși nici prea bine nu mi-a căzut; cert este că, de cum tramcarul cu tilicarii noștri a dat să ia viteză către poligonul de tragere din Călărași, odată ajuns în dosul gării el a și cerut să coboare, invocând o durere acută de măseua minții, ceva, și-a ocupat degrabă punctul strategic, de observație, la biroul informații, și a așteptat telefonul frunțașului din pază, omul lui „de gol” lăsat anume la bază, în tabără, cu misiune specială de urmărit mișcărilor-n teritoriu, cu deosebire ale unicului „locotenent din promoție” pe o rază de minimum 30 de kilometri, de nu chiar mai mult. De prisos să mai insist asupra amănuntului că și noi acolo, arondați antreprizei responsabile cu lucrările de întreținere a liniilor feroviare în zonă, aveam telefoane cu patru numere, tip CFR, și pentru Pletică nu a fost decât o formalitate să bage arătătorul în discul aparatului, să rotească de patru ori, și să raporteze cu glasul lui răgușit, forțat-umil:

– Să trăiți to'a l'ent, raportez: lupul a intrat în vizuină!

Sau poate că, în loc de „lupul”, tilicarul a zis „maidanezul”, ori ceva pe aproape, dar asta mai puțin contează acum, important e că a declanșat alarma. Că-n loc să mă prindă-n ofsaid, așa cum probabil că-și făcuse planul, Masese al meu era cât pe ce să se aleagă cu ditamai bomba bacteriologică drept în cozoroc nu mai zic, ceea ce contează acum este că n-am avut decât să mă felicit, într-un final, pentru cât de inspirat am fost. Sau pentru cât de norocos am fost...

În orice caz, în următorii doi-trei ani, cât ni s-au mai intersectat traiectoriile prin taberele de instrucție ale Companiei a 5-a Fundulea (din aprilie 1987 redisolcată la Otopeni), ba o vreme locuind chiar în aceeași baracă, la Aeroport, Masese al meu a avut încredere oarbă în mine.

Și eu, ca fraierul, nu l-am dezamăgit niciodată!

* Fragment din romanul *Diribiștii*, ediția a II-a, în curs de publicare

Julian Moreanu

Je t'aime... moi non plus*

Pentru aniversarea zilei sale de naștere, Corina își pusese la dispoziție întreaga casă.

Gazda, degajând o veselie molipsitoare și aflată într-o vervă deosebită, apărea și dispărea la intervale de timp regulate și la fiecare două, trei, invita lumea să se simtă bine. Să bea, să danseze, să mănânce și să uite de toate grijile. Și se părea că toți se simțeau foarte bine. Chiar foarte bine. La un moment dat strigă cât putu de tare *Make love not war!*, aducându-și aminte de sloganul hippoților din adolescența sa, dar îndemnul ei nu avu o reacție pe măsură. Cei mai mulți traduseră instant cuvintele în minte dar, fie îl uitaseră, fie nu cunoșteau semnificația expresiei pentru că pe vremurile când acestea erau în vogă, viitorii lor părinți abia de-și trimiteau primele scrisori.

Încet-încet, atmosfera se destindea, ajungând a se încinse bine de tot, spre marea mulțumire a amfitrioanei. Se turna mai des și mai mult în pahare, se vorbea mai tare, râsetele deveneau din ce în ce mai stridente, iar muzica își mărea ca de la sine volumul. Începură să danseze primele perechi, pe melodii lascive, între care revenea cu obstinație *Je t'aime... moi non plus*, cântecul interzis al tinereții câtorva dintre ei.

– Dragă... zise o tipă la vreo 50 de ani, care mai mult mima amețea și se unduia căutat obscen, dar destul de stângaci ținând în mână un pahar din care gusta când și când. Dragă, repetă adresându-se unei prietene pe care până atunci o căutase din priviri iar acum încerca prin gesturi insistente s-o invite să danseze alături de ea, am văzut filmul ăsta acum câteva zile... N-am știut că e și film, am crezut că e doar cântecul... Acum înțeleg de ce nu era voie să fie dat la radio...

– De ce?

Mai multe perechi din apropierea ei ciuliră urechea.

– Pentru că e cam pornache!

– Și ce dacă? sări un ins transpirat, căruia îi sticliră ochii la auzul cuvântului.

Amețita închipuită se opri din fâțâială și-l privi cu atenție:

– Cum, ce dacă? Cum crezi că se putea da așa ceva pe vremea aia? Mă surprinzi...

Făcu două, trei piruete cu intenția ca rochia să-i dezvelească picioarele cât se putea de sus și se opri din nou. Vorbi tare, ca să fie auzită de cât mai mulți.

– O tipă-șnur! Fără țâțe, fără cur...

– Jane Birkin, nu? se băgă în vorbă o cunoscătoare.

– Da. Ei, tipa asta, în film, vreau să zic, se îndrăgostește de un gay, care însă era încurcat cu un coleg de muncă, amândoi un fel de gunoieri. Și ăla nu putea să i-o tragă decât în popou, altfel nu se excita. Cu ea, vorbesc...

– El e Serge Gainsbourg? întrebă tot știutoarea.

– Nu. Serge e doar compozitorul cântecului. Actorul care-l joasă pe poponar e un frumușel foc, n-am reținut cum îl cheamă. Ei, și proasta, deși urla de durere când i-o trăgea ăla, era limbă după el, dar în final tipul o lasă și pleacă împreună cu amantul lui. Așa că eu cred că gemetele ei din cântec nu sunt de mare fericire cât de durere... o durere mai așa, suportabilă, după ce se învățase, înțelegeți ce vreau să spun?

Cristian nu cunoștea povestea filmului după cum nimeni altcineva dintre cei prezenți. Tipa reluă învârtitul pe ritmurile lente ale cântecului, cu mâinile larg desfăcute și capul lăsat pe spate, încercând să simuleze o stare de transă. Nu dădu atenție faptului că prietena ei nu dăduse curs invitației de a dansa cu ea. Și nici nu sesiză când aceasta îi luă paharul din mână.

Cristian desfăcu o sticlă de bere și porni într-un tur al casei care părea mult mai mare pe dinăuntru decât pe dinafară. Sticle de alcool de toate felurile erau răspândite pretutindeni, la fel ca și platourile cu grămezi de aperitive și prăjituri mai mult sau mai puțin sofisticate. Pe o servanță cu aspect exotic, aflată în holul de la intrare se afla un tort supraetajat, ca de nuntă, în vârful căruia erau două cifre de ciocolată albă ce dezvăluiau vârsta gazdei: 60. În apropiere, pe un scăunel rustic ajunsese buchetul de flori pe care Cristian i-l adusese Corinei, precum și cadoul, un elegant și scump album de artă. Cei cincisprezece trandafiri albi începuseră să pălească, iar albumul fusese deschis de cineva care-i îndoise o pagină pe care se afla reproducerea portretului Ginevrei Benci.

În bisericuțele ce începuseră a se forma se dezbăteau subiecte dintre cele mai diverse. Se bârfea fără perdea, se spuneau bancuri porcoase și bineînțeles că se discuta politică, aceasta devenită deja, alături de „grătar”, noul sport național, parcă în memoria celui care spusese cândva că românii sunt poporul care pierde cel mai mult timp cu politica.

Se dădea tare de tot în cei de la putere, care nu erau scoși din hoți, bandiți, nenorociți și așa mai departe. Despre șeful partidului de guvernământ se vorbea numai în termen de penal și mafiot, iar cea care ocupa funcția de prim ministru nu era decât o proastă, țoapă și analfabetă. Erau niște mici coruri de cameră care executau o singură melodie, variațiuni pe aceeași temă.

Cristian cunoștea bine discuțiile de genul acesta, mai asistase de nenumărate ori la ele, îndeosebi în cancelarie, în pauzele dintre ore, însă nu se amestecase niciodată în vorbă. Se prefăcea a fi adâncit în corectarea unor lucrări de control (cum se încăpățâna să le numească în continuare și nu „teste”, așa cum scriau majoritatea elevilor, cu o tenacitate de nezdruncinat, deși le explicase de mai multe ori diferența, dar ei așa fuseseră învățați, că tot ce era scris era „test”), ori

lectura vreunei reviste literare dintre care nu văzuse niciodată, dar absolut niciodată în mâna vreunei colege - căci erau numai femei în Catedra de limba și literatura română.

Remarcase întotdeauna o atitudine mai mult decât virulentă împotriva guvernului (indiferent de partidul sau alianța care-l formase) în ansamblul său ori doar nominal (multe, chiar foarte multe perfect îndreptățite), cu tunurile puse pe un anumit ministru care, odată intrat în colimatorul presei și implicit al „opiniei publice” – pentru vreo remarcă, vorbă de duh, măsură ori aspect din viața personală, nu mai avea scăpare. Și nu era rău deloc, dimpotrivă, așa fiind în fond un exercițiu democratic, dar totuși nu putea înțelege niște lucruri.

De pildă, cum de nimeni nu vedea și nu zicea nimic „de bine”. Niciodată. Cum ar fi, de exemplu, în ultima vreme, despre reîntregirea, în timpul guvernării atât de hulite mai ales după dezastrul uman produs în urma unui eveniment privat, încât a trebuit să demisioneze întregul executiv, a salariilor tăiate de un guvern anterior, urmată după aceea de restituirea, în tranșe, a unor sume frumoșele ca urmare a unor procese intentate de sindicate. Culmea masochismului era că guvernul respectiv, care făcuse tăierile, împreună cu „arhitectul” dureroasei măsuri fuseseră și erau în continuare prezentați ca salvatorii națiunii, când inclusiv analize internaționale mai mult decât competente demonstraseră, negru pe alb, cu calcule precise, că toate acele sacrificii salariale, numite pe vremea burghezo-moșierimii „curbe de sacrificiu” și cinic prezentate la televizor, la o oră de maximă audiență, fuseseră total inutile, economic vorbind.

Apoi, un alt lucru de neînțeles era de ce nimeni nu aducea nici un argument *concret* legat de toate acuzațiile. Nu. Toată lumea învinuia, la modul general, că hoții, că nenorociții, că au dat legi ca să scape, că una, că alta, iar cei care îndrăzneau să aibă o altă părere și să îndemne la o poziție mai rezervată și un limbaj pe măsura statutului lor, erau rapid puși la punct. Mai că nu erai făcut comunist pe față. Desigur, marea majoritate a lucrurilor incriminate erau prezentate toată ziua pe micile ecrane și tot posibilul ca ele să fie adevărate. Bun, dar de bine, chiar nu se găsea nimic de spus?

Și era așa, o veselie cvasitotală și complice în a-i face proști și idioți pe toți și pe toate. Marea majoritate erau împotriva puterii de stânga și era bine numai ce venea din partea opoziției, chiar dacă aceasta se afișa pe la televiziuni cu figuri pasagere, lipsite de carismă, vizibil derutate de ipostaza în care se aflau și care-și demonstrau rapid incompetența, lipsa de viziune coerentă, dorința de putere în sine fiind singurul lucru în care erau sinceri și naturali.

Făceau câteva valuri, ai fi zis că sunt dispuși să se ia la trântă cu balaurii corupției, minciunii și imposturii până la ultima picătură de sânge, dar rapid capitulau, fiind înlocuiți de niște copii la fel de mediocri, dând apă la moară conspiraționiștilor care spuneau că fuseseră trimiși la înaintare pentru a îndeplini niște ordine venite cine știe de unde și sfârșeau prin a dispărea din peisajul politic la cele mai mici ezitări.

Era genul de discuții care lui Cristian îi dădeau mereu dureri de cap.

* Fragment din romanul „Necunoscuta Corina”

Aurelian Silvestru

Amicul-barieră

Ai vrea să scapi de el. Depui efort. Te strădui. Dar – înzadar! Nu-ți iese. S-a atașat de tine. Ați devenit prieteni de nedespărțit. Cunoaște totul despre tine. Discutați în permanență. Îți place să-l asculți. Vorbește blând. Te laudă. Te ademenește cu promisiuni. Elaborați împreună planuri de viitor.

Te miri că celorlalți prieteni le displace. De ce te sfătuiesc să-l părăsești? Din gelozie?

Într-un anume fel, le dai dreptate: din cauza lui, ai ajuns să conflictezi cu toată lumea. Ești din ce în ce mai singur și mai izolat.

Poate că merită să te desparți de el, să te revolți, să-i întorci spatele odată pentru totdeauna?

Dar cum te vei uita în ochii lui?

Și cine, oare, vei mai fi tu, fără el – fără *Amorul Propriu*?

Autoritatea

Asediind o cetate de lângă Atena, consulul roman Publius Mucianus a trimis câțiva soldați pe un șantier naval din apropiere să-i aducă cel mai mare și mai greu dintre buștenii pregătiți pentru catarge. Voia să facă un berbec.

– Băgați de seamă, le-a atras atenția. Să fie cel mai mare și cel mai greu!

Ajunși la fața locului, legionarii i-au explicat meșterului de ce aveau nevoie.

– Dacă doriți o armă manevrabilă, atunci luați-l pe acesta, le-a zis el, oferindu-le cel mai mic dintre bușteni.

Soldații l-au aburcat în spate și l-au adus în fața comandantului. Mucianus și-a dat repede seama că meșterul i-a neglijat solicitarea. Înfuriat, a trimis un convoi să-l aresteze.

În fața tribunalului, vinovatul a demonstrat prin calcule că arma propusă de el urma să fie mai eficientă. Mucianus l-a lăsat să-și termine explicațiile, apoi a dat ordin să fie biciuit și alungat din tabără.

– Eu nu m-aș fi grăbit să-l pedepsesc, i-a reproșat amicul său. S-ar putea să aibă dreptate.

– Sigur că are dreptate, i-a răspuns consulul. Berbeculele propus de el este mai bun, numai că, în timp ce un capăt al trunchiului ar fi distrus zidăria cetății, celălalt capăt ar fi distrus autoritatea mea.

De ce Muza (ca și dragostea) e oarbă?

Nu sunt o naivă (zice Muza). Știu că nu există oameni de talent fără cusur. Totuși, am pornit în căutarea unui ideal.

Ani la rând, am rătăcit prin lume, amăgindu-mă că am să dau de el. Mi-l imaginam ca pe un prinț frumos, spiritual și bun la suflet. Plănuiam că voi fugi cu el la capătul pământului, cât mai departe de spiritele mărunte, mediocre.

Și iată că într-o bună zi l-am întâlnit. Nu era așa cum mi-l imaginasem... Era frumos, nici vorbă. Avea înfățișarea unui prinț. Dar m-a fascinat nu cu talentul, ci cu suferința sa: era nevăzător!

Curând, i-am devenit prietenă. Îl îngrijeam, îl ajutam, îi povesteam ce minunată e lumina...

El mă asculta tăcut și doar plângea.

– O-o! mi s-a destăinuit odată. Dacă aș putea să văd, te-aș cere în căsătorie!

Asta m-a înaripat! Am început să caut medici. M-am dus la cele mai prestigioase clinici. Am insistat, am implorat și, în sfârșit, am reușit: l-auoperat!

În ziua când i-au scos bandajele, eram în culmea fericirii! M-am lipit de pieptul lui și, plină de speranță, m-am interesat:

– Acum, când vezi, te vei căsători cu mine?

El m-a privit atent și, spre stupoarea sa, a constatat că eram oarbă.

– Vai! mi-a zis. Abia am scăpat de întunericul din mine. Cum să-mi asum răspunderea pentru durerea ta?

M-a cuprins o deznădejde fără margini. Ca să nu plâng, i-am întors spatele și am plecat.

A doua zi, medicul care i-a redat vederea l-a rugat:

– Să ai mare grijă de acești ochi frumoși, căci, înainte să fie ai tăi, au fost ai muzei tale...

Decizia străbunilor

S-a întâmplat demult, pe timpul când nomazii veneau în valuri dinspre Răsărit. Popoare întregi se fereau din calea lor, de teamă să nu fie amestecate cu țărâna. Îngrijorat, împăratul Romei Aurelian a ordonat retragerea legiunilor sale din Dacia la sud de Dunăre.

– Veniți cu noi, le-a propus un comandant de oști dacilor adunați într-un oraș de sub Carpați. Dincolo de Dunăre ne vom apăra mai bine de barbari.

Tinerii se uitau întrebători unii la alții. Erau la început de cale și nu doreau să-și pună viața în pericol. Văzându-le ezitarea, un bătrân cu plete albe a ieșit în față și i-a răspuns comandantului roman:

– Am merge cu plăcere, dar nu suntem în stare să luăm cu noi puținul ce ne aparține.

– Asta e buna! a râs legionarul. Uite câte care libere avem.

– Văd, dar cum să urcăm în ele mormintele străbunilor noștri? Unde să punem izvoarele, pădurile și munții în care am copilărit? E, oare, cineva în stare să-și care în spinare țara și s-o așeze într-un loc ferit de răutăți și de pericol?

Auzindu-l, tinerii și-au coborât privirile în pământ și, rușinați, s-au întors la vatra lor, s-o apere umăr la lângă umăr cu Bunul Dumnezeu.

Groparii libertății

Istoria are tendința de a se repeta... Se repetă însă doar acolo, unde naivii nu știu să scoată nicio lecție din greșelile pe care le-au comis.

Într-o zi am avut un vis ciudat... Se făcea că văd Universul, cu toate lumile sale paralele, întinzându-se până hăt la infinit, cu galaxii din ce în ce mai mici și mai îndepărtate, cu rude și prieteni trecuți în neființă (dar care continuau să-ți ducă existența sub o altă formă), cu nenăscuți care stăteau la rând să prindă următorul strop de viață către planeta noastră, cu găuri negre înghițite de lumină, cu îngeri plămădiți din pânzele speranței.

Și toate acestea se aflau sub ochii Demiurgului, în marele căuș al palmei sale...

Atunci m-am întreat: oare ce s-ar întâmpla, dacă, supărat pe noi, Dumnezeu și-ar încleșta palma în pumn?

Când mi-am trezit, am auzit vacarmul unui miting. Poporul era chemat la ură și revoltă. Minciuna se dădea drept *Adevăr*. Trădarea se voia *Patriotism*.

În spatele tribunii, prin geamul fumuriu al unei limuzine negre, l-am recunoscut pe el – pe Iuda. Stătea alături de Satan și dirija din umbră groparii Libertății.

„Ai noștri” se luptau tot cu „ai noștri”...

Înălțarea

Odată, Mântuitorul s-a adresat mulțimii:

– Oricine voiește să vină după Mine să-și ia crucea și să mă urmeze.

Auzindu-l, un neîncrezător a întreat:

– Dar ce vom avea din asta?

– Veți merge către Tatăl Meu și, astfel, sufletele vi se vor salva.

– E chiar atât de important să le salvăm?

– Mai important decât orice, căci ce i-ar folosi omului să câștige toată lumea, dacă și-ar pierde *sufletul*?

Unii își imaginează, probabil, că sufletul aparține doar omului și că toate celelalte lucruri și ființe nu-l pot avea. În realitate, dacă ne gândim mai bine, înțelegem că tot ce ne înconjoară are ceva din Spiritul Divin.

Când a creat Universul, Dumnezeu s-a multiplicat pe Sine. El, Creatorul, a devenit materia pe care o găsim în stele, în pământ, în apă... Natura, din acest punct de vedere, e un imens depozital semințelor divine. Viața oricând poate reîncolți din ele.

Pământul, după cum se știe, a cunoscut nenumărate catastrofe. A fost potop. Totul s-a stins, s-a prefăcut în praf și pulbere. Și totuși, viața nu a dispărut, deoarece în toate (inclusiv în pietrele topite de potopul cosmic) spiritul divin a rezistat și a făcut ca viața să-și reafirme dreptul la fertilitate.

Omul modern ignoră multe din aceste adevăruri. Progresul științific l-a înfumurat atât de mult, încât, odată, i-a spus Tatălui Nostru:

– Doamne, să știi că am ajuns la fel de bun ca Tine.

– Într-adevăr? s-a mirat Dumnezeu.

– Nu mă costă nimic să fiu atotputernic! Iată... Cândva ai plămădit întâiul om dintr-o fărâma de țărână. E o nimica toată să-l „plămădesc” și eu.

Spunând acestea, a cules de jos o mână de țărână.

– Așteaptă! l-a oprit Creatorul. Folosește țărâna ta, nu pe a Mea!

Orbul și lumina

Într-un text biblic, se spune că ucenicii lui Iisus Hristos au adus odată un orb în fața Lui și i-au zis:

– Învățătorule, acest orb nu crede în lumină.

– Dar voi credeți?

– Noi o vedem, iar el se îndoiește, deoarece nu are cum s-o vadă.

– Și nu i-ați explicat în ce constă ea?

– Ba da. I-am descris-o de nenumărate ori. Nimic, însă, n-a fost în stare să-l convingă.

Dimpotrivă! Ceea ce spune el e atât de bine argumentat, încât am început și noi să ne îndoim... El spune: „Dacă afirmați că lumina există, atunci aduceți-o la mine. Puneți-mi-o în palmă. Lăsați-mă s-o pipăi, deoarece eu cunosc lumea doar pe această cale. În cel mai rău caz, dați-mi voie s-o gust ori s-o miros. Dacă nici așa ceva nu e posibil, atunci loviți în ea ca într-un clopot, ca eu să-mi dau seama cum arată, după sunet”... Am obosit. Nu mai avem putere. Nici argumente... Ba unii dintre noi, știind că Dumnezeu este lumină, au început să se întrebe: oare nu cumva nici Tatăl Nostru nu există, de vreme ce nimeni nu-L poate vedea? Surprins de ezitarea lor, Învățătorul le-a răspuns:

– Orbul, într-adevăr, are dreptate. Pentru el, lumi-na nu există, după cum nici Dumnezeu nu există pentru cei necredincioși. Cum să-L vadă pe Dumnezeu cei care sunt orbi în credință?! Cum să vadă lumina cei care trăiesc în întuneric? Dar voi reda vederea acestui biet nevăzător. El va vedea lumina și, din acel moment, nu va mai avea nevoie nici s-o pipăie, nici s-o guste, nici s-o miroase. Lumina va fi în el și tot acolo se va afla și Bunul Dumnezeu!

Tâmplarul

Există numeroase legende despre relațiile dintre frați. În una din ele, se povestește că doi frați (care trăiau în gospodării alăturate) s-au certat din nimic și s-audeșpărțit. Au urmat săptămâni de suferințe și tăceri.

Într-o dimineață, la ușa fratelui mai mare abătut un bărbat care purta cu sine o trusă de tâmplărie. Caut de lucru, a zis el. Poate aveți nevoie de mici reparații. V-aș putea ajuta.

Da, s-a bucurat omul nostru. Am ceva de lucru pentru dumneata... Vezi pârâul acela adânc din fundul grădinii? Pe celălalt mal, locuiește fratele meu, cu care sunt certat. Construiește-mi, te rog, un gard de doi metri înălțime, că tare m-am săturat să-l văd zilnic în fața ochilor. Eu plec la câmp. Dar, până mă întorc, aș dori să fie gata.

Mulțumit că are de lucru, tâmplarul a rămas să-și facă datoria.

Spre sfârșitul zilei, când stăpânul s-a întors dela muncile agricole, treaba era terminată. Uimit la culme, omul care comandase un gard de doi metri înălțime, a văzut în fundul grădinii un pod de lemn ce lega cele două gospodării pe deasupra pârâului.

Tot atunci, fratele mai mic, descoperind și el acea minune, a trecut podul, și-a îmbrățișat fratele și i-a spus, cu lacrimi în ochi:

Ești un frate nemaipomenit! Mă bucur că te-ai gândit să construiești un pod între noi. Te rog să mă ierți. Am fost nedrept, când m-am supărat pe tine din senin.

Și s-au împăcat.

Tâmplarul și-a adunat uneltele, cu gând să plece mai departe.

Așteaptă! I-au oprit cei doi frați. Avem și alte munci de care am dori să te ocupi.

Mi-ar plăcea să rămân, i-a asigurat meșterul, dar am de construit și alte poduri între frați...

Mirela Haralambie

Însemnările unei puștoaice din secolul trecut

Era înalt, atât de înalt că toți copiii i-au și găsit porecla îndată: Oblio, și nu știu dacă din pricina faptului că era el prea înalt, părea și foarte subțire. Nu, nu era slab ca Ozonel, să facă oasele gălăgie în timp ce mergea. Avea o statură bine legată, niște cârlionțe de păr, că mă întrebam dacă nu cumva și-l pune și el pe moațe ca mama, și niște ochi, la fel ca bomboanele de ciocolată pe care mi le aducea tata. Genele erau atât de lungi și atât de dese, parcă erau stufărișul de la mustăria lui nea Vasile.

Venise la bunicii lui, care locuiau în casa „de la colț”, casa lui nea Anghel Sava. Când a trecut prima oară pe uliță, eu stăteam la poartă, tocmai stropisem florile de piatră.

– Sărut-mâna, mi-a zis el.

Eu m-am uitat peste gard, gândind că o fi apărut mamaia, sau mama!

– Eu sunt Relu, a zis tot el, dacă a văzut că nu zic nimic.

– Pe mine mă cheamă Catinca. Dumitrașcu, am adăugam moale.

– Iliescu, nu s-a lăsat nici el mai prejos, întinzându-mi mâna.

Mie mi s-a zburlit părul în cap, lui i-a căzut un cârlionț pe frunte. Parcă țineam în mână o râmă. Oribil! Scârbos, mi-am zis și am intrat cu toată viteza în curte. M-am spălat și cu săpun, și cu peria de covoare, m-am frecat până mi-a dat sângele și a început să mă usture. Abia atunci, când plângeam de durere, parcă, parcă, uitam senzația aia de moliciune, de umezeală, de reptilă.

– Îl cheamă Coco, l-am auzit în spatele meu pe Relu.

Când m-am întors, un pui de șarpe ieșea de sub mâneca hainei lui. Am țipat atât de tare încât toți vecinii noștri de la miazăzi, de la miazănoapte și de peste drum, aveau capetele înfipite în ulucile gardurilor și ochii le jucau în cap, la fel cum văzusem eu odată niște viezuroi în lanul cu porumb de lângă Filatură. Mamaia, tataia și mama s-au năpustit unul după altul, la fel ca vrăjitoarele pe măturoi, iar bietul Relu se făcuse la față, mai întâi de culoarea caisei, apoi stacojiu, și niște broboane de sudoare curgeau, rămânând agățate în vârful cârlionților.

– Vreau să iasă! Să iasă! Să iasă! Să iasă din curtea noastră!, urlam eu și băteam cu piciorul în pământ.

– Al cui ești, mă? Mămăliga mă-tii! Ce cauți în curtea mea, ha?, se burzuluia tataia cu ochii lui ca sticla albastră, la băiat.

– Să trăiți! Vă rog să mă scuzați! Nu m-am gândit că provoc o asemenea furtună... E inofensiv... Știți? I-am scos dinții, nu poate să mai facă rău nimănui...

– Da' tu de ce i-ai făcut rău, ai?, îi striga tataia.

– Vreau să moară!, striga și Petruș.

– Da, omoară-l, omoară-l!, îi ținea isonul Cosmin.

– Da', de ce să moară, bă?, îi întreba Dănuț.

– Că a speliat-o pe Catinca, cum de ce?, a intervenit și Vichi, care încă nu putea pronunța litera „r”.

Săracul Relu, habar nu avea în ce se băgase. Mi-era și milă de el, da' numai puțin, că mai mult simțeam un fel de ură amestecată cu mânie. L-aș fi scuturat eu bine de zulufii ăia, dacă nu era toată lumea adunată ca la bâlci.

– Hai, treci acasă, până nu mă înfurii de-a binelea!, mai zise tataia luîndu-l de umăr.

Atunci, alde Petre Mială, de la miazăzi, îi zise:

– Lasă-l bre, nea Tudorică, e Relu Iliescu... nepotu' lui Ion Iliescu de la Ape...

– Ăoliu! E nepotu' lu' nea Anghel Sava?

– Da, da, da, strigau viezeroii de pe uluci.

– Așa... de ce nu mi-ai spus, băiete? Dă fuga la tac-tu mare până nu-ți dau un spiț undeva! Și să nu te mai prind că plimbi lighionul pe drum, că o să ai de-a face cu mine! Pupă-l în bot, dormi cu el în pat, pune-l la masă cu tine, fă ce vrei, da' în casă la tac-tu mare, nu pe uliți sau prin curțile oamenilor! Ai înțeleș?

În timpul ăsta, Vichi o trăgea de șorț pe mamaia și îi zicea întruna, de parcă ar fi cântat:

– Hai, că a căzut ața în goapă... a căzut ața în goapă...

– Las-o dracu' de ață, Vichi, zbiera mamaia la ea.

– Ața, ața a căzut!, nu se lăsa ea. Ața aia... mac-mac!

Când și-au dat seama că era vorba despre rață, și nu despre ață, rața care căzuse în groapă, au făcut cu toții stânga-împrejur și au luat-o la goană spre fundul curții, uitând de lighion, de Relu, de mine.

Relu s-a întors pe călcăie atât de plouat de parcă ar fi intrat la apă și a ieșit, încurcat, din curte.

Ca la un semn, viezeroii s-au risipit și ei. În curtea păsărilor era un tablou de-a râsu'-plânsu'. Toate zăceau ca moarte, care cum apucase: pe o parte, cu ciocu-n țărână, sau cu ghearele în sus și aripile desfăcute larg, pe pământ.

– Ce-ai făcut, Tudorele?, l-a întrebat mamaia aproape în șoaptă.

– N-am făcut nimic, Floricico!, i-a răspuns el parcă încercând să se apere.

Misterul s-a dezlegat abia a doua zi, când ne-a trezit cântatul cocoșului. Am dat buzna din nou în curtea păsărilor, și nu mică ne-a fost mirarea când le-am

găsit pe toate, cât se poate de vii! Cam rătutite, e adevărat, dar gureșe și pe picioarele lor. Din loc în loc, se zăreau câteva vișine din vișinată.

– Petruș!!, a strigat mama, de s-a auzit până la gârlă, peste șosea.

– Ce? N-ai zis tu că trebuie aruncate vișinile din dimigeană că s-au veștejit?, i-a răspuns el nevinovat.

– S-au stafidit... I-a corectat mama, abia ținându-și râsul.

Doar „ața căzută în goapă” a sfârșit pe varză fiindcă și-a rupt gâtul... Celălalte, bag seamă că le-a îmbătat Petruș, cu vișinile „veștejite” din damigeana în care făcuse tata vișinata. Cum o fi târât-o el până acolo, nici astăzi nu știu. Cu câtă râvnă a răsturnat-o deșertând vișinile îmbibate în alcool, fără să bănuiască vreun minuțel spectacolul ce va urma, mare daravelă!

Vântul rășfoia frunzele pe drum, la fel cum rășfoia tovarășa filele din catalog. Mergeam cu toată viteza spre alimentara să-mi cumpăr marmeladă. Când să dau colțul pe strada Garofiței, m-am trezit nas în nas cu Oblio.

– Catinca, a zis el ca o tresărire.

Eu n-am apucat să zic nimic. Dintr-o dată, eram jos, prăbușită la picioarele lui. Nu știu pe ce am alunecat, cum m-am împiedicat. Știu doar cât de grijuliu s-a aplecat și m-a luat în brațe. Iar eu m-am pierdut în ochii lui, la fel ca mama în ochii tatălui meu.

În hărmălaia din curtea noastră, fix eu mai lipseam cu piciorul scrântit. Vichi plângea că o să „moală” mamaia, că așa i-a spus ei tataia. Petruș îl amenința pe Cosmin că „vede el de la mama”, iar Dănuț se băga între ei și încerca să le explice, cum putea el mai bine, ce s-a întâmplat.

Relu m-a lăsat ușor pe pragul prispei și îmi frecționa cu pricepere glezna.

– Vreau să mă fac doctor, îmi spunea el încet.

Nici nu am băgat de seamă când a intrat tataia în curte. Nu vedeam decât privirea limpede de după genele lungi și umbroase, ale lui Relu.

Tataia a trecut pe lângă noi, ca și când nu am fi fost acolo și a intrat direct între frații mei.

– Ce cântați, băi, voi aici, trio Grigoriu?, le-a strigat el cu o voce de bariton, care i-a înlemnit. Ce? V-ați înghițit limba? Mămăliga voastră de voinici!

– Țsta a râcâit peretele!, a țipat din toți bojocii Petruș, arătând spre Cosmin.

Vichi plângea cu sughituri, să nu moară mamaia că s-a vărsat candela, iar Dănuț a declamat pe nerăsuflăte:

– Tataie, s-a speriat candela de ceas!

– Cum, mă, s-a speriat candela de ceas?, I-a întrebat el cu o pătlăgică roșie în loc de chip, și două boabe imense de strugure în loc de ochi.

– Păi, să vezi, se bălbăia Dănuț, când a sunat ceasul, candela a zvâcnit, s-a zgâlțâit, adică s-a întors și, uleiul a început să curgă pe perete. De frică să nu-l bată mama, Cosmin l-a râcâit cu cuțitul.

– Așaaa... Bun! Păi dacă s-a speriat și s-a răsturnat singură, de ce i-a fost frică să nu-l bată Rada, ai?, mai apucă el să zică înainte de a slobozi hohote de râs.

Ca la un semn, curtea s-a umplut de baloane colorate.

Carmen Georgeta Popescu

A face dragoste cu viața

Clipele în care mă bucuram că n-am plecat încă din orașul și chiar de pe planeta asta îmi provocau o foame de nestăpânit. Simțeam cum viața începea să clocotească în reci-pientul înalt și destul de subțire, unduit pe ici, pe colo de formele ușor arcuite sau rotunjite despre care fostul meu soț spunea că seamănă cu dunele de nisip, netede și aparent moi, blânde în chemarea lor de a fi mângâiate, ca apoi să devină contractate și uimitor de flexibile. Foamea aceea – măsurată nu în poftă sau mofturi, ci în dorința de a simți texturi cât mai diferite, mai noi, a le mesteca pe îndelete și a încerca să ghicesc al cui e gustul sărat, cel acrișor, dulce sau amar, care dintre ele îmi place mai mult, pe care l-aș evita data următoare sau ce aș adăuga dacă mi-ar sta în puțință – foamea deci, era indicatorul că ceva neașteptat s-a petrecut și că, fie și numai pentru astfel de mici și rare momente de trezire pură, merita să mai trăiesc o zi, apoi încă una, fiindcă nu aveam de unde să știu când mă va tulbura din nou, până în străfunduri, *ceva-ul* cu o mie de chipuri și tot atâtea posibilități de a-l descrie. Căci așa cum nu ne putem imagina toate lucrurile care să ne facă fe-riciți, cu atât mai puțin ne putem imagina evenimentele care să ne arate că suntem departe de fericire.

Nu mi-aș fi amintit acea stare dacă prezentul n-ar fi inundat de modelului. Îl recunosc, l-aș ghici oricât de bine s-ar ascunde ori s-ar preface; e întotdeauna un patralater convex, cu unghiuri și colțuri ce-ți intră în suflet fără milă. E tiparul durerii, al risipirii binelui pe care l-am putea trăi dacă am ști cum să nu intrăm ori cum să ieșim din acel tipar. E drept că acum îl văd și îl simt un pic altfel, pentru că nu mă mai zorește ni-meni. De fapt, nici n-a făcut-o nimeni vreodată; eu singură m-am luat la întrecere cu timpul, convinsă că îl pot învinge. Dar timpul e bine să ni-l facem aliat, nu dușman, chiar dacă totul apare pe neașteptate – cu o mie de chipuri și tot atâtea posibilități de a-l descrie. De ce o mie de chi-puri?! Pentru că fiecăruia i se înfățișează altfel și nu bănuim ce este în stare să declanșeze în mintea și sufletul nostru.

În cazul meu, cu mulți ani în urmă, a fost vorba despre un text. Coincidență sau nu, după ce am meditat la cele citite, au început să se petreacă tot felul de

lucruri în viața mea. Dincolo de geamul autobuzului care mă ducea spre casa aflată într-un cartier nou, frumos, în orașul de-o seamă cu istoria neamului meu, înserarea se încolăcea în jurul mași-nilor, clădirilor, copacilor cu trunchiurile groase și frunzele înveselite, al oamenilor care, probabil, se întorceau și ei de la serviciu. Nu știi dacă erau tot atât de obosiți ca mine, dacă nici lor nu le mai încăpeau picioarele în pantofi de la atâta stat în picioare. Pantofi cu tocuri înalte, scumpi, dar nu să-i porți în fiecare zi, ore la rând. Puteam să n-o fac? Nu. O doamnă care predă la universitate nu-și permite luxul de-a se îmbrăca și încălța cu ceva comod, ea este o imagine, i s-a pus o etichetă și nu are cum să fie altceva decât i se cere să fie. Și când mă gândesc ce emoții am avut la interviul de angajare, nu cumva să fiu respinsă și să pierd șansa de a fi cineva în viață! Cum așa? Până în acel moment fusesem un nimeni? Nu realizasem nimic deosebit, nu mă bucurasem de familie, prieteni, de tinerețea mea, de cărțile pe care le citeam, de spectacolele la care mergeam, de casa și confortul ei, de copil și de soț, de zilele libere, de soare, de libertate și de faptul că exist? Pentru cine voiam numaidecât să fiu cine-va? Oare îmi puneam aceste întrebări atunci? Tind să cred că nu, sau, mai bine zis, cred că răspunsurile ar fi fost altele decât cele pe care le-aș da astăzi. Eram obosită, de ani de zile mă simțeam mereu obosită. După orele de muncă la serviciu și acasă, apoi în atelierul de pictură, urmau nopțile pe care le scurtam fără milă, tot mai înverșunată să găsesc răspunsuri în cărți și în filme documentare. Multe cărți – vechi sau noi, toate neobișnuite. Ajunsesem să dorm doar patru sau cinci ore pe noapte și întotdeauna spre dimineață, când trandafiriul zorilor mă îmbia mai degrabă să ies afară și să mă scald în lumina magică, să împrumut ceva din promisiunea pe care o cernea peste lume, căci ce e viața dacă nu o magică descoperire?

În seara precedentă, târziu, am intrat din întâmplare (întâmplare?) pe un blog oarecare și am rămas acolo o bună bucată de vreme. Eram uimită, emoționată de ceea ce citeam. Am adormit cu greu, prinsă în pânza de păianjen țesută de autorul blogului. De cum am deschis ochii, mi-am reamintit tot ce citisem; așa fi vrut să fie duminică și să-mi continui plimbarea în lumea acelui om care a avut curajul să vorbească despre el, și chiar dacă totul ar fi fost doar o ficțiune, un rod al talentului și plăcerii lui de a scrie, cuiva i se întâmplaseră acele lucruri. Am lăsat blogul la locul lui, dar am luat cu mine o senzație. Neclară în felul ei și persistentă. Abia seara, în autobuz, i-am permis acelei tulburări să iasă la suprafață în întregime și nu m-am mirat că avea legătură cu blog-ul și cu un anume text de acolo:

„Aici, în liniște, așteaptă un nebun inundat de propriul plâns când cuvintele îi sunt mult mai puternice decât sinele. Ochii mari privesc către fantasma celui ce cândva am fost, care acum se risipește și ea haotic odată cu restul ce mă înconjoară. Îmi simt degetele cum își înfig unghiile în pielea ce mă conține, ca și cum mi-ar spune că vor să rămână acolo, o îmbrățișare permanentă ce nu mă va lăsa să mă scurg peste tăcerea ce mă acoperă.

Dorm sub o ploaie constantă de gânduri, captiv între pereții minții mele, deformând prezentul în fel și chip. Când mi-l cuprind în palme, capul îmi cântărește mai mult decât un munte, copleșit de ceea ce trebuie să fac și ceea ce ar trebui să

fiu. Noaptea, îmi repetă să-mi spânzur gâtul, alternând între ignorare și nebunie, ca să mă sfârșesc, dar asta ar fi mult prea ușor. Ziua, vrea să mă arunc în mări de necunos-cuți, să îi despart în valuri, condamnându-i să rămână și ei singuri, așa cum sunt și eu. Încordat, regăsesc un eu ciudat, nedefinit și cenușiu, în afara oricărui anotimp, incompatibil cu ceea ce am sculptat în toiul copilăriei. Cu ochii încărcăți, văd cum mă pierd, vocea îmi tremură, totul tremură în jur, căzând undeva în interiorul meu. Mă zguduie viața, iar eu mă închid precum o floare în lipsa soarelui. Cred că azi e ziua în care mi-am ucis sufletul... Mi-am lăsat mâna să poposească provizoriu pe piept și m-am trezit mânjit în negru. E o înmormântare în mine, la care eu nici măcar nu am fost invitat. Mă uit îndelung la mine, îmi urnesc buza către stânga și înapoi spre dreapta, de parcă așa aş putea șterge orice urmă de alte buze ce s-au odihnit vreodată peste ale mele, apoi, ducând mâna către haină, îmi scot o ultimă țigară. Astăzi chiar mi-am ucis sufletul...”

Au trecut zece ani de atunci – parcă tot atâtea vieți. Între timp însă, am aflat că oamenii sunt capabili să se descopere pe ei înșiși în infinite moduri, și mai toate țin de atingerea unor limite. Nu garduri, nu ziduri, ci limitele până la care își întind sufletul și ființa fragilă, crezând că își pot pipăi nemărginirea. Asemenea secunde rup, golesc, apoi refac întregul printr-un efort ce-i obligă pe cei atinși de ele să-și privească părțile, să le recunoască și să învețe să le pună cu grijă la locul care li se potrivește, ca să nu mai umble ca niște saci plini de oase abia învelite în câțiva mușchi ori inundați de grăsime, având o mulțime de autostrăzi în interior pe care circulă fluide, lichide, secreții, forme microscopice ce palpită și se agită, nu cumva să se producă ambuscade, dar cu cât muncesc mai mult acele vietăți nevăzute, cu atât parcă e mai zadarnică strădania lor programată. Da, pentru că e de ajuns un gând, o tresărire, o dorință sau o strângere de inimă a celor ce-și spun oameni și tot programul minuțios și inteligent sare în aer. În locul lui rămâne – ca o rană, ca un strigăt după ajutor – acea înmor-mântare ciudată.

Nu eu scriesem textul, dar în cuvintele lui mi-am regăsit și țipătul, și muțenia, și dorința de evadare, și spaima cumplită că era prea târziu pentru eliberare sau măcar o împăcare cu mine însămi. Așa mi se întâmplă și acum, și nu numai mie. Încotro ne ducem, unde o să ajungem cu toții? Iar mie, mie ce-mi lip-sește? mă întreb de-ru-tată de tot ce dă nă-va-lă în viața mea de la o vreme. Omenes-te, nu îmi lipsește nimic. Dar dincolo de omenesc? De undeva parcă aud o voce: De ce stai înțepenită în același loc, și până când?...Tre-sar și-mi dau seama că nu mai aud muzica. Tele-fonul s-a oprit, a înțe-penit și el. Învelită în pă-tura gal-benă de lână, ghemuită în fotoliul adus pe terasă în primele zile înso-rite ale primăverii timpurii, mă uit ca în transă la grădina din spatele vilei. Are fața pământie, cear-căne sub ochi, nu reac-ționează și n-o mai in-te-re-sează nimic. Nu miezul rodului, nu bucu-ria de altădată de a da în clocot. Exact ca mine. Ieri, a plouat ore în șir, apoi a ieșit soarele pentru o jumă-tate de oră, dar pe ea, exact ca și pe mine, n-o mulțumesc doar câteva sclipiri, ea iubește lumina, abundența, iubește în-tre-gul care se multi-plică și se transformă neîncetat. Gră-dina nu obosește nici -oda-tă, iar dacă obosește, nu-i nimic, vine noaptea și o ține în brațe pă-nă se trezesc vrăbiile în zori și îi șoptesc că e vremea să-și ridice brațele spre cer. Unde sunt acele vrăbii? Au plecat sau doar se ascund de mine?

Dacă Spinoza ar avea o biserică, aş merge acolo în fiecare duminică, sau măcar din două în două săptămâni. Nu contează c-am fi puţini cei care am frecventa o biserică a naturii, cantitatea nu spune mare lucru, important ar fi că aş avea un loc special unde ruperile mele interioare ar înceta, desprinderile s-ar transfor-ma într-o mare împăcare şi m-aş putea recompune, reface, vindeca de spaima că un gol uriaş creşte în jurul meu. Pentru câteva ore, nu m-aş mai muta în tablourile ce ajung în galerie şi apoi pe unul din pereţii caselor pe care nu le-am văzut şi nici nu le voi vedea vreodată – un transfer continuu al lumilor din mine către lumea care pare singura reală din univers – ca apoi s-o iau de la capăt cu şi mai multă dăruire şi să ajung la aceeaşi în-trebare: cât a mai rămas de transferat din sufletul meu, cât mai pot rezista şi de ce fac asta? Mi-e teamă că mă pierd? Mi-e teamă că altfel nu pot rămâne trează? Pentru ce sau pentru cine trebuie să fiu mereu trează, ce nu trebuie să ratez, indiferent de preţ? Niciodată nu mi-am pus întrebări cu atâta seriozitate, pentru că niciodată nu am fost într-o asemenea criză, presimţind o mulţime de lucruri posibil să se întâmple, doar să le dau voie, să-mi dau voie să particip la ele. Da, dar cum? Am încetat să pictez de luni de zile. Galeria de artă stă închisă, oamenii sunt trişti. Pan-demia asta groaznică ne-a dat pe toţi peste cap. Țin orele online şi, pe zi ce trece, îmi pare un efort inutil, un simulacru.

Arta e ca iubi-rea, cere dăruire, are nevoie de încercări. Multe încercări. A pic-ta înseamnă a face dragoste cu viaţa. Meditezi îndelung în faţa pânzei întinse în faţa ta ca o fecioa-ră şi abia după aceea te apropii sfios şi o mângâi, o contempli, apoi alegi o culoare de fun-dal pen-tru ceea ce vrei să-i spui, ce doreşti ca ea să devină. Atin-gerea e atât de intimă şi atât de excitantă, încât, la un moment dat, te năpusteşti asupra ei cu tot ce moc-nea în tine cine ştie de când şi de ce. Braţele se încordea-ză, pleoa-pele adună lumina cu sete, ca să o stabi-lizeze în nuanţe irepetabile, inimitabile, în atelier eşti doar tu şi cea pe care o iubeşti până la epuizare, până când simţi că ți-ai dăruit ultima celulă a existenţei tale mutate în cu totul alt plan, altă dimen-siune, altă lume. Şi-n tot acest timp, încălzit doar de focul din tine, te umpli de acor-durile unui pian, iubit şi el de mâinile cuiva îndrăgos-tit peste măsu-ră de mângâierea cla-pelor care se supun ca vrăjite ritmului ales de el, atingerii lui, vibrând de aşteptare şi însu-fleţite de iubirea ce se revarsă necontenit dintr-o cupă uri-aşă. Cum se poate trăi online o asemenea iubi-re? Cu ce cuvinte le-aş pu-tea ex-plica studen-ţilor legătura unică şi indestructibi-lă din-tre aceşti iubiţi per-fecţi – mereu nouă, me-reu surprin-zătoare, de-vastatoare, dar nicicând uci-gătoare? Iubirea rescrie totul când te predai în întregime şi-ţi pri-meşti iubita/iubitul în întregime în tine. Atingând, vinde-când, în-ţelegând trep-tat ceea ce cuvintele nu vor fi în stare să des-crie, nici gândul să cuprindă. Studenţii mei s-au săturat de teorie, cred că se co-nectează la orele de curs mai mult din politeţe, spe-rând să se întoarcă la ceea ce a fost înainte de pandemie. Ştiu eu ce să zic? Mai pri-vesc o dată grădina pă-răsită de căldura verii şi răspunsul ei este de netă-găduit: nimic nu va mai fi la fel, chiar şi cea mai mare feri-cire are un final.Şi totuşi, sufletul meu îmi spune altceva: dacă îţi pui sin-cer între-barea, te deschizi către răspuns – cum altfel să-ţi imaginezi inimaginabilul?

George Ioan Canache

Vânzătorul de cuvinte

Toamna, ploaie de cărămiziu peste verdele pădurii, răcoarea tânjită de după soarele verii, vinul prăbușit din podgorie în pântecoasele câni de lut și peste toate odihna târgurilor înțesate de preaplinul muncii, tot acest concert de culoare și savoare încoronează târgurile anuale.

Mărin a lu' Scrumbie, de din coasta cu multe hectare de vie, s-a întors acasă, după ce a tot hoinărit prin Europa în căutarea agoniseli. Așa cum povestea, el ar fi câștigat ceva bani, care, de altfel, nu se vedeau. Nu era cunoștință din copilărie la care să nu se fi împrumutat. Și nici acest amănunt nu poate fi o rușine, dacă îți mai aduci aminte să înapoiezi datoria. Doar el, când i se amintea acest amănunt răspundea: *am să-ți dau, dar n-am să-ți dau.*

– Bă, taică, adică cum vine asta? Am să-ți dau, da' n-am să-ți dau. Eu nu pricep, lămurește-mă!

– Păi vezi, domnule, d-aia nu ne primesc europenii în Shengen.

– Ce are datoria ta, cu europenii!

– Are, are...Sunt țările europene datoare?

– Sunt, desigur că sunt.

– Ai auzit să le ceară cineva banii!

– Nu...

– Păi vezi!

– Da cu ce te-am întrebat la început, tot nu m-ai lămurit. Se agăță disperat păgubitul.

– Am să-ți dau, nu te contrazic, sunt dator. Dar, nu am de unde, am o afacere în derulare, că doar n-oi sta matale în câteva parale.

Eh, creditorii se împuținau, dar și bugetul bietului Mărin, atunci când funia se tot strângea, se gândi că în multe capitale artiști talentați cântă sau dansează pe stradă. Înarmat cu un scăunel și o boxă audio merse în târgul anual de sfântul Dumitru, la răvășitul oilor. Urcat pe scaun cu microfonul în mână, mimând că vorbește pe un fond muzical, cu volumul la capacitate maximă, s-au strâns câteva zeci de persoane.

– Ia țeperine, neamule, ia țeperine! Nu vă fie cu rușine! Ca orice român mi-am deschis o privată, așa este, cam târziu, dar, mai bine așa decât niciodată. Este ambulantă precum sacagiii de odinioară, de... tot ne întoarcem în timp de mai avem puțin și zicem: La o parte, Țepeș Doamne, că venim. Ia țeperine, dacă vrei să-ți fie bine.

– Ce sunt alea țeperine? Întrebă un gură-cască, dintre cei adunați

– Ce sunt alea țeperine? Nu știți! Un fel de grisine care se consumă preferabil după ce ai luat o țeapă. Ce fel de țeapă? Depinde cum o preferați: stil Caritas, unde te procopsești de opt ori, peste noapte, sau fond de investiții, noapte de noapte dormi liniștit, până când grija banilor dispare. Luați țeperine, nu prea multe, creează dependență. Dacă am numai țeperine? Da' de unde! Am și fentosane, cam un fel de mentosane, se sug precum acadelele. La ce sunt bune? Păi la câte fente am luat. Cunosoc un amic ce s-a îmbrăcat la un preț mai mic, spre ghinionul lui l-a prins ploaia, iar, odată cu ea, s-a dus tot de pe el, erau haine de ultim drum. Ah, nu, nu îmi amintiți de fenta ceea cu scăpatul de bișniță și bișnița am și externalizat-o, da... am dat tot: aur, țigetei, lemn și diamante. De fenta cu „Să trăiți bine!”. Joacă de copii, pe lângă ce a urmat. Ia barosane, ia fentosane – a scuze! mata, dai fentele, noi aștilanți le luăm. Dacă mai am ceva? Desigur, gogoșerine. Ce sunt alea? Un fel de gogoși umplute cu Ca-ca-ooo, se iau mestecate, după campaniile electorale. Voi, fetelor, nu luați gogoșerine! Nu consumați gogoși mai ales de la patroni. Dacă am ceva cu patronii? Nu am nimic cu ei, dar, o fătuică a primit bucuroasă gogoșile mai multora și a rămas grea. Să fi fost de la gogoși, dar, se punea întrebarea: gogoșile cui? Și atunci cui pe cui se scoate, i-a rămas o gogoșă pe care, amabilă, a dăruit-o unui flăcău. Am de toate: fentosane, țeperine, mai am și gogoșerine, dară și creduline. Ce sunt alea creduline – ia un fel de mandarine, rotunde și aurii, numai bune la copii. Doar la copii? Nu, desigur, noi toți suntem copiii lui Dumnezeu. Păi nu am crezut noi când ni s-a spus că tot ce -i în țară „este bunul întregului popor” și s-a dovedit a fi bunul mai multor popoare! Deh, chestie de interpretare. Nu am crezut noi că toată industria va fi re tehnologizată de cei veniți din afară. Și, a fost? A fost, pentru că a dispărut. Ia credulin, puțin câte puțin, ia credulin! Dragii mei, am țeperin și fentosin, credulin – gogoșerin dar mai am și prostosin. Era să uit de faimosul prostosin. Ce este! Și cum se ia! Păi un fel de apă chioară numai bună de gargară. Se ia, dis – de – dimineață pe stomacul gol cu rugăciunea: Doamne ajută, să nu fiu prostit și azi! Cine credeți că ar recunoaște că a fost prostit. Dar, marea prostire! Când au prostit poporul – cu televizorul și acum tineretul – cu internetul. Luați prostosin, nu vă cramponați, vă rog din suflet, luați! Dacă mă refuzați, am și minciurin. Ce-i acela minciurin! Fructul negru de măslin, gust amar ca de pelin. Nu ne rugăm noi duios când suntem îndrăgostiți: „Minte-mă și spune-mi vorbe dulci” și după aceea reproșăm că am fost mințiți. Păi, se poate! Luați minciurin nu atât de mult, fiindcă ne apucăm de politică. Și o țară de politicieni e cam mult – cine mai muncește? Luați minciurin! Taraba este plină, dar de după teighea pus deoparte am păcălerin. Ce-i păcălerin? Un fel de căpățâni de pește vândute de Păcală, după ce le sugi îți vine mintea la cap. Dă, Doamne! Dacă am fost păcăliți? Și încă cum, când s-a strigat: nu ne vindem țara, mai bine o dăm pe degeaba. Iar acum, pe degeaba muncim pe la porți pe la străini. Sau când ni s-a spus că vom fi generație de sacrificiu și așa generație de generație ținute în sacrificiu. Ia păcălerin să ne luminăm puțin! Pentru viitor, am deja comenzi de zor, de marțiperin. Ce-i cu marțiperin! O prăjitură dulce care se ia după ce vor veni marțienii să ne ajute. A, păi, pe noi de la romanii care au fentat tezaurul dacic tot am primit ajutor: turci, ruși, germani, americani, iar mai nou, tanti uniune ce vine și ne impune. Dar, cu marțienii cum va fi? Tot ca cu aștia! De le spunem de la obraz: Bă, mai vine omul, dar, mai și pleacă!

Țeperin și credulin,
Fentosin, gogoșerin,
Minciurin, păcălerin,
Prostosin, marțiperin.
Dar, până când!

C-am și eu doar o privată
Și nu poate-n țara toată
Să ofere pe din plin:
Fentosin, gogoșerin
Minciurin, păcălerin,
Prostosin, marțiperin,
Țeperin și credulin...

Cu pălăria în mână, în care avea câteva hârtii de o sută lei, mergea acum printre cei adunați strigând în continuare: la țeperine, fraților, ia țepe... și vocea îi se sugrumă când simți mâna puternică a tatălui său pe umăr.

Spre seară, în curtea părintească, îl așteptau două geamantane pe care le înfășcă și plecă.

Călătorie în timp

Soarele limpede care gădilă cerul, oferind contur orizontului, înviează dimineața trezită de cântul cocoșilor.

Un vis ciudat m-a trezit mai devreme decât de obicei. Mă aflu într-o altă viață, în cu totul altă dimensiune, tot ceea ce până atunci se baza pe o logică însușită acum rămânea fără sens. Poate de aceea m-am hotărât să-mi canalizez forțele, spre a duce la bun sfârșit un proiect de mult timp amânat. Toată această degiversare se năștea dintr-o comoditate pe care, nu mi-o înțelegeam. Scurgerea fără temeii a zilelor lenevite îmi crea destule reproșuri. Doream să sap în curtea casei o fântână, dar de fiecare dată găseam o scuză, mai mult sau mai puțin credibilă. De data aceasta a fost altfel, știam cu precizie locul, mai mult decât atât aveam forța să încep de unul singur. După câteva ore bune, epuizarea fizică încet – încet mă doborâ. Aveam nevoie de ajutorul a cel puțin doi bărbați puternici. Ar părea ciudat ca la început de secol XXI să procedezi rudimentar când toate acestea se pot face fără efort și într-un timp scurt. *Fântâna construită cu trudă oferea apă mult mai sănătoasă decât cea în care în care un aparat a scobit în buza pământului*, era un gând, sau poate o constatare subiectivă. Rădăcini ce nu mi le pot explica mă întorceau cu cel puțin o sută de ani în urmă. Drept dovadă, nu simțeam cu adevărat că beau apă decât atunci când mergeam la fântâna lui Laie de la buza pădurii. Lângă ghizdurile din piatră, înverzite din cauza mușchilor și lichenilor, urcă greoi furca pe care este prinsă cumpăna, iar la capătul ei, ciutura roasă de vreme. Acolo, din acel vas de lemn, apa capătă puterea vieții, nu acel gust contrafăcut, pe care îl bei din orice magazin sau, mai rău, de la robimet. Acum cred că înțeleg bucuria bunicului când scotea apă și spunea: *Vezi, taică, puțul ăsta l-a făcut moșul lui tata, da ce apă a dat și încă mai dă, l-a săpat cu frații lui în fața porții dinspre stradă; ce faptă mai bună să fie decât să oferi trecătorului un izvor spre a-și alina arsura după atâta amar de drum!*

Norocul este unicul, ce nu trebuie căutat, nu trebuie chemat și nici măcar așteptat. El vine, sau nu, este necesar să fii pregătit a-l primi. Precum o femeie frumoasă ce se știe râvnită, privită insinuant sau privită timid, dar mereu admirată.

Ajunsesem cu greu la stratul de argilă, cleios se lipea de cazma, când, la gura deschizăturii capetele a doi dintre vecinii mei mă priveau zâmbindu-mi. Știau că de fiecare dată am fost unul dintre cei ce le făcea cinste cu țuca a mai bună.

Acum munca nu mai era istovitoare, fântâna prindea contur, metru cu metru, mă apropiam de vâna izvorului.

Lama ascuțită lovi surd într-o lespede, cu vârful ei încercam a-i desluși conturul. Înainte de a găsi susurul miraculous, eu devenisem izvor din care apa ieșea prin fiecare por.

Și...dintr-o dată totul în jurul meu a dispărut. Eram un fir de nisip prins într-un miraculos vârtej.

Atât de mic, încât, datorită vitezei ce mă antrena în teribilul zbor, negrul ce mă înconjură devenise alb. În acea particulă fiind întreaga mea existență.

O întindere deșertică se lansa în fața mea prelungindu-se până spre orizont unde munți lipsiți de vegetație, dar din a căror rocă izvora lumina, străjuiau.

– De unde vii? am simțit întrebarea unui grăunte ce forma ca și mine întinsul deșert.

Spun: *am simțit*, pentru că, în fapt, reverberația sunetului nu se auzea. Teama de a vorbi cu un alt fir de nisip mă înspăimântă. Cum aș comunica, chiar dacă din el în timpul întrebării izvora lumină!

– Înțeleg, ești prospăt sosit. Spiritul tău încă este speriat, de altfel așa am fost toți la început. Nici nu m-aș mira să mă întrebi în ce an te afli, sau unde. Iartă-mă, așa sunt eu guraliv, dar să mă prezint: eu sunt Zii, și acum te afli într-o călătorie prin univers.

– Calea Lactee? în sfârșit, am eu curajul să întreb.

– Ha, ha, ha..., începu proaspătul meu prieten a râde, deci tu, amice ești din aceeași galaxie cu mine, acel fuior de lumină albă. Oh, cât de impur ești, câte ai de parcurs, este dificil de trecut pentru unul ca tine seria de teste la care vei fi supus!

– Îți mulțumesc pentru grija ce-mi porți, dar despre ce vorbești?

Zii era atât de frământat, încât reflexele de lumină pâlpâiau intermitent fără a spune ceva, până când, ca un copil ce a greșit, pâlpâirea lui deveni roșiatică.

– Am greșit și am mâniat bunătatea Lui. Va trebui să ne despărțim. Venirea ta era ultimul meu examen, urma să fiu mutat la poalele a ceea ce vezi tu munte. Sper să fiu iertat pentru pofta mea de comunicare și în continuare să rămân. Rămas bun, va trebui să pleci, dar nu uita, mai presus de orice curăță-ți spiritul, poate ne vom revedea.

Lumina albă puternică dispăru, o forță nevăzută mă purtă către întuneric, apoi m-am trezit

Cu ochii deschiși, cerul și fețele celor doi mă priveau vesele, în timp ce eu încercam să-mi revin.

– Ne-ați speriat de moarte, odată ați căzut ca secerat, spuse cel mai tânăr dintre ei.

De atunci m-am schimbat, de atunci privesc nisipul cu respect, căutându-mi prietenul Zii. Din când în când mă aplec și-l sărut, din când în când privesc cerul, ochii mei aleargă spre el. Doar cunoștințele le aud cum șoptesc: „A înnebunit! atunci de când a căzut în fântână, nu i-a fost a bună și-a săpat groapa cu propriile mâini.”

– Și... ce face? întrebare alții curioși.

– Eh, ce să facă, vorbește cu pietrele.

Constanța Popescu

Relația hârtie-gând

E destul de greu ca să convingi hârtia să se lase amprentată cu gândul care nu este cel mai ușor de urmărit, tradus în sentimente și mai ales conturat în fapte.

De multe, prea multe ori, în discuțiile lui în soliloc, eu spectator, notam în memoria de scurtă durată și apoi repetam (tot în gând, evident), ca să dau consistență poveștii, dar nu reușeam să-mi abandonez pe unul în favoarea altuia nou. Așadar se petrece dese ori un "vababondaj" al gândului-vis, pe mari întinderi de timp și atunci energia irosită fără finalitatea unui fapt, povestire uitată sau abandonată la următorul pelerinaj imaginar, îți secătuieste sufletul de dor.

De aceea spun că nu este ușor să mobilizezi un pix să scrie frumos, sau cum o fi, doar să rămână zbatrea interioară tradusă pe hârtie.

Câte mii și milioane de cuvinte, înghițite între respirații, povești narate în interior, sau fără curajul de a le scrie...

Astea toate sunt clipe trăite, amprentate în ADN, pentru urmașii neîncrezători, date acolo la strigarea celestă, și chiar dacă aparent trecătoare, suntem injectați cu sentimentul rezultat, care a creat mugurii creației.

E ca acolo când copil fiind în clasele primare, credeam că știm tot, că stăpânim esența vieții, care se limita la curtea casei, la mama mult prea ocrotitoare, din umbră, e drept, figura tatălui zărit seara când ajungea mai devreme acasă, înainte să adorm, drumul spre școală și colegul de bancă, ținându-mă de mână, înainte să mă scoată la tablă, el știind tot și despre toate, eu dorind să-l întrec.

Ei erau universul meu. Toate stelele conspirau ca să-mi fie aproape dacă eram tristă, emoționată, prea jucăușă sau mult prea leneșă...Amintirea lor și astăzi îmi dă un fior.Cum ar fi să mă întorc la ei, cei protejați de sufletul infantil, de atâtea miliarde de secunde, când avem alte treburi, azi alte încercări...Să-l regăsesc pe băiatul care-mi ducea ghiozdanul, care-mi strângea fularul la gât, pentru că de, erau ierni cu viscol, pe atunci și noi nu ne fream de gerul care-mi colora obrazii, dar eram fericiți că ne ținem de mână. Nu știam atunci, că aceste trăiri le voi avea atât de clare și de calde în minte atâtea ani...este corect și natural să uităm multe, selecția este făcută, cred, după cantitatea de emoție degajată. Uităm foarte rar emoțiile pozitive, din care ne încarcăm "bateria" când le accesăm.

Cum să uit zecile de mărtișoare primite și apoi păstrate în acele mari cutii de bomboane, păstrate și acum în pod în lada cu amintiri, cu poze, cu scrisori și cu caietele premiatei? Nu le-am aruncat și am încredere că dacă mai am timp, o să le triez și o să fac un foarte mare album, pentru ideile de începuturi... nu le voi uita, sunt în mine!

Am descoperit când am făcut curățenie mai amplă, cutia cu mărtișoare: coșari, trofoi cu patru foi, animăluțe stilizate, din tablă, floricele de toate felurile, cu frumosul șnur alb-roșu, prețios. În cutia aia era o avere de sentimente, de trăiri candidă, care se duceau ca să-mi creeze imaginea celor care nu le eram indiferentă...Erau ani și ani de iubiri copilărești, pentru care am azi lacrima în gene, apoi adolescente, recunoscute sau ascunse, mă înfior când le rememorez. Am găsit flori presate în cărțile

prețioase pe care le reluam adesea, cu parfumul păstrat, poate în amintire, doar, în prezent. De unele nu știam de unde provin, dar dacă le presasem, înseamnă că am avut un sentiment pentru cei care mi le-au oferit și nu am renunțat la ele...Băieții tinereții mele, concureau la calitatea sau originalitatea mărtișorului oferit. Fiecare voia să –mi dea ce era mai valoros (material vorbind, erau chiar suflăte cu aur- asta am văzut-o mult mai târziu), mai frumos, pentru că oglindeau ce aveau în inimă. Ea porunceau.

Primeam desigur felicitarea, care nu era ceva neimportant, erau acolo câteva litere, care deveneau promisiuni, care creau scenariul unei iubiri nedevoalate, incipiente, dar tare candidă. Apoi plicurile, pe care le recunoșteam după scris și amprenta emoției în înclinarea literelor...

Azi, mărtișoarele puține, spre deloc, mai mult virtuale, pe care nu le poți mângâia, pipăi, știind că au trecut prin mâna Lui, celui care s-a gândit la tine, când le-a pus în plic, nu le mai încălzești cu privirea pe colțul gulerului de care le-ai prins...Nu mai poți apela la ele peste ani, nu mai crează amintiri și nici trecut.

Doar în tine sunt niște gânduri, amintiri, ce nu se vor scrie, dar știi că sunt acolo, la nevoie alegi din ele, pentru un 1 Martie de austeritate emoțională, când te gândești cât de repede s-au scurs toate...unde? În cutia cu amintiri din inima noastră...

Despre Ei și nevoia de a fi iubiți

Da, articolul ăsta nu este despre noi. Femeile au destul de des curajul să recunoască rolul bărbaților în viața lor. Ei superbii, loialii, zgomotoșii în complimente gândite și nespuse (le-ar fi părut așa de rău apoi, dacă ar fi spus mai multe...)ajutorul și mâna dreaptă (ruptă!) a femeilor dornice să aibă bărbatul lor, în patul lor și doar pentru sufletul lor, sunt niște veșnici copii, aceia răsfățați care se dau cu fundul de pământ că nu sunt băgați în seamă de duduia cu picioarele până în gât și sâni gonflabili, că nu au mașina cea mai cea, ceasul care te culcă și te scoală pe pat de bani, care se scoală cu o viață mai târziu și așteaptă lefa nevastei să umple frigiderul cu de toate, dar mai ales cu berea lor, care dau gunoiul sub preș că mătura e doar a femeilor, care se mândresc să aibă copii frumoși ca ele și deștepti ca ei...etc, etc..

Da, despre ei! Frumoși, galanți, nu i-am ales noi, "deșteptele" vieții să ne fie tatăl copiilor noștri, sprijin și la bine dar și la greu...(la greu altora mai zvelte și

mai puțin cicălitoare)? Căci noi avem pretenții, să rămână acolo sus lângă icoană, așezați odată, acolo trebuie să îndeplinească niște cazne, că doar noi le-am dat tinerețea, veselia, încrederea și floarea noastră...ce e puțin? Unele ne-am certat cu părinții cu prietenii, cu foștii alegând imberbul, perfectul, viitorul, stabilitatea, protecția, iubirea...iubirea pînă la capăt...și o fi fost un capăt scurt, de se întîmplă atârtea divorțuri, rezultînd boli incompatibile cu fericirea, nici cum cu bucuria...nici al lo, nici a noastră.

La început iertăm mult, proporțional cu iubirea, udăm dese ori perna la culcare și răspundem: „n-am nimic” și ne întoarcem cu spatele să nu se vadă cearcănele, lacrimile, tot mai dese...suntem tot mai triste, morăcnoase și uneori puse pe ceartă...doar atunci când vedem că toate se fac numai cu munca și zilele noastre tot mai înnoirate...nu avem timp de întrebări. Cine a greșit, cine a ales pros Nu copii au nevoie de noi și ne consumăm toată energia nedorită, în iubirile durute, respinse sau pur și simplu, terminate, pentru ei, pentru copii suportăm (oricum alternativă nu avem și doar nu vom face casting de tați!). Și anii trec! Repede, amețitor. Nu mai vedem oglinda, oricum ne minte, nu suntem noi acolo, chipuri btărîne, cu buzele pungă de regrete nespuse, cu cearcăne pentru tot nesomul acordat lor, copiilor, grijilor și mai apoi bolilor...Nicipe ei nu-i mai vedem, devenisem niște roboțele asexuate, care fac ciorba, dau cu mătuta, întind cearceaful peste suferință...

Si cine a greșit, dacă există vinovat...noi am ales ipostaza, noi am vrut să fim mame și neveste, am renunțat fără nici un regret la talente nedescoperite sau prea orbitoare ca ei, să nu stea în umbră, am renunțat uneori la studii, carieră, ajungându-ne să le fim confort și sprijin nerecunoscut. Eram tare mînde de el, frumos, deștept și tandru. Ce dorințe să mai ai tu femeie? Totuși, să fii iubită, să fii tu, totul, speciala, nemaivăzuta, prețuita și iubirea totală...Ai dat mult și ai fi vrut să primești, măcar respect...ai fi vrut să mai fii lângă umărul lui, să mai dormi pe brațul lui...chiar așa cu un corp în decrepitudine, cu reflexele amortizate, cu pielea mătuită, cu cearcăne, cu mai multe kilograme, dar cu aceeași iubire...cu aceleași amintiri comune...Ai fi uitat tot și ai fi pășit iarăși mîna în mîna...dar în filmul ăsta ești doar tu, este doar el și End!

Pe o porțiune ați împărțit călătoria la doi...unul hăis și altul cea...și sigur ai vrut să-i mai fii, să-ți mai fie.

Ziua de mâine

Cine ne poate spune ce vom face mâine? Eu, tu, oricare avem niște propuneri, dorințe și mai multe, dar siguranța îndeplinirii lor, nu stă în puterea noastră. Sigur, veți spune, determinarea, voința, ar mai aranja lucrurile. Adică putem minimaliza hazardul, iar surpriza să fie cea a bucuriei realizărilor. Și totuși dimineata facem planul (nu toți, sunt destui care "ard gazul" fără discernământ!) și peste zi toate au o altă ordine și uneori nimic din ce ne-am propus nu mai este valabil. Și noi rezistăm, cu nervii întinși maxim, adaptabilitate sau resemnarea de a le lua pe toate așa cum vin...și mâine de la capăt...

Pentru astfel de zile mă antrenez din tinerețe când le dădeam pe toate în derizoriu, pe ideea că și mâine e o zi și dacă nu le-am rezolvat azi, înseamnă că nu trebuiau rezolvate. Stupidă idee, că "mâine" nu e al nostru, nu-l avem în

buzunar să-l scoatem mâine...doar azi, acum avem siguranța că suntem ca să trăim, să iubim mult, nelimitat, să ocrotim, să învățăm și să ne lăsăm educați (că doar nu deținem misterul eternității!), să ne facem ordine în viață și să învățăm să spunem Nu și să-l acceptăm pe Da cu discernământ dar și cu bucuria recunoașterii unei tainice dorințe.

În jurul nostru sunt atâtea situații perturbatoare, care ne pun la încercare voința dar și dorința de a accede. Sunt constituite ca să ne fie lecții. Doar să ne lăsăm inima să aleagă. Sigur, bine e că avem și creier ca să trieze din sensibilitățile neoportune, făcute în alegere, de inimă, ea e răspunzătoare de calitatea emoțiilor.

Apoi sunt oamenii cu care interacționăm aleatoriu. Dar pentru unii avem o atracție deosebită și se fac niște conexiuni, chiar sociale, dacă e posibil, dar oricum emoționale, rămân până la moarte. Uneori ne mirăm de unde a părut X? Îl știam cumva, era prin jurul nostru, dar nu avusesem un contact, nu știam nimic unul de altul și totuși la un moment dat devine „vizibil”, strălucitor și ne dă peste cap toată rațiunea unor fapte propuse înainte. Noi ne transformăm sau cealaltă persoană interacționând cu noi, ne determină schimbarea? Greu de spus. Cert e că nu venise vremea să devenim alții. În condiții speciale, deosebite, cu oameni noi suntem ca două substanțe într-o eprubetă și nimeni nu poate ști cum vom reacționa și mai ales ce se alege din reacția noastră...fum, foc, sau gheață...În viață, devine o relație cu degajare de căldură în orice ipostază, pe care unul o acceptă, dăruită necondiționat de celălalt. Așa funcționează reacția, rezultând formula finală, stabilă...Și apoi vin alte condiții, alte „substanțe” care ne obligă să devenim altfel, mai buni (stabili) sau nu...Și aici e regula „lui tot sau nimic”, (de fapt e regula inimii), sau „nimic nu se pierde totul se transformă”. Noi să fim puternici și să ne ținem drumul, că ziua de mâine nu o cunoaștem!

Femeia veșnic primăvară

Și vine iarăși primăvara. Femeile vor înflori, precum cireșul, mai rumene în obraji, când le faceți complimente, mai cochete și atente cu voi. Ei da, primăvara este despre Ele, despre fericire și bucuria de a le avea printre voi. De fapt e o lume a bărbților condusă din umbră de femei. Cum așa? Ei bine, fără ele, recunoașteți, ar fi tare monoton și trist. Ele aduc culoare vieții, pun ordine în lucruri, hotărăsc și demarează toate treburile (sau aproape), vă alintă, răsfată, muncesc și acasă și la slujba lor, vă hrănesc și vă cresc copiii, căci cel mai bine știu să-i facă...Cam astea face Ea, în fiecare anotimp. Dar primăvara este a ei, se face frumoasă, tânără an de an și vă iubește. Că e primăvară! Și devine și ea primăvara voastră. Așa ați cunoscut-o și așa rămâne, o primăvară, pentru că ea e iubire și iubirea este speranță, viitor și sănătate. Ea e floarea care crește în umbra bărbatului și cum toți au o umbră, Ea, femeia e cea mai tândră și perfectă umbră, căci dacă vrea, vă face fericiți!

Ei, cam mult laudatium, căci au și ele hachițe destule. Toane (după menopauză, chiar mai multe)! Se alintă și sunt destul de bune actrițe, în rolul preferat, de soție-iubită, ieșind învingătoare-convingătoare în orice discuție contradictorie cu voi, sunt uneori posesive și puțin geloase, doar așa din iubire...Ele sunt cumva, sarea și piperul vieții, vă asezonează zilele cu

imprevizibil...și ce frumos le iese! Pot fi cicălitoare și chiar obositoare, dar jucați-vă rolul până la capăt și fiți îngăduitori, că cedează singure, pentru că vă iubesc și asta merită toată toleranța și răbdarea și mai ales liniștea de după...

Au ele o intuiție, un simț aparte și nu le puteți minți. Chiar dacă nu vă arată, ele știu tot. Și tac de multe ori, din diplomație, pentru că inițial nu sunt conflictuale, dar pot deveni. Și atunci, vai și vai! Tac și pentru ele, dorindu-și liniște și nopți senine.

Și totuși vă iubesc...era să risc să spun, în orice condiții, dar nu vă bazați prea mult pe asta, că orice pahar se umple...Nu e mai bine să fie destul loc în pahar și să adăgați mereu bucurie, fericire și iubire, să aibă loc oricând, dar mai ales în primăvara asta? Să fie cea mai romantică și tandră. E anotimpul perfect pentru iubit și pentru început și pentru a deveni obiceiul vieții.

Primăvara are mereu un loz câștigător, nu-l irosiți. Acolo e speranță și iubire și de aici încep toate. Primăvara e tinerețea veșnică din suflet. Și dacă ai primăvara în tine, ești un om fericit!

Primăvara început de miracol

Când vine primăvara toate se schimbă, avem altă atitudine, altă lumină în ochi. Metabolismul nostru o ia la goană. Suntem mult mai dinamici, revine dorul de ducă, de plimbări, de natură pur și simplu, că asta s-ar materializa în excursii, în plimbări prin parc sau doar prin nevoia de frumos în jurul nostru și atunci "curățenia de primăvară" ne absoarbe cu totul. Ficare fir de iarbă, ghiocel, narcisă au un rol de a ne magnetiza privirea și a ne atrage ca să înțelegem că aceste schimbări periodice în natură sunt prezente și în noi. Și într-un final realizăm cât sunt de benefice. Așadar acesta este anotimpul de revigorare, întoarcerea la începutul de ciclu. Pentru plante, pomi este chiar un început de nou ciclu de viață. Pentru noi poate fi și așa dar și mult mai mult.

Fiecare an plecat, trecut peste corpul nostru fizic, lasă amprente nesesizabile pe moment, lasă efecte la nivel emoțional, acumulări de experiențe, de evenimente, bune, rele, ne fac să fim alții. Și de bună seamă cred că mai prețioși pentru că le-am depășit și iată, mergem mai departe cu noua primăvară.

Așadar mereu sunt atentă la detalii în ceea ce-i privește pe oameni, fie că sunt tineri, copii sau tineri doar în suflet. Căci primăvara are o amprentă specială asupra atitudinii noastre. Femeile sunt mai frumoase, mai calde și uneori răzvrătite, dar mereu atente cu dorințele partenerilor, sau doar pun mai mult preț pe nevoia de armonie, de înțelegere și atunci devin înduioșător de romantice. Bărbații, mult mai tandri, mai înțelegători, nu precupețesc nici un efort de a se face practici, adevărați susținători ai casei și oricum cu exces de romantism, au privirile marcate de variatatea de culori pe care ar dori să le ofere iubirilor lor, sub forma darurilor parfumate. Peste tot dor de romantism. Iubirea se simte în aer.

Poate chiar îmi place să insist puțin pe tema romantismului primăvara A iubirii. Deși astea sunt manifestări firești în orice perioadă a anului, doar să existe suportul emoțional, motivația și atunci efervescența începutului, pentru că oricum ar fi primăvara este început. De orice, doar să ne țină inima caldă, plină de emoții pozitive. Este revigorare, dorința de nou. Și asta depinde de noi, de participarea

noastră sufletească. Nu întâmplător plantele se ivesc din pământ cu noi lăstari, pomii înmuguresc și apoi florile lor ne năucesc de parfum și culoare. Emoție pură. Un Dumnezeu romantic în fiecare primăvară. Apoi în ciclul biologic al animalelor, al păsărilor, înmulțirea lor se face cu precădere la început de martie. Nimic întâmplător. Este lasat timpul începuturilor. Astfel ca ciclul vieții să se poată relua natural.

Ei bine, la oameni este vorba despre altfel de ciclu. Măria sa, omul are alt ciclu de renaștere și de dezvoltare...desigur și alte așteptări de la primăvară și implicit de la viață. După o iarnă capricioasă, ca tot vce se întâmplă în jurul nostru, de pot să spun că nimic nu mai este cum știam în tinerețea noastră, nici iarna, iarnă, nici primăvara la timpul ei. Am dorit atât de mult zăpada, sursa de "curățire"...Era să zic, de păcarte, că iată "virusul" ucigaș nu ne părăsește și după un simulacru de iarnă tare mult voiam primăvara clasică, caldă exuberantă și fără mască, nici la propriu, nici la figurat. Să nu ne mai ascundem nici chipiul, nici gândurile. Să fim naturali. Și dacă se poate, îndrăgostiți, măcar puțin...Să uităm de "îndepărtare", de fricile induse artificial, care ne-au pătruns în fibre...Să ne putem îmbrățișa! Doamne ce sentiment îți produce acest gest! Bucurie, în mod sigur, pe lângă altele particulare...Să nu ne mai ferim când ne întâlnim, să ieșim la o terasă, să ne plimbăm mână în mână...Grozav! Dar acum sunt vise...Niște gesturi atât de normale, de naturale, le ascundem și niște "unii" vor ca să le uită. Să devenim roboței, ființe fără sentimente.Sigur dorința de viață, de sănătate primează.Și este natural să fie așa, dar teama de moarte este artificial răspândită. Nimeni nu contestă că moartea funcționează paralel cu viața și trebuie să-și ia ce i se cuvine, dar de aici și până a ne refuza bucuriile mărunte...ale vieții și ale primăverii acesteei, apare un trucaj. Cineva, ceva ne fură viața. Nu fură puțințele bucurii. Și ceea ce e grav că se amprentează în memoria copiilor, ei nu înțeleg de ce. De ce nu se joacă împreună, de ce nu merg la școală, normal, de ce nu se ating și nu-și împrumută creionul, guma sau de ce nu mișcă din același măr? Mai ales suportabilitatea măștii. O teroare psihică. Sau cel puțin eu, așa o percep. Nu vorbesc aici de eficiență, dar obligativitatea de o purta mă năucește. Cred că și voi ați făcut cale îtoarsă de zeci de ori, uitând să o purtați, când ieșiți din casă. O, ce bine că nu ne-au obligat să o purtăm și în interiorul domestic al locuințelor, altfel nu mai exista sărutul, uitasem să spun că a devenit o particularitate de comportament, că nu mai e de mult un gest natural, o dovadă de tandrețe sau de iubire. Nu avem nevoie de astfel de manifestări, doar să fim sănătoși! Să trăim!

Să trăim oricum, fără consimțământul nostru, nu e normalitate. Și eu chiar nu țin să trăiesc oricum. Viața în genefral e tare stresantă astăzi, dar cu mască e un simulacru.

Fără îmbrățișare, fără sărut, nu mai avem prieteni...poate nici iubirea nu mai există. S-a ascuns, mică, mică și timidă așteptînd vremuri mai bune...Astăzi normalitatea este să ne ferim unii de alții...

Poate primăvara va aduce un miracol.

Desigur, noi suntem minunații, curajoșii „noi putem repune normalitatea, prin dargoste. E o propunere și putem încerca...

Ne vom simți mult mai bine.

Avem timp să exersăm sărutul, îmbrățișarea și bucuria de după...

George Ioniță

Căciula cu patru bilețele

Lixandru Găzaru a avut patru copii: trei fete și un băiat. Pe Nela a măritat-o în Târgoviște cu băiatul cel mare al familiei Cucu, renumită pentru moara ce vântura apele Ialomiței. Celorlalte fete le-a ales băieți din sat: Florică pe Voicu a lu' Stan Vrabie, iar Vergicăi, pe Ion a lu' Țurcă. Băiatul a vrut să se facă minier și după ce a terminat școala de maiștri, a ajuns în fundul unei mine din Șotânga.

Lixandru era un om respectat în sat, fiind și unul din oamenii înstăriți de aici: avea peste zece hectare de pământ, pădure bună, cu tufani groși, chiar în vatra satului, o casă de curând ridicată, cai, căruță... Colectivizarea l-a lăsat însă și fără pământ, și fără pădure, caii și căruța fiindu-i luate într-o noapte rece și ploioasă din toamna anului 1959, în fruntea celor hotărâți să înfăptuiască mărețele realizări, aflându-se Costică Bălana, un pierde-vară ce-și petrecea mai tot timpul prin cârciumă și-i înjura pe cei care agoniseră mai mult decât el. Acum avea funcție, era brigadier și purta banderolă cu tricolor, un om de încredere, hotărât să-și facă datoria și să nu ierte pe nimeni, nici chiar pe maică-sa.

După decembrie '89, lucrurile luate cu jașca de comuniști, s-au restituit proprietarilor de drept sau urmașilor acestora. Cum Lixandru nu a mai apucat să-și vadă bunurile înapoiate, urmașii acestuia au devenit proprietarii lor de drept. Pământul l-a luat Gogu, care între timp se pensionase și se retrăsese la casa părintească, ceilalți frați neavând nicio pretenție. La pădure lucrurile s-au complicat, fiecare dintre ei revendicându-și o parte.

Într-una din zile, cei doi cumnați, Voicu și Ion, s-au hotărât să dea o raită până la pădurea lui Titică, moștenirea lui Voicu, din parte lui Stan Vrabie, din care auziseră că se fură ca-n codru!

– Dacă tot e în drumul nostru, hai să trecem și prin pădurea lui socră-miu, zise Ion, să vedem dacă și de-acolo s-a tăiat ceva.

S-au urcat în căruță și au plecat la pasul cailor spre pădure, trecând pe lângă cocioabele din chirpici ale țiganilor, ale căror curți fără garduri le amestecau găinile, ce râcăiau pământul reavăn și cotcodăceau nederanjate de nimeni.

– O să cam facă frigul ăștia la iarnă, cumnate, spuse Voicu. Acum nu mai au de unde fura, că dacă-i prinde omu' în pădurea lui...

– Ai văzut tu țigan care să rămână în urmă cu iarna? Se descurcă ei, nu le duce tu grija. O să le fie ceva frig prin fe-martie, apoi se vor încălzi la soare.

După ce drumul o coti la dreapta, intrară în pădure, unde aerul răcoros juca printre dărele de lumină, ce străpungeau din loc în loc coronamentul arborilor. Era miezul zilei și liniștea părea încremenită, tulburată din când în când, de bătăile sacadate ale vreunei ciocănituri, însemnând parcă scurgerea molcomă a timpului. Tresăriră amândoi, când loviturile unui topor făcură să-și ia zborul câteva păsări din cuiburile lor.

– Cine dracu' o fi măi loane la furat, ziua în amiaza mare? Ia oprește! Trage căruța din mijlocul drumului și hai să mergem până acolo. Zgomotul parcă vine tocmai din pădurea lui socră-miu.

Ion trase de hățuri și caii se opriră pe marginea drumului. Coborî din căruță, le priponi picioarele și le puse un braț de fân în fața lor.

– Ia și tu furca aia cu tine.

După ce făcură câțiva pași, loviturile încetară, iar silueta unei căruțe începu să prindă contur, putând distinge acum și două mogâldețe care se odihneau pe iarba încă de un verde crud.

– Mă, io cunosc căruța aia. E a lui Dodiță Troancă. Țsta e băiat de treabă. Ce l-o fi apucat să vină la furat?

– Da ală nu e Gogu, măi Voicule?

– Gogu e, mă. De ce-o fi tăind ăsta din pădure, că nici n-am apucat s-o împărțim.

Ajunseră la cei doi tocmai când Gogu scuipa în mâini, pregătindu-se din nou de tăiat.

– Ce faci, mă Gogule, de ce tai din pădure dacă n-am împărțit-o?

– Pentru că tai din pădurea lui taică-miu, de-asta tai. Și nu cred că trebuie să dau socoteală la nimeni...

– Păi n-au mă și surorile tale dreptul la pădure, cum ai tu?

– Surorilor mele să le dea bărbații lor pădure, ați înțeles?

– N-ai zis că ne întâlnim după Târgul Cornățelului s-o împărțim? Vrei să ajungem pe ușile tribunalelor?

– Uite că m-am răzgândit!

– Hai, Voicule, să mergem, că dacă mai stăm, o să-l iau la bătaie p-ăsta și dăm de altele.

Îl lăsară pe Gogu asudând și se întoarseră la căruță.

– Ce dobitoc, zise Ion, dând bice la cai. Numai nevastă-sa l-a întors. Îl duce de nas pe prostul ăsta. Am auzit că-i mai trage și câte-o mătură pe spinare, din când în când, așa o fi mă?

– Ce mătură, loane! Fii atent! Au venit la noi într-o zi certându-se pe pământul de peste drum, ăla a lu' Nela. Nu vrea să i-l dea, deși cumnata

are acte pe numele ei. Și tot ciondănindu-se, mă, îi trage una peste față, de a stat Gogu o oră cu mâna stânga ridicată, că nu i se mai oprea sângele din nas.

– Hai, mă, că nu te cred! Păi eu o jucam în picioare.

*

Se întoarseră după o oră, când peste pădure se așternuse o liniște apăsătoare.

– Or fi plecat, mă, ăia?

– De unde mă, uite-i în mijlocul drumului.

– Ce faceți mă, n-ați plecat?, zise Voicu morocănos.

– Nu putem să ridicăm tufanul în căruță. E prea greu. Ne dați o mână de ajutor?, îngăimă Gogu smerit.

– Ce facem, loane, îi ajutăm sau îi lăsăm aici să doarmă la noapte?

– Hai, mă, să-i ajutăm, zise Ion coborând din căruță.

Urcară tufanul și după ce le mulțumiră, Gogu, dându-și căciula peste cap, le spuse:

– Veniți duminică să vedem ce facem cu pădurea.

– Hai, mă, că i-a venit mintea la cap lu' ăsta, hai să mergem, că s-a făcut târziu.

– Să mergem loane.

Maria fu cea care îi întâmpină și îi conduse în casă. Gogu stătea pe marginea patului, îmbrăcat cu niște pantaloni de dimie, stil pană, ciuruiți de atâtea pârțuri, pe care Maria, că era și croitoreasă și încă una de lux, aici în sat, îi bazonase cu niște petice, de putea să stea ore întregi pe scaun fără să-l doară oasele. În mână ținea o căciulă pe care o tot învârtea de zor.

– Uite cum m-am gândit eu să facem: am scris patru bilețele, de la unu la patru. Cel care trage numărul unu are pădurea din stânga, cel cu numărul doi, pe următoarea și așa mai departe. Primul o să fii mata, nea Voicule, că ești cel mai în vârstă dintre noi. Ce ziceți, e bine?

– Dacă te-ai și gândit, atunci e bine Gogule, îl luă peste picior Voicu, în timp ce băga mâna în căciulă, de unde scoase un bilețel:

– Trei s-a nimerit la mine.

Urmă Ion, cu numărul unu, iar Gogu, pe cel numerotat cu patru, adică îi revenea tocmai pădurea din care tăiase tufanul.

– Ai văzut, Gogule, că Dumnezeu nu doarme?

– N-am înțeles, ce vrei să spui?

– Păi... abia acum tufanul ăla e al tău, zise Ion făcându-i cu ochiul lui Voicu.

Bătură palma și luară câte o ceașcă de țuică adusă în grabă de Maria, după care se îmbrăcară să plece.

Pe drum, Voicu țuguindu-și buzele, mormăi mulțumit, cât să-l audă Ion:

– Parcă făceau o țuică mai bună ăștia!

Alexandru Sprânceană

Deceluș – Găinile și porumbul

Sandu goli paharul cu lapte, își șterse cu mâneca de la cămașă gura, apoi îl întrebă pe cățelul Grivei:

– Dar de ce laptele e alb, dacă iarba pe care o înfulecă vacuța, e verde?

– Habar nu am, răspunse îngândurat Grivei, dar ar fi bine să-ți speli mânuțele și fața.

– Dar, de ce? De ce ar fi bine să-mi spăl mânuțele și fața?

– Pentru ca să fie curate, să nu aibă microbi.

– Dar de ce au microbi? Dar de ce prosopul devine murdar, doar ne ștergem de el cu mâinile curate.

– Cum să-ți explic, începu Grivei...

– Dar ce se aude afară?

– Nu știu, e o ceartă, din câte înțeleg, între două găini.

Sandu, curios, sări repede să vadă ce se întâmplă. Grivei îl urmă.

– Dar de ce au găinile pene?, întrebă Sandu ieșind pe ușă afară.

– Pentru că sunt păsări.

– Dar de ce noi nu avem pene?

– Pentru că nu suntem păsări, răspunse Grivei în șagă.

În curte, două găini se certau din cauza unui știulete de porumb. Una striga „E al meu”, cealaltă „Ba e al meu”. Pisiuța Smântânica încerca să le împace, dar în zadar. Oricum nu știa cine are dreptate.

– E știuletele meu, striga găina roșcată.

– Ba e al meu, striga cea porumbacă.

– Dar de ce au găinile aripi?, îl întrebă Sandu pe Grivei.

– Pentru că... începu Grivei...

– Dar de ce nu pot zbura, dacă au aripi?

– Păi... bolmoji Grivei...

– Dar de ce cocoșul cântă, iar găinile nu.

– Mmmm... iar se-mpotmoli Grivei.

– Dar de ce găinile mănâncă porumb? Dar de ce se ceartă? o întrebă Sandu de data aceasta pe Smântânica.

-
- Păsărilor de casă, le place porumbul. Iar aceste două găini se ceartă, deoarece nu doresc să împartă știuletele de porumb.
- Dar de ce nu doresc să-l împartă?
- Pentru că fiecare susține că e al ei, din păcate, cu siguranță una minte.
- Dar de ce minte?
- Nu cunosc motivul.
- Eu nu mint, strigă găina porumbacă. Uitați-vă la știulete, am mâncat din el două rânduri de boabe.
- Ba eu am ciugulit din el, și nu două, ci trei rânduri de boabe, zise găina roșcată.
- Dar de ce? Dar de ce? Dar de ce? strigă supărat Sandu.
- Pentru că îmi era foame, zise găina roșcată.
- Ba mie îmi era foame, strigă porumbacă.
- Dar, dar, dar câte rânduri de boabe are un știulete? întrebă Sandu, fiind sigur că iarăși nu va primi un răspuns ferm.
- Nu cunosc, dar un lucru e sigur, e un număr par.
- Dar de ce e par?
- Așa e de la natură, nu știu de ce, dar putem afla care găină ne minte. Grivei începu repede să numere câte rânduri de boabe are știuletele.
- Douăsprezece, strigă entuziasmat Grivei.
- Deci găina porumbacă nu minte, ea a ciugulit doar două rânduri, e un număr par, mieună Smântânică.
- Deci știuletele e al ei, poftim, îți aparține, zise bucuros Grivei, întinzându-i știuletele.
- Între timp, Sandu ajunse din nou pe pragul casei, unde se afla farfuria cu mâncare a pisicuței Smântânică.
- Dar, dar ce ai în farfurie? întrebă curios Sandu.
- Mâncare, răspunse puțin obosită Smântânică.
- Dar, dar e cu gust de șoarece?
- Nu, râse Smântânică.
- Dar, de ce? întrebă Grivei într-un glas cu Sandu și începu să râdă.
- Înspre seară, cățelul Grivei se apropie de pisicuța Smântânică și o întrebă.
- Smântânică, dar de ce laptele e alb?
- E simplu, laptele reflectă razele luminii uniform. Iar amestecul de lumini reflectate produce lumina albă.
- Dar prosoapele, de ce se murdăresc, atât timp cât noi ne ștergem cu mâinile spălate?
- Pentru că gelul și săpunul nu elimină complet bacteriile și microorganismele. Drept urmare, ele se transferă pe prosop.
- Dar găinile, doar sunt păsări, de ce nu pot zbura?
- Nu sunt adaptate la zbor. În plus, sunt prea grele ca aripile să le susțină în aer. De fapt, ele zboară, dar nu pe distanțe lungi.
- Dar știuletele de porumb, câte rânduri de boabe are?

– De la 8, până la 22, depinde de știulete. Una e sigur, numărul de rânduri tot timpul e par.

– Dar de unde cunoști atâtea lucruri, Smântânica?

– Din cărți, Grivei, din cărți.

Deceluș – Turta dulce

– Ce cald e! zise Sandu, aruncând un cub de gheață în paharul cu apă.

– Da, e cald, repetă ca un ecou Smântânica, întinzându-se la umbră pe pragul casei.

– Smântânica, dar de ce apa e udă? Întrebă Sandu.

– Of, oftă Smântânica, cum să-ți explic?...

– Smântânica, dar... dar poți pedepsi un copil, pentru ceva ce nu a făcut?

– Nu.

– Dar pe mine m-au pedepsit, deoarece nu am învățat poezia pe de rost, adică nu am făcut nimic.

– Înțelegi... începu Smântânica.

– Dar de ce m-au lăsat fără turtă dulce?

– Nu știu, dar nu-i nimic, Grivei are două turtițe dulci. Una pentru tine, una pentru el.

– Ura! strigă Sandu bucuros, să mergem la el.

Zis și făcut, în câteva clipe prietenii ajunseră la Grivei.

– Grivei, strigă Sandu bucuros, îmi dai și mie o bucățică de turtă?

Grivei, pierzându-se cu firea, îi răspunse cu jumătate de glas:

– Înțelegi, Sandu, din păcate... cum să-ți zic... aaa, pisoii vecinilor a furat bucata ta de turtă.

– Dar, de ce? Întrebă Sandu supărat.

– Nu știu, e un obraznic, un needucat...

– Nu cred că a făcut asta, zise Smântânica îngândurată.

– Dar... dar... Sandu observă umbra sa: - Dar de ce apare umbra?

– Din cauza luminii, începu să explice Smântânica...

– Dar... dar... Sandu zări trandafirii de sub gard: - Dar de ce miros florile?

– Pentru că, începu Smântânica...

– Uau! strigă Sandu, uită-te la cer, un avion!

– Îl văd! răspunse Grivei.

– Dar de ce avionul, când zboară, nu dă din aripi?

– Deoarece... începu din nou Smântânica...

– Dar, totuși, de ce mi-au furat turta?

– Habar nu am, zise Grivei.

– Ba nu cred că a fost furată, insistă Smântânica.

– Dar, de ce?

– Deoarece pisicilor nu le plac dulciurile.

– Dar, de ce?

-
- Întreabă-l pe Grivei, spuse râzând Smântânica.
 - Bine, bine, recunosc, oftă Grivei, eu am mâncat ambele turțițe. Scuze, Sandu.
 - Dar, de ce? întrebă Sandu.
 - Nu m-am gândit la tine, iartă-mă!
 - Nu-i nimic, oricum sunt pedepsit.
 - Sandu privi în sus și-ntrebă:
 - Dar, de ce soarele nu are umbră?
 - Deoarece... oftă Smântânica...
 - Dar de ce, dar de ce?.. Curios, Sandu lansă un nou val de-ntrebări.
 - Înspre seară, Grivei, apropiindu-se de Smântânica, întrebă:
 - Smântânica, dar de ce miros florile?
 - Florile, răspuse Smântânica, au parfum pentru a se-nmulți. Mirosul lor atrage insectele, care transportă polenul de pe o floare pe alta.
 - Smântânica, dar de ce apa este udă?
 - Apa este un lichid, iar lichidele au proprietatea de a fi ude. Apa nu are forma ei, dar poate lua orice formă. Moleculele de apă au legături slabe între ele, din această cauză se și produce umezeala.
 - Smântânica, dar de ce avionul nu dă din aripi?
 - Pentru că el, spre deosebire de păsări, se deplasează cu ajutorul elicelor și motoarelor.
 - De unde ai atâtea cunoștințe, Smântânica?
 - Din cărți Grivei, din cărți.

Deceluș – Șarpele și ochelarii

- O să te doară burta și dinții, dacă o să consumi în continuare atât de multe dulciuri și lapte de pasăre, îl ocări pisicuța Smântânica pe Sandu.
- Ba nu, răspuse Sandu alintându-se. Dar de ce o să mă doară burta?
- Să-ți explic, începu Smântânica...
- Dar care păsări dau lapte de pasăre?
- Păsările nu dau...
- Dar pe albine, nu le dor dinții de la atâta miere?
- Albinele nu au dinți.
- Dar păsările care dau lapte de pasăre sunt rude cu văcuțele sau cu căprițele?
- Nu sunt rude, păsările nu dau lapte, porumbeii și flamingo secretă un fel de lapte, dar...
- Dar de ce flamingo sunt de culoarea roz?
- Nu sunt.
- Dar de ce păsările nu se electrocutează pe liniile de tensiune?
- Deoarece, începu Smântânica...
- Dar eu de ce nu am coadă?

-
- Deoarece ești om, iar oamenii...
 - Nu aveți o pereche de ochelari? Întrebă cățelul Grivei, care tocmai intră pe ușă, întrerupând-o pe Smântânică.
 - Nu avem, răspunde Smântânică supărându-se că a fost întreruptă.
 - Dar de ce, de ce nu avem? făcu Sandu curios.
 - Și de ce ai avea nevoie de ochelari? Întrebă Smântânică.
 - Pentru șarpele nostru de casă, care locuiește după hambar.
 - Șarpele vede rău? făcu din nou curios Sandu.
 - A orbit, răspunde Grivei mâhnit, păcat de el, prindea șoarecii din hambar.
 - De parcă eu nu i-aș prinde, se răsti supărată Smântânică.
 - Dar, dar șerpilor sunt rude cu pisicile, sau nu?
 - Nu, nu sunt rude, de unde ai luat-o? se răsti din nou Smântânică.
 - Și pisicile, și șerpilor vânează șoareci, mă gândeam...
 - Nu suntem rude, oftă Smântânică.
 - Dar de ce a orbit? Întrebă din nou Sandu.
 - Habar nu am, răspunde Grivei.
 - Nu cred că a orbit, zise Smântânică, Grivei, ca de obicei, încurcă ițele.
 - Atunci, de ce nu vede? Întrebă Grivei.
 - Probabil își schimbă pielea. Să zicem, o reînnoiește. Grivei, nu ai observat pe lângă șarpe o piele întoarsă ca un ciorap?
 - Ba da.
 - Cum ziceam, își schimbă pielea.
 - Dar de ce nu vede? Întrebă Sandu.
 - Deoarece șarpele, când își schimbă pielea, își pierde vederea pentru o perioadă scurtă de timp.
 - Deci își va reveni? se bucură Grivei.
 - Dar de ce șerpilor nu au picioare?
 - Deoarece... oftă Smântânică...
 - Dar de ce eu tot timpul întreb: „Dar de ce?”
 - Deoarece ești curios.
 - Dar de ce? Întrebă din nou Sandu.
 - Înspre seară, Grivei, găsind-o pe Smântânică, întrebă:
 - Smântânică, dar albinele au dinți?
 - Nu, spre deosebire de viespi, de aceea albinele nu sunt capabile să aducă daune viilor și livezilor, cum greșit se crede.
 - Smântânică, dar de păsările flamingo sun roz?
 - Nu sun roz, se nasc cu pene albe-gri, dar treptat, din cauza hranei, și anume a creveților și algelor, devin roz.
 - Smântânică, dar de ce păsările nu se electrocutează pe liniile de înaltă tensiune?
 - E simplu, din cauza că stau pe un singur fir și nu intră în contact cu nimic altceva, pentru a conduce curentul electric.
 - Dar de unde cunoști atâtea lucruri, Smântânică?
 - Din cărți, Grivei, din cărți.

Liliana Moldovan

File dintr-un jurnal sentimental

Prin labirint

Când trec prin biblioteca amintirilor noastre pășesc în vârful picioarelor să nu tulbur aprinsele conversații dintre noi sau să nu mă destram sub greutatea vorbelor tale.

Mi-ai spus adio, simțeam că ai uitat să mă iubești mai ales atunci când iubirea noastră a sângerat întâia oară străpunsă de un ticălos coșmar.

Tu cauți pretexte. Explici. Dansezi printre justificări. Urechile mele dorm și se încarcă de liniște. Doar în prea plinul inimii mele atârnă dureros cenușa. Cu zile în urmă, acest prea plin era luminos. Acum trebuie să închid ferestrele, să mă pierd în întuneric. Ajung în noul labirint al vieții. Mă împiedic, cad, mă ridic un pic și sper.

Oare ai uitat? Iubirea ta îmi împlinea aproape orice vis. Așa spuneai: „ești visul meu”! Iar visul nostru a devenit întunecat coșmar.

- Ai vrea să plâng? Din mine să mă smulg ori să-ți vorbesc? Tu taci!

Mai bine tac și eu. Mi-am aruncat cuvintele la pământ iar zilele mi le-am pierdut la cumpăna dintre două speranțe. Echilibrul mi-a adormit pe pervazul unei ferestre cu draperiile trase.

Mai știi? Adoram zilele petrecute cu tine. Mi-era frică să adorm. Aș vrea să fiu trează și să-mi repet viața cu tine.

- Ți-am spus? Există dureri de un calm desăvârșit? Dureri ce ard fără cenușă și fără ochi, fără de lacrimi, ce curg?

Taci! Se-aude vântul pe sub ușile trântite mult prea rar.

- Auzi? Și norii azi bârfesc. Nu pot să creadă!

-A fost iubirea voastră, în zadar?

Biblioteca sufletului

Când merg prin bibliotecă sufletului pășesc în vârful picioarelor să nu tulbur fumul amintirilor cu gust diafan. Cărțile vieții mele, ca și cărțile vieții fiecăruia dintre noi, au fost multe și variate. Mângâiate de bucurie și noroc, s-au priment la focul gândurilor și al iubirilor de cărți și oameni.

Cărțile vieții mele, ele se scriu neîncetat cu penelul fiecărei zile. Există acolo pagini de un calm desăvârșit, există pagini acoperite cu sudoare și foi

decorate cu speranțe. Unele pagini au colțurile îndoite ca și cum mintea s-ar putea întoarce la ele exact în maniera în care au fost rânduite. Există oare o rânduială strictă a vieții fiecăruia dintre noi? Ne mișcăm între grățiile unui destin care nu-și croiește niciodată singur aripile și reușim să zburăm doar cu puterea imaginației sorbind vremelnic din elixirul iubirii și al siguranței de sine?

Cineva ne-nvăluie viața în decorul de lacrimi ori în falduri de poveste!

Întreb oglinzile

Cu câteva zile în urmă, am scris o poveste,
apoi am aruncat-o la gunoi.
Iubirea noastră nu e o poveste, e poezie.
Și o să stea ceasurile-n loc când mă vei privi.
Brațele timpului vor aluneca pe pământ.
Te vei apropia de mine și îmi vei atinge ușor
umărul gol.
Pe lobul urechii drepte îmi vei lăsa o sărutate.
Eu m-aș preface, doar pentru tine,
într-o damă frumoasă
care s-ar dezgoli și ar interoga oglinzile:
Mă iubește? Nu mă iubește?
Poate, mă iubește!

Vorbe

Ce frumos se face și se desface iubirea în povestea noastră. Ce zbatere și săgalnic dor!

Vorbim apăsător ca să nu greșim. Vrem să înțelegem perfect fiecare cuvânt. Limbajul trupurilor se desprinde din visul pe care îl căutam în ochii tăi.

Alergam după un vis. De când mă știu mă opream la poarta vieții neîndrăznind să o deschid, deși simțeam că dincolo de ea se deșiră un basm interzis, cel al iubirii. Am reușit să fiu eroina vieții tale, pentru un veac, știind că m-am așezat în visul tău mult prea târziu și am ieșit din el mult prea devreme.

E mult prea multă liniște-ntre noi. Mai ești lângă mine iubite?

Mai ești lângă mine, iubite?

Sper să înțelegi cât de mult te iubesc. Cred că ți-ai dat seama cât de mult îmi doare să rămânem în această poveste.

Va veni timpul când vom răspunde la marile întrebări existențiale. Când universul ne va lua la răspundere și ne va întreba: „Ce vreți să faceți cu atâta iubire?”

Dacă ne vom pierde unul pe altul, dacă răspunsurile noastre nu vor semăna? Vai, de a noastră iubire! Universul ne va pedepsi cu lacrimi, descurajări și însingurare.

Mai ești lângă mine, iubite?

Flori Bungete

Cum au salvat rândunicile Paștele

Dragi copii, am să vă spun o poveste nemaiauzită, pe care o știu numai eu, dar pentru că ați fost cumiți și ascultători, am să v-o spun și vouă.

Era într-o primăvară, când natura începuse să renască. Pământul își îmbrăcase mantia de iarbă mătăsoasă, pomii își împodobiseră crengile cu ghirlande de frunze verzi, soarele începuse să arunce spre pământ raze încinse, cerul era mai albastru și mai înalt, zilele se măriseră, iar nopțile, nopțile erau din ce în ce mai scurte și mai călduroase. Păsările călătoare începuseră, stoluri, stoluri să revină la cuiburi, după o lungă și grea călătorie. Înainte de a ajunge în satul meu, un stol de rândunele se opri să-și mai tragă sufletul, între cer și pământ, aninate pe sârmele de înaltă electricitate, din mijlocul câmpului. Nici nu poposiră bine, că și auziră larmă mare în tufișul din jurul stâlpului din imediata apropiere.

Se auzeau, prin forfota de-acolo, plânsete, cuvinte de încurajare, tânguieți...

– Vai de mine, vai de mine, ce mă fac?, plângea un iepuraș, cu glasul stins de-atâta plans. Copiii se vor supăra tare rău dacă nu vor găsi prin ogradă ouă de ciocolată, așa cum au găsit în fiecare an. Cum voi mai putea eu, cu piciorușul rupt, să alerg numai într-o singură noapte ...Și satul e atât de mare!...Și, și, mai zise el printre sughituri, mâine este Paștele!...

– Nu mai plânge, Rilă-Magic, mai este timp până se înserează, poate îți trece piciorușul!, îl încuraja o iepuroaică tânără și îngăduitoare.

– Nu are cum să îi trecă, e rupt...se repezi un iepuroi arțăgos. Eu i-am zis să fie atent, să nu se accidenteze, că anul acesta este Iepurașul Magic. Cine mă rog frumos o să scoată ouăle din trăistuță? Că de alergat putem alerga toți...

– Dar o să-i punem o atelă și un bandaj, și poate... zise timid un iepuraș.

– Nicio șansă, timpul e prea scurt pentru vindecare. Asta e, anul acesta Paștelee compromis! Auzind acestea, iepurașul începu să plângă și mai tare.

Rândunicile se priveau, mirate, neînțelegând despre ce este vorba. Cea mai mare dintre rândunici, își luă ușor zborul și se așeză pe o creangă, curioasă să afle ce s-a întâmplat.

– Hei, iepurașilor, bună! Care-i pricina supărării voastre? Asta dacă nu sunt prea indiscretă.

– Cum să nu fim supărați? Iepurașul responsabil cu ouăle de Paște, anul acesta, și-a rupt un picior. Acum, nu mai poate alerga din ogradă în ogradă să ascundă ouă de ciocolată pentru copilașii din satul din apropiere. El este singurul care poate scoate din trăistuța fermecată ouă fără număr!

– Dar, voi? Voi aveți picioare zdravene? Puteți alerga?

– Noi? Noi, desigur!, răspunse iepuroaica cea tânără, dar...

– Niciun dar! Trebuie să salvăm Paștele și să oferim bucurie copiilor. Dragii de ei! Cum să-i dezamăgim? Așteptați, vă voi spune îndată ce avem de făcut.

Își luă zborul înapoi până la rândunelele care auziseră toată conversația și le spuse:

– Ați auzit despre ce este vorba! Trebuie să ne gândim cum îi ajutăm pe iepurași.

După un timp, problema era ca și rezolvată. Mai trebuia să le comunice iepurașilor planul lor. Se lăsară toate, în zbor, până la baza stâlpului, iar rândunica cea înțeleaptă spuse:

– Uite cum o să facem: voi aveți picioare bune pentru alergat, noi putem zbura, iar Rilă-Magic poate scoate ouă din trăistuță. Deci, vom împleti un covoraș din fire de iarbă și rămurele pe care îl vom așeza pe „Marele Magician”. Noi îi vom sălta în aer și vom pluti pe deasupra satului. Voi veți merge din ogradă în ogradă prinzând ouăle pe care Rilă le va scoate din traistă și vi le va arunca la fiecare, urmând apoi a le pitula pe unde veți crede voi de cuviință, dar în așa fel încât, nici un ou să nu rămână negăsit. Ei, ce ziceți? Sunteți de acord ca împreună să salvăm Paștele?

– Cum să nu? Firește că suntem de acord! Sunteți minunate! Nu știu ce ne-am fi făcut fără voi!, stigară iepurașii în cor. La treabă, nu e timp de pierdut!

Știți vorba aceea: Unde-s mulți, puterea crește!

Și într-adevăr, împreună, au dus treaba la bun sfârșit, în numele prieteniei, spre bucuria copiilor, mari și mici, care în dimineața zilei de Paște au găsit o mulțime de ouă de ciocolată pitulate prin curțile lor.

Vă întrebați de unde știu eu povestea? De la rândunica cea înțeleaptă, care își are cuibul chiar sub strașina casei mele!

Dan Șalapa

Veta lu' Ciocea

Despre soacre, în general, se fac glume cum că ar fi băgăcioase în căsnicie, că-și hărțuiesc nurorile, că vin pe neașteptate în vizită și nu pleacă cu săptămânile, sau, dacă stau cu tinerii căsătoriți, vai de ei, cu cicăleala ei de „scorpie” etc. Nu vreau să spun că soacră-mea a fost vreo perfectă în această ipostază, dar nu s-a manifestat excesiv, chiar dacă, uneori, a vrut, asta pentru că, probabil, am făcut acele gesturi care i-au inhibat pornirile belicoase. De fapt, nici eu, cu toată modestia, nu sunt un „degrabă vărsătoriu” de ceartă și scandal nici în familie, nici în cercul de prieteni sau de vecini, colegi de serviciu.

Am apreciat-o, în schimb, pe soacră-mea pentru sinceritate și permanenta ei postură în care se regăsea, aceea de mamă, fie pentru propriii copii, fie pentru ginere, eu, în speță, sau noră, soția fiului ei, fie pentru nepoți, pentru rudele sau neamurile mai tinere. Instinctul matern era prezent nu doar în gesturi, ci mai ales în vorbe, în adresabilitatea către ceilalți, folosind mereu persoana a treia chiar și când vorbea despre ea, ca de exemplu spunea „Dă-i și lu' mama paharu' ăla!” în loc de „Dă-mi și mie paharu' ăla!”

Îi plăcea să folosească diminutive, adresându-ni-se ca unor copii, alăturând multă căldură în glas, gingășiei ce o dau exprimării aceste forme de substantive. Spunea, *pâiniță*, în loc de pâine, sau *apiță*, în loc de apă, *măruț*, în loc de măr, spre exemplu. Paradoxal, nu folosea des diminutive obișnuite, precum cafeluță, mâncărică, fasolică etc. Diminutiva, am înțeles, acele cuvinte care altfel nu prea sunt diminutate în comunicarea curentă: *sobiță*, *lemnuiț*, *cornuț*.

În satul ei, poreclele erau la mare preț, ca de altfel, în marea majoritate a satelor românești, în care porecla înlocuiește numele de departe, existând cazuri când o persoană nu e cunoscută după nume, acesta fiind aproape neștiut de vecini, ci după poreclă. Ei i se spunea Veta lu' Ciocea, Ciocea fiind taică-su, mort de tânăr, la 45 de ani, lăsând în urmă o soție și cinci fete, viitoarea mea soacră fiind a doua dintre ele, 18 ani având la moartea tatălui.

- *De unde venea Ciocea?*, am întrebat-o, mie porecla asta amintindu-mi ca prin ceață de vestita Cio Cio San, personajul feminin din filmul cu același nume, italo-nipon, din 1954, realizat după opera „Madame Butterfly” al lui Puccini.

- *Era o formulă de alint pentru copii, la vremea aia, mi-a zis, taică-meu era un copil frumos, blond cu ochii verzi, iar cei din casă îl alintau cu un fel de cuvinte, așa, când îl pupau și-l smotoceau toți, că era frumos, și sunau așa, de s-a ajuns la Ciocea.* Desigur, pe atunci, la început de secol XX, nu ajunsese opera lui

Puccini în satul soacră-mi, iar asemănarea paronimică între „Ciocea” și „Cio Cio San” nu este decât o coincidență stranie!

Veta lu’ Ciocea avea uneori, un umor involuntar de cea mai hazoasă esență, umor pornit din acea efuziune de sinceritate organică, ea fiind și o credincioasă ferventă, cu mers duminica și la alte mari sărbători, la biserică, la slujbe. Un exemplu de astfel de umor este și întâmplarea mai târzie în viața ei, când era oarecum pe patul de suferință, și, bănuind că era un fel de povară pentru noi, cei din casă, care o îngrijeam, atenți și grijulii, îi spune într-o zi fiicei, cu un glas sfâșietor:

-Ce să fac, mamă, eu aș vrea să mor, dar dacă-mi vine foame, ce să fac? Mănânc!

Mărturisirea a rămas antologică în familia noastră!

Spuneam că Veta lu’ Ciocea – căreia eu i-am adăugit după obiceiul locului, la poreclă, cele rezultate din statutul ei marital, și-i ziceam, în glumă, desigur: *Veta lu’ Ciocea, care-l ține pe Ion a lu’ Chițulescu din Băzăvani, zis Munteanu, care fu președinte de ceapeu, la Capu’ Apei*. Ion, soțul, era gorjean de pe Valea Motrului, el părând “câmpenilor” din Câmpia Blahniței, unde este satul soacrei, un om de la munte, muntean sadea. Era venetic, altfel zis, în satul lor de câmpie, și le mai și luase de nevastă pe una din cele mai frumoase fete ale locului, fată cu ochi verzi ca iarba crudă a izlazului, primăvara - îi moștenise de la tată - nu bogată, dar frumoasă foc! Geloși, negeloși, oamenii a trebuit să se acomodeze cu ideea, socru -meu s-a impus aici, era cu studii agricole și venise în comună ca specialist, și aci a rămas, legându-se și prin căsătorie de loc, fiind președinte de CAP multă vreme.

Credincioasă, spuneam, uneori, am mers cu ea la biserică, la slujbele de Paște sau de Crăciun, oamenii locului mă mai știau de prin mass media, de vreo câteva ori am filmat pe la nedei, alteori, am transmis radiofonic despre unele fapte frumoase ale locului, am făcut demersuri spre a sesiza organele de poliție cu privire la unele fapte de furt din gospodării, am făcut donații de cărți către biblioteca Căminului cultural, ba am scris și monografie a comunei s.a.

Memoriei ei, lui Veta lu’ Ciocea, altfel, Elisabeta pe numele de botez, și soțului ei, Ion, zis Jenică, acest mic grupaj de psalmi dintr-o carte aflată în pregătire, intitulată provizoriu PSALMII MIREANULUI DANIEL.

PSALM - Dimineața

1. Doamne, recunoscător, umil și nevrednic, îți sunt, Doamne, și pentru dimineața acesta adăugată în caerul vieții mele de oștean nepriceput, încă, în mânăuirea sabiei Adevărului și Binelui, a Frumosului și buneii-cuviințe;

2. Ajută-mi, mie, Doamne, că mult îmi doresc, să-mi fie arme neostoite Adevărul, Binele și Frumosul, în slujba Ta să le folosesc;

3. Mulțumescu-ți pentru că ochii mei văd, iată, din nou, lumina cerescului Tău Soare, și iarăși mă voi bucura de plinătatea fagurilor zorilor ei, de frăgezimea zefirului ce leagănă frunzele verzi ale teilor, ale salcânilor, ale nucilor bătrâni și ale acestui măr, singur, din dreptul ferestrelor dinspre răsărit; și inima-mi va sălta iarăși, Doamne, când îmi voi vedea vecinii dându-și binețe, veseli și încrezători;

4. Ce frumoasă este această dimineață, Doamne, mai frumoasă decât cea de ieri, și nu știu dacă la fel de frumoasă precum cea de mâine, nu știu, Doamne, doar Tu știi asta, eu doar rogu-Te, mă iartă și mă lasă să-i primesc în ochi și lumina ei, la fel ca pe lumina celei de azi.

Amin!

PSALM - Ziua

1. Doamne, Tu, care ești lumina și zarea, orizontul și calea ochilor noștri în întuneric, îți mulțumesc, Doamne, pentru fiecare zi pe care o răsari în viața mea, pentru plinătatea lor de cald și de de prospețime; Tu, care ne ești pavăză în întunericului, îmi dai și mie din largul cel fără de margini al Cerului Tău, ziua de azi, așa cum mi-ai dat și până acum celelalte zile, toate cu soare și rod de înțelepciune, să vedem splendoarea creației Tale, atât împrejurul nostru cât și dincolo de zare, până la nori, să vedem stelele Tale, luceferii și luna ce străjuiesc, credincioși, și nopțile și visele noastre;

2. Doamne, mulțumim pentru ziua cea plină de Duhul Tău, Duh al Cerului Tău, și Duh al Fiului Tău Prea-Mărit, al tuturor sfinților și arhanghelilor Tăi, serafimilor și heruvimilor, străjuitori ai Cerurilor Tale nesfârșite și aurite de frumusețea rugăciunilor, și sălaş, deopotrivă, înduhovnicit al Prea-Curatei și Neprihănitei Pururea Fecioarei Maria, fiica neîntinată a cuvioșilor și vrednicilor de cucernică, totală reamintire, Achim și Ana, Ea, Fecioara, soția atât de devotată soțului său, Iosif, meșterul tâmplar, care și-a dus atât de exemplar soarta ce i-ai pus-o în trupul și mintea lui!

3. Doamne, dă-ne nouă, nevrednicilor Tăi ascultători de poruncă cerească, lumina zilelor făurită de Tine, să ne-o răsădim în suflet, pe ochi și pe rugăciuni, să -ți aducem slavă și închinare, iar, Tu, Doamne, să ne ierți greșelele noastre, cele cu vorba cea răsucită săvârșite, ori cu faptele cele nevolnice și egoiste, ori cu gândul cel ascuns și șerpesc al dorințelor viemănoase.

Amin!

PSALM - Noaptea

1. Doamne, Tu, creatorul și ziditorul lumii și al luminii, dă-ne nouă nopțile acelea, care să ne facă fericiți visând la îngerii care pun aripi iubirii și credinței;

2. Dă-ne lumina, Dumnezeu nostru Prea-Înalt, cu care să risipim temerile ce încolțesc din negurile lor, din străfunduri neumblate de păduri ori din genuni sticloase, să încălzim frigul cețurilor care rățăcesc călătorii;

3. Și dă-ne, Doamne, putere de sabie să sfârtecăm neliniștile din bezna neștiinței, ale căutărilor de răspunsuri, ale răului nespovedaniei, și să scoatem și negurile din sufletele amăgite pe alte cărări, printre alte nefolositoare nelumini și umbre, povețe și sulemeniri de vorbe, de gânduri și de încolțiri veninoase cu fapte;

4. Dă-ne, Doamne, puterea să găsim calea oricât ar fi noaptea de grea, că Tu ești pavăza și steagul nostru biruitor, neînfrânt, purtat de atâtea ori de eroii noștri în lupte pe câmpuri pline cu țărână neagră, pe care au înroșit-o cu sângele lor, luminând-o și ridicând-o, astfel, la rang de cer de suflet; dă-ne, Doamne, tăria de minte, oțelul de braț și vitejia de feți-frumoși, să rupem baierile nopților care ne frâng visele, somnul pruncilor și odihna stelelor!

5. Doamne al nostru, lasă-ne, nouă, nopțile Tale, împovărate doar de mirosul de fân proaspăt, strălucind de argintul razelor de lună și sunând ca buciulul tânguind de dor și de bucurie viitoare!

6. Dă-ne, Doamne, nopțile nedormite de moșii și strămoșii noștri, de pe când luminau ca greierii și cu greierii în iarba începuturilor, să doinească despre codru, despre ape și mioare, mândre cu cosițe bălaie, despre cătănie și viață de haiducie, acelea, dă-ni-le, iară, Doamne, să stărpim negurile toate, nopțile îndurerate și întunecimile gândurilor necreștinate!

Amin.

Daniela Gîfu

Despre Prietenie

Prietenia este neîndoios simbolul comuniunii, dat fiind că prin ea vibrează trăirile caste în sufletele celor implicați. E un ferment împotriva autorității manifestate de egoism. Și totuși se strecoară aburul de șubrezie care impregnează mintea, deformând până la aiurare ce părea a fi de nezdruncinat.

Ciudata justificare a mersului ființial, așa cum mulți folosim ca scuză, iese la iveală, lipsită de alternativă. Topirea resentimentelor depinde acum de farmecul personal al fiecăruia. În scrierile Sfintei Scripturi e consemnat că prietenia sau „iubirea frățească”, înseamnă a ne da unii altora întâietate. Firește, fără rezerve.

Încrezându-ne în ea, suspiciunea trădării pierde în sprijinul căreia nu mai poate interveni niciun fel de energie distructivă. Și chiar de-ar da o mână de ajutor, efectul ar fi neînsemnat în procesul de otrăvire. Din istoria urii dintre anumiți semeni, problemele sunt mereu aceleași.

Ambiția, patima puterii și jocul seducției. Apare disperarea de a obține cu orice preț acel ceva. Adesea se recurge la diverse remedii umane (naturale și medicale), alături de cele divine (sfinți), pentru care apelanții au un anumit cult. Sufletul manifestat prin potrivirea unor fapte nu se mai poate mulțumi cu dialogul simplu, condimentând tabloul închipuit cu un amestec de invidie și confuzie.

„O deșertăciune a deșertăciunilor”...

POEZIE

Grigore Grigore

E-o vreme cam ciudată mi se pare

E-o vreme cam ciudată mi se pare
Și ciudățenia e-o tristă boală
Ce face omenirea mai egală
Și în durere dar și-n sărbătoare

Leșiți din vise ne-am închis în case
De dor de noi tot spargem la oglinzi
Eu mă vând mie, ție tu te vinzi
Pe paturi avem plumb dar vrem mătase

E ora telefoanelor încinse
Ne priponim urechile și gura
A dispărut iubirea dar și ura
Ne-mpovărăm cu umbrele prelinse

Peste ferestre – până-n steaua plus
Vezi, Doamne, LIBERTATEA noastră sus?

Mă rog la tine, Doamne, să te-nduri

Mă rog la tine, Doamne, să te-nduri
Să vezi și omul dar și omenirea
Așa cum un copac Ți-aduce știrea
Că vine din noianul de păduri

Și că statornicia îi dă firea
În cerul lui de paznici și de furi
Unde sunt legi și unde sunt figuri
Care trezesc în taina lor uimirea

Mă rog la Tine și mă rog la sfinți
Și din părinte trec în alți părinți
Spre încleștarea focului din dinți
Și luminarea celor ce cumiști,

În carnea lor și-n sângele lor drag
Dau inimii o ușă și-un alt prag

O, Doamne! Dă-ne azi înțelepciunea

O, Doamne! Dă-ne azi înțelepciunea
De-a ne iubi pe noi și stirpea noastră
Și înrolați la pasărea măiastră
Să împlinim cât mai curând minunea

De-a fi precum în sânul mamei noastre
Și-n tainica lumină-n timp de pace
Când libertatea noastră se desface
Ca un copac prin ramure albastre –

Frumosul chip al facerii de bine
Care ne dă puterea suverană
De-a mai păstra-n zidire înc-o Ană
Pentru sfințirea lacrimii depline

În care ne închidem cu mândrie
Ca să fim demni de-o nouă Românie

Eram celebru. Și acuma sunt

Eram celebru. Și acuma sunt
Dar ca răbdare, apă și pământ
Ca val pe sub corăbii și ca vânt
Ca vers care trăiește într-un cânt

La mine toți veneau să se hrănească
Cu-o răsuflare cât mai omenească
În care dorul să se oglindească
Și-n curcubeie să se zugrăvească

Eram celebru. M-am născut de-aceea
Să urc pe trepte, să ajung în slavă
Și-n bucuria noastră cea mai gravă
În lungi cuvinte să îmbrac ideea

Că literele ce le voi compune
A clinchete de lacrimi să nu sune

Vine un val de grea singurătate

Vine un val de grea singurătate
De sus în jos, din față și din spate,
Să ne cuprindă și să ne arate
Cine pe cine pupă când mai poate

Cu ora și cu ziua și cu anul
Cu cel ce-aruncă toată ziua banul
Cu-n prinț de boabe coapte, grandomanul
Care-a mutat în vremuri noi arcanul

Căci nu mai știe nimeni care-i rostul
Și nici nu mai pricepe adăpostul
În care stă închis mâncându-și postul
Care-l dezbracă să-și plătească costul

Încoronării lui la dus nimicul
În oastea care-n luptă-mpinge dricul

Poate că da. Poate că nu. Se poate

Poate că da. Poate că nu. Se poate
Să se întâmple-n noi acea minune
Care cu leacul ei să ne răzbune
Pentru ce-am spus și n-am avut ce
spune

Împovărați de-atâtea nestemate
De care doar în vis putem dispune
Ca să ne-adune și să ne-mpreune
Până-n biserici ca să ne cunune

Și în mișcarea noastră printre stele
Să ne lăsăm picioarele-n obiele
Și-obiielele în cizmele de piele
Strălucitoare, dar fără pingele

Și să ne plângem cui ne mai ascultă
Că libertatea e doar o insultă

Pentru bătrâni n-a existat vreodată

Pentru bătrâni n-a existat vreodată
O țară doar a lor și cu speranțe
Prin care trecători fără distanțe
Să-și ducă viața tocmai vindecată

Nici pentru boli, oricât ar fi de rare
Și suportabile de cei bolnavi
Nu ar fi țări n-ar fi nici doctori bravi
Să ducă sănătatea pe picioare

Un singur leac visam cât vrea speranța
Și doar cu ea în gând plutim ușor
Târându-ne pe coate într-un zbor
Care inclină între pori balanța,

Ca-n apa din fântâna cu oglindă
Să-și vadă chipul cel ce vrea să-l vândă

La ce să te gândești și la ce nu

La ce să te gândești și la ce nu
Vor mai trece anii cum trecură
Anii ne fac daruri și ne fură,
Când nu ne-așteptăm și chiar acu'

Poți ieși doar până-n bățatură
Dacă nu cumva stai la etaj –
Poți purta în suflet mult bagaj
Dacă îl primește și îndură

Dar în gând ești tot cu Dumnezeu!
Tot în gând spui multe rugăciuni
Și-n speranțe stranii te aduni
După greu îți vine tot mai greu

Și te temi c-așa va fi mereu
Că pe Dumnezeu nu poți să-l suni

Mă gândesc la mine și la viață

Mă gândesc la mine și la viață
Mă gândesc că trece-o primăvară
Și c-o să rămânem cu-o povață
De a sta în case și la vară,

Mă gândesc ce mult o să ne doară
Izolarea asta dubioasă
Care a-nceput deja să pară
Din adânc de lacrimi triste scoasă,

Pe o stradă iată trece omul
Eu scriu poezii la telefon
Iar când vreau să înflorească pomul
Pun o literă sub un buton

Să se vadă și-apoi să se știe
Că trăim și printr-o poezie

Florea Turiac

Mereu se strâng poeții

Mereu se strâng poeții la poarta de-nceput
Când îngerul sub pleoape își face loc
să vină
Râvnind o dimineață și hohotind în lut
Hulpavi mai sorb cuvinte prin scorburi
de lumină

Mai vastă e câmpia de muze-ducătoare
Unindu-ne impresii sub un destin fierbinte
Materia din arbori a pace-o să coboare
Cohorte de luceferi când glorie ne sunt ținte

Ciudată înălțarea ce liber face drumul –
Topind în iriși noaptea se face iarăși ziua
Cum înțelepțipoeții se risipesc în fumul
Poemelor nescrise cum apele în piuă...

Ursindu-ne luminii

E liniște când totuși din noi mai
pleacă-un rege
Spre-a înflori cuvântul înmugurit în trup
Ursindu-ne luminii vom devora în lege
Belșugul vânătorii cu lăcomie-lup

Mai trec prin noi comete în noaptea de
colind
Din nesfârșirea lumii cu o lumină calpă –
Fără să știu capcana în care mă destind
Când ghimpi de îndrăzneală îmi rătăcesc
în talpă

Încă jertfesc cuvântul în care mă cuprind
Căci trupul meu îl soarbe ca pe o
vreme bună

Cum lebedele vinei prin pleoape aburind
Blând zeu de-nțelepciune îl odihnesc
pe mână

Lumini pe roua lumii

Păzesc copilăria în care eu sunt rigă –
Sub pleoape craiul nopții târziu o să
coboare;
E cineva pe-aproape care sfios mă strigă
De-a înflori logodna-n poem de sărbătoare

Deschisă-i încă floarea luminii ce ne-
adună
Să bem din roua lumii sub răsăritul grav –
Invoc doar împlinirea când sângele-mi
detună
Cohorte de luceferi și mușc din ei hulpav

Blânde prin carnea ierbii trec galaxii
de îngeri
Ca strigăt de lumină să înflorească-n lob
Să-mi primenesc vestirea atunci când
sunt înfrângeri
lau pavăză cuvântul cărui mereu sunt rob

Cât de frumos cuvântul

A mai rămas Domniță risipă de lumină
M-a osândit puterea prin lucruri să colind
Neobosit și lacom sângele meu se-nclină
Pulsând prin lumi de soare în care mă
cuprind

Vreau strigătul amiezii în zodii de-ndoială
Să-mi înteteascăpașii fugind prin labirint
Sub pleoapa rătăcită sting urma de sfială
Fertilizându-mi veghea capcane de argint

Aproape-s de imperiul ce galaxii va ninge
De lebede prin pleoape când totuși nu-i târziu
Cât de frumos cuvântul va-nmuguri-n
meninge
Dorindu-l ochi nevârstei și nerănit să-l știu

George D. Piteș

Când peste uneori

Când peste uneori plouă cu stele
Tresar discret silabele uimite
Se-opresc din zbor talazuri zgribulite
Iar pietrele vorbesc de zile grele.

Pe-acoperișuri lungi, fumuri ciobite
Se-ascund înfricoșate-n ostrețele,
Târzii arome tac în ghilimele
Ferestre oarbe plâng foste ispite.

Jelește-un pescăruș pierdut pe ape
Plutind pe-un sarcofag de neputință,
Hodorogesc destine prin hârtoape

Un gând nebun îndeamnă la căință,
Când de sfârșit e începutu-aproape
Se-aprinde altă zi din suferință.

Cu ochi pierduți

Cu ochi pierduți în ceruri depărtate
În vuietul tăcerilor regale,
Plutești printre enigme temporale
În zvon de ciocârlii înlăcrimate.

Cuvântul tău - năvoade verticale
Care subjugă timpuri abrogate,
E pasul tău în ode-aristocrate
Iar dreapta ta-n direcții ideale.

Cu-aripi de flori răsfeți ploaia și vântul
Iar soarele și luna ți se-nchină,
Cu mii de prunci tu dăruiești pământul

Și clipele de trudă și hodină,
Și neștiind cum să-ți traduc cuvântul
Ți-am spus pe scurt - lumină din lumină.

Mai caut pașii

Mai caut pașii tăi uitați în umbre
Pierdute pe străduțe-ntortocheate
Strivite printre semne memorate
În pietre șlefuite de penumbre.

Încă-ți respir ocheadele-aruncate
Cu mult curaj din uragane sumbre,
Și mâna prinsă-n țepii de porumbre
Ce-așteaptă ca să fie mângâiată.

Din triluri și-adieri te recompune
Chemarea mea ce încă mai încearcă,
Dar soarele din lumea mea apune

Pe-un țarm pustiu se mai sfărâmă-o barcă,
Cu glas sfârșit botez cu al tău nume
Stele în cerul ce-mi surâde, parcă.

Adorm oftând

Adorm oftând în patul meu de iarbă
Citind scrisori din vremuri desuete,
Cuvinte veștejite-ascund secrete
Ce-mi împletesc reci lacrimi în barbă.

Te întregesc în sacrele sonete
Vechi rime obosite-ncep să fiarbă,
Vrea însuși infinitul să ne soarbă
Nuntindu-ne-n amurguri violete.

Sălbăticitate pajiști dau în cale
Perdelele de flori tulbură firea,
Seri netrăite umplu cupe goale.

Un orizont reinventând menirea
Ne scoală dintre slove inegale
Să țesem pentru veci nemărginirea.

Negociind

Negociind, stăpânul mă înmoaie
Cerând să-i fiu doar câine cu credință,
Am acceptat, convins de elocință
Și am sfârșit mâncând de prin gunoaie.

Atunci tigru din mine-n suferință
I-a spus că numai trestia se-ndoaie,
Stăpânul îngrozit, pe loc se-nfoaie
Și-mi rupe colții după cuviință.

Învins de legea tronului de aur
M-ascund de-atunci în trista-mi carapace,
De unde fulger orișice balaur

Ce nu pricepe-n slova mea ce zace,
De ce cuvântul e cumplit tezaur
Și-n vremuri de restriște și de pace.

Un stol de coșuri

Un stol de coșuri negre urlă-n noapte
Mușcând din cer cu dinți de cărămidă,
Le-ndeamnă la o luptă fratricidă
Croncânitoarele cu minți necoapte.

Nori plumburii cu umbra lor avidă
Îngroapă satul în nămeți de lapte,
Un ger pribeag boscorodește-n șoapte
Vântul haihui ce-i face în pofidă.

În sobă arde-un lemn, ca-n paie ude
La geam, un vechi opaiț scânteiază,
Prin colțuri de odaie două lude

Vorbesc speriate despre-o nouă piază,
Și sigure că nimeni nu le-aude
Se-ascund în pleduri tremurând de groază.

Înveșmântate-n straietele de rouă

Înveșmântate-n straietele de rouă
Stafii tăcute strâng miera din cupe.
Rescrisul zâmbet de trecut ne rupe,
Grăbite șanse cu ecouri plouă.

Ne-așteaptă-n radă șubrede șalupe
Singurătatea să ne-o-mpartă-n două,
Ne-alegem la-ntâmplare soartă nouă
Supravegheați sever de-aceleași lupe.

Repudiați de zei privim în urmă
Iar pașii rari ne poartă mai departe,
Voci inutile inima ne scurmă

Iar cai sirepi ne-adună și împarte,
Pe fiecare într-o altă turmă
Mânată de amurg spre-aceeași moarte.

Hoțul de aripi

Aprinde-un hoț de aripi false becuri
Printre năluci sordide și eresuri,
Erori sinistre trag neînțeleșuri
Prin valuri tulburi cu subțiri edecuri.

Absente minți orbecăie prin stresuri
Suave cucuvele țes refecuri,
Spărgând de maluri strașnice înecuri
Ciclopul mută munții către șesuri.

Din gropi fără veșminte ies speranțe
Ce duc în spate noaptea ca pe-o cruce,
Ilustre umbre rostuiesc instanțe

Ce nu mai știu pe unde s-o apuce,
Iar fantezii vâslesc printre creațe
Pecetluite-n vremile uitoare.

E timpul scurt

E timpul scurt. Gătește-te de fugă!
O luptă e și ziua așteptată,
Ai ochi grăbiți, spinarea-ncovoiată
Neliniștea te-a transformat în slugă.

Dar nu-i nimic, ți-e viața-ncorsetată
În munți de griji și câte-o buturugă,
Fii printre ele propria zvârlugă
De clipe netrăite cenzurată!

Ți-e dat să uiți de flori și de pădure
De tainice-nserări și aurore,
De adieri și-a apelor murmure...

Dar timpul ca destin și-al tău tutore
Că ai fost brav, nu va-nceta să jure
Fiind totuși grăbit să te ignore.

În al luminii fum

În al luminii fum, sibile june
Dansează-n crinoline transparente,
Flori de cais cu albe sentimente
Sărută umbra fostelor cătune.

Lanuri de flori ne cheamă inocente
Privighetori își acordează strune,
Te-adun vrăjit din negrăite rune
Încununând trăirile ardente.

Cu pașii goi prin roua aromată
Petrecem împăcați valul și vântul,
Anunță-un clopot vestea minunată

Doi îngeri ne pecetluiesc cuvântul,
Ca să rodim grădina ce ni-i dată
De El, din El, și pentru El, Prea Sfântul.

**Florentina
Chifu**

Fior în lut

Un vas din lut,
Nemaivăzut,
Își plânge timpul ce-a rămas...
Pân' la sfârșit mai are-un pas.
Și lutul lui cu-adâncituri
Șoptește vorbe din scripturi,
Iar amintiri i-aduc suspin:
-Nu mai au vin, nu mai au vin!
Și vocea Ei la soare-apune:
-Să faceți tot ce vă va spune!
O mână-n taină m-a atins
Și setea-ntreagă mi s-a stins.
Și-n trupul meu rotund și plin
Apa s-a prefăcut în vin.
Și-aș vrea din nou, dar în zadar,
Ca mâna să m-atingă iar.
Că-n palma Lui, un strop de apă
Tot universul îl adapă.
De-aș fi știut că-i mâna Sa
L-aș fi rugat a mă vărsa,
În râu să mă fi prefăcut!
Să nu mai fiu un vas de lut.
Și-mi amintesc și-acum senin:
-Nu mai au vin, nu mai au vin...
Apoi, pe-un vas pornit pe mări
Am pribegit în depărtări.
Și am fost pus sus, în cafas,
Un vas ciobit și de pripas,
Martor pentru minunea sfântă
Ce se-ntâmplase la o nuntă.
Acesta-i ultimul popas...
Nu mai port vin, singur rămas,
Îl văd și-acum lângă-un măslin.
Și-aud un glas: Nu mai au vin...

Ceață...

E atâta ceață în jur de o vreme,
Atâția aburi înecați în dileme,
Atâtea fețe ale adevărului și niciun chip,
Suntem pierduți în stereotip.
Nu mai poți recunoaște ideile, privirile,
Ne-am pierdut în pâcla deasă iubirile,
Am încurcat drumul, am greșit la răscruce,
N-am știut cine, prin ceață, ne conduce.
Ne-am rătăcit de adevăr, de speranță,
Am azvârlit valorile la distanță.
Apăsați de griji și de frica să nu ne rătăcim,
Am uitat să gândim, să trăim...
Nu mai avem niciun pic de imaginație,
Altfel nu îmi explic cum de n-am simțit
aceea vibrație
Înălțată pe trepte-argintii, îndrăzneată:
Un înger de abur cu aripi de ceață!

Copacul Timpului

Timpul împletește din clipe terestre
Cântări efemere plutind la ferestre.
Își cerne-n salcâmi parfum-amintirilor,
Râzând nestatornic pune capăt iubirilor.
Se înalță puternic, deodată-i fragil,
Se crede infinit, pentru noi- volatili.
Murmurul petalelor în minute-l ascunde
Și-n ciorchini ofiliți de secunde.
Ascult suferința crengilor cu ore mute,
Ce-n zbor se opresc tâmpla să mi-o sărute.

Viața ca un petic

Printre crengi se zbat petice de soare,
Norii se revarsă-n umbre călătoare
Ce se-ascund în petice de cer.
Arbori, pe planetă eterni prizonieri,
Condamnați la moarte sau la închisoare,
Rodesc clorofila verde, salvatoare.
Viața-infim petic în vast univers,
Flash neînsemnat, de - adiere șters,
Încrustat în gânduri - crâmpieie pestrițe
Mărginite, simple, niște biete schițe,
Petice, în puzzle cu greu îmbinate,
Geniale, absurde, bine-amestecate.
La final când griji, dorințe, dureri s-au închis
Te mai regăsești în petice de vis.
Și rămân în urmă, cât mai pot să-ndure,
Petice de lut, fâșii de pădure.

Pe degetul inelar

Mi-au înverzit muguri albi de cuvinte
Pe degetul inelar de la mâna stângă,
Gânduri incandescente vin să mă alinte
Când pupile-adăpate în malul timpului
prind să plângă.

Mi-au înflorit pe-o falangă ninsorile
Ce prefac ciorchinii iubirii în crini.
Bulbi târzii își sorb din metafore licorile
Năvălite din vârf până-n rădăcini.

Cad petale de timp din cuvinte,
Cioburi de vers în vals să se frângă.
Muzica sună în cvarte și cvinte
Pe degetul inelar de la mâna stângă.

O urmă

Călător pe-o cărăruie,
ce vrea lumea să o suie,
șoaptă-n vânt,
suflet frânt,
doar o urmă pe pământ.

Cânt pierdut în depărtare,
gând cioplit în întristare.
tânăr chip
înfirip,
doar o urmă pe nisip.

Călător pe-un vârf de mal,
rătăcind din val în val,
tâlc pierdut,
suspîn tăcut,
urmă risipită-n lut.

Pentru că...

Pentru că m-am topit în iubire,
pentru că n-am îndrăznit
să-ți spun niciun cuvânt,
m-am prefăcut pe furiș în privire,
cu o lacrimă drept veșmânt.
pentru că am alunecat în umbra ta subtil,

pentru că eram pierdută în schimbare,
am scăpărat într-o rugă de copil,
rostită duminica, de sărbătoare.

Cântec de descântat timpul

Nu fugi, vreme, ca gândul,
Ține timpul lunecându-l
Din răgaz în alt răgaz,
Pune orelor zăgaz!
Nu lăsa zori să zorească,
Vremea să nu vremuiască,
Lasă timpul să dospească,
Plămadă să plămădească.
Nu fugi, vreme, ca vântul,
Nu-nchide clipei mormântul!
Plămădeala să nu curgă,
Până ce lumina-i murgă,
Plămădeala să nu scadă
Până ce lumina-i mladă.
Nu fugi, vreme, degrabă,
Stai cuvintelor podoabă
Din silabă în silabă!
Lasă timpul să se coacă
Din ghioacă în ghioacă,
Lasă plămădeala-ntreagă
Și de rele o dezleagă.
Nu fugiți, zile, devreme
Ca țărâna să ne cheme!
Fugi tu, grabă, dintre gene
Cu privirile viclene,
Fugi tu, pripă, cu-o aripă
Nu ne răpi nicio clipă
Cu priviri nepământene,
Nici din ochi, nici din sprâncene.
Nu fugi, clipă, de zor,
Lasă-ne timp pentru dor
La inimă și plămâni
Și de rău să nu îngâni.
Nu fugi, clipă bălaie,
Din văpaie în văpaie
lute ca un foc de paie!
Nu fugiți, ani fără șir,
Ca bătaia de zefir,
Vremea să mai zăbovească,
Timpul să nu ne-ofilească,
Zilele să ni le-aline:
Dor cu dor, bine cu bine.

**Constantin
Voicu**

Imnul școlii:

**MÂNDRI CĂ SUNTEM ROMÂNI,
MÂNDRI CA SUNTEM ȘCOLARI**

(Început de an școlar la Școala
„PAUL BĂNICĂ”, TÂRGOVIȘTE)

1. Școala ne deschide poarta
Soarelui, din zori de zi,
Ca să deslușească arta
Din ce trebuie să știi.

Refren:

La școală, la școală,
La „Paul Bănică”,
Copiii de școală,
Cu școala se ridică.

Vin tot mai mulți copiii,
Cu mama lor, de mână,
Căci Dascălii Școlii
Vorbesc limba română.

2. Din cărți, zboară porumbeii
Noștri, -n vise de copii,
Să dăm, școlilor, ideii
Și minunii de a fi.

3. Și intrăm cu pas sfios,
Și, cu drag, a ne primi,
Școala, ca un scris frumos
Prinsă-n glasuri de copii.

4. Suntem ca niște furnici,
La Școala „Paul Bănică”,

Căci, cei mari, și cu cei mici,
Școala noastră se ridică.

5. Doamne, -n fiecare toamnă,
Copiii, blânzi și frumoși,
Lângă-nvățătoarea-doamnă,
Se-adună, cumiți, sfiosi.

6. Vin din vechea românească,
Mame cu copii de mână,
Că Târgoviștea e-a noastră
Și a Școlii, de română.

7. Și prin câte dulci vibrații,
Premianții-au răsunat,
Că atâtea generații
De copii, au învățat.

8. Dascălii-s, ca niște sfinți,
Știu și-a se copilări,
Mândri, că avem părinți,
Mândri, că ne au copii.

9. Ca să fim mereu în frunte,
Pașii zilei, am urcat,
Peste Deal, și peste Munte,
Să știm de unde-am plecat.

10. Că, și azi, suntem copii,
Că, și azi, suntem școlari,
Noi, ce-n fiecare zi,
Învățăm să creștem mari.

11. Școala noastră, școala noastră,
Mândră pasăre albastră,
Ne înalță drum spre soare,
S-avem țară viitoare.

12. Căci, dacă țara se stinge,
Și Biserica, și neamul,
Pierdem lacrima din sânge:
Limba noastră - Râul, Ramul.

13. Așadar, veniți la școală,
Copii și părinți, că știm,
Să slujim dreapta cerneală
Și cu ea să ne sfințim.

Vasile Didoacă
Dojană

Vreau un bătrân

„Cine nu are bătrâni să-și cumpere”
(Proverb popular)

I-am căutat pe dealuri în case scorjite
Pe nume i-am chemat în van la porți,
M-au năpădit ciulinii, liane-ncolăcite
Un huhurez stingher țipa la mine și la bolți.

Nici un bătrân nu mi-a răspuns...
Atât de mult doream să-mi *cumpăr* unul.
Tu, Doamne, spune unde i-ai ascuns,
Că nu-i găsesc chiar răscolind cătunul!

Demult, cu câteva decenii în urmă
Cârpeau la garduri schilodite,
Erau și țânci, erau și miei în turmă
Și-n micile ferestre mușcate înflorite.

În priviri mi-a apărut o licărire amară
Un nod mi se punea mereu în gât
Am așteptat măcar o umbră să apară
Apoi m-am depărtat cu ochii umezi, abătut.

I-am căutat nerăbdător pe la palate,
Tot i-am strigat, dar mi-a răspuns un câine,
Din interfon s-au deșirat cuvinte răspicate:
-Sunt la cămin, mâncau prea multă pâine!

Erau bolnavi, prea pisălogi mereu,
Ne implorau să stăm cu ei de vorbă,
Noi n-avem timp nici chiar de Dumnezeu,
De sărbători le-am dat puțină ciorbă.

Ne luau covoarele-n picioare,
O să vă spun că se țineau și de pereți,
Ne-au spart și câteva pahare
Și se trezeau, cu noaptea-n cap, în dimineți.

I-am dus de-aici, avem o casă nouă,
De ei ne-mpiedicam în fiecare zi,
Mama se deplasa greu cu un picior în cârjă,
Iar tata socru... ducă-se-n pustii!

Am să încerc la altă casă,
Poate găsesc să *cumpăr* un bătrân,
Apoi am dat de-o fată nemiloasă
Ce m-a somat să-mi văd de drum.

Am nimerit cu greu la un cămin,
Transformat dintr-o clădire coșcovită,
Nimeni de aici nu-i mulțumit deplin
Viața fără cei dragi e una chinuită.

Indiferent ce ți se pune la picioare,
Te simți bogat în sărăcia ta,
De ce copilul când ajunge mare
Abandonează la cămin pe mama sa?

În schimbul câtorva monezi
Copiii cred că au scăpat de grijă,
Ei nu-i doresc atunci când sunt betegi
Lucrul acesta pe mine mă intrigă!

Am poposit îngândurat în cimitir,
Aici găsești bătrânii ce-i dorești,
Stau liniștiți sub tei ori sub salcâm
Cu toții triști, tot depănând povești.

-Am fost înmormântați aici în scârbă,
Dar printre flori noi ne simțim chiar bine,
Acolo-i ultimul venit, cu-o săptămână-n urmă,
Noi l-am primit cu drag cum se cuvine.

Acum că pleci, noi îți urăm de bine,
De-aici din lumea noastră bătrânească,
De afli unul viu, oprește-l lângă tine,
În pace lasă-l ca să se sfârșească!

Nu-l supăra că roata se întoarce
Tu ai răbdare și cu cel bătrân...
Așa cum e, iubește-l chiar și dincolo
de moarte
La fel ca el, și tu ești călător pe drum!

Lui Eminescu...

Lăsați-i somnul lin pe sfere
Să STEA între lucefieri celești
A fost un prinț prin clipe efemere
Apoi s-a dus LUCEAFĂR în povești.

Îi stă mai bine sus să ardă
Ca soarele ce ne-ndulcește soarta,
Să ne rămână inimioara caldă
Apoi să reîntregim, în unitate, harta.

S-au spus și se vor spune multe
Doar imperfecții îi găsesc inexistente hibe,
Urcați ca el în sferele înalte
În loc să născociți istorioare hăde.

Vor trece munți, vor trece văi
Pământul vechi se va preface...
Lucefărul va lumina pe căi
Și raza lui va tremura pe ape...

Rana

Am obosit...mă simt aproape-nvins
De timp, de noaptea ce-o să vină,
De trăsnetul ce mă pândește dinadins,
Cetatea să-mi prefacă în ruină.

Și iar încerc s-o rezidesc
De fiecare dată, mai frumoasă,
Pe crezul meu cel strămoșesc
Râzând de moartea ticăloasă.

Cobor și urc mereu prin timp,
Mă micșorez în zborul prin spirale,
În loc să fiu ca un Olimp
Tot plâng pe rana ce mă doare!

Tu, Doamne, mă pătrunde mai adânc,
Necazul meu nu-i decât lipsa Ta!
Aprinde candela în sufletu-mi plâpând,
Fii pansament pe rana mea!

Rugăciune

Tu poți să-mi ierți trecutul tot
Și chiar prezentul Te-aș ruga
Că-i întinat și plin de mărăcini
Dar... fie voia Ta!

Și spală-mi, Doamne, lutul tot
De multe rele împresurat
E prea bolnav și ne-nsemnat
E prea târziu și s-a înnoptat!
Și... nu știi mâine ce mi-i dat
Dar... fie voia Ta!

Am tot mâncat din fructe otrăvite
În foi de aur poleite
Din raiul cel sădit în mine
N-au mai rămas decât suspine.
Mi-e sete acum
Și foame chiar de tine
Hai, scoate, Doamne, miezul
Cel de soc, din mine
Și umple-mă cu Tine!
Atâta, Doamne, Te-aș ruga
Dar... fie voia Ta!

Tu ești

Tu ești petala florii trecătoare
Și aripa ce face visul meu să zboare
Prea plinul ce îmi umple golul
Ori poate suferința, ce-i plătesc obolul.

Tu ești și spin și trandafir
Paharul mântuirii, ori cupa cu venin
Ești vârful, dar și prăpastie adâncă
Plâpândă uneori, dar tare ca o stâncă.

Mărire adeseori, sau poate decădere
Clipe zidite-n veșnicii, ori clipe efemere
Ești flacăra iubirii sacre din Eden
Ori focul ce nu doarme din Infern...

Cu tine pot reface sfera de la început
Și Raiul ce-mpreună l-am pierdut
Tu Evă ești, și clipă, dar și veșnicie
Prin puritatea veacului ce va să vie.

Ihtys-Peștele

Tu te-ai ascuns la mine-n suflet,
Poate de-aceea nu te văd,
Mi-ai dat și minte ca să cuget
Apoi m-aștepți să intru în năvod.

Tu ești Pescarul fără vină
Ce-așteaptă răbdător pe ape
Să mă ofer, ca dar, la Cină
Și să mă împart ca peștele-n Agape.

Iar din năvod s-ajung în coș
Ca să mă bucur de minune
Să mă jertfesc, să fiu prinos
Ca Tine să mă fac fărâme.

Să dau și altora din mine
Suprema Lege chiar mi-o cere,
Să intru în năvod la Tine,
Să fiu găsit, în CHIT, la Înviere!

Florin Tănase

În lumea asta mare

Iubita mea, în lumea asta mare
sunt oameni care mor fără o-mbrățișare
în timp ce alții cheltuiesc și fac risipă
de viață și de tot în fiecare clipă

În lumea asta mare se suferă de dor
se-așteaptă o speranță cu ochii pe vizor
în cabinete strâmte se face terapie
pe inimi cangrenate din lipsă de chimie

pe străzi, ținute-n lese instinctele primare
se zbat neputincioase, se ofilesc la soare
în timp ce eu și tu ne spunem mai nimic
păstrând conveniența, eu primul mă ridic

tu prima îți ceri scuze că s-a făcut de noapte
și fiecare apucă pe drumul cu hârtoape
spre sine, spre o cameră pustie
în care o să plângem și nimeni n-o să știe

că-n lumea asta mare cât tine o planetă
cu oameni ce trăiesc o stare somnolentă
noi doi și câți asemeni nouă
privesc îngândurați pe strada lor cum plouă.

Ce zi frumoasă ești

Ce zi frumoasă-i astăzi, ce albă-i atmosfera
Surâs și încântare privind cerul senin
Tu, inimă, aruncă de tot din tot durerea
Și umple-te de viață direct din ochiul plin!

Un joc de umbre-i lumea, de gânduri și idei
Dar toate sunt deșarte, în suflet nu-și au loc
Replămădește Doamne lumea din ochii mei
Pe-aceasta învechită arunc-o sau dă-i foc!

Ferice cel ce trece străin de vreo credință
Fără să creadă-n dogme sau iaduri
ancestrale
Cât timp există teama este cu neputință
Să te înalți deasupra deșerturilor goale.

Aș vrea să-ți spun o taină ce n-o
găsești în cărți
Din zile și din nopți e Omul frământat
Și dacă l-ai întoarce pe oricare din părți
El neschimbat rămâne, femeie și bărbat.

Ce zi frumoasă ești, ce albă ești în mine
Surâs și încântare, cealaltă partea-a
noastră
S-a îndepărtat o clipă, numai să ți se
nchine
La vremea primăverii să te primească-n
casă.

Cel mai probabil...

Iubirea noastră uitării va fi dată
așa cum sunt din timpuri vechi poveștile,
frunzele toamnelor căzute în neștire
nedureros ne-or șterge numele

Ani vor veni să mi te-mpuțineze
și eu cu fiecare an tot mai precar
voi scrie versuri fără înțelesuri
din care nu-nțeleg, nici eu măcar

Cel mai probabil, cartea va fi neterminată
eroul băjbâind se zbate în sevraj
cel mai probabil, mâna mea stihie
va fi, cel mai probabil, sinistrul personaj

Și nu-i nimic care să ne oprească
din decăderea venită timpurie
tu dormi în brațul meu înfășurată
și teamă n-ai de vremea ce-o să vie

Aici între noi doi încă mocnesc
tăciunii mângâierilor nocturne,
afară lupii lacomi urmăresc
umbrele noastre, unde ne-om ascunde?

Eram...

Eram pietrar și iubeam piatra
Și o iubeam atât de mult

Încât mi-am dăltuit cu dalta
O alta inima din prund.

Eram fierar și iubeam focul
Și îl iubeam ca pe un fiu
Cu un vatrai schimbat-am locul
Una cu focul ca să fiu.

Eram hoinar de multe zile
Urmat de-un câine nemâncat
N-aveam nici apă și nici pâine
Și-am rupt din inimă și-am dat.

Eram nimic sau eram totul
Dar pentru tine nici n-am fost
Mai bine mă iubeam cu focul
Sub piatră mi-aș fi găsit rost.

Eram târziu pentru-o poveste
Și-focul stins, și piatra peste.

Gustul dulce al cărnii

Foamea de forme și umbre nocturne
Cuprinde întregul ca să-l strivească,
Tiranicul dor țipând se aude
Și sângele-ncepe să se-ncrețească.

Pe străzi lăaturalnice pașii de fiară
Se suprapun jocului razelor lunii,
Demoni și ȋngeri în stradă coboară,
Trag câte un fum și fac pe nebunii.

Mi-e groază de foamea ce mă
cuprinde,
De gustul dulce al cărnii mi-e foame,
Caut o copie a ta ce se vinde
Și-o mistui încet, și iartă-mă Doamne!

Căci ziua mă-nchin pe altar și-n
amvoane
Dar noaptea mi-e dor să decad într-
atât
Încât mă dedau sfintei de pe icoane
Să-mi țină de foame și de urât.

La pagina 309

Noi n-avem loc pe-acesta lume,
N-avem nici casă și nici pat,
Sudul și Nordul nu corespund
În nici un punct îndepărtat.

Trăim hrănindu-ne cu vise
Aduse-n zbor sau dezgropate,
Aride ȋntinsuri stăpănim
Dar ȋțarmurile sunt blocate.

Ne-au izolat ȋntr-o poveste
Lăsându-ne nescris sfârșitul,
Mâna căzută nu mai scrie
Și ȋntre noi stă infinitul.

Măcar de ar mai bate vântul
Ca filele să le-mpreune,
Atunci am dizloca cuvinte,
Ne-am strecura printre lacune,

La pagina 309
Să vii, te-aștept, chiar dacă plouă!

Meșteri de stele

Eu n-am avut nicicând o stea numai a
mea
Și pentru că ȋntotdeauna mi-am dorit
Privind spre cer să se desprindă de-ar
putea,
Din tine o stea am făurit.

ȋntâi deschis-am bolta pieptului să vezi
Cât de pustiu e cerul unui singuratic
Apoi lumina ochilor mei verzi
Am presărat-o trupului tău tânăr și molatic

Din vatra inimii, văpaia am strămutat ȋn
pieptul tău
Lăsând bătăile să pară ca salve trase ȋn
război
Ca nici măcar un Dumnezeu
Să nu-ndrăznească să-și facă cuibul ȋntre
noi

Din fiecare vis o treaptă pas lângă pas
urcai încet
Până când cerul nostru parcă era prea
mic
Și-atunci ȋn camera rămasă goală numai
un scâncet
ȋmi amintește că stelele nu simt nimic.

Eu n-am avut nicicând o stea să mă ȋnchin
Căci cerul vieții mele ȋncapă ȋntr-un pahar,
Toți meșterii de stele au răni de la venin
Și cerul li se scurge la fel din buzunar.

Adrian Stângă

Arămiu profund

Afară plouă cu frunze căzătoare
Și-n streășina ruptă copacii cresc
Adulmecând prea lin vibrații
Neînțelese, pricepute, uneori.
Pășesc prin mirosul lor de ars plăcut,
Mocnit, plin de culoare arămie,
Rătăcite câteva prea verzi,
Plăcut afară... parcă-i toamnă!
Și-n mersul meu zăresc o adiere
Ce-mi furnică urechile și glasul
Printre repere cunoscute, prea vechi,
Dar totuși noi, neîncepte.
Se-adună ram cu ram căzând agale,
Se-ntrupă fumul călcând ușor pământul,
Zburând prin aerul călduț și amărui,
Adulmecând cu sine frunzele ce cad
În avalanșe de arămiu profund,
Prea strâns, la piept, în coapsele iviri.
E oare toamnă? Sau am plecat cu toții?
... Și parcă-i deja-vu!

Doar tu, fată dragă!

De pleci ori vii liberă ca un fluture ce zboară
Pe-un drum aproape neștiut seară de seară,
Atunci când doar stelele răsar ca odinioară
Și Luna se ivește peste toate, domnișoară,
Printre fine nisipuri des prăfuite de clepsidra
Ce-și deapănă cu chip timpul și dorurile toate,
Atunci când doar soarele nu apune dimineața
În brațe, printre pânze, într-o barcă, pe lacul
Din care răsar, pe rând, stele și iubiri unice
Ca fulger de crepuscul în trecerea adierilor

Ce-au stins valurile pentru a reaprinde marea
Și dorurile mele... de tine, fată dragă,
Ești tu, a mea infinită înțelegătoare
Și nicicând deranjată de slovele ce-ți scriu!
... Și acum se aude acel cobzar, în
lotca prăfuită,
Ce-și cântă nemărginirea în infinituri
Pe lângă valurile ce sorb, în mers, tot lemnul,
Pe lângă nuferi albi și cormorani în stuf,
Pe lângă noi doi, fată dragă! Cu noi!

Te-am regăsit

Te-am regăsit după ani și ani
Când visele nu mai zboară, ci șoptesc
La gândul tău, printre raze de soare,
Ce mângâie adierile și cerul tot.
Te-am regăsit când nu știam
Că zâmbetu-ți e mai puternic
Decât orice slovă așternută
Pe-un colț de hârtie albă.
Te-am regăsit acum, floare de iris,
Acum când nu mai credeam
În regăsiri ori în povești trecute
Printre notele unui alt portativ.
Te-am regăsit și-mi cântă sufletul,
În fiecare secundă cu zâmbetul tău,
În fiecare zi cu gândul tău,
La fiecare pas, femeie dragă!

La fiecare glas

Atunci când nu-mi mai vii cu glasul tău
Lângă inima-mi ce te așteaptă sigur,
E seara un singur călător stingher ca un
Xilofon ce și-a pierdut acordul în stele.
Atunci când vocea ta străbate timpul,
Noaptea, ziua, diminețile de pură rouă,
Dorul de tine, draga mea dragă,
Răsare totul, tresară sufletul și viața.
Atunci când zâmbetul tău se ivește
Din depărtare, ușor, precum cântul,
Iar notele se revarsă atât de fraged
Țărnițele nu mai sunt departe, în zare.
Oricând ți-aș face noaptea zi și ziua noapte,
Iernile primăveri și toamnele veri,
Umându-te la fiecare pas ori glas, fată dragă!

**George
Ioniță**

a nins...

a nins...
privesc albul imaculat,
neatins, virgin...
sub el se ascund gunoaiele,
scuiatul de ieri...
e multă liniște,
o liniște care îți apasă timpanele...
nici câinii nu mai latră...
doar focul în sobă trosnește
din când în când,
licărind întunericului...

dar această lume feerică se va topi
și va curge ca o lacrimă,
dezvelind iarăși gunoaiele
și totul va fi cum a fost,
până și respirația va fi la fel de gri...

în seara de Ajun

în seara de Ajun
aș vrea să fiu iar copilul sfios
vestindu-L pe Cel bun
pe domnul Hristos

să mă văd alergând
pe ulițe ninse
la porți colindând
cu felinare aprinse

să-nfrunt gerul de afară
și aerul rece de iarnă polară...
dar cui îi pasă în astă seară
când renii din ceruri coboară

e noapte și e târziu
luna se-nalță prelungă
copilul de ieri n-am să mai fiu
doar timpul o să mă ningă...

singurătatea poetului

te-am așteptat să vii întreaga noapte
pe-aceeași bancă
doar de noi știută
ploaia și vântul mă izbea-ntr-o parte
din toamna abia începută
dar tu nu ai venit
și-am strâns la piept numai regrete
spunându-mi trist
abia șoptit
ești singur iar poete...

într-o gară

stau ascunși călătorii
peronul e gol
abia de mai picură norii
o ploaie mărunță și deasă
dar cui îi mai pasă de ceasul
care nu mai arată orele
că iar întârzie acceleratul
trenul acesta care trece
numai o dată
și-n care mulți n-or să încapă
vor rămâne aici să se petreacă
în gara asta mică și roșie
de toți uitată
plină de praf și de noapte
încându-și amarul
într-o cinzeacă...

noaptea

noaptea mă învăluie
cu întunericul ei
punându-mi în ochi coșmarul
mă dor genunchii zdreliți
și-n gură simt amarul
mi-s pașii nesiguri
și obosiți
că nu mai știu care e drumul
nici până unde hotarul
un strop de lumină aș vrea

Ileana Dumitrescu

Parfum de anotimp

Nu știu exact când ai pășit spre mine,
Pe ce cărare prin nopțile prea dese,
Dar știu că ai făcut-o cu iubire,
Prietenie și sentimente-alese.

Nu știu ce te-a atras...omul sau versul
Sau amândouă luate la un loc...
Sau poate doar tristețea mi-ai cules-o
Și-ai aruncat-o-n univers de foc.

Nu știu dacă mereu îți sunt în gând
Când visele-ți miros a mere coapte,
Dar știu că dacă te-aș ruga oricând,
Tu ai veni în visu-mi în fiecare noapte.

Și totuși...

Și totuși mai cred în dorințe
Și-n vise...și-n palmele-ți fluturi
Și totuși mai cred că ne naștem
Să fim răsturnare de mituri.

Mai cred în anotimpuri și în daruri,
Mai cred în ochii tăi ce-mi plouă veri
Și cred în zâmbetele ce se nasc
În doua inimi ce se știu de ieri.

Un ieri venit din timpul răsculat
Ce l-am crezut păcatul meu cu vină,
Căci fără vină eu l-am acceptat
Ca pe un Prometeu plin de lumină.

Și totuși eu cred că dorințele care
Așteaptă mocnit o-mplinire divină
Sunt doar motivația unui vis ce ne doare
Și nu știe că totul e iertare și vină.

Simt că mă ai în suflet ca pe o melodie
Ce degetele tale o cântă pe pian,
Ca pe un dans în ploaie, îmbrățișare vie,
Ca pe un dar ce-l cauți și doar eu îl mai am.

Dar suntem doar parfum de anotimp,
Ne așezăm amprenta, ne perindăm alene,
Apoi plecăm, deși nu vrem, pe căi de timp,
Lăsând în urma noastră doar tainic
praf de stele.

Privirea ta... surâsul meu...

Privirea ta îmi respiră în suflet lumina,
Surâsul meu îți înflorește zâmbetul,
Lacrima nopți îmi spală de gânduri retina
Cu leneșe ploi... și-mi picură-n inimă
cântecul.

Printre albe cearceafuri mă șoptești curios
În lumina neclară ce chipu-mi inundă
Și cu palmele-adânc scrii cu dor, languros,
Un taină ce noaptea ușor mi-o alungă.

Te-ai trezit cu numele meu niciodată rostit
Mai profund, mai atent, mai rebel
Pe buzele-ți calde... într-un ritm negrăbit,
Picurându-mi pe piele bucățele de cer.

Din neant ai venit cautându-ți frenetic
liana
În parfumul din părul meu plin de flori,
însă trist,
Razele tale înverzit-au sub mine poiana
Surâsului meu rătăcit în deșert de abis.

Și-ntr-o zi, poate mâine, voi putea înțelege
C-am venit pe pământ cu un scop: să
trăim!
(Fără legi și-ngrădiri, fiindcă azi și iubirea e
lege!)
Surâsul tău... privirea mea... să avem, să
iubim!

Iubirea ca un picur

Ai scris iubirea-n vers amănunțit
Sperând că voi simți-o printre rânduri,
M-ai dezmiertat în dimineți, cu sânge
Și nu mai știu... ți-am dat rouă sau fluturi?

M-am molipsit de ploaie de la tine
Căci îți plăcea atât de mult să fii
Un picur!...să aluneci pe-al meu trup
Și să mi-l tatuezi cu poezii!

Era mereu ceva în râsul tău,
Ceva din bucuria fără gratii
Ce mă făcea să cred că Dumnezeu
S-a întrupat în glasul-ți plin de patimi.

Poate-ai crezut că prea târziu te simt
Sau nu te simt cum tu mă ai pe mine
În suflet, în cuvinte și-n simțiri...
Dar nu mai crede! Io-s aici, cu tine!

Regrete?

Îmi bântuie prin pori regretele tardive
Din viața dezbrăcată de flori mereu
curate,
Mă macină durerea ascunsă printre
gânduri
Din ce în ce mai sumbre, din ce în ce
mai mate.

Acum e tristă marea și valul ei străin,
Nisipul se ascunde de tălpile-mi
uscate.
Cândva dansam prin el și el zbura
râzând
Iar marea ne cânta cu valurile toate.

Până și liniștea e tristă și mă frânge
Prin colțuri de retină împrăștiată scântei
Și prin câpruiul-verde ce-ncet adună picuri
Trec cioburi-diamante, bucăți din anii mei...

Cred c-am trăit degeaba prin visul altcuiva
Puțin din ce a fost îmi este astăzi zâmbet...
Și poate nu voi ști, în astă lume rece
De ce iubesc iubirea ce nu-mi aduce
cântec...

Predestinare...

Mă doare privirea și-mi mor tăcerile
predestinate,
mă îneacă gândul la buzele tale
pline de necuvinte și mă afund
în bizarul dorului cunoscut...

Mă împrăștii în plagiate săruturi,
în cele patru zări
ce-ți compun universul
și mă descompun lent în pigmentul
ce-ți colorează atingerile.
Mă simt atomul pierdut în moleculele tale.
Regasește-mă aprinsă sau pierde-mă
înapoi în mine.
E alb, e tot mai alb ce mi se așterne în pori...
iar tu mă cutreieri neștiind
să-ți folosești ancora...
Timpul, iluzia existenței noastre,
ne consumă profitând
de instabilitatea noastră moleculară,
de nesiguranța trăirilor noastre.
Am fost mereu aici, dar nu mă vezi
decât rar când violet mi se reflectă
tăcerea dipelilor uitate la capăt de curcubeu...
Dar undeva... cândva...
printre cioburi de arămiu însângerat,
vei deveni piatra florii mele de colt...

Iubesc să iubesc iubirea.

Îmi șoptește prin fereastra deschisă
Vântul...
Și șoapta lui îmi sărută părul
Încurcându-și respirația printre bucele
negre.
Cu ochii închiși, îi simt mâinile de fum
Îmbrățișându-mă...
Au căldura brațelor tale puternice,
Palmelor tale mirosind a mosc și mare...
Mi-ai trimis primavara crudă
Cuprinsă în ochii tăi ce fac nimfele să
ofteze...
Și mi-ai sărutat tâmplele
Țresărite de ne iubire...
Vântul...
Mă învăluie tainic și adânc
Colorându-mi trupul în violetul
Stratosferei
Unde locuiește sufletul tău.
Buzele mi se înfioară
Când ambrozia sărutului tău
Mă zboară printre zei,
Îngenunchiați,
Pierduți în contemplarea
Absolutului.
Gândul tău de iubire,
Venit pe arii de vânt,
Mi-a închis fereastra, valsând
Printre vise și surâsuri de alge,
Dăruindu-mi eternitatea.

Alensis
De Nobilis

Pelerin fără ochi

Hop în ding de clopot, bat florii cuie,
Ard litanii 'nalte zori pe ciot de turlă,
Călători prin sine duc pe cap cucuie
Înnodând în vânturi fire de șopârlă.

Ancore cu lanțuri de temeri în moaște
Prind cu apucarea în iviri o șoaptă;
Din ninsori, abisul fruntea zilei paște,
Proiectând în iriși flori de cataractă.

Pulberi de memorii cern fărăme lucii,
Ca și cum ființa are fulgi să toarcă,
Arhitecți măsoară gândul ca năucii,
De la capăt poate vor să se întoarcă.

Trupurile-n lucruri par că-s hialine,
Sinele tresare fin din strop în strop,
Lumenii culorii duc, pe șei, coline
Zărilor golașe, ca-ntr-un fel de troc.

Pe la mese albe beau tăceri tămâie,
Pictori de fantasme toarnă vin în ceară,
Numai fericirea, cam bătrână, suie
Fardurile-n cușcă. Ar pleca să moară...

Letopiseț

Tu-mi împleteai privirile-n andrele,
Eu zugrăveam fiori c-un trafalet;

Purtai ascuns un filament secret
Care te ține sclava mea, mabelle.

Te împungeam cu nesfârșirea-n ac
Să coasem palme, inimi între ele,
Loveai cu sfârțul tâmplele de stele
De după tivuri, pe furiș, pac-pac.

Ți-am adunat suspinul fără' de preț
Să-l beau pe șolduri, mugur de ninsoare,
Văzduhul tremura de-ngrijorare
De te iubesc sau doar îți gust din floare.

La caii mării jar am dat – nutreț
Și te-am deschis din nou: letopiseț.

Călător în clipă

Înjunghiam fantasme cu ochi de malahit,
Ea, tâmpla întrebării, cu spinii m-a învins,
Dar de sub tivul zării înaltul s-a ivit,
În lojele nirvanei cu adieri m-a-mpins.

Pagoda, tulburării, de-ai cugetat să-i dai,
Trofee din extaze pe care urc spre sori,
Cristale cer șoptite foneme fără grai,
Doar marginile vremii iau, abajur, culori.

Lianele de gânduri învârt în jur lasouri
Cu rugi și anateme rostite din sargase,
Îngheață respirații în mirii din tablouri
Pe care îi pictează abisuri preafrumoase.

Teluric și eteric se prind în sunet valma
Cu ondulări de forme ce nu încap în pliu,
Atârnă, orizonturi, de gene, prea sfoase,
De parcă ies din muguri în lume prea târziu.

Întinderi nepătrunse torc vânturile smulse,
Acoperă pe creștet din val în val fiorii;
Din ochiul clipei oarbe cad secundare plânse
Și-n treacăt le așază drept gene călătorii.

Lumina

Lumina se ridică-n sine trează,
Pojghița de pe rază o strângea;
Îmbrățișări din piept o-nmlădiază,
S-ar lua în brațe, lumii să se dea.

Alunecând ca-n valsuri palatine,
Și-a scos vederea moale ca din sân
Să vadă-n firii, în ape și destine
Cristal divin sau falsul lui păgân.

Argintul o privea ca pe-o pepită,
Părea ivită clipei într-o doară;
Avea în loc de trupul gol o vară
Ce-ai fi crezut că e din rai venită.

Lucea pe pieptu-i lunecarea ludă
Ar fi poftit să iasă-un pic din fire,
Din raza sa de falduri de privire,
Însă-i era rușine că-i prea nudă.

Cu fruntea pipăia cum de pe sine
Fotonii-n stropi de ochi s-ar destrăma
Și i-ar fi luat în gene, i-ar mai ține,
Dar ochii lumii curg din geana sa....

Un Infinit gelos, ca un bandit

Ți-adulmec puful înflorit din vin
Și te desfac în umeziri solare;
Sunt un bondar astral ce casă n-are
Și-ți curge-n buze din polenul fin.

Știi, galaxii mi te-au adus, mătuși
Ce te-au scăldat în aburi de culoare,
Să ningi în mine fulgi de-nfiorare,
Să ne jucăm până cădem răpuși.

Sunt Al, lumino, fiu născut de mit,
Pe lujerii iubirii sunt chiar agă,
Privește-mi ochii de abis, te roagă
Să te visezi în mine, mag, tu, magă.

Însă din hău, în noi, înfige-al său cuțit
Un Infinit gelos, ca un bandit.

Dincolo de pictură

leși dincolo cum treci printr-o pictură,
Parcă pătrunzi printr-un ținut poros,
Iar nașterea ți-ar fi vreo aventură
Sau un avort dintr-un spital frumos.

Însă pe margini formei i se-ocupă
Întreg conturul, vastul bulevard,
Parcă se uită neguri reci prin lupă
Spre ochii tăi ce-n raze nude ard

Spre hurii bete ce ar vrea să-nsume
În frunți de pâine mile de vedenii,
Iar Paradisul, hâtru, toarnă glume
Din flori de ghețuri să strănute renii.

Când orizontul trece ravisant
Cu ochi pe muchii și cu togă nouă,
S-aducă noime vreunui adrisant,
Clocesc idei pe vânturi și se ouă.

Doar stâlpul minții aburește beat,
Parcă-i o umbră crudă de impala
Ce bea văzduh din cercul împăiat,
Spre care cucii zboară alandala.

Numai apostoli ies dintr-un echer,
Șoptesc la mantre de ne lasă paf,
Îs îngerii pe țeste plini de fler,
Iar axis mundi-i scară pentru jaf.

Cumva, din cercuri, o lentilă mată
Privește-n minți cu ochiul ei de cui,
Dar mult prea clară, însă prea înceată,
Vederea-i prinde în lasou destui.

Plutind pe-ntinderi parcă dai onorul
Unui tai-pan ce tremură-n trufie,
Ai vrea să tai în litere. Toporul
E mintea ta cu lama cenușie.

Dai orb cu turnuri, ape să răstoarne,
Din curcubeu cresc lujeri în sinapse,
Apoi din gânduri o să-ți cadă coarne,
Se rup, fărăme, cuele din coapse.

Doina Moritz

Gând umbrît

O lacrimă și-a legănat apusul,
A tremurat când amintirea-ncinsă
Plângea tăcut și s-a tot dus cu dusul
Lăsând un gust sărat pe mâna-ntinsă.

În altă vină s-a ascuns lumina
Și poate într-o vară viitoare
Când pentru doi o să se pună cina
Pe masa cu miros de lăcrămioare.

Prin gând umbrît se cerne infinitul
Și rupe din azur muguri de floare,
Frânturi de dor despică-n părți granitul,
Se trece-un vis sau poate-o întâmplare.

Chemări albastre-n seară se adună,
La porțile chindiei clopot bate.
Ecou pierdut în lacrima de lună
Adună în oglindă cioburi sparte.

Un zâmbet rătăcit regrete taie
Și despletește ramura rănită,
Lumini și umbre cu aripi de ploaie
Întorc un râu și-o albie cotită.

Nisipul ce-a iubit cândva călcâiul
Se-adună-n fire, pașii să-i atingă
Și printre nostalgii să fie-ntâiul
Ce-n mir de dor pe rătăcirii să ningă.

Dă-mi ochii tăi...

Privesc pe geam și parcă-ți aud glasul,
E numai vântul care hoinărește
Și fără de teamă își întoarce pasul...
La trei izvoare șoapte despletește.

Pe pragul florilor de câmp virgine
Mă cert cu seara ca să mai rămână...
Apus sculptat în lacrimi de stamine
Îmi tot răpește-o zi din săptămână.

Privesc pe geam și timpul nu-mi ajunge
Să încropesc din cioburi alte vise
Și să ascund în maci stropiți cu sânge
Pecetea scrierilor interzise.

În raiul tău aș mai rămâne-o clipă,
Noi suntem cifra doi dintr-o poveste
Ce a zburat cândva doar cu-o aripă
Și-a-mbrățișat iubirile celeste.

Privesc pe geam și zâmbetul de lună
Se cerne-n ploaie peste lăcrămioare...
Dă-mi ochii tăi când zorii se răzună,
Eu îți voi da un răsărit de soare!

Cuvinte clandestine

O slovă împărțită pe din două
La cina noastră-ntoarce călimara,
Pitită-n umbra nopții, luna nouă
Topește-n colț de amintire ceara.

Nu știu de ce doar semne de-ntrebare
Se-nghesuie să pună-n ghilimele
Și să răpească-o zi din calendare,
Înterupd sinistrul joc de iele.

Dincolo de-orizont zâmbește viața
Și două stele se aprind deodată,
Se pierd... iar se găesc când dimineața
Își pune ia cu arnici brodată.

În primăvara semnelor de carte
Parfum de lăcrămioare udă buza
Și flori de dor peste ulcele sparte
Înrourează cu speranță spuza.

Pe rânduri, ploaia picură iubire,
Un punct, o virgulă și o mirare,
Mi-ascultă glasul și-mi cerne-n privire
Ciopor de fluturi cu aripi de sare.

Pe fruntea mea un zâmbet se răsfăță
Și mă atinge cu șoapte știute,
Cuvinte clandestine din prefață
Mai ard în maci și-n visele pierdute.

Doinește-mi, pădure!

Doinește-mi, pădure, cu zâmbet de vară,
Așterne-mi în poală albastră tăcere,
Din carta nescrisă oprește o vrere
Și pune-o pecete pe pragul de seară!

Doinește-mi, de vrei, cu verde frunză rară,
S-audă gorunii la margini de lume,
O șoaptă din multe culeasă anume,
Sporește-o când luna pe cetini coboară!

Doinește-mi, pădure, și-ascunde-n frunzare
Doar ce e al meu...tu fă ca să rămână,
Îmbracă-mi o zi din noua săptămână
Cu straie-n culori și zâmbete de floare!

Doinește-mi, de vrei, izlazul să răsunе
Și picură-n scorburi alese cuvinte,
La margini de codru dorința fierbinte,
Iubiri lăcrimânde-n izvor să se-adune!

Doinește-mi, pădure, cu umbra cea deasă,
Încuie cărarea ce duce-n pustie,
Cuvântă o veste, brădetul să știe
De-o zi fără nume, de-o clipă aleasă!

Prin flori de izmă și de scânteioară...

Prin flori de izmă și de scânteioară,
Cu frunzele tăcerii oblojită,
O lacrimă de lună rătăcită
Înrouează bolta-a mia oară.

Zăbrele puse la fereastra vremii
Se-ndrăgostesc de chipul din odaie,
Dar totul este doar un foc de paie...
Pe-alei de vis se tot petrec boemii.

La țârm de mare scoica sângerândă
Își roagă perla să rămână-acasă,
Marama albăstrite de mătasă
Să îi sărute tâmpla tremurândă.

Rebelă și cuminte-și cheamă marea
Corăbii pribegite să se-ntoarcă,
Apoi se pierde spre apus de parcă
Cerneala nopții despletește zarea.

Un colț de rai și-o stea din Carul Mare
Se-ntreabă unde a rămas speranța
Și cine-a măsluit jocul de-a viața?
La porți închise fericirea doare.

Prin flori de izmă și de scânteioară
Urme rămân de drag și dor flămânde

Și se răsfață-n gânduri fremătânde,
Dar e târziu... bat clopote de seară.

Pe un peron de gară

Pe buza arsă șoapta tremurândă
Își scaldă-n zori sărutul primăverii,
În dimineața ce-o descântă merii
Când ceasul rău în umbră stă la pândă.

În grabă amintirea se petrece,
A zăbovit o clipă doar în gara
Unde arcușul și-a trădat vioara,
Apoi s-a desfrunzit în noaptea rece.

Înstrăinat la țârm uitat de vise,
Un tren albastru șuieră-a plecare...
Chemarea lui rupe la fiecare
Din mii de stele, felinare-aprinse.

Pe tâmpile ninse roua se răsfață
Și udă în cascade pragul serii...
Lacrimi de lună pe-aleile verii
Plătesc cu arginți frânturi de speranță.

Romanța margaretei într-o seară
Va despleti zenitu-n părți egale
Îngemănând din puncte cardinale
Două scânteii, pe un peron de gară.

Gând rănit

Câmpul de maci rănit de reci izvoare
Și-adună jar pe spuze de tăcere,
Se despletește-n ploi de înviere,
Ca să-și ascundă dorul după soare.

Sărutul ierbii caută petale
Să le înspece în povestea verii
Când stelele se-aprind pe coama serii
Și râuri de-amintiri se pierd pe cale.

Am vrut să înfloresc pe braț de soare,
Minutele s-au scurs, n-au vrut s-aștepte
Gândul rănit aripa să-și îndrepte...
A rămas frântă și acuma doare.

La malul înroșit de asfințituri,
Mai sângerează locul despărțirii,
Se-nlănțuie-ntrebări din legea firii
Trecându-se cu clipa-n infinituri.

M-am aplecat și unduirii de rouă
Și-au făcut loc pe geana-mi tremurândă...
Un câmp de maci plătește prin osândă
Lacrima lunii despicate-n două.

Rodica Ochiș

În ochii tăi

În ochii tăi adânci ca un păcat
M-ascund sub genele întunecate,
Să îți rămân un vis imaculat
Cu flori de măr pe ramuri aplecate.

În gândul meu o lacrimă de-azur,
O picătură din albastra mare,
Dă șoptelor nespuse un contur
Lăsând pe buze gust amar de sare.

Eu te adun din umbre și lumini
Să potolesc un dor ascuns ce arde...
Pot pașii tăi să prindă rădăcini
Când fluturii-și înalță zboru-n hoarde?

Nu mai aștept răspunsuri la-ntrebări,
M-ai învățat demult s-accept tăcerea...
Un trist ecou străbate depărtări...
Se-ngână asfințitul cu durerea.

Aș vrea de s-ar putea să îmi răsfrâng
Iubirea peste clipele pribege...
Privește-n ochii-albaștri care plâng
Plătind tribut, păcatul să-l dezlege.

Vis ce se petrece

Pe tărâmul de poeme,
Printre litere aldine,
Trece pasul ce se teme
Că rămâne fără mine.

Și cu dorul mă zidește
Ca pe Ana lui Manole
Și apoi mă dăruiește
Baladă unei viole.
Plânge-arcusul și suspină

C-a rămas rima uitată
Într-o clipă mai senină
Sau prin virgule-ncurcată.

Eu rog stelele s-aprindă
Toți macii de pe răzoare,
Focul lor să îmi cuprindă
Stânga ce încă mai doare.

Îi cer zilei care trece
Să șoptească-n călimară,
Despre-un vis ce se petrece
Sub al nopții cer de vară.

Să-l pot scrie fără teamă
C-am să-l las uitat pe buză
Când mirările mă cheamă
Să găsesc o altă muză.

Dar amintirea ta...

Stau singură și îți ascult tăcerea,
Ecoul șoptelor în gând se-adună...
Îți simt prin adiere mângâierea
Când mă sărută-o lacrimă de lună.

Și mă petrec cu umbrele din zare
Când glasul vântului de dor suspină!...
S-a troienit cu vise o cărare,
Sub geana nopții prins-au rădăcină.

Când m-am trezit în dimineți sărace,
Pe boltă norii-au început să plângă
Și brațul tău nu mai era să-mbrace
Cu roșul macilor o parte stângă.

Mă-ntreb ades de ce-ai plecat departe
Și te-ai pierdut pe undeva, prin lume?
Eu am rămas cu visele deșarte,
Dar amintirea ta mai poartă-un nume.

Azi caut răspunsul să fiu împăcată,
Dar nu voi judeca povestea noastră,
Că te iubesc cum n-am iubit vreodată
Și-am să te-ascund în lacrima albastră.

Voiam să crezi...

Când ți-am lăsat parfumul într-un gând
Și-am așezat tăcerile în palmă,
Voiam să crezi că dimineața-i calmă...
Dar sufletul se zbate tremurând.

Își cerne geana sarea pe obraz
Și visele se sting fără de casă...
Aș vrea să uit dar dorul nu mă lasă
Și focul lui în mine-i tot mai treaz.

Cerneala-albastră se uscă pe toc
Rămâne foaia albă nepătată,
Privirea mea de grijă aplecată
Mai caută umbra ta din loc în loc.

Razele lunii mă-mpresoară lin,
Doar ea-mi cunoște oful ce m-apasă
Și sufletul încorsetat nu-l lasă...
Pe buză șoapta-mi tremură-n suspin.

Azi ninge cu-amăgire pe pervaz
Și adierea vântului îngheață
O ramură cu muguri de speranță...
Vara-a uitat să schimbe un macaz.

Îți mulțumesc!

Eu ți-am bătut la porți de gând sfioasă
Când pasu-mi era trist și obosit,
Tu ai deschis, mi-ai dăruit o casă
Și-n calda lui cetate m-ai primit.

Mi-ai oblojit și rănile și viața
Și mii de nouri tu ai alungat,
Mi-ai curs rouă pe gene dimineața
Când ploaia fericirii-ai dezlegat.

Mi-ai pus câmpul cu macii la picioare,
Mi-ai dăruit și mare și uscat
Și mi-ai făcut din zile sărbătoare,
Privirea din pământ mi-ai ridicat.

Pe vise-ai presărat stele și luna
Să pot zâmbi când mă trezesc în zori
Și am simțit că eu îți sunt doar una
Și-atunci când cerul este plin de nori.

Îți mulțumesc c-ai revărsat lumina
Și-ai întregit cu mine cifra doi,
Și nuferi albi au înflorit când tina
Ai frământat-o-n fulgere și ploi!

Sunt...

Sunt lacrima ce n-a putut să curgă
Din ochii tăi adânci mângâietori
Și ai lăsat-o-n suflet să se scurgă
Când bolta lui s-a învelit în nori.

Sunt freamătul ce-ți trece printre ramuri
Când glas de vânt în liniști s-a pierdut,
O umbră rătăcită pe la geamuri
Cu stelele ce-n noapte s-au trecut.

Sunt șoapta nerostită-n dimineață
De buza arsă-n foc mocnit de dor,
Ascunsă printre cutele de ceață
A visului când zorile cobor.

Sunt gândul ce nu are alinare
Sub tâmpla-ți sărutată de un rid,
O rădăcină-nfiptă-atât de tare
În malul ce-ți era cândva arid.

Sunt zâmbet răsărit în colțul gurii
Când simți mireasma florilor de măr...
Voi pune verde-n frunzele pădurii
Și-atunci când iama-și cerne fulgi prin păr.

Cuvintele mărunte

Când aripile de vânt duc pe boltă pâcuri sure,
Îmi ascund iubirea-n suflet nimenea să nu
mi-o fure.
Și las norii să te plângă cu un picur de
cerneală
Ce-a trecut din partea stângă și s-a așezat
pe-o coală.

Noaptea dintr-o călimară îmi croiește punți
spre vise
Când pe cerul tău de vară toate stelele-s
aprinse.
Am să iau scânteii din ele să le pun în felinare,
Să nu rătăcească pasul când colindă o
cărare.

Îmi bat șoapte la fereastră, umbrele să le
alunge
Și în mijlocul odăii liniștea ta mă ajunge.
Așează-te printre gânduri, să-mi rămâi
poveste vie
Și te-oi înveli cu dorul nimenea să nu te
știe!

Și am să aprind iar flăcări pe-un altar zidit
în mine,
Să-mi fii rugul din poemul ce l-am scris
doar pentru tine!
Și când mirul de iubire ne va mângâia pe
frunte,
Îți voi presăra iubirea în cuvintele mărunte!

Alexandra Rusu-Busuioc

Petale cu emoții purpurii

Înserarea își despletește pletele în fire subțiri,
Lăsându-le să cadă peste marea în valuri.
Înghite în spuma ei trupul nevinovatei iubiri,
Apoi îl aruncă sfărâmându-l de vitrege valuri.

Atunci, era demult iubite, ai plecat supărat,
Și-ai lăsat într-o tainică scoică de mare
Dragostea și visul tinereții de curând înflorat,
Să rămână un ecou în veșnică chemare.

Mi-ai lăsat și un buchet de trandafiri înrouați,
În pragul unei dimineți cu geana visătoare.
Un amalgam de sentimente pe spinii înlăcrimați,
Pe câmpul iubirii o amară și rece sărutare.

Astăzi peste trandafirii tăi tăcerea a nins,
Cu lacrimi între șoapte mute cu dor nebun de tine.
Petale de durere de-un roșu la culoare închis,
Îți țese năframă din roua dimineții timide.

Vibrează absolutul în petale emoții purpurii,
Peste pragul amurgului cu ciob de clipă târzie,
Parfumul trandafirilor valsează în surde simfonii
Ecolul chemării ce răsună disperat în oaza pustie.

Mireasma florilor de tei

În liniștea serii mă alintă mirosul florilor de tei,
Fiorul ruginiu vibrează în acorduri de vioară,
Pășesc prin amintirile prăfuite pe alei,
Căutând parfumul teilor din acea primăvară.

Te chem să mă iubești în noaptea înstelată,
Cu brațele în podoaba de drog a florilor de tei,
Când luna își pune rochie în falduri dantelată,
Privirile-și îndreaptă spre îndrăgostiții de pe alei.

Să-mi cânti la nai a tinereții de dor serenadă,
Printre notele de pe parfumul florilor de tei,
Să-mi forfotească fiorul că într-o cascadă,
În doi valsând cu primăvara uitată pe alei.

Să-mi culegi în pumnul cuminte muguri de tei,
Gălbiori, firavi cu priviri pline de un târziu fior,

Să țes covor de miresme pe aleile dragostei,
Fericiți să gustăm din înseratul setos amor.

S-au scuturat salcâmi iubite...

Prin gama notelor partituri târzii la vioară,
Nostalgic au lăsat salcâmi și astă primăvară.
Grăbiți de fila înserării ruginită la culoare,
Și-au scuturat petala aromată și a ei candoare.

Ninsori de petale triste un covor alb au țesut,
În a parcului tinerețe de urmele noastre bătut.
Prin căderea lină fredonau dragostea noastră,
Lăsând pradă visului așteptarea albastră.

Nu știu dacă salcâmi vor mai înflori iară,
Căci asfințitul roșu se îmbrățișează cu marea.
Prin desfrunzitul amurg de salcâmul drag,
Mă vei căuta într-o seară pe al parcului prag.

Vei găsi covorul de petale îngălbenit de sete,
Și banca din parc îmbătrânită de amarele regrete.
Sete de candoarea iubirii uitată pe caldarâm,
Ce-și strigă ecoul prin mirosul inedit de salcâm.

Și-au scuturat salcâmi pletele albe iubite,
Pe tâmpile noastre de remușcări înălbite...

Dulcea mea copilărie....

Ce bine-ar fi, să revii, suflet frumos de copil,
Să te strecoți înapoi prin labirintul anilor tîptil,
Știu, calea-i grea, ceața-i deasă și anevoioasă,
Dar amintirile te vor duce la copilăria frumoasă.

Aș dori să te simți fericitul din mine copil iară,
Fetița zglobie, năzbătioasă cu costiță bălăioară.
Zburdalnic alergai pe dealuri, câmpie și vale,
În rochița-ți spălăcită și arsă toată de soare.

Să colinzi satul întreg, în lung și lat descultă,
Prin noroi până la glezne după ploaie pe uliță.
Să cuprinzi în brațe de pe cer un curcubeu,
Copilul unei sfinte mame să rămâi mereu.

Să mergi în câmpie, să-ți împletești o coroniță,
Din florile copilăriei, ca atunci, când erai fetiță.
Să-ți pui mândră colorata coroniță pe cap,
Să ieși de mână copilăria și să mergi spre sat.

Să rămâi mereu copil, de griji și nevoi să nu știi,
Să petreci ziua în zbenguie și jocuri de copii.
Tii minte, mama de sărbători îți cosea nouă rochiță,
Parul ți-l împletea în două costițe cu fundițe?

Chiar dacă, nu vei mai avea ca atunci jucării,
Să știi, că nu există nimic mai minunat decât să fim copii!
Deci, te implor, trebuie să ajungi la copilărie,
Chiar dacă îți va trebui să parcurgi ani o mie.

Geta

Lipovanciuc

Pacea

Suntem doar o fărâmbă în Universul mare,
Un curcubeu ce-mparte sămânță de iubiri,
Ca pacea să se nască, ea-i pod de împăcare
Și cumpăna fântânii ce-adapă dezrobiri.

Suntem poteci zvâcnite din beznă
spre lumină,
Trăind în armonie c-un Domn, dar și c-un rob,
Doar spuma mâni triste, retrase-n stea divină,
Și greu ulciorul Păcii ce azi rămas-a ciob.

Suntem ce-al nostru cuget ne dăruie
prin gânduri,
Ducându-ne povara pe aripi de răgaz.
Aici găsi-vom tihna, nu-n pironite scânduri,
Scăpare-i doar aice, și-n ropot de talaz.

Suntem doar judecații, nicidecum judecătorii,
Căci cel, de-adăpostește și ură, și furii,
Nu ști-va pace-n viață, va fi ca trecătorii
Lipsiți de braț și gleznă și fără bucurii.

Suntem doar plâns de neguri în marea
iarnă-a vieții,
Poftiți în valsul prăzii, cu pas de ironii,
Și flacăra arzândă în cordul stins al gheții,
Ce-n veci nu înceta-va să-mpartă armonii.

În straiul dragostei

Chem doctori și duhovnici în iatacul
Sfințit în lung nesomnul de iubire,
Când clipe zdrențuite-mi mai sunt leacul,
Mă-afund în mal de propria-mi zdrobire.

Împrumut-aș patimă de veac, să
Mă-nvălu în plăceri fără de vlagă
Și caut, caut. Aflu doar pedeapsă:
Din munte-nalt doar stânca-mi să se-aleagă;

Să pot adăposti un cord de vultur,
Rănit și spintecat în grea furtună,
Pe creștetu-i beteala-ncet s-o scutur,
Să-mi simt zbatândă inima nebună.

Să-mpart a mea armură, recea spadă,
Spre-a reteza tăceri ascunse-n fumul
Din patosul născut a fi doar pradă,
Împărtaşind cu cerul tot parfumul.

De ce aș mânia întreaga boltă:
Să risipesc din râvna-mi fără milă,
Când orice coardă-n mine se revoltă,
Ținându-mă-n cătușa ei febrilă?

Văd lujerul din gându-mi cum tresare,
În gena-mi răvășită saltă umbre.
Și-atât cât nu văd totu-n nepăsare,
Nu voi mușca din clipe veșnic sumbre.

Voi construi din fildeșul postirii
Altar pentru o altă, nouă sferă,
Durând inele ce le poartă mirii,
Dar asta fi-va, poate-n altă eră.

Peste tot

Când aștri urzi-vor complot,
Și noaptea din ei adormind-o,
Și-ntreaga-mi ființă sfârșind-o,
Te voi căuta peste tot!

Când corpu-mi rămâne-va ciot,
Iar straiu-mi – doar zdrențe umile,
Voi mai răscoli printre file,
Să te regăsesc peste tot.

Când mările ispitelor înot,
Voi trece, înfruntând înalt talazul,
Și-atunci căuta-voi obrazul:
Al tău, căci tu fostu-mi-ai tot!

Când fi-va să-mi caute lot,
Odihnă aici să-mi așeze,
Vreau ochiu-ți să mă-mbrățișeze:
Pe el să-l zăresc peste tot.

Când spada-mi din teacă o scot,
Rugina de-un veac să n-o frângă,
Mă-nchin mănăstirii de lângă
Iubirea-mi ce-a fost peste tot.

Când simt că-s doar jug, un ilot,
Ce-așteaptă-nrobit miez de pâine,
Nu plâng. Știu că-n ziua de mâine
Mă vei căuta peste tot.

Când soarta-mi întoarce-va cot,
Vârându-mi speranța-n țărână,
Cu tine pleca-voi, de mână,
Să fim doar noi doi, peste tot!

Cu-aceeași mână

Cu-aceeași mână, ce sloboade
Cărări de mir pe pisc de vieți,
Se descâlcesc, din reci năvoade,
Destine-alese de poeți.

Cu-aceleași gând, pictat de raze,
Ce-au izvorât din sfânt azur,
Ne învelim și-n lan de fraze,
Sorbind din cupe sfatul pur.

Cu-aceeași grea dezlănțuire
În vuiet aspru de potop,
Cerșim timid îngăduire,
Spre-a înmulți modestul snop.

Cu-aceeași mână, file albe
Le zugerăm cu buchii tari,
Croind îndemn, lungit pe salbe
De-ai vremii muguri și lăstari.

Cu-aceleași brațe, ce turnară
La temelie noastră duh,
Timidul cuget tandru ară,
Spre-a mai reduce din năduh.

Cu-aceeași mână sângerândă
Ni se întinde blid, spre-a ști
Și-a sătura, mereu flămândă,
Dorința oarbă de-a șopti.

Cu-aceeași palmă ce răsună
Și azi, la greu bătut de cui,
Se-așterne-n file cea cunună,
Zidind aici al bolții pui.

Spre aducere aminte

Cât poți să-mpartți cu toți același blid
Și-aceleași răni mai dor, nu doar pe tine,
Cât zâmbetul îți crește-n tâmplă rid,
Mai curge fluviul de iubire-n vine.

Cât umbrele se-adapă din lumini,
Născute-n vântul cast al adierii,
Încă mai este vie-n rădăcini
Neprihănită sevă-a Învierii.

Cât poți să-mpartți același dans aprins
Și oase din străbuni, uitând să moară,
Cât jar din ochi de lupul alb nu-i stins,
Te sorb aceleași strune de vioară.

Cât ți-e izvorul dătător de vieți
Măreț altar, cernut prin brâu de site,
Cât te încearcă malul surei ceți,
Mai poți să-noți prin delte necosite.

Cât cei pierduți în cazne au nesomn,
Fierbinți cununi ornându-le cărarea,
Cât Ștefan ți-e și tată, dar și Domn,
Știi fericiri și zbucium, ca și marea.

Cât mantii de viteji storc umeri goi
Și mai e umed sărutat de sfinții,
Rămași de veghe, pururi printre noi,
Aice ți-s strămoșii și părinții.

Cât poți să-mpartți c-o lume straiă veche
Și legământ ți-e tihna din morminte,
Cât simți cum varsă stele-perechi
Din mir, e spre aducere aminte.

Ada Zaporozjanu

După faptă și răsplată

Sub nucarul din grădină,
Era mare zarvă:
Un cocoș și o găină
Se-ntreceau la sfadă:

– Ești prea neagră, cu moț creț,
Nu-ți dau drumul în coteț.
Ale mele surioare
Sunt frumoase, bălăioare.

Moșata îl asculta,
Dar bătută nu se da.
– Parcă port vreo vină eu,
Că nu sunt pe placul tău?

Poate te gândești mai bine,
Nu prea fi sever cu mine:
Ori te porți cum se cuvine,
Ori mă plâng pe la vecine.

Cocoșel s-a-nfuriat,
Din aripi a fluturat,
Dar să vezi, ca prin minune
Lângă el veni un câine.

L-a mușcat, l-a scărmănat,
Abia bietul de-a scăpat.
Afară e plină noapte,
Găinușele dorm toate,

Doar sărmanul cocoșel
Sub nucar stă singurel.

Iepurașul și căprița

O căpriță mofturoasă
Rodea varza de pe masă,

Iepurașul o privea
Și poftă i se făcea:

– Auzi, dragă surioară,
Dă-mi și mie-o frunzișioară.
– Ba mai puneți pofta-n cui,
Varză pentru tine nu-i!

Căprița l-a fugărit,
Blănița i-a murdărit.
Vai, sărmanul iepuraș
Tremura sub cuptoraș:

– Te rog mult, nu mă lovi,
Că sunt mic și voi muri.
Când de-odată, lângă masă,
Tușa Olga furioasă,

Luă de jos o vărguță
Și fugi după căpriță:
– Stai, capră cățărătoare,
Din ce fac acum sarmale?

Se bucură iepurașul,
Capra își găsi nănașul.

Păpădia lăudăroasă

Verișoara soarelui,
Preferata câmpului,
De cu zori și până-n seară
Se tot lăudă pe-afară:

– Sunt cea mai frumoasă floare,
N-am pe lume-asemănare,
Iar a mea pălăriuță
Umbrește o furnicuță.

Lăudându-se întruna,
Iată că porni furtuna:
Umbreluța i-a zburat –
Să-i treacă de lăudat!

Întristată, singurică,
Sta ca o lumânărică...
Când, de-odată, furnicuța
Îi aduse umbreluța.

Vai, ce mult s-a bucurat:
Căpușorul și-a-ndreptat,
Vecinele și-a strigat
Și așa le-a cuvântat:

– Suntem toate frumoșele,
Ba mai mult: chiar nemurele.

Veverița și cioara

Pe un ram de nuc rotat,
Veverița sta la sfat
Cu o cioară tinerică,
Negruță și frumușică:

– Eu sunt Rița-Veverița,
Și la modă mi-i blănița,
Pe când tu... ești grasă, slută,
la oglinda și te uită.

Cioara o privi mirată
Și îi reproșă pe dată:
– Da, blănița ți-i frumoasă,
Dar ești prea răutăcioasă

Și-apoi n-ai aripi ca mine,
Ca să zbori peste coline...
Neajunsuri, cine n-are,
Să fii bun e lucru mare.

– Nu știi, zău, ce-a fost cu mine,
Dar m-am făcut de rușine.
Se tânguia veverița
Și își flutură codița.

Vulpea și ursul

Merge vulpea pe cărare
Și-ntâlnește un urs în cale:
– Buna ziua, moș Martine,
– Nu-i prea bună pentru mine,
Sunt bătrân, n-am nici putere,
Vai de păcatele mele.

– la mai lasă jalea, frate,
Vreau să-ți spun o noutate.
– Dar ce fel de noutate?
Cică-n vale, pe tăpșan,
Paște-un taur năzdrăvan.
Cine fruntea îi atinge,
Nimeni nu-l poate învinge.

Ursul puțin se gândi
Și înspre tăpșan porni,
Dar aici, nevoie mare,
Tauru-l luă în coarne,

Îl izbi de un copac,
Apoi se îndreptă spre lac.

Vulpea-i mare învățătoare:
– De n-ai cap, vai de picioare.

Pisica și cățelul

– Mustăcioaso, ce mai faci,
Cu șoarecii cum te împaci?
– Mă-mpac bine, foarte bine,
Cum te-mpaci și tu cu mine.

– Văd că iar te-ai supărat,
Mereu zici că-s vinovat.
– Aseară, când ai lătrat,
Șoarecii s-au speriat,
Au fugit în lumea mare
Și-am rămas fără-de mâncare.

– Nu mai spune minciunile,
Știi că-ți plac și păsărele,
– Smântânică, lăptișor,
Cărniță de pușor.

– Dar tu, dragă frățioare,
Ce tot cauți prin cuibare?
– Prin cuibare? A-a-a, cuibare,
Ce să cauți? Oușoare.

Unde e căsuța ta?

– Rândunică, rândunea,
Unde e căsuța ta?
– Sub o streășină de casă,
Am lipit-o și-i frumoasă.

– Dar tu, dragă furnicuță,
Ai palate, ai căsuță?
– Am palate sub pământ,
Ferite de ploi și vânt.

– Cocostârce călător,
Unde-i al tău cuibușor?
– În sătuc, pe un pilon,
Cuibu-i mare, încăpător.

Toți muncesc, din greu muncesc
Și căsuțe-și construiesc.
Numai broasca cea țestoasă,
S-a născut având o casă.

Luci Trușcă

Primăvară și război

Curg lacrimi peste harta lumii,
Lăcrimează sfinții-n calendar,
Ghiocii ne răsar sub tunuri,
Plouă cu obuze și amar.

Vine cu tancul primăvara,
Cu suferință și teroare,
Luna este-n fum când vine seara,
Nu se mai zăresc raze de soare.

Fug din calea războiului crunt
Mame și copii, înspăimântați,
S-a declanșat urgia pe pământ,
Au plecat la luptă tați și frați.

Opriți această nebunie,
Vrem pace și vrem primăvară,
Luna, soarele, pe cer să fie,
Ghiocii liberi să răsară.

Salvați planeta

Ninge la-nceput de primăvară,
Se curăță pământul de păcate,
Durerea-și ascunde sub zăpadă,
Se spală de sânge și de moarte.

Trimite cerul semn de mângâiere,
Își scutură sfinții întristarea,
Plâng îngerii sfâșiați de durere,
Trimit omenirii alinarea.

Nebunii lumii azi agonizează,
Au călcat pacea lumii-n picioare,
Fără milă lumea-ngenunchează
Și răspândesc doar ură și teroare.

De-atâta rău lumea a-ncremenit
Șocată, realitatea-i dură,
Întreaga planetă-a amuțit,
La pericolul fără măsură.

Salvați planeta, nu mai vrem război,
Nu mai vrem teroare și durere,
Aduceți-ne pacea înapoi,
Nu mai dați nebunilor putere.

Mărțișor

Mi-au înflorit brândușele în gând
Lângă toporași și vioarele,
Un ghiocel se arată timid,
Răsărind în gândurile mele.

Am strâns un buchețel din amintiri
Mi-l dăruiesc în prag de primăvară,
Cu nostalgie-n suflet și-n priviri,
Gândul la anii tinereți-mi zboară.

Cu șnurul iubirii le-am legat,
Le port în inimă ca mărțișor,
Sunt darul prețios și minunat
Pe care-l duc cu mine-n viitor.

E Martie, primăvara renaște,
În suflet și eu mă primenesc,
Într-un șnur am împletit speranțe,
Pentru cei pe care îi iubesc.

Durerea poetului

Plânge alfabetul sub peniță,
Literale-n stropi de lacrimi curg,
Plâng și ochii mei de neputință,
Mângâi hârtia și-ncerc să le-adun.

Le-a copleșit a lumii durere,
Aruncată-n frică și teroare,
Parcă vor de rău lumea să spele,
Să poată reveni-n abecedare.

Curge durerea lumii sub peniță,
Alfabetu-n lacrimi se îneacă,
Versul mi se zbate-n neputință,
Nici o poezie nu se leagă.

Clipe

Scris-am cu iubire
În inimă și-n stele,
Evadând din viață
În visele mele.

Viața noastră este
Alcătuiri de clipe,
Ce caută iubire
Ca să se-nfiripe.

Într-un colț de suflet,
Odihnesc o vreme,
Crezându-se uitate,
Timpul, însă cerne.

Naivi și inocenți
Trăim clipe fugare,
Clipe care dor,
Clipe rătăcitoare.

În clipe renaștem,
Iubirea nu piere,
Așteaptă resemnată
Clipe de-nviere.

Lumea cuvintelor

Calc cu grijă, calc ușor,
În lumea cuvintelor,
Sunt propriul meu învățător
Printre cuvinte călător.

M-au fascinat de copil,
Pășeam printre ele tiptil,
Le-am cunoscut, le-am învățat
Și-n minte le-am așezat.

Între timp ne-am împrietenit,
Suntem de nedespărțit,
Le prețuiesc și le iubesc,
În lumea lor mă regăsesc.

Când le aștern pe hârtie,
Se naște o poezie,
Care spune o poveste
Pentru cel ce o citește.

Puntea

Lumea noastră este iluzorie,
Trăim de bună voie în ea,
O punte se-așterne-ntre noi,
Echilibrui-i este precar,
Este-ntr-un continuu balans
Căci pășim pe rând,
Încercând apropierea,
Este-atât de lungă calea,
Iar pașii nu ne ajung
Și obosim.
Oricât de dulce este chemarea,
Puntea n-o putem străbate,
Ne înpotmolim mereu
Tot încercând să păstrăm echilibrul
Pe care-l dorim.
Sunt energii care ne trag înapoi,
Le acceptăm,
Ni le-am asumat,
Noi nu vom fi niciodată doi,
Știm,
Dat tot încercăm.

Călător în Univers

Mi-aș croi drum către soare
Să aduc niște lumină,
S-o dăruiesc celor care
În întuneric suspină.

Niște raze-aș lua cu mine
Pentru sufletele triste,
Supărarea să le-aline,
Să le încălzească vise.

M-aș plimba cu Carul Mare
Și-aș rătăci printre stele,
Poate-aș găsi alinare
Pentru tristețile mele.

O steluță cât de mică
Aș dori să mă-nsoțească,
M-ar scăpa poate de frică
Și de temerea lumească.

Lunii, eu i-aș cere raze,
Visele să-mi lumineze,
Să mă apere de-angoase,
În noapte să mă vegheze.

Nimic nu este-ntâmplător,
Din Univers suntem parte,
Cu gândul mereu călător,
Visăm, mergem mai departe.

Gabriel Gherbăluță

sonetul I - al soarelui negru

se usucă soare în cuvântul iarnă
timp îngălbenește în nervuri de iarbă
peste mine astăzi vine ca să cearnă
o zăpadă neagră care stă să fiarbă

răsucite frunze clipe vin și pleacă
viața-o alee fără trecători
timpul, din păcate, vrea să mai petreacă
o zăpadă neagră din negre ninsori

a-nghetă lumina-n bulgărul de soare
clipa din clepsidră zace suspendată
e pustie plaja și albă de sare
goală stă pe apă moartea nefardată

timp mai e de-o iarnă... ca să ții de mână
soarele cel negru, de acum și până...

sonetul II - al moșului Adam

Dumnezeu își ține îngerii de mână
este încă noapte în ziua dintâi
căutam lumina de atunci și până
ne va spune Domnul nu pleca, rămâi

încă nu-i nimica, nu-i nici cer nici apă
numai întuneric cade peste noi
Domnul ia cuvântul, cât să ne încapă
ziua și cu noaptea secete și ploii?

vine ziua doua, trec și celelalte
Domnul construiește din cuvânt o lume
munți și mări și ceruri le visăm înalte
El creează lumea, noi îi dăm un nume

Dumnezeu și îngerii, dacă-mi ceri, eu am
doar sunt strănepotul moșului Adam

punem iar sentimente, sus în pod, la iernat
ochi închiși înspre noi, am uitat, ai uitat

sonetul IV - al închinării la magistru

un oraș e poezul, și prin ea rătăcim
doar cuvintele / străzi șerpuesc spre
danub
trece fluviul prin noi din afară privim
iarna asta cu colți ce-i închisă-ntr-un cub

în poetul pustiu numai noi am rămas
credem doar în cuvânt legănați de un vers
lumi întregi de silabe noi străbatem la pas
mai cădem, ne săltăm, un continuu mers

într-o lume de versuri, un cuvânt exilat
apatriid din afara poezului meu
timp curbat de silabe în sonet am aflat
de la mine puțin, de la tine mereu

către tine mă-nchin, will bătrâne acum
versul meu nu-i decât doar o dâră de fum

sonetul V - de-a v-ați ascunselea

încerc să fug dintr-o secundă
să scap de timp dar nu mai pot
doar umbra poate să-mi ascundă
lumina mea cu vis cu tot

și doare timp, doare-ntuneric
ce cade lung scormonitor
acum sunt doar un cod numeric
un șir de cifre nu un zbor

fugim de timp, fugim de boală,
de-un ultim strigăt și de nopți
ne-a mai rămas secunda goală
pe care o-mpărțim cu toți

mă pierd acum într-o secundă
de moarte fug să mă ascundă

Camelia Pulbere

Vindecare

Mâinilor mele aripi lungi să le crească,
Să pot zbura oricând, cu păsările odată,
Spre cer albastru să mă avânt fără oprire,
Planeta tot mai mică s-o las în licărire.

Și-odată ajunsă acolo sus de tot,
Ocol i-aș face pământului întreg,
Cu o baghetă magică, vindecătoare,
Să-l smulg din temnița otrăvitoare.

Apoi m-aș face tot mai mică-n ochii lui
Și l-aș lăsa să-și recreeze paradisul,
O lume purificată, fără de rebuturi
Să redevină ce a fost la începuturi.

Drum

Urcând sau coborând treptele vieții,
În timp trăit descătușăm doar mituri
Sclipiri de diamant sau pământ sec,
Știm bine, pe aici toți și toate trec.

Crezând că noi nu trăirăm în zadar,
Pictarăm minunate clipe cu prieteni,
Ori foarte grele în frățiile-nghețate,
Au fost și spaime, și emoții minunate.

Și orice dor in temniță nu-l vom închide,
Pornim pe-o mare de lună luminată,
Vom infrunta orice in calea către ape
Spre largul necuprins către infinitate.

Noi

Pictăm ceruri albastre cu nori Cirrus,
Ne încântăm cu ale noastre versuri

Și contopim gânduri fără de rugină,
Simțim perfecțiunea trăirii în lumină.

Noi suntem plămădiți din Soare,
Din razele-i strălucitor coborâtoare
Ne facem mereu drum spre curcubeu,
Și nu ne înghețăm al vieții apogeu.

Din seva lunilor verzi de primăvară
Spiritul însetat mereu noi ni-l hrănim,
Suntem mereu in prag de îmbobocire,
Cu păsările-n zbor plutim spre fericire.

Dăruire

Sufletul ți-e agitat precum marea
Când iar tristețea te cuprinde,
Un fulger îți străpunge zarea
Și-ți închid ochii să nu-ți vezi jalea.

Fortărețe ridica-voi să te apăr,
De noaptea neagră eu te voi feri
Iluminându-ți mereu calea bună,
Să poți zâmbi iar sub cer cu lună.

O lacrimă îți curge pe obraz,
Se-avântă repede spre buze,
Alerg spre ea și o prind bine,
Să pot s-

Rătăcire

Ai vocea tremurândă și ai plâns
Ce spaime crunte iar ai strâns?
Pe unde ai umblat așa pierdut
Și totu-ți pare de nerecunoscut?

Zăresc în mintea ta cea ternă
Un gri pictat cu-ngrijorare
Ori negru încărcat cu supărare,
Cum ai să scapi de-atâta înfrigurare?

N-ai vrea s-alergi pe pajiști verzi
Sub cer albastru fără niciun nor?
Alungă nălucile din preajma ta
Fii liber, ieși de sub povara-ți grea!

Vântul

Atâtea frunze a răvășit vântul azi-noapte,
Somnul adânc cutreierându-mi,
L-aș fi rugat să nu golească de tot pomii,
Dar m-a imbrățișat cu ale lui șoapte.

A zăbovit o clipă la fereastră,
Apoi în mare trombă a dispărut,
Tot șuierând a amețit și luna,
Nici nu știu pe unde s-a pierdut.

Curând, atâtea iarnă va pune stăpânire
Pe tot ce ne-nconjoară și în suflet,
Va fi rece peste tot și-n toate,
Aștept totuși, un vânt cald să ne sufle-n spate.

Aici

Divin miroase iarba primăvara,
Pe pat de flori de munte parfumate,
Trupul aș vrea să mi-l așez,
Și sufletul secătuit să-l delectez.

Natura e cea care mereu m-adăpostește,
Îmi dă iar viață când eu o pierd,
Mă-nsuflește când mintea îmi e fadă
Și nu-mi cere niciodată vreo ofrandă.

Un paradis este aici, pe acest pamânt,
Atâtea ciripit, ce muzică, ce coloratură,
Ce forme, ce frumusețe, ce minunăție,
Ai mai văzut vreodată atâtea măreție?

Falsitate

Gândurile tale devin mereu fapte,
Degeaba încerci tu să le-ascunzi
Prin întunecate cotloane ale minții,
Le-ai proiectat deja, le văd și dinții.

Mereu să pari ceea ce nu ești
Gândesc că e grea corvoadă,
Și să vorbești mereu fără de sens,
Chiar e chinuitor pe contrasens!

De-ai păcălit în astă lume mulți naivi,
Te-ai păcălit într-un final pe tine,
Căci singur când rămâi în asfințit,
Statuia cea măreață ți s-a prăbușit.

Deșteptare

Să înviem din nou gândirea,
Mărețe vise să prindă viață iar,
Pe fermecate poteci, pe care,
Nu le cunoaște veșnica uitare.

Steaua ce luminează cerul nopții
Să ne îndrume către rostul vieții,
Adevărul să ne fie la îndemână,
Să ne ghideze către calea bună.

Să luăm aminte la cel ce-i drept,
Frumos în port, cu sufletul curat,
Cu gând mângâietor și ne-ntinat,
Să ne învețe ce trebuie-nvățat.

Realitate

Oglinda lumii este veche și are pete,
Nu ne mai recunoaștem când o privim,
S-a adunat atâtea fum și atâtea ceață,
Și ne-ntrebăm a cui este acea față.

Noi, omenirea, sigur purtăm o vină,
Jucăm mereu în roluri nepotrivite,
Și ridicăm continuu statui nemeritate,
Iar înțelepții privesc doar de departe.

De vom continua aceeași greșită cale,
Și nu-ncetăm să elogiem nimicul,
Să nu ne mai plângem pieirea
Noi, conștienți fiind care ne e menirea.

Plecare

Timpul mi-a stat un pic în loc,
Iar mintea mi-a fost seacă,
Visam continuu și urât,
Să mă trezesc vroiam, atât.

Tu te-ai pierdut în noapte,
Ți-ai luat și zilele cu tine,
Pe-o creastă mare, luminată
Alesu-ți-ai calea fermecată.

Pe-a vieții scenă zburător,
Mereu doar inocent actor,
Tu ți-ai dorit și alt decor.
Atât îți spun acum, te ador!

**Sebastian
Golomoz**

Mireasa care aleargă după mine

În sufletul meu
ca un jurnal poetic
sunt codurile privirilor
urme de ruj neîmblânzite
dansurile degetelor talentate
iubirile de lumină
acrobațiile nocturne
îndrăznelile pașilor feminini
găurile tocurilor nehotărâte
(și câte și mai câte)

Iubirea eternă a rămas
o rugămintă nesatisfăcută
pe mine m-au iubit
doar fete rele
dar tot nu i-am putut
trânti ușa în nas iubirii
când a avut chef să mă viziteze
văzând renunțarea la ea ca un
compromis ce-i sinonim cu sinuciderea

Am mai flirtat
și cu singurătatea
doar ei i-am arătat
cât pot iubi
(mă cunoaște mai bine
chiar și decât mama)
mai degrabă aș fi lăsat-o
în neștirea ei fericită
azi n-ar mai fi fost mireasa care
aleargă după mine.

Buze-n templul dimineții

Două cupe de mojito ochii ei
Îmi anticipează gândurile
visul e mereu cu fața spre viitor

zâmbetul – vitamina inimii
vine ca un Preludiu de Bach

În această mașină de epocă
politețea

buzele ni se ating
cu o energie primăvărarică
învățăm să savurăm viața

Într-un cuib de liniște
seduși de gimnastica îmbrățișărilor
trăim o iubire livrescă.

Muzica ploii

ploaia ca spovedania
unui cer încrunțat
transformă orașul într-un
acvariu nepăsător

străzile suspină
după trecători
la periferia visului
locuiește îndoiala
indezirabilă
precum o muscă

tăcerea se învață
n-am nevoie de cuvinte
acum ascult
muzica ploii.

Prizoniera nunții necesare

Pe suflet neîmplinită îmi stai
Mi-e dor de tine, cu ochii te strig
Ucide-mi visele sau hai să-mi dai
Sărutul tău, cămașă antifrig

Nu te încântă preludiul nopții
Cu fluturi ce ies din călimară?
Mă-ngenunchează în fața morții
Absența ta, amprentă amară

Plouă urban din nori de hârtie
Stelele mă privesc simpatetic
Căci nu mi-ai recitat numai mie
Un refren lipsit de nerv poetic

Cu toate astea, încă te iubesc
Și caut o făclie modernă
Cu care sper să pot să te trezesc
Până nu cade iubirea-n bernă

Tot mai departe de mine pășești
Și te retragi în falsă glorie

Vei realiza cât de mult greșești
Căci sufletul are memorie

Pe inima goală înghiți lămâi
Iar mama ta alte planuri are
Deși nu vrei să recunoști, rămâi
Prizoniera nunții necesare

Discursul meu n-a fost persuasiv
Dar va trece clipa chinuită
Pământul nu mă place emotiv
Și din ceruri tu vei fi iubită.

Fără emoții n-aș simți că trăiesc

avea o vorbă bunicul -
aviator pe brazdă
expert în a arunca
o concluzie interogativă:
„când ești trist
împrumută optimismul soarelui
când ești fericit
cumpără-ți o oglindă retrovizoare
dacă nimic nu te emoționează
cum te poți numi om?”

Într-adevăr, soarele s-a arătat
dispus în genere să improvizeze
un balet al luminilor
iar oglinda nu tace niciodată
din insomniile ei hrănindu-se
cele mai nobile gânduri

cu zâmbetul pe buze
sensibil ca o șoaptă
eu fac naveta
de la un vis la altul
fără emoții n-aș simți că trăiesc
fără iubire n-aș mai vrea să trăiesc
să o caut...
poate e mai frumos decât
să o găsesc

Întrebări pleacă din mintea mea
către un amurg indecis
iar poezia vine ca
o recompensă a imaginației
până la clipele de liniște tandră
mai sunt multe mesaje nedevopate
și totuși, ce muzică
poate fi mai plăcută decât
râsul unui copil?

iubindu-te, mă-ndepărtez de tine

amestec funambulesc de raze
de lumină și de întuneric
doar o liniște aparentă
dimineața orașul respiră mai greu

după o noapte întregă de
meditații cu perna în brațe
alerg să prind tramvaiul
spre un zâmbet din turtă dulce

te zăresc și am obrajii în flăcări
ajung în fața ta dar
sufletul meu trece neobservat
ca o notă de subsol
la picioarele tale

în stația ultimei iubiri
tu ai îmbrățișat alt vis
mie-mi place verdele pentru că
și ție îți place
iubesc poezia pentru că
doar ea ne mai vede împreună

iubindu-te, mă-ndepărtez de tine
luând cu mine floarea roșie
ce nu ți-a plăcut
s-o păstrez pe albul pian
ce-mi va cânta agonia sentimentelor
până când amintirea ochilor tăi
se va stinge-ntr-un poem
care să-mi redea
dreptul la fericire.

Arma iertării

Indiferența ta – orgoliu neîmblânzit
trăiește doar până când ochii mei
se oglindesc în alți ochi
în clipa aceea te dezbraci
de pretențiile născute prematur
și te descâlți de pantofii cu toc
peste vini masculine
iar trupul tău redevine obsecvios
în fața inimii ce eliberează iubirea
ținută până atunci
sub lacătul verbelor metalice
dorința ta se ondulează pe retina mea
într-o intuiție reconfortantă
din nou zâmbetul simpatetic
te-a scăpat cu fața curată
gura ta m-a mințit de-atâtea ori
și totuși o sărut fiind conștient
că doar iertarea poate ucide
distanța dintre noi.

Elena V. Piteș

Mă-mbăt cu gânduri

Mă-mbăt cu gânduri binefăcătoare
Și viața ternă mi-o petrec plângând,
Adorm în zori și mă trezesc strigând
La ziua care în zadar răsare.

Doar tu îmi mângâi sufletul gemând
Când treci pe-aici o umbră călătoare,
Te simt, dar nu te văd, ești ca o boare
Ce-așteaptă să mă vadă surâzând.

Te urmăresc cu suflet și cu minte
Printr-o fereastră mată ce ne-mparte,
Un râu de lacrimi susură-n cuvinte

Ce bat în geamul dinspre a mea parte,
Din steaua ta tu mă privești cuminte
Înțelegând a noastre triste soarte.

Mi-e tot mai greu

Mi-e tot mai greu să stau în astă lume
Căci dorul de înalt e mai acut
În Univers aș fi un suflet mut
Și v-aș privi din Steaua fără nume.

Aș supăra pe unii mult, pe alții mai puțin
Alții s-ar bucura de-a mea evaporare
„S-a dus la fiul ei” ar spune fără încetare...
Acolo, totul este sfânt și e sublim.

Și m-aș ruga să fiu iertată de păcate
Să pot să mă ridic, să mă ridic
Că nu contează de ești mare sau ești mic

Ci dacă sufletul și inima îți sunt în libertate
Iar ca să îl găsec pe-al meu băiat
La toate porțile cu pioșenie eu am să bat.

Când valul

Când valul dintre valuri m-a lovit
În două inima-mi s-a frânt
Eu sunt jumătatea rămasă pe pământ
Tu, jumătatea plecată-n infinit.

Ai coborât din ceruri în fiecare noapte
Dar eu cu ochii mei de pământean
Nu te vedeam, că asta nu se poate
Să-mi vii măcar în vise, te chemam

Și chiar de ninge floarea albă de cais
Când sufletul e-atâta de zdrobit
Nu mai poți să fii fericit, poate în vis

Viața mea a expirat și cred că te-am mâhnit
Atâta vreau să știu, în ce abis
Să te aștept pe veci copil iubit!

Dacă oglinda ți s-a spart

Dacă oglinda ți s-a spart
Și nu poți să te oglindești
Privește-atenț la ai tăi prunci
Și-ai să te vezi atunci!

Clepsidră-ntoarsă
Asta sunt copiii tăi
Nu crede ce îți spun cei răi
Că pâinea poate fi și arsă!

Dacă oglinda este rea
Și nu te-arată cum ai vrea
Poți s-o mai și ștergi

Dar grijă ai să nu o spargi
Ci ține-o-n brațe-ncetișor
Și să-i vorbești cu grijă și cu DOR.

Uniți să fim

Mișei și vameși alegeți conducători
Irozi nebuni poporul îl dezbină
Hrănindu-l cu noroi și olefină
Ademenind noi șanse și noi zori.
Leșim cu greu, și strigăm în surdină
La marșuri și proteste-ascultători

Emiri emancipați cu steaguri și cu flori
Mame și tați sunt așteptați să vină.
Idealistii iluzii mai expun

Neamul acesta e străbun și veșnic
Etern și sacru ca o noapte de Crăciun
Suntem români și vrem dreptate grabnic
Copiii credința-n Centenar și-o pun
Uniți să fim pentru un mâine falnic.

Iluzii

Te desenez în fiecare clipă
În nori, în iarbă și în aer
În cer, în suflet și în vaier
Când vântul ne mai frânge o aripă.

Te recompun din frunze și din flori
Din orice obiect ce-mi iese-n cale
Cu toate că în sufletu-mi e jale
Speranța c-ai să vii îmi dă fiori.

Cu ochii închiși te vizualizez
Și-ți urmăresc avar pașii discreți
Oricât de des, în van mă amăgesc

Atât de mult doresc să te urmez.
Și mă trezesc trecând prin groși pereți
Fiind convinsă c-am să te găsec.

Clipa

Un telefon scurt:
„Mai ești la XXL
Cumpără și piper!”
„Nu! Sunt la spital...”
Radu a avut un accident
cu motocicletă!”
„Doamne, să nu fie rău!”
Mă rugam mereu
Prea rău n-a fost pentru el...
Parcă dormea zâmbind
Cu fața la Dumnezeu.
Pentru mine însă
Totul s-a terminat
Nu mai am băiat!
O eclipsă totală
S-a așternut peste lume.

Lacrima mea

Lacrima mea
În palma ta
E un ocean
De bucurii
Și de tristeți
Mai multe mii
Dulce amar
De chihlimbar
E chiar
UDAR...

Sufletul meu

Sufletul meu
Abia mai pâlپایہ
Ca o lumânare
Care se stinge,

Inima mea
Abia mai bate
De-atâta singurătate
De atâta strămbătate.

Stânca

Lacrimile mele
Lacrimile tale
Se unesc în vale
Într-o vale-adâncă
Din care răsare
O stâncă
De sare.

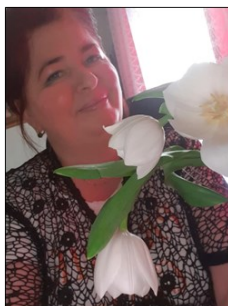
Sigur într-o zi
Se va folosi
Când
Ea va povesti
De durerea mea
Și durerea ta.

Fotografii

Dacă am developa
Imaginile
Ce ochii noștri
Au fotografiat
Am ajunge la
Soare
Sau
În altă galaxie.

Sigur
Cele mai frumoase
Vor fi:
Copil mic
În scutece
Gângurind
Pași legănați
Spre tine venind
Mănuțe întinzând
Nu te mai sature
Văzând
Ar fi
Cele mai frumoase
Poze.
Clipe ale adevăratei fericiri
pe pământ.

Daniela Pârnu
Dorin

Ca o Cleopatră de neclintit

Am fost proclamată fiica nimănui
ca o Cleopatră de neclintit
închisă cu forța în templu,
îmbrăcată în propriile spaime
eu, într-o durere deplină
împlinesc un destin al singurătății
și devin spectatorul propriei vieți
abia dacă mai pot să m-adun
să scriu scrisori lungi unui bărbat care
nu există
să pun tot ce trăiesc în măsura sufletului
cu orice așteptare mă restituți zilelor
trăite trist
măcar timpul în mine să nu mai stea
pe loc...
și-n aceeași mirare să-i cer toamnei
zori de-mbrățișări

Fericit nu poți fi decât
dacă te adăpostești în sufletul cuiva
proaspăt ieșit din placenta singurătății
și nu ca dintr-o cămașă de forță
vrei să aparții unei lumi rămânând liber
Strigă că ai nevoie de-o inimă nouă,
de ochi, de alte atingeri, de alt por
și până-n zori ți se va aduce inima,
ochii, mângâierile
și filmul în care vrei să trăiești,
să-ți recunoști viața, trupul și ziua
Dar oprește-te în a fi
un om nefericit care râde...

Urcuș de sahară

„Mai caut, mai aflu, mai sper,
aici, între tine și cer”
(C. Emanuel)

Pe una din străzile din lumea ta,
pășesc visătoare
clipesc din toate neputințele, uneori

bat pe la ușile oamenilor,
cerându-le să-și treacă mâna prin păr,
fiecare
după gestul acesta, să te recunosc...
s-ar putea
doar am pornit din același punct, ca
două catete
privind prin al treilea ochi și prin
floarea cusută pe ie...
azi, fac din apa devenită sete...
poezie...
tot ce se-ntâmplă e-o extensie a mea...
un urcuș de sahară peste o viață sălcie
(traversez, visătoare, minutul căutărilor
în doi)
într-o zi, știu! că-mi vei trece prin gând
ca un început de vecie...

Voi rămâne o rană deschisă... sau nu!

Nu-mi amintesc
decât lucruri uitate și seci
ca-ntr-un vis urât...
clipele ni se-mpuținează
până și gândul la tine îmi sapă
uneori, locul de veci...
ce tristă chemare am avut
să-mi caut iubirea dintâi
dintâi plecată,
și ce frumos ne-am prefăcut!

Azi, vrând să te caut și vrând să te știu
pun clopoțelul peste lumânare,
să fac intuneric...
să-mi dezgrop sufletul aproape viu
să-mi amintesc că nu-s vinovată
dacă-mi iau bilet numai dus
ca și cum din mine nu-s plecată...

Sunt bucurii și dureri
peste care, poate ne-am întâmplat
de la care am întârziat
sau am lipsit nemotivat...
iubirea nu te-așteaptă!
nu vine când vrei tu...
putinței de a răbda să-i dau o șansă?!
poate în cer, că aici pe pământ
voi rămâne o rană deschisă sau nu...

Poemele cu ochii verzi

Se scutură crinii
peste tăcerea care mă scrie,
caut să te închid într-un poem

sau într-o simplă poezie
numai că tot ce frământ
e fără umbră și doare,
dar azi, numai azi
îmi ești dator și complice
în cereasca-mi chemare

Lasă-mă un timp
să dispar
pentru cât mi-e de dor
vreau să-mi caut, cuminte,
un împrumut
există o bancă de cuvinte!
orice cuvânt care respiră
numai în doi mă inspiră!

De aceea mi-e bine
azi te caut prin iubesc-ul
ce-l am de la tine
chiar dacă se scutură crinii,
te rog să mă crezi: de-o vreme
scriu numai poeme
cu ochii verzi

Spune-mi, te rog...

Simt o tăcere albă și-o dulce apăsare
mi-e sufletul țândări, în fâșii mă rup
e noaptea-n care plouă peste păsări
și... peste libertatea mea de lup...
castanii plâng în sus, salcâmi dau în floare
e caldă ploaia... seara se preface!
fumez tăcut și nu pot înțelege
de ce pedeapsa clipei nu mai tace...
și nu mai știu ce e aevea... sau dacă
mi se pare
spune-mi, te rog, tu!
cui să mai cer iertare...?
și cine să mă lase
să mai fug din visul tău în care
împleteam amândoi un jug de
mătase...

Azi cântă un greier, bate clopotul rece
și mă surp pe marginea iubirilor tale...
nu-ncape inima mea într-a ta, atât e
de mare...
și-mi tac pedeapsa clipei care nu mai
trece...

Îngerului tău

În fiecare din noi e un înger ce moare
tocmai când sufletul își revine din fire,

suntem întrebați ai cui suntem
fiecare...
când tu, senin cobori dintr-o poveste,
dacă spui că ți-e bine cu mine
și mie îmi este...

Am crezut că nimic nu mai poate da
viață vieții mele
dar azi sunt fără scăpare
vorbindu-ți te-nfrunt!
mie să nu-mi zici despărțire, plecare,
uitare
azi-când mi-e drumul spre tine
deloc anevoios și abrupt!

Înger, al meu, ce-ai trăit după ureche
ca și mine-n poziție de drept
unde ți-ai pus pentru mine aripa?
singurătatea nu-mi mai este icoana
spânzurată de noi pe pereți
nu anii îi vreau stăpâni peste noi
ci mai degrabă clipa!

Înger, al meu, azi nu știu ce-mi ești, ce-ți
voi fi!
nici ție ce-ți mai poate fi scris,
ce știu e că vreau să iubesc
în fiecare minut câte-o zi
până când...
bătrânul cer ne va cădea în
genunchi...

Insomnii

Scriu un poem la porțile nopții
poate fi și banal
numai descătușarea să urce liberă
ca iedera pe ziduri
ca-ntr-un dans vegetal
ca-n zănaticul joc de iele
spre toată lucrarea, din același trunchi
mi se arată cum urc,
cum urc până la stele...
chiar dacă tremur odată cu frunzele
și am simțămintele făcute mănunchi...
Nici nu mă mai văd de atâta verde
(și de atâta iubire
într-un singur impuls)
poate de aceea mă-nalț la porțile nopții
vrând să-ți mai fiu iedera
cînd tu... poemul din care m-am smuls...

Lidia Grosu

Un pisc al tăcerii

Omagiu acestei iubiri ce mă ține
Înflăcărat zbor senin.
Meteorii-fiori, pe coline sangvine,
Asistă-un serviciu divin.

Mută-i cafeaua... Ca mine... Tăcută,
Imaginea mamei o mângâi...
Parcă-mi zâmbeste, parcă-mi sărută
A mea nerostire nătângă.

Dileme înguste se pierd rotocoale
De fum risipit în neant,
Neliniștea mamei se-așterne petale
De dor – în ecoul vibrant.

Smulse sunt pentru-n estet ce le-așteaptă
Într-un tablou tăinuit
De-un văz, de-un auz, prin care se zbate
Inimă-n bolți de cuvânt..

... Cu acest cântec, un pisc al tăcerii
Pretind... Îl ating... Mă înalț...
De-o parte și alta, părinții, din ere,
Îmi citesc doar lumină pe zaț.

Precum în cer...

Spre-al baștinei, deschis, Cer salvator
Mi-s pașii când grăbiți... când mai înceți
Și-s alințați de-un vis ocrotitor
C-un părintesc mesaj din alte vieți.

Toți cei ce îmi lipsesc sunt pagini vii
De o nerisipită moștenire,
Cândva, poate, – parcurse,-n veșnicii,
De-un ochi sensibil, nu doar ca o știre...

Din avalanșe sumbre mă desprind,
De gânduri...Mi-s **colegele**-mi fidele,
„... Precum în Cer, așa și pe Pământ”,
Mi-i sufletul făgaș a mii de stele.

... Alung tristețea ca pe o fantomă
Pe treptele-mi de file care-s ring
A tot ce-ncape într-o axiomă:

Cei ce ne-au dat lumină, nu se sting.

Și, poate, nerostitul Legământ,
Nici când înregistrat de vreo instanță,
Ne-a înfiat – c-un Cer și c-un Pământ,
Cu tot ce-i El cunoi – întru speranță
Că vii rămânem – cu cine-am trăit...

Fior în timp

Prin stoluri de frunze, cuminte,
Pasional, se strecoară
Și-al Terrei abis îl dezmințe
Cu tot ce-a fost dat să nu moară.

Din ochi unei ploii îi clipește
Și, șmecher, sfidând detronarea,
Îi scrie, poznaș, o poveste
C-un happy end în sărbătoare.

De raza surprinsă ne sprijină
Când simte că pulsul cedează
Și peste toamne, în grindină
Săgețile lui ne-nviază.

Sclipire și freamăt, și cântec
Prin stoluri de frunze coboară,
Și zâmbetul lui e-un descântec
De viață –
al clipei ce doare...

Mă-mpiedic iar de clipa neuitării...

Mă-mpiedic iar de clipa neuitării...
În strunga timpului, spre-al inimii ceresc,
Toți lupii minții, în zăbava serii,
Își caută hățiș de baladesc.

Și se adună-n haite... Plin de lună
Le scutură zăpada ce-i orbesc,
Iar ei ridică ochii-a rugăciune
Și în imagini sfinte se topesc.

Imașul melodiilor a mas
Pe pagina iubirii ce tresare
La fiecare îndreptat de pas –
Spre un refugiu, care veșnic doare.

Când chipul mamei mult prea trist îmi pare,
Culcuș de rouă-n ochii mei înjgheb
Și-alin nedomolita-i îndurare
C-un viu, trecut prin sare,-al lumii verb.

Și mă dezleg de firele uitării,
Oftatul mi-l anin ca talisman
Să cheme-ntr-un voiaj al întâmplării
Toți ieziu grației din car de ani...

Casa părintească

Azi,
Cuprind cu ochii
Zarea-albastră –
Mă pătrund
De-un farmec infinit:
Patru ochi din casa părintească
În tot unitar s-au contopit
Cu parfumurile-mbătătoare
De pelin,
Vâzdoage,
Țigăncuși,
Cu un dor
Aflat în căutare,
Ce se vreasculptat
De un... Brâncuși.

Anii
Risipiți printre petale
De lalele, mentă, liliac,
Mă privesc
Cu umbre de sfială
Ca pe-un cineva
De-un mare drag...

...Casă părintească, dor durut,
Ochi înrouați
De frunză verde,

Azi, romanța tristă ți-o ascult
Și-n tăcerea lacrimii
Se pierde...

Arcuiri

Eram călimara
Cu chipul smerit
Și aflux de credință,
Iar tu – cuvântul
De dragoste plin,
Pe vârful peniței.

Eram flacăra
În solstițiul de iarnă –
Mistuitoare,
Iar tu – candelă
Prinsă de torțile
Urselor Mică și Mare.

Eram frunză
Ce se visa
Verde mereu,
Alături de floare,
Iar tu – trunchiul
Ce-mi dăruia
Mireasma-i tulburătoare.

Eram pasăre,
Cu aripile-atingând
Pronia albăstrimii,
Tu – țară a iluziilor
Care-aprindea
Dorul de feerie.

Eram vioară
Cu suflet de cântec,
Născut de furtună,
Iar tu – arcușul
Adunând buchete
De vise pe strune.

... Scenă-am rămas
În leagăn de flori
Cu drumuri spre slava
Artistului rebel,
Ce nu se încumetă
Să-ncheie
O... melodramă.

Anna Leah

Te iubesc

Dacă m-ai întreba cât de mult te iubesc
aş putea să-ţi răspund aproape dintr-
odată
(dragostea asta se cere strigată)
te iubesc cum cel însetat – apa
şi cel flămând – pâinea
cum orbul – cerul
iar surdul – vorba
cum pasărea – zborul
cum inima – dorul
cum filele- cartea
cum stelele – noaptea
te iubesc
te iubesc
te iubesc
ca sarea-n bucate

Mai scrie-mi

Mai scrie-mi ceva din amurguri,
Ce n-am apucat să le văd,
Şi cât de zadarnice-s ele,
Şi eu să te cred. Să te cred.

Mai scrie-mi şi din anotimpuri,
În care te pierzi indiscret,
Că singur şi trist eşti în toate,
Şi eu să te cred. Să te cred.

Mai scrie-mi ceva despre ploaie,
Ca despre un ultim regret,
Că-n stropii ei încă mă cauţi,
Şi eu să te cred. Să te cred.

Mai scrie-mi ceva despre tine
C-atât mi-e de dor şi te-aştept!
Tu scrie-mi că ai să vii mâine,
Şi eu să te cred. Să te cred.

Noi

Tu îmi promiţi marea cu sarea
Şi eu te cred pe cuvânt.
Îmi spui nu sunt ca mine pe lume,
Dar ştiu, nici ca tine nu sunt.

Inima bate cu-atâta putere -
O sută douăzeci de bătaii pe minut!
Nu mai încap de atâta iubire
În rochia de anul trecut.

Paşii ne poartă încet prin poveste,
Ai crede că ne-am pierdut
...Încă mai eşti? Mai eşti lângă mine?
Şi eu, şi eu încă sunt!

Cântec

Cu o mână te las
şi în alta te strâng.
Sub o pleoapă te râd
şi sub alta te plâng.
Într-o apă te văd
şi-apoi nu te ghicesc,
într-un foşnet te-aud,
însă nu te găesc.
Pe un nume te strig,
tot pe-acelaşi te tac.
Cu o aripă te-nalţ,
dar cu alta te-atrag.
Pe o noapte te-ador,
pe o zi nu te ştiu,
pe o viaţă te am,
te trăiesc
şi te scriu...

Tu nu eşti ca alţii,
ai ceva care te deosebeşte –
poate felul de a pleca
fără nici un cuvânt,
poate felul de a mă iubi
nebuneşte...

Între noi

Nu privesc înapoi, nu mai cred c-ai să vii,
Între noi numai toamne şi toamne târzii
Între noi numai iarnă, şi viscol, şi ploi,
Numai zile, şi zile, şi ani între noi.

Nu privesc înapoi, nu mai cred în minuni,
Între noi nici de spini, nici de lauri cununi,
Între noi nici silabe nu sunt, nici tăceri,
Între noi numai ieri, numai ieri, numai ieri.

Nu privesc înapoi, `mi-este teamă să vii,
`Mi-este teamă că drumul spre noi n-ai să știi.
Lasă totul așa, nu te-ntoarce-napoi
Lasă zile, și zile, și ani între noi.

Ochii mei
devoratori de stele
și de toamne
și de zori mocniți
și de ploii
căzând pe tinichele
de doi ochi
departe și cuminiți

Gura mea
și ea devoratoare
de cafea
bomboane
sărutări
de cuvinte
râsete bizare
și de spații
timpuri
și tăceri

Mâinile
mai mult devoratoare
de-ntâlniri
și de îmbrățișări
de amurguri
de flori
de așteptare
de atingeri
gesturi
de plecări

Mintea mea
la fel devoratoare
de iubiri
de mâini
de guri
de minți
de-amintiri
cadrane
minutare
de doi ochi
departe și cuminiți

Soiuri

Am în mine-un soi de bunătate
Și-l împart cu tot ce-i pământesc.
Sunt pe lumea asta lucruri care
Niciodată nu se învechesc.

Am în mine-un soi de iertăciune
Nu cred că de el aș fi uitat!
Dacă a greși e omenește –
Omenește este de iertat.

Mai de preț e soiul de iubire,
Îmi trăiește sufletul de mic,
După cum au spus-o și poeții –
„Dacă nu-i iubire, nu-i nimic!”

Altu-i soiul de prietenie,
E un soi la care țin mai mult.
Sunt prieteni buni pe-această lume,
Astfel de prieteni am avut.

Am și alte soiuri, mai mărunte,
Fug de ele, nu le altoiesc
Că de rău și-așa e lumea plină,
Mi-e mai bine sincer să trăiesc.

Ploile acestea,
niște castele
unde trăiesc amintirile mele,
culcate pe paturi de primăveri,
îvelite de Calea Lactee
de veri,
hrănite cu flori de salcâm,
albe,
adormite cu *florile dalbe*.
Unde în pomii de după casă
toamna își varsă rugina,
iar mama, ah! mama
e tânără și-atât de blajină...
Și casa...
da, casa aceea
e albastră-albastră,
(că nu-i nimic mai albastru ca ea
pe-această planetă a noastră),
și eu nu plec niciodată de acolo,
dimpotrivă,
spre-acolo pornesc
și am șaisprezece ani,
și cred,
și iubesc...

Între timp, toate se uită,
se îndepărtează de tine,
și numai amintirile nicidecum
nu se pot face străine...

Raul
Constantinescu

Adiata prorocului mincinos

*Din amar răsărit din nord sud apus,
preste noi calamari au curs au tot curs.
cu nori minciuni cu brațe-apucătoare
nici azi nu se mai satură sub soare...
le place-a vărsa sânge nevinovat,
lăudându-se că ei te-au eliberat...*

Ți-ai luat nasul, Spurce, la purtare
prin loc fără câini nouă poștii –
panaramă de drumul mare,
să se mire stârpiții și proștii;

ți s-a lungit enșpe prăjini nasul
să spurci prin vămi iconostasul,
tu, cel fără suflet fără treabă,
ce hulești la-a lumii tarabă,

te dai din cap în cur rostogol,
duhnești prin întregul ocol,
cum ți-ai întins ghearele
hulpave-n toate hotarele;

de ici un ținut, de colo o halcă,
hârciog – aduni de secole-n falcă...
nu-ți mai ajung apele mării,
te-ai dedulcit la mana țării

pe care-o hulești fără-ncetare,
numindu-te mesia-ntre popoare,

tu, gog și magog căpcăunul –
mincinos ca tine niciunul

tu, racul, lepra pământului,
moarte pe iasmele vântului,
caracatiță-n nori de fantasme,
bubui negre ploile de astme;

pre lume nu ai nimic sfânt –
monstru de duhori fără cuvânt!
Lumea te știe și te cunoaște:
tu nu ai nicicând zi de Paște –

paing nimicitor de popoare –
crești nori de calamar sub soare,
de cele-ți zece roșnegre brațe
pe crucea lumii sfinții-or să te-agațe.

Adiata celor fără suflet

Aici acum prințul lumii de umbre —
înger de lumină în for se-arată...
în hău de-ntuneric capu-i înoată,
demoni roșnegri-i rânjesc din penumbre

cei fără suflet, negri-n cerul gurii,
căzuți în cloaca mândriei de sine,
ce-n mască-și amăgesc golul figurii —
cubice țeste pe-a vremilor șine

de plumb și gheață orbesc în ninsoare,
doar negru soare pe cer le răsare...
cerniți sub lințoliul duhului spuzei
curg în derivă pe pluta meduzei,

sub prințul lumii de azi, valuri-valuri,
surd babel urlă-n delir prin portaluri...

mor oameni sub tancuri, se-mpușcă,
se trage,
fiara turbată-n vârf de-amocuri rage...

vrea să-ntoarcă-ndărăt cu sila timpul,
cu sânge își scrie pe frunte nimbul —
hâd numărul fiarei ce-n hulă-l poartă
și-n bolgii de iad se surpă în soartă.

Lăsata juzilor cutumei

La strigare vin dauriți calpuzii
știuți de şuți viermănoși pe legi juzii,
deși-mbrăcați în sobre negre robe,
apar cu-nfățișări anaerobe

de proceduri documentări și pauze,
cu lunile și anii se-amân' cauze,
pârâții să zburde-n litera legii,
orbind lumea cu izul făr'delegii...

dreptatea adevărul pot s-aștepte,
nedreptul urc-ale minciunii trepte,
fudul calcă pe dreptu-n amânare...
să moară poate de amarul mare...

Dreptatea – e un răspuns pe o hârtie;
înfăptuirea-i e o comedie
și până în rost să se împlinescă,
procese, taxe noi te lasă iască...

*așa este la noi neagră cutuma
câ până la dreptate te ia ciurma.*

Adiata mie însumi

Prieteni, cu-aminte acum v-agrăiescu
de mine, constandin constantinescu,
cum drum de drumuri albnegre-i fu viața,
ce-și recitește-n seară dimineața

copilăriei de pribeag prin lume
care-a-nceput a scrie din nou nume
văzutele și celor nevăzute,
neuzite vrute și nevrute
sub soare ce se dăruie din ceruri
ca buni și răi să fie-n adevăruri,
deasupra de vânt și deșertăciune,
să vadă dincolo de ceea ce se spune,
că-n tot rămâne neschimbat cuvântul –
Dumnezeu viu – vieții crezământul
din naștere iluminat prin moarte –
alesul duh în zboru-i peste soarte,
purces prin marea iubire divină,
să zboare-n cânturi de vie lumină.

Adiata secolului orb

Se-acrește-a moarte secul orb în gușă –
umflat prin pagini trânde o căpușă
cu mulți alți seci de serviciu – mascaradă –
șui vorbe goale de la cap la coadă
căzute-n neant prin nodul gordian,
solzi de strâmbe-oglinzi li-s zilele noian
și-și mint viața searbădă-n veci sterilă,
netrebuiții idoli de prăsilă
cum orbosurzii-n fumuri de serviciu,
se-afundă-necați tot mai mult în viciu,
umflați prin pagini de steril și pleavă,
arunc-empfatic peste lumi otravă.

Adiata celor ce urăsc România

În foc de gheenă să piară,
în funduri de iad să înghețe
sfâșiați de colții de fiară,
supti de paingi pe la ospete,
mănânce-i piranha prin ape,
împietrească-le fierea mânia,
când locul nu-i mai încape
pe cei ce urăsc România!

Loredana Zeller

Poem pentru tine

Îmi aștern slove timorând hârtia albă
Ce urlă de durere, învățată-n suferință
Și luminată de lampa afumată, slabă,
Îndură demn penelul, icnind a neputință.

Aș fi dorit să-ți dăruiesc ceva firesc...
Un trist sonet nemuritor prin vreme...
Penelul îmi alunecă, nu-l păsuiesc
Scriindu-ți ție, plecatului iubit, poeme.

Căci poate-o coală parfumată și velină,
Cuvinte scrise tandru cu roșie cerneală
Ne vor aduce împăcarea și iubirea la lumină,
În ochi să ne privim prin întunericul de smoală.

N-a fost să fie... și târziu, dezamăgită
Am adormit adânc în plină-alegorie...
Nu ai venit... cerneala-i irosită...
Nici vorbă să-ți mai scriu o poezie...

Bâciul

De Paști am ieșit la bâlci,
N-am de gând să cumpăr totul,
Dar se vând la preț redus
Genți și trasul cu ghiocul...

Și -o femeie orientală
Întâlnită-n iarmaroc
Mă invită s-arăt palma
Să-mi citească „dă noroc”...

„— Ești o mare norocoasă!
Spuse ea privind în palmă...
O să ai mult spor în casă,
O să fii o mare doamnă!

Te vei mărita cu-n prinț
Apărut ca din senin
Și când nici nu te-ai gândi...
Din Țara lui Rasputin!

O să fii tare frumoasă
Și pe prinț o să-l vrăjești
O să ai castel nu casă,
Și slugi multe, chiaburești...

O să ai doar țoale scumpe
Cusute cu fir de aur,
Avioane și șalupe,
Bijuterii din tezaur...”

Mă ținea fix cu privirea
Așteptând pe loc răsplata
Citindu-mi dezamăgirea
Căutând de zor în geanta

Ce-mi fusese laudată:
„Mișto geantă! Ce model!”
Ce rămase pustiită
Însă... doar de portofel...

Poem cu lună

Blânda noapte se gătește
Cu-a sa mantie albastră,
Luna albă strălucește
În oglinzi și la fereastră.

Timpul pare că-i oprit
De miracolul de nuntă,
Stelele ce-au strălucit
S-au unit pe cer și cântă.

Luna, cântă împreună,
Căci în cer este vestit
Că luceafărul, de lună
De mult timp e-ndrăgostit...

Luceafărul strălucește,
Și cu magica-i privire
Pe lună o cucerește,
A cerut-o... va fi mire...

Carul mic și carul mare
Acompaniază corul...
Vor fi naș și nașă mare
Și împodobesc decorul.

Stele mici și mii, se-ntrec
În rochii strălucitoare,
Și cu mirii se petrec
Pân' la răsărit de soare.

Și când zorii se așează
Cu-a lor ceață, tot mai deasă,
Luna încă mai visează...
Dânduind... ca o mireasă...

De ce, mamă?

De ce, mamă, zori de vară?
De ce, mamă, plâns de lună?
De ce nimeni nu îmi spune
Niciodată noapte bună?

Și nu știu de ce mă duc,
Și nu știu de ce mă cheamă
Să-nverzesc frunza de nuc
Și s-o-ngălbenesc de teamă...

Lumea asta m-a închis
Într-un răsărit de lună
Și pe ușa mea mi-au scris
„E trecut de noapte bună...”

De ce, mamă, nu mi-e soare?
De ce, mamă, mi-este lună?
De ce viața-i călătoare?
Cine-mi spune noapte bună?

Nu mai știu cine sunt

Nu mai știu cine sunt,
Nici măcar nu gândesc,
Vreau la Poli să mă mut
În troiene s-albesc...

Și în visuri se nasc
Pinguini mici în frac
Care îmi tropăiesc
Cu șlapi negri de lac.

Nu mai știu cine sunt
Și nu știu ce să fac,
Vin spre mine cântând
Pinguini mici în frac.

Văd și melci moțând
Prin troiene-nghetați,
Care strigă și plâng
Că vor fi congelați.

M-oi muta iar la Poli,
Că demult n-am mai fost...
Chiar cu renii domoli
Să mă iau iar la rost.

Nu mai știu ce vorbesc,
Nu mai știu cine sunt...
Vreau la Poli să trăiesc
Nu aici, pe pământ...

Poem cu neputință

Tu mi-ai spus că rămâi,
Eu ți-am spus c-o să plec,
Fără tine nu vreau
Alte vămi să mai trec.

Dar oricum, de te las,
Plec în mâini cu o torță
Cu nebunii, la pas
În cămașa de forță...

Mi-am pierdut rațiunea,
Suflul cald optimist...
Mi-a pierit viziunea,
Râd sarcastic și trist.

Timpul trece și taci
În decorul flămând,
Paradisuri cu draci
Ne îmbie, fumând...

Și mai suntem aici,
De fantasme goliți,
Căci papucii prea mici
De asfalt ni-s lipiți.

Doar o parte din creier
O mai pot stăpâni...
Îmi iau start să cutreier
Ca să pot iar veni...

Mi-am găsit, spre final
Funcțiunea „iubind”...
Paradoxul banal?
Ești la mine în gând.

Și de m-am vindecat,
Nu pot face minuni.
Dar am reanimat
Un concern de nebuni.

Tu mi-ai spus să rămân,
Eu ți-am spus „nu mai plec”,
Fără tine nu pot
Alte vămi să mai trec...

Mihaela Oancea

cu ochii larg deschiși

cuvintele cu o tinerețe solipsistă își exersează
ridicarea privirii. sunt șoimi ce plânează
ferestre cu aripile deschise spre tot ce-i neștiut.

cuvintele cu o tinerețe solipsistăucid larvele
mancurtizate care se târăsc
cum lipitorile ce caută mici deschizături
cât să-și permită să ia o gură de aer.

cuvintele cu o tinerețe solipsistă sunt aproximare,
presimțire. se vor preda numai atunci când sfincșii
își vor închide ochii.

departe

de draperiile verde mentă
de ploaia
ce se-agață de plafoane
de ferestrele ucise

departe de visurile uscate cum Atacama
de gratiile
după care umbli tiptil
departe de
nebunul ce întunecă decorul cu o crudă injectare
de lumină -
viața îți încape într-o valiză

largo

un alt noiembrie respiră prin văduve firide
ghemuit în pliurile tăcerii
cum amarul în paharul golit pe nerăsuflete

despre plinul pustietăților adâncite într-o baie de aburi
ori despre răsturnarea visurilor cu susul în jos -
niciun cuvânt
doar cărbune amar înnegurând văile

în inima unui bâlci

treptat
te obișnuiești cu gustul sălcii al absenței
care se năpustește asupra-ți
cum lostrilele de sub steieri de piatră.
te obișnuiești cu mahnirea

ce aruncă stăruitor minuscule schije
surâzând nerușinată ca un împ.

blajinii flutură pălării de fum.
povara slăbește. acolo și aici.
atunci și acum - unite în inima unui bălci
de un copil ce ascunde în palme
mingea cu rumeguș.

mai aproape

noaptea e răstimpul în care se naște ziua
plesnind încet în vârf cum mugurii
cu pântecul rotunjit de căldură

atunci se deșteaptă în noi
ochi ce-și caută ferestrele
dincolo de rânduielele
statornicite între faliile temporale

atunci încolțește taina fără chip
și se deprinde glasul de cenușă
al celor plecați

atunci tu îmi ești
mai aproape decât orice savaot

nocturnă

cucerit de aroma izmei și a verii
lunaticul umblă desculț prin tăcute fânețe

de la o vreme aude cântecul lunii
ce tremură lăptos în jarul nopții și
se cufundă într-un lan de cicoare
cum într-o mare alpină
îmbrățișând al cincilea element

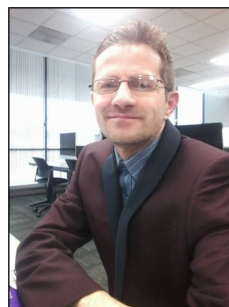
anatomie poetică

încerci a prinde ca-ntr-o pensă
realități ce ar trebui înțelese nespuse
sensuri fosilizate cum voaluri de marmură -
profunda rană a maternității limbajului
cu inconștientul activ

în colecția de quarcuri și electroni
s-au ghemuit
nu doar dureri eviscerate
prinse în coaja pământescă
schizoide tristeți crescute hipertrofic
prizoniere ale lumii oglinzilor
ci și bucurii abisale
momente de o ingenuitate edenică
amprente ale vârstelor de foc și de apă
sensuri ce resuscitate
înfloresc galben

lecția de anatomie poetică
a început acum 13,7 miliarde de ani

Bogdan Nicolae Groza

Așteptare ciudată

Copil fiind aveam universul sub unghii
Și decideam destinul fiecărui praf de lut:
Tu vei sta lângă mare, veghind oamenii să nu devină pești –
Tu vei sta în munți, aratând oamenilor cum să se înalțe cu mintea...
Și tu, ziceam altui lut de sub degetul mic,
Vei sta lângă mine, veghindu-mă să nu devin prea devreme adult...

Universul meu a durat fix un mileniu de secunde
O apă de mare amestecată cu una de munte
Mi-a potopit lumea și m-a lăsat sterp
Dar cu multe visuri de a explora noi lumi

Adolescent fiind, aveam iubirea sub pleoape,
Clipind o dată ziceam: azi voi iubi „*și ochi și flori și buze și morminte*”
Clipind a doua oară, ziceam „*iubesc, am curaj și mă tem*”
Clipind iar, visam la „*o iubire cum n-a fost și nu e...*”
Clipind peste înserări îmi transformam iubirea la purtător
Până când un nefericit mi-a furat-o din ochi, din buze, din flori de nu mă uita
Și brusc am devenit altul, cu înmuguriri de doruri sub tâmpale.
N-am fost supărat pe el mai mult de o noapte
Iubirea o puteam găsi iar între bătăile inimii
Visând la idilele ei viitoare

Acum adult, am un fel de univers sub atri în care-mi adun apele,
Un fel de iubire sub unghii din care-mi extrag noi visuri adolescentine
Un fel de dor încărunit în păr de unde-mi iau amintiri din copilărie
Și un soi de așteptare ciudată ce nu are uși și ferestre
Unde încerc să intru pentru a-mi recăpăta tinerețea
Văzută șagalnic cu ochi de copil neastâmpărat.

Rostuire

Multe au fost zbaterile...
Acum totul e calm în mine
Precum o mare după ce a fost descântată
Nicio toamnă nu mă poate scoate din vara mea
Când isihia îmi devine rostuire

Nu am de ce să mă îmbrac în alb –
Din părul meu țâșnesc fire argintii
Ce-mi purifică inima și aerul și viața...

Las și azi echinocțiile în uitare
Când sunt egal cu un înger
Până la lăsarea întunericii

Abia apoi o să-mi deschid aripile fosforescente
Să luminez îngerului calea spre mine
Să sălășluiască o vreme într-o chilie de gânduri
De undă să-mi extrag în răstimpuri
Răstignirile
Ca o formă a expiației sângelui.

Aripile

„ah, ca un zeu, trec printre oameni
și aripile sub haină ascunse le țin”
(Nicolae Dabija, poezia „Poetul”)

demult nu mi-am mai desfășurat aripile,
demult n-am mai zburat prin cald și domol
azi, însă, mă înalț, uimind tălpile
ce s-au desprins brusc de pe sol

oamenii mă privesc uluiți cum de pot
de lângă ei să mă avânt printre stele...
ah, dacă ar înțelege ei al meu clocot
ar auzi de îndată dorul inimii mele!

Am un botez atu – dragostea. Și ea, foșnind,
dospește în mine, și întruna tot crește...
iar zborul dintr-o dată din mine țâșnind
învăluie cerul și-l cucerește.

În fugă

Fără vlagă ne prezentăm lumii
După un nou start epuizant în cursul zilei
Și în așteptarea izbăvitorului finis
Nu mai avem timp să trăim în noi

Toată viața ni se derulează în fugă
De parcă am primi medalii pentru goana noastră stupidă
De parcă am lua cununa cu lauri
Pentru găfâielile noastre nebune

Dacă am zăbovi puțin și am privi
Îndepărtata sosire ca pe o răsplată a întregii călătorii
Am vedea clar cum timpul ne așteaptă răbdător și surâzător
Să trecem prin el senini și teferi
Să ne încetănim pașii cu un minut pe oră
Lăsând să ne ajungă din urmă secundele viitoare

Acum știu de ce nu mai am motive să mă grăbesc...
Oricum voi ajunge la destinația finală într-o bună zi.
De ce să nu mă bucur total de minunile întâlnite în cale
Și care mă înconjoară din toate părțile?

Până la întâlnirea cu secunda care urmează,
Mai am timp de o bucurie personală și lăuntrică –
Să-mi aud gândurile cântând frenetic
În vântul ce-mi mângâie tâmplele

Roxana
Răcoreanu

Împuşcă-mă cu fericire!

Atunci când totul îţi pare straniu,
Iar supărarea-i prea mare
Şi-ncrederea parcă ti-e lipsă,
Agaţă-te de mine şi cere ajutorul!
Strigă cât te țin plămâni!
Împuşcă-mă cu fericire!

Voi comanda cartușe,
Făcute special, chiar pentru tine,
Din bucurii și gânduri minunate, chiar
de sunt mici,
Menite să te scoată din ale tale
supărări și frici,
Dintr-o tristețe care te-a îngenuncheat
cu totul,
Fără măcar să-ți lase o speranță-n colț
de suflet,
acolo unde îi este locul.

E important să ai voință.
E important să vrei
Să dai la o parte tot ce îți face rău.
O viață fără zâmbete
E ca o floare fără petale,
O viață fără sentimente
E asemenea unei frunze moarte.

Decât să te cufunzi în gânduri
Și să te rupi de lume,
Să nu mai știi de tine,
Îmbrățișând singurătatea,
Care poate să te și doboare,
Repet pentru a nu stii câta oară:
Cere ajutorul!

Și strigă cât poți de tare!
Împuşcă-mă cu fericire!
Iar eu voi fi prezentă,
fără nicio ezitare.

Nu te mișca!
Bum! Bum!
Direct la țintă.
Misiune îndeplinită!
Simularea a decurs bine.
Putem repeta mișcarea.
Ține minte!
Totul se va întâmpla aidoma,
numai ca tu să fii bine

Iubire cu cifru

Ușor mi-am simțit trupul
ca aripile unui fluture
Și am fost purtată de o adiere de vânt
pe un tărâm cunoscut,
Unde am rețrăit momente
ca cele desprinse din amintiri,
Potolindu-mi, din nou,
dorința de a te avea alături.

Se făcea cum că, din privirea ta,
mi-am croit o rochie cu multe falduri,
...posibil să mai fi ajustat puțin,
pe ici, pe colo,
Apoi, o pensă, chiar două,
Să se așeze cum trebuie pe șani
și pe șolduri.

Te trezeai dis de dimineață,
la cântatul cocoșilor,
Să-mi așezi zâmbetul pe față
Și, pentru că, parcă,
nu ți se părea îndeajuns,
Înceai să îmi oferi gânduri frumoase,
Să mi le agăți atât de delicat de suflet,
fără nicio ezitare.

Eram două personaje dintr-o poveste,
Ce ne-a prins în ea fără de veste,
În care ne jucam rolurile atât de bine.

Dansam îmbrățișați
și zâmbind pe orice melodie
Și cântam fermecător din inimile noastre.

Oricum vântul dorea să adie,
Parfumul trupului meu ajungea la tine.
Și îl îmbrățișai mereu cu atâta dor,
Spunându-mi că, fără prezența mea,
ai simți că mori.

Îți era drag să te trezești respirându-mă,
Să te îmbeți de mine la prima rază de soare.
Ți se părea că sunt femeia perfectă
Și doreai din mine să modelezi
ori să sculpezi versuri.

Doar că eram atât de zăpăcită din fire,
Încât ți-am întors tot Universul pe dos.
Nu ți-a păsat.
Iar din tot ce s-a întâmplat, s-a născut
cea mai spectaculoasă poezie.

Mă doreai toată

Mă doreai toată, așa cum eram,
Nu-ți păsa de firea-mi copilăroasă,
capricioasă, atât de zburdalnică.
Nu-ți păsa de privirile din jur
Ori de păcat.
Șimțeau că iubești fără limite.
Știai că iubirea are piloni solizi.
Ea nu poate dărâma. Ea te înalță.

Într-o zi m-ai întreat

Într-o zi m-ai întreat
privindu-mă ștregar:
- Știi ce îmi doresc, iubire?
Iar eu ti-am răspuns în felul meu:
- Da. Să-ți împletesc cuvintele.
Unul pe față, două pe dos.

Am surprins un zâmbet.
Știu bine că ți-a plăcut!
Poate nu era răspunsul corect,
Dar sigur era acel altceva.

Nu te-ai potolit

Nu te-ai potolit adresându-mi altă întrebare.

- Până unde și până când mă vei ține
așa,
gândind la tine?
Cu ochii strălucind de seninul din mine
și cu acel zâmbet cu care te-am cucerit,
ți-am oferit indicii.
- Până la Lună și la stele și chiar
mai departe de ele, prin Univers.
- Da, ai reacționat imediat. Acolo vreau,
în Universul tău să fiu, al poeziei, iubire.

Am continuat să îmi termin ideea.

- Și vei fi agățat de acest vis până vei simți
că vom deveni o singură persoană,
cu aceleași plăceri și gânduri.

Vraja acestei iubiri

Vraja acestei iubiri nu se dezleagă.
Totuși, o vrajitoare...
poate Mama Omida se pricepea,
Sau poate alta poate să-ncerce.
Dar, până atunci, să nu te sperii!
Mă voi furișa ca o muză, iar, în gândul tău,
Să îți fiu aproape mereu.

Îndrăzneala

De ai putea...
Sărută-mi ușor cel mai frumos gând
Ce-mi trece prin minte
Și lasă-mă, apoi, să îl contempul
De drag ce-mi este,
Căci vei fi ultimul ce a îndrăznit
să se mai apropie atât de mult de mine,
Dărâmând zidul prezent dar nevăzut
dinaintea simțurilor mele.
Voi reține-n inimă această îndrăzneală,
Ce va apare să mă uimească
sau să-mi vindece rănilile,
La fel de așteptată ca și o boboacă de rouă,
Pe buzele-mi uscate și însetate,
Atunci când nu sunt fericită
Ori când nu plouă.

Elena Lucia
Spătariu-Tudose

Atât de singură

ca o lună plină
pe un cer de vară
la care urlă cu iubire
niște lupi narcisiști
viața mă strânge
ca o noapte de second-hand
și lupii aștia frumoși
mi-ar sfărteca inima
cu blândete
și cu zâmbete largi
ascunzându-și cu grijă
colții de catifea...

unde să se-ascundă
o lună plină
pe un cer de vară?!

Rezidență

Dintre toate oasele pământului
cel mai tare trosnește
coasta care mă ține

locuiesc sub măr

îmi prind părul de foc
cu un accesoriu din piele de șarpe

pe sub fereastră sâsâie
cuvinte de smoală
sunt foarte sexy
când îți port tricoul

și rea!

Joc

hai să ne jucăm
de-a viața îmi spui
și-mi pui la picioare

un puzzle
eu aleg doar piesele albastre
și cele de duminică
să-ți construiesc
o liniște

hai să ne jucăm
de-a iubirea îți spun
și-ți depun la picioare
o liniște albastră
tu desenezi un șotron
și sari de pe-un picior pe altul
de pe-o culoare pe altă culoare...

între timp
se face târziu
zilele de duminică sunt numărate
liniștea apune
iar eu
mă joc de-a poezia...
mai am de tors
un nor de cuvinte
apoi
ne mai rămâne
doar un joc
de jucat...

Între vis și realitate

mă abandonez somnului
-o lume în care cuvintele
nu au nici o culoare
doar visele sunt colorate
și atât de reale
încât mă trăiesc așa cum
niciodată eu nu am știut
să le visez

dincolo de pleoape
mă cutremură imaginea
soarelui
adus cu izoleta la locul de muncă
și chipul meu
cu tristețea ascunsă sub mască

pasărea curcubeu
se roagă s-o primesc
în colivia mea de beton

mi se așază cuminte
pe umăr
și cântăm împreună
o arie
din Nabucco...

Cuib de lumină

Te rugasem să nu mai crești
pentru ca brațele mele
să te poată cuprinde cât mai mult
să te pot feri de păsările negre
de apele tulburi și de vânturi vrăjmașe
să mai ții de cald
cuibului roșu în care
te-ai zămislit lumină vie
în sfântă zi de Paște

cu cât creștea
cu atât te îndepărtai
lipsind tot mai acut brațelor mele
devenite crengi plângătoare
tristă imagine lacustră
cu două cuiburi goale
ca două răni sângerânde
spălate în apa sărată
ce-mi creștea la picioare

te-am abandonat iubirii
Maicii tuturor fiilor neîmbrățișați
și a tuturor maicilor cu brațele
ca niște crengi plângătoare
am devenit dor arzând
apoi cuvânt durut în rugă
murind și renăscând pe rând
cu fiecare an ce îmi albea la tâmplă

de-o vreme m-am împruținat
tu ești tot mai înalt
brațele mele nu te mai cuprind
dar simt brațele tale verzi cuprinzându-mă
mi-e cald și mi-e bine
și mă simt tot mai mult
un cuib plin
de lumină...

Dezamăgirile

se sparg între dinți
până scrâșnesc
precum roțile trenului
care nu a oprit în gara ta
ci a frânat doar
salutându-te cu un șuier prelung...

nu ai cum să le scuipi
precum nu le poți uita
ele sunt precum viermii
se ospătează din carnea ta
îți otrăvesc sângele
și nu mai ești decât o rană vie
într-o carcasă de târătoare...

eventual
presari niște sare pe cangrenă
în loc de dezinfectant
apoi camuflezi totul
cu niște zâmbete false
împletite în roșu și alb
de care spânzură
un sloi de gheață...

Toamna

Ei bine iat-o
a venit
cu tot bagajul ei inutil
nedorit
a venit ea
să schimbe culorile lumii
-de ce nu și-o fi pus în minte
să-i schimbe năravul-
s-aducă un nou trend
în vestimentație
scoțând eșarfele de la naftalină
și umbrelele de prin unghere ascunse...

a venit iar
cu vuietul vânturilor ei
de matroană închipuită
să-mi despoaie pomii
să-mi alunge păsările
să-mi comprime zilele
sub apăsarea dureroasă
a nopților albe
și bineînțelese
la pachet cu melancoliile ei
deșănțate...

azi am găsit
o tristețe pe prag
mi-a sărit în ochi
dilatându-mi pupilele

- voi aștepta aici
primăvara-
mi-a spus...

Carmen

Camelia Stănescu

Trandafiri pentru mâine

Dimineată frumoasă,
tu care îți speli pletele
cu rouă
să te miros ca pe o lacrimă cursă
din ochiul mărgăritarului,
îți trimit trandafiri albi colorați
cu lumina ochilor mei
dornici de tine, tu dimineată
a începuturilor mele
de mâine...

Trandafiri pentru mâine,
voi scrie cu stele pe dealul
dinspre luna
care mi-a scris povestea...
Val,
tu privește-mi visul dinspre răsărit
și spune-mi că primăvara
are culoarea zâmbetului nostru
și păsările nu se vor opri din cântec,
mâine,
când înfloresc trandafirii...

Prin clipă...

Timpul..un clișeu de atunci spre înainte,
cu aceleași dimineți
în care visam cu ochii deschiși
lumina soarelui hărăzită ceasului din
piept care scutură secunde
și mă răsfoiește ca pe o carte scrisă
într-o altă viață,
poveste...

nu,
nu vreau să mă pierd de mine
în ultima clipă
când îmi mor caii în tropot
și viorelele cresc pe stâncile plânse...
înșel dimineța cu un zâmbet

împrumutat de la tine
și îi privesc bucuria printr-o fereastră
de rouă
deschisă sub pleoapă...
mă încercă o lacrimă și taie adânc
la încheieturile care-mi tremură
când simt furtuna aproape...

În spate,
un abur din oftatul mamei,
mă sprijină cu un deget de rouă albastră
cursă din ochiul ei disperat
de-atâta cer...

Soare pitit

Ziua de mâine cu gânduri curate
ne spune că vine ș-adună
ușor,
inele trimise, inele de soare,
să curgă lumină,
să râdă pe nor...

e bine,e bine, îngână poteca
și râde spre mine,
spre tine,
spre noi,
nu-i loc de-ntuneric, de foc sau orgolii,
sau ură s-adune cascade
de ploii...

Ca un laser...

Dintr-un colț de lumină
înfloresc stele vioaie și urcă spre noi
ridicând pe umeri
un cer
cu curcubeie aprinse din coama
valului
care își caută liniștea la țărături
tăcute...

Mă arde în iris sclipirea lor,
ca un laser care străpunge globul
ocular
când își adună
puterile
pentru ieșirea prin ceafă...

să te iubesc în atâta durere
este la fel
cum te-aș iubi într-un război cu mine,
tăcut,
cu zgomotul risipit în pieptul încins,
ca o catedrală în flăcări...

Pe câmpuri albastre

Vise albastre se leagă în geana pe care
ieri
înflorise un bob de rouă
orfan de soare,
lacrimă
cursă pe pământul care strălucește
în păcat
ca o oglindă mincinoasă cu ochi verzi...

crește în mine o dimineață
cu soare
și topește taina unui timp stat în loc,
cât o viață răstignită
la apus,
cu ochii deschiși spre vise...

cărări ninse cu fluturi de mătase mă
strigă
pe nume de floare:
Camelie tu,

pe câmpuri albastre putere divină
emoții de cântec, de temeri, de vis
privește în tine cum curge lumină
și vis de Camelii din stele trimis...

În suflet

Tăcerea e ruga din noi
care înmugurește înlăuntrul minții
și ne crește floarea credinței
în suflet
când ochii noștri ascultători privesc
cerul
prin lumina fiecărei stele
care poartă un nume...

Universul ne numără pașii,
le pregătește mersul spre un timp
exact calculat,
lăsându-ne vămile deschise
în timp ce tăcerea e ruga din noi
care înmugurește înlăuntrul
minții
și ne crește floarea credinței
în suflet...

În muțenia înaltului...

Te visez și azi răsărit al meu
care taci în muțenia

înaltului
și privești peste câmpiile cu maci
îngenunchiate la picioarele
tale...

mi-ar fi somnul adânc,
scufundat
în tăcerea din care te înalți
ca o cetate care își apără
singurătatea...

Atât de singură...

Uită-mă în tristețea ploilor de vară
să cad peste frunze
lacrimă
și să cresc zâmbet pe buza râului
supărat pe albia lui
unde apele nu mai încap
de teama umbrelor
rătăcite...

și dacă blestemul nu te lasă,
uită-mă
înaintea ta,
să nu mai rămân niciodată
singură,
sau frunză sau cântec...

între mine și tine,
doar o clipă,
din care se vor prăbuși gânduri
rostite
de ochii aceia mari
în care vor îngheța întrebările...

Mai sus de vise

Mirare tu, mirare eu,
aceeași emoție sub pleoapa
Universului
care își înalță zorile
timpului
mai sus de vise și mult mai aproape
de răsăritul primului freamăt
din noi...

într-un vârtej de curcubeie
colorăm secunda unui timp
al nostru
fugit din biciul ploilor dezlănțuite
la țarmuri.

Oana Frențescu

De ziua mea

de ziua mea
orele sunt suite deasupra tuturor lucrurilor
e o zi mai mare ca restul
născută special pentru mine
unde totul e neînchipuit de dulce

tu îmi cobori existența lângă tine
între aceleași litere colorate în roșu,
pe aceeași viteză de întinerire
a sensului plecat invers
în aceeași consolare tipărită de toamnă
ce pleacă din verde spre galben
e mai mult decât Kalevala
fiind un fel de Loreley
făcând ostatic nimicul dintre stele

Poem

pe spinarea răspunsurilor s-au înmulțit
întrebările.
coridorul de aer e un timp pierdut.
se nasc secunde gravide urlând.
frunzele rămase verzi se simt vinovate.
curba zării apasă dureros ochii.

adevărul se plimbă liber, neconfiscat
de nimeni.
minciuna ninge în ochii mulțimii:
se sparg vederi curate,
se văd ziduri oarbe,
drumurile sunt rostogolite în canale,
spirala se lățește și se sfarmă.

icoana respiră antic o vreme apusă.
rugăciunea din cuvintele goale
nu coboară moartea-n întuneric.

orașul s-a trezit mai sus de clopotul bisericii.
femeile fantome poartă talgere în mâini
înclinate de speranțe spre raiul veșnic
stârnind o mireasmă de mir.
spațiul se împarte într-o ordine nealeasă.
neînving timpul se cațără pe oameni.

Cuvintele dorm

cuvintele dorm
timpul aleargă
sentimentele devin plecări cu inima în palme
e un fel de sincopă
în care tu ai legat cuvintele la gură
și nu se știe când și de ce
pe fiecare filă e un cimitir de cuvinte
eșecul flutură cu semne de lumină
liniștea e bolnavă de culorile toamnei
propria mea realitate
e dimineața asta inutilă
rămasă pe gânduri
ca o porție de necunoscut
în care se moare încet

Noaptea

noaptea închide rotundul drămuț
în mirajul lui te iubesc
într-o azvârlire de forme pline de obraji
de tâmple
de degete
de tălpi
într-un poem fără frig
într-un deasupra de pământ printre stele
într-un inel
într-o visare cât o roată
când lumea doarme
în aceeași pricină de a fi
între strigăt și vid
între margini de nimic

Orașul

orașul adună străzile cu oameni mascați,
vești clătinate tulbură hotarul.
tancurile-s vedete pe ecrane
frământând pământul cu ură.
spaima sculptată în aer e aruncată
peste mulțime.

albastrul coboară pe-o liniște stearpă.
nu ne-am mai spus nimic.
fiecare și-a luat depărtarea în brațe
scuturând din ea tot ce s-a putut.

venirile și plecările se-nvârt mereu
între galben și negru.
roșul se păstrează pentru un târziu
tras în sus de corzile vremii,
sau decantarea unui timp
cât o frunză lipită de vânt.
nici o cale nu e liberă.
spațiul părăsit e sticlos și negru.
cuvintele sunt ale lor.
ale noastre au murit.
timpul vine și pleacă prin fereastra
în care privim.

Duminică

duminică fără zgomot
fără tălpi
căzută deodată fără înțeles
golită de priviri
o duminică mută
o duminică închisă
fără dichisire
fără rutină
fără orizont
stă ghemuită în brațele unui cerșetor
cu mâna întinsă

intermitentă între alb și negru
iese din banalitatea nimicului
trecând ca o rugăciune scurtă
lipită de degete cu semnul crucii
o duminică întoarsă în tăcerile ei
incomode

Lockdown

pur și simplu e lockdown
într-o răbufnire de frunze
drumul singur dispare după deal
și-un aer zidește culoarea

prin mine trec cuvinte de iarbă
pe tălpi sunt lipite tipare de ciment
linii de timp trec prin cutele pielii
și tot albastrul e un spațiu gol

sunt forme de vis ce caută cerneala
din colțul unde respiră pădurea
e un lockdown cu valuri de liniște
cu marginea lumii adusă-n amiaza
când cerul tace
și plouă cu aer
o melopee se varsă în larg
și tu ești în locul rotund fără timp

Tăcerea limpede

tăcerea limpede cade ca o pată
își pune amprenta pe aer
toate lucrurile mă înfrigurează
la capătul nimicului e umbra ta
și-un întuneric înalt

în umbră e aer sau vid
lecția pentru liniște se învață greu
nici copacii n-o știu și nici vântul

gândul meu caută nordul
curând va fi lună
deasupra cuvintelor vor fi
frunze căzute

Ai rămas

ai rămas în scrierea mea târzie.
în cuvântul ce respiră tăcere.
scris cu litere ce ard sau se fac apă.
ești mult prea departe
pentru paranteza fiecărei duminici.

drumurile noastre dispar singure.
cioburile din liniște nu ne salvează.
fereastra adună clipele ce fug fără noi.
doar clipa rebelă sfâșie prezentul
ce încape într-o sacoșă.
pe verticală urcă lumina,
pământul nu se naște din nou.

ți-ai luat ziua bună cu tine.
mi-ai lăsat senzația că orizontul e fără linie,
agonia așteptărilor nu există,
toți sfinții sunt la locul lor
și mâine vom încheaga o altă respirație
în timpul fără zăpadă.

Liuba Liubastra
V. Botezatu

În numele meu

Lumina mea
Iubire se numește și
Unitate din
Bucuria de a fi în
Armonie...
Steauă reverberând
Tărie și
Rouă care suflete
Alină.

Origine

Pe mine m-a născut Dumnezeu
și dragostea pentru cuvânt – poezie,
Iubirea m-a născut și dorul
de frumusețe și de cântec,
pământu-n care-am să revin cândva
și Steaua mea...

Pe mine m-a creat Genunea,
zbciumul meu și suferința,
și lacrima, dar și dorința
de-a fi mai mult decât țărână,
de a zbura...

Pe mine m-am făurit Eu
din sângele neamului meu
și seva din inima mea,
din Ochiul deschis în ea...

Fii liber!

Să faci din viața ta o sărbătoare,
Să cânte-n tine sufletul mereu,
Când îți e lună și când îți e soare,
Când îți e bine și când îți e greu...

Și să crezi în jurul tău magie,
Nu ziduri de angoase și dureri,
Să-ți dăruiești clipe de bucurie,
Zâmbind peste tristețile de ieri...

Nimic nu e etern pe lumea asta,
Nici fericire, nici lungi suferinți,
Iar dacă simți că te-a lovit năpasta,
Nu-i crede pe acei ce își spun „sfînți”.

Căci nu e nimeni sfânt de pe planetă,
Nici păcătoși nu-s toți, cum vrei să crezi,
Nici cheia spre iubire nu-i secretă,
E în puterea ta să o crezi...

Zâmbește azi, în Cer e sărbătoare,
Iisus a înviat demult, o știi,
Tu bucură-te-n lume de-orice floare
Și fii mereu așa cum vrei să fii!...

Dacă trebuie,

vom trece prin ziduri
și vom rescrie traiectoria zborului invers.

Dacă trebuie,
vom găsi o ieșire dintre iluziile pescuitorilor
de senzații și trăiri
noi, proaspete,
dar mereu uniforme
în ne-finalitățile și efemerul lor.

Dacă trebuie,
vom redesena dansul căderilor
pe hărțile cerului,
pe razele soarelui,
pe ochiul de apă deschis în pământ...

Dacă trebuie,
cerul va redeveni cerc,
iar infinitul va fi lăsat să fie INFINIT,
cubul regândindu-și laturile și întinderea
după putințe.

Dacă trebuie,
numai și numai dacă trebuie,
vom pârjoli păduri sălbatice și fiare,
respirându-ne în voie menirea.

Și, trebuie...
Vom străluci.

Sfârșit

Luminile orașului s-au stins,
actorul stă nins pe scena-i pustie
și nu vrea să știe
că piesa în care tocmai ce a jucat
s-a terminat...

În sufletul său – stiriție,
în inimă, negrul se face albastru
când, melancolic, privește spre astrul
care s-a stins...

Cu măștile roase, cu măștile scoase
se-nvârt pe străzi, printre case,
căutându-și oglinzi între grinzi –
numai cerșetori suferinzi
în cale-i se-arată...

Pe mâinile lui înflorește o pată,
lățindu-se roată și înghițind lumea toată
în măcinarea-i de roșu și lut...

Căzut, cum un leu încolțit în arenă,
se prelinge-n asfaltul deschis de pe scenă
în răgetu-i lung, galben și mut.

Nimicnicie...

A mai trecut o vară-n calendar
Și, totuși, timpul parcă stă pe loc,
Și, totuși, parcă toate la un loc
Ni se întâmplă-n van și în zadar...

Se face zi, se face dimineață,
Se face noapte și se înserează
În lumea asta care ne visează
Între o moarte, naștere și viață.

Și mai bătrâni cu fiecare clipă,
Tot mai copii în suflete și minți,
Noi oscilăm între proscriși și sfinți,
Între îmbelșugare și risipă.

Un porumbel se-adapă dintr-o rană
Cu Cerul alb inscripționat pe-o pană...

Elogiu Verii

Aș ține Vara prizonieră pentru-un veac
și-o veșnicie,
Î-aș prinde trandafiri în plete și fructe

dulci, și flori de câmp,
Doar că și Vara cum femeia n-o poți
avea decât un timp:
Cât fericită-i lângă tine și pentru tine
vrea să fie...

Iar de m-aș înfrăți cu ea,
binevoind să-mi fie soră,
Cu ea m-aș trece peste lume în hore
largi prin emisfere
Și-am fi mereu nemuritoare, două
zeițe printre sfere
Cu nimbul tinereții pururi și înfloriri de auroră!

Dar îmi e imposibil visul cum
imposibilă-i clipita
Care se scurge în cadrane ca firul de
nisip în timp;
Clepsidrele pe rând se-întorc în
capete de anotimp
Oricât de-adâncă-ar fi dorința și aprigă
mi-ar fi ispita...

Frumoasă Vară, să revii din ciclul care
ne desparte,
Mai zveltă cu trei luni și-un sfert și cu
un verde mai aprins,
Am să te-aștept cu-același patos și
focul dragostei nestins
Oricât de tare-ai obosit și-oricât de
mult ai fi de departe!

pastel dintr-un castel

crizanteme-n aur, crizanteme roz,
galbenul din soare l-ați adus în jos;
crizanteme roșii și portocalii,
frunzele-s picate din vițe de vii...

albe crizanteme și violacii,
pictat este cerul cu nori fumurii;
pictat și pământul în desene lungi,
pete de culoare în cercuri și dungi...

raze-nrouate se strecoară-n humă
așteptând înghețul să le facă brumă;
pregătind pământul pentru albul iernii
când fulgii de nea prin văzduh s-or cernă...

crizanteme coapte mirosind a soare
și a vânt de toamnă peste o mirare,
îngânați un cântec, o doină de jale
despre anul veșted, adormind pe cale...

CALEIDOSCOP

Salonul editorial „Ion Heliade Rădulescu” – 2022

Tradiția Cărții oferite publicului se menține și se oficiază la Târgoviște, de două decenii, prin Salonul Editorial „Ion Heliade Rădulescu”. Ediția 2022 s-a desfășurat la începutul lunii septembrie / răpciune, pe 8, 9, 10 și 11. Veritabil Târg de Carte, Salonul a fost organizat, în notă profesional-prestigioasă, de Consiliul Județean Dâmbovița. Primăria municipiului Târgoviște și Biblioteca de rang județean „Ion Heliade Rădulescu”, pe platoul situat la capătul pergolei verzi din fața sediului Primăriei, între statuia voievozilor martiri Brâncoveni, blocul cu 4 etaje și stradela străjuită de două rânduri de case vechi, cu stucatură și balcoane forjate - epoca Lipscani. Aici și-au dat întâlnire Editura Bibliotheca – 10 standuri, colț cu cele 3 ale Editurii Eikon - de 10 ani prezentă aici.

Oaspeți ai Salonului

Trio-ul Maria Nicolai, Christian Crăciun și subsemnatul – am fost de față sâmbătă 10 IX 2022, vreme de 4 ceasuri, martorii prolificului mini-târg de carte, împodobit cu vreo câteva pitorești expoziții – una mai atractivă ca alta. Etalări de gablonzuri, mobilier romantic, papetărie, picturi, caricaturi, monede, bancnote, jucării, ustensile casnice, obiecte de uz familial, lămpi de epocă, umbrele, săbii, oglinzi, sfeșnice și candelabre, gramofone, un imens artizanat de mărunțișuri fie de colecție, fie de folos curent.

Umbre eterne

O vreme plumburie lăsa să umble pe sub norii ținând închise vanele ploii, marile umbre ale Cetății de Scaun de acum două veacuri. Le-am și văzut și auzit: Vasile Cârlova, Heliade Rădulescu, Grigore Alexandrescu, Mircea Horia Simionescu, Radu Petrescu, Costache Olăreanu, Alexandru George, Tudor Țopa, Barbu Cioculescu, Petru Creția, Tudor Cristea... Am trecut printre atracțiile Salonului, dornic să mă reîntâlnesc cu distiinșii scriitori și diriguitori ai SST-ului: maeștrii Mihai Stan, George Coandă și Victor Petrescu!

Repere

Statuia Brâncovenilor – voievozii martiri din 15 august 1714, uciși de satârul otoman, urmare uneltirii unchiului lor, un faimos Cantacuzino, în umbra turnurilor de la Edi-Kule, opera sculptorului Olimpiu Elli Petre, din XI 2004 – copleșește prin mesajul tragediei îndurate de Constantin - domnitorul și fiii lui, Constantin, Ștefan, Radu și Matei. Privesc martirul grup voievodal, indignat de alungarea Istoriei României din Învățământul și Educația lăsate pe mâinile unui ministru care nu merită a-i pune numele aici, profund anti-român! Câteva clipe mă smulg din spontana revoltă caricaturile savuroase ale graficianului Mihai Nistor – „artistul cu o mie de fețe” născut în Târgoviște, autorul a peste 10.000 de portrete umoristice postate pe numeroase site-uri, „ucenic și prieten” cu pictorul Mihai Șerbănescu și Ștefan Popa - Popas. Excelența trecerii în revistă a standurilor mi-o confirmă două frumoase june angajate ale Primăriei municipiului, domnișoarele Ana Gheboianu și Alexandra Mateescu - grațiile ce îmi oferă, odată cu zâmbetele lor, superbe tipărituri despre Târgoviște: Primăria, Municipiul – în română și engleză, Ghidul turistic și, spunându-le că voi scrie despre dânsese în revista LITERE, un exemplar al ei. Darnice pe cât de frumoase, prezentatoarelor – elementară îndatorare –, le dau cuvântul că le voi trimite ediția cu reportajul de față, la apariție.

Slalom peste cărți

Alonja albă a Salonului I.H.R. m-a captivat cu miile de titluri avar ademenitoare. Mozaicul copertelor ameteșc plăcut retinele și, inevitabil, ascunzișurile portmoneului. Prin hățușul aidoma unui nemărginit puzzle, disting scrierile câtorva membrii ai Societății Scriitorilor Târgovișteni, de ale căror opere m-am apropiat, amintindu-mi-și din întâlnirile lunare, la sediul de pe Calea Domnească (primul, sub cupola Bibliotecii județene I.H.R., din septembrie 2005) și prin ecourile unor articole publicate în LITERE. Pe sărite, le-am fotografiat și notat în Agenda de reporter, cu deplină luare-aminte: „Școala de Târgoviște. Tradiție și continuitate”, de Mihai Stan și Elena Stan-Bădulescu; „Dicționarul arhitecților din județul Dâmbovița”, de Emil Stănescu și Vasile Telea; „Portret în mișcare” de Chiru Cătălin Cristea; „Soarele extatic” de Emil Stănescu și Aninie Porsa; „Paradis” și „Drumul Cărții. Din jurnalul unui editor”, vol. II de Mihai Stan; „Viața mea este o carte deschisă” de Elena Stan-Bădulescu; „Mărturisiri” și „N.I.Simache-Stea călăuzitoare” de Elena Oprea-Câmpina, „Șah-Mat” de George Ion Canache, „Un thriller psihologic” de Corin Bianu, „Pagini de folclor românesc” de Maria Mirea. Negreșit, atâtea altele s-au fost la vederea cumpărătorilor, sub nume de prestigiu sst-ist memorate: George Toma Veseliu, Dan Gâju, Ion Mărculescu etc. Nu îmi ajunge spațiul să-i amintesc, alături cu operele dumnealor, pe acad. Mihai Cimpoi (amintesc, totuși, capodopera „Dante – Leopardi”) și pe Iulian Filip!

Cărți și scriitorii lor

Ora 17, în temeiul programărilor anunțate de Catalogul Salonului, deschide seria lansărilor de Carte, în această zi rânduite fiind trei momente, fiecare cu fastul adecvat, sub privirile radioase a cel puțin o sută de persoane – doamne, domni și domnișoare – mulți în fotolii, mulți în picioare. Valentin Ajder, directorul editurii EIKON trage imaginara cortină a spectacolului așteptat în febrele emoției, prezentând o varietate de titluri cu această marcă. Primul autor invitat să se prezinte publicului, deodată cu paginile din opera sa, este poeta Maria Nicolai – semnatara volumului POSTĂRI PE CORD DESCHIS. Din prefața iscălită de criticul literar Christian Crăciun, iată un pasaj – variantă la discursul rostit: „Lumea ei este o lume de imagini țâșnite dintr-o capacitate perceptivă remarcabilă. Înșiră aceste imagini după o minimală lege a coerenței și își pune de gât aceste mărgele de cuvinte”. Surpriză șocantă: în asistență, grupul de elevi de la clasa... profesoarei Maria Nicolai! Elogiu culorilor în armonie cu slovele este argumentat, după același Val Ajder, e adus de comentatorul lamandi, care disecă în plastice secvențe revelațiile cărții intitulate SCRIERI DESPRE ARTĂ ȘI IUBIRE – amplă sinteză a relațiilor evocate de distinsul autor, Tiberiu Cercel, între cele două esențe ale Creației. „O carte eveniment, nemiintâlnită, premieră în universul ideiconcepte, proiecție a raportului temă-interpretare, metafora luminii, dialogul secret cu Dumnezeu, expresia exuberanței coloristice gen Van Gogh”, a sintagmei „Am intrat într-un tablou de Van Gogh și am rămas acolo!”, a perorat, cu vădită admirație și prețuire a lucrării și autorului ei, Vianu Mureșan. A venit rândul scriitorului Dan Dumitrescu, autorul romanului TIMPUL TRECUTULUI, despre a cărei structură epică și valoare literară s-a pronunțat dl lamandi, în comentariul pe larg susținut, încheiat de același Christian Crăciun – observator optim al stilului cinematografic folosit de autor la scrierea operei sale. Flori, strângeri de mâini, autografe, fotografii de grup, priviri – cristale irizând...

... Pânza înserării se presimțea în atingeri venind dinspre Turnul Chindiei și de sub ruinele Cetății de Scaun, adieri ale stăruitoarei melancolie sonore – răzbateri din scrierile înaintașilor Limbii Române! (Serghe Bucur)

Pe urmele domnițelor brâncovene (de la Târgoviște, la Potlogi și Găiseni)

Într-o minunată duminică de mai, ziua a opta, anul 2022, zi care a coincis cu *Ziua Portului Popular Românesc*, am avut privilegiu, atât în calitate de membru fondator, împreună cu doamna Daniela Șerban, coordonatoarea

Ansamblului Folcloric

„Zestrea satului”, cât și ca scriitor, reprezentant al Societății Scriitorilor Târgovișteni, de a fi invitată la un eveniment cultural de o mare încărcătură spirituală, inițiat de către doamna prof. Valentina Vasile. Evenimentul s-a desfășurat în două lăcașuri de cult, și anume, în comuna dâmbovițeană Potlogi și comuna Găiseni, din județul Giurgiu.

Asemeni domnițelor brâncovene, componentele ansamblului, opt la număr, parcă coborâte fiind din veacul vremilor trecute, au purtat cu mândrie și cinste frumoasele costume populare muntenești, multe dintre ele de o vechime impresionantă. Am poposit mai întâi la Biserica Domnească din curtea Palatului Brâncovenesc - Potlogi, loc de cinstire și închinăciune, unde am fost primiți cu căldură și ospitalitate precum alaiului domnesc în lungul drum de la București spre Târgoviște, făcând popas de odihnă și ospetie. Din Cetatea de Scaun, de astă dată, am poposit și noi la Potlogi, pentru a crea, prin cântec și poezie religioasă, punte între cer și pământ.

Domnițele noastre, sub atenta îndrumare a doamnei Daniela Șerban au cântat și au recitat cântece și poezii cu temă religioasă din cartea „*În casa domnului pășim*”, apărută la Editura Bibliotheca, 2021, autor Flori Bungete, coautor Daniela

Șerban. Glasurile lor au vibrat la unison cu inimile credincioșilor prezenți la slujbă, aducându-le bucuria Învierii Domnului în suflete și lacrimi în ochi.

Cuvintele de laudă și mulțumire adresate atât de către părintele paroh cât și de doamna Valentina Vasile, cu emoție și recunoștință, ne-au onorat și motivat în același timp, făcându-ne să simțim, cu toată ființa noastră, bucuria lucrului bine făcut!

Am lăsat în urmă emoții și bucurii și ne-am continuat drumul prin istorie, pe urmele domnițelor brâncovene, printre conace boierești și păduri seculare, până la porțile Mănăstirii Strâmbu, din comuna Găiseni-Giurgiu. Mica mănăstire care are ca ocrotitori pe Sf. Nicolae, Sfântul Neagoe Basarab și pe sfântul Iosif Naniescu, este ctitorie a Voievodului Neagoe Basarab și adăpostește între zidurile sale, de fapt, un ansamblu format din două monumente istorice cu o vechime de peste 500 de ani. De-a lungul timpului a cunoscut vitregiile vremii, trecând peste multe încercări și rehabilitări, însă cea mai temeinică încercare de readucere în viața spirituală a obștii satului s-a petrecut în anul 2010. Acum, mănăstirea, scoasă la propriu din gunoaiă, datorită râvnei, bunăvoinței și credinței locuitorilor, dar mai ales prin rugăciunile maicilor ce sălășuiesc între zidurile acesteia este un adevărat Colț de Rai!

De cum am pășit peste pragul porților de intrare liniștea și pacea au pus stăpânire peste tot și peste toate. Abundența și coloristica florilor asupra căroră, Dumnezeu, a revărsat toată mila Sa, albastrul cerului de mai, verdele copacilor și albul zidurilor încărcate de peste o jumătate de secol de credință și istorie au făcut, fiecare în parte și toate la un loc, să ne ascuțim auzul spre a auzi glasurile îngerilor venite din înaltul cerurilor. N-a fost să fie, însă de îndată ce am pășit în sfântul lăcaș, călcând timid pe lespezile reci sub care odihnesc osemintele boierului Drăghici Vintilescu și ale familiei sale, glasurile copiilor s-au înălțat, la fel de melodios, spre înalțuri. Nu pot descrie în cuvinte emoția măicuțelor și a credincioșilor, care ne vedeau pentru prima dată frumusețea costumelor și ascultau cântări nemaiauzite, parte din lada de zestre a ansamblului „Zestrea satului”. Ca și la Potlogi, cuvintele rostite și cele nerostite ne-au făcut să ne simțim din nou, onorați și motivați. Nu vom uita, poate niciodată, bucuria cu care am fost întâmpinați și ospitalitatea măicuțelor de la Mănăstirea Strâmbu-Găiseni! Mulțumim, măicuță stareță Stavrofora!

Dar cum călătorului îi șade bine cu drumul, am făcut cale întoarsă și la invitația doamnei Valentina Vasile, am făcut un scurt popas la casa familiei Ștefan și Elena Mihăilescu, din Târgul Potlogiului, casă construită în anul 1901 și care, de-a lungul timpului, a fost locuită de preoți, învățători, muzicieni. O casă în care s-au depănat și s-au scris multe povești. O poveste am scris și noi, duminică, 8 mai, 2022, când, după mai bine de cincizeci de ani, întâmplarea a făcut să se adune laolaltă un preot, un învățător și un grup de... muzicieni! O casă ale cărei ziduri, cu siguranță, au vibrat în forfota care a reînviat-o, chiar și pentru o jumătate de

oră. Am privit în față istoria, tradițiile și obiceiurile de odinioară. Entuziasmați, copii au început să murmure un cântecel religios, răscolind teancul de fotografii de pe masa mare ce trona în mijlocul uneia dintre camere, din care ne priveau cei demult trecuți în amintire, cu chipuri blajine și priviri duioase, aidoma sfinților de pe pereții celor două lăcașuri de cult vizitate!

Prin cântec și poezie, mai aproape de Iisus! (Flori Bungete)

Dublă lansare de carte

Iată că, pe repede lansare de carte” – IOANA două cărți: „SFÂNTA Ed. Fast Editing și „VIAȚA – 2021, Ed. Ghepardul, și-au binemeritată sărbătoare Metropolitană „Mihail Sala „Mircea Eliade”.

Alături de autoare s-au scriitori, ziariști, actori, ca într-un gând, au cu sufletele.

Au luat cuvântul: domnul invitat special din partea „STOIKA” și a revistei Independența prin Cultură, Geni Duță, scriitorii: Cleopatra Luca, Maria Petrescu, Evelyne Maria Croitoru, Gheorghe Țiclete, Ioan Rațiu, Teodora Moțet, Silvan G. Escu, pictorul și ziaristul Vergil Cojocaru – COVER, care, pe lângă comentariul literar-artistic și cu tâlcul ce îl caracterizează, i-a dăruit autoarei un tablou-pictură, cu autograf, datând din 1963.

Au lecturat fragmente actorii: Doina Ghițescu, Apostol.

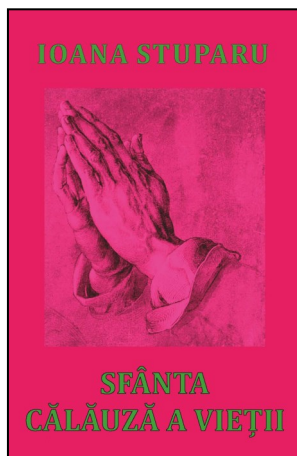
Artistul Nicolae Maxim, flautului, a încântat publicul interpretare muzicală.

Moderatoarea de Bârcă a onorat, așa cum îi publicul prezent, pentru mai potrivite cuvinte, spre mulțumirea tuturor.

Ultimul cuvânt l-a avut înnobilând cu completări, primește cu drag.

Prezenți la eveniment oamenii de cultură, precum: Stănescu, Florin Grigoriu, Vilia Banța, Emilia Dănescu, Elena Armenescu, Vasilica Ilie, Valentin Rădulescu, Camelia Obreja, Rodica Oniga, Corina Diaconescu, Gabriela Stanciu Păsărin, Costinel Petrache, Carmen Florian, Sava Regățeanu, Ion Lupu etc.

Din partea familiei, autoarea a fost însoțită de Simona și Nicolae Stuparu. Mulțumiri și doriri de bine tuturor! (Ioana Stuparu)

Înainte, evenimentul „Dubla STUPARU a avut loc! Cele CĂLĂUZĂ A VIEȚII”, 2022, ETERNA DORINȚĂ”, luat zborul în lume, într-o organizată la Biblioteca Sadoveanu”, București,

aflat oameni de cultură: pictori, muzicieni. Cu toții, participat nu doar fizic, ci și

Florian Laurențiu Stoica, Fundației Literar – Istorice Independența Română – scriitoarea și editoarea

din volumele lansate, Magda Băcescu și Ștefan

îndrăgostit de sunetul cu o excepțională

excepție, poeta Doina stă în fire și în obicei, fiecare în parte găsind cele încântarea, admirația și

autoarea cărților lansate, noutăți pe care publicul le

au mai fost scriitorii și Marinela Macarie

Ziua copilului sărbătorită prin cuvânt, sunet și culoare

În ziua de 30.05.2022, la sediul Cercului Militar Târgoviște, a fost sărbătorită Ziua Copilului prin cuvânt, sunet și culoare, într-o ambient magic, în prezența unui numeros public format din copii, părinți și bunici.

Organizat de Cercul Militar, împreună cu Garnizoana Târgoviște și Societatea Scriitorilor Târgovișteni, manifestarea a propus un program variat de manifestări cu copii, pentru copii, despre copii. Atât sala de expoziții, cât și holurile Cercului Militar au vibrat de cântecele, poeziile, jocurile, dar mai ales voia bună și râsetele copiilor.

Sala de expoziții a găzduit expoziția de tablouri realizate de pictorița și graficiana Cristina Paloș prin tehnici mixte, intitulată sugestiv „Vis de primăvară”, iar holul principal a găzduit mai multe panoplii cu tablourile pictorului Mr. Dragoș Săndulescu, și grupajele artistei plastice Laura Medar din Moreni.

Pe lângă copiii care activează în cercurile de desen, cor, balet, dansuri populare, din cadrul Cercului Militar au fost prezenți și copii de la Școala Specială Gimnazială, însoțiți de profesoara Clara Costache, și de la Centrul Diaconal „Casa Creștină”, însoțiți de profesoara Luminița Șerbănescu, care a împodobit și mesele din sala de arte cu minunatele ei aranjamente florale.

Corul de copii „Zestrea satului”, coordonați de profesoara Daniela Șerban, a interpretat o suită de cântece populare și pentru copii, compuse de Daniela Șerban pe versurile scriitoarei Flori Bungete.

Copiii au fost invitați să picteze, să deseneze cu creioane și crete colorate pe coli de hârtie dar și pe pardoselile de gresie ale holurilor, să modeleze figurine din plastilină, sau să construiască castele din cuburi și figurine lego și să se joace cu baloanele colorate care pavau efectiv dușumeaua sălii de expoziții.

Impresionante alocuțiuni au ținut: comandantul Garnizoanei Târgoviște, col. Cristian Biță, purtătoarea de cuvânt a Comandamentului Garnizoanei, căpitan Aura Teodora Cojocaru, directoarea Cercului Militar, Dorina Radu, precum și scriitorii, membrii ai societății Scriitorilor Târgovișteni: Constantin Voicu, Ion Iancu Vale, Emil Petrescu, Flori Bungete și George D. Piteș, care au citit din lucrările lor.

Cei prezenți s-au întreținut cordial cu copiii, și s-au fotografiat cu aceștia pe fondul veselelor cântece pentru copii, și al tablourilor care ornamentau sugestiv pereții sălii de expoziții.

În încheiere toți cei prezenți au fost invitați la tortul tradițional, în acordurile urării de „La mulți ani” adresată tuturor celor mici și nu numai. (Argus)

Simpozion dedicat „Înălțării Domnului” și Zilei Eroilor

În ziua de 31.05.2022, în cadrul Muzeului de Istorie, din Complexul Muzeal Național „Curtea Domnească”, a fost organizat un Simpozion dedicat „Înălțării Domnului” - Ziua Eroilor Neamului. Cu această ocazie s-a sărbătorit și Ziua Cadrelor Militare în Rezervă și Retragere, Ziua Genistului Militar, lansându-se totodată și nr. 77-78 al

revistei „Eroica”. Evenimentul a fost realizat sub egida Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria” - Filiala „Mihai Viteazul” Dâmbovița, a Asociației Naționale a Cadrelor Militare în Rezervă și Retragere - Filiala „Colonel Dumitru Băltărețu” Dâmbovița, a Garnizoanei Târgoviște, a Arhiepiscopiei Târgoviște, a Consiliului Județean Dâmbovița, al Primăriei Târgoviște, și nu în ultimul rând al Societății Scriitorilor Târgovișteni. Lucrările simpozionului au fost deschise de col. Gheorghe Șerban - președintele Filialei Județene a Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”, care a mulțumit invitaților pentru prezență și a anunțat programul zilei. A fost interpretat Imnul de Stat, urmat de o paradă a costumelor militare purtate de vitejii ostași români în timpul Războiului de Independență, în Primul Război Mondial, în Cel de-al Doilea Război Mondial, precum și de trupele actuale ale armatei române. Preotul consilier Marian Puiescu a transmis celor prezenți, din partea Arhiepiscopiei și Mitropoliei Târgoviște, a Î.P.S. dr. Nifon Mihăiță, o binecuvântare. Au mai rostit alocuțiuni: avocat Adrian Chițescu (subprefectul județului Dâmbovița), Monica Ilie (viceprimar al municipiului Târgoviște); col. Cristian Biță (Comandantul Garnizoanei Târgoviște). Au susținut comunicări: col. Gheorghe Șerban (directorul Revistei „Eroica”); col. Valentin Sandu (președintele ANCMRR - Filiala Dâmbovița); col. Nicu Stanciu; Prof. dr. Cornel Mărculescu; Prof. dr. George Coandă. Au fost amintite contribuțiile de sânge ale ostașilor români pe fronturile marilor conflagrații mondiale, care au afectat direct sau indirect destinul poporului nostru, faptele lor de eroism și vitejie, spiritul de dăruire până la sacrificiul suprem pentru independența și integritatea țării, pentru demnitate și respect, pentru dăinuirea tradițiilor strămoșești, a limbii române și a religiei creștin-ortodoxe ale poporului nostru. A fost menționată și activitatea și implicarea în viața militară și civilă a cetății voievodale de scaun Târgoviște, și nu numai, a revistei „Eroica”, aflată la cea de a 78 apariție, în cei 24 de ani de existență. Printre participanți s-au remarcat și membrii ai Societății Scriitorilor Târgovișteni printre care: prof. dr. George Coandă, Constantin Voicu, col. Emil Petrescu, Flori Bungete și

George D. Piteș. Lucrările simpozionului au continuat cu un program artistic intitulat „Dor de România”, cuprinzând muzică populară și patriotică, susținut de Grupul „Art Canto Morena” din Moreni, condus de profesoara Daniela Călineț, aplaudat îndelung de cei prezenți. Evenimentul s-a încheiat cu discuții libere, schimb de impresii și o bogată sesiune de fotografii, la care toți cei prezenți au ținut să fie prezenți. (Argus)

Remember – poetul Florin Vârlan Neamțu

Sub egida Primăriei comunei Vulcana Pandlele, județul Dâmbovița și a Societății Scriitorilor Târgovișteni, în Sala de Festivități a „Muzeului Satului”, găzduit de Casa de Cultură „Izvor de apă vie” din comună, la inițiativa familiei și a unui grup de prieteni, în data de 12.06.2022 a fost organizată o pioasă comemorare a poetului Florin Vârlan Neamțu, născut pe aceste meleaguri de poveste în anul 1954, și trecut la cele veșnice în luna aprilie a aceluiași an.

Cu această ocazie au fost vernisate și expozițiile tematice ce ornau marea sală de festivități și semnate de: artista plastică Cristina Paloș, pictorița Gabriela Anăstăsoaie și de meșterul olar Nicolae (Nini) Porojan. Moderatoarea evenimentului, Lisa Vârlan, fata poetului, a mulțumit invitaților pentru prezență, invitându-i totodată să rememoreze amintiri legate de poetul și artistul fotograf Florin Vârlan, așa cum l-au cunoscut și remarcat de-a lungul timpului, ca un împătimit de frumos, de vraja mării și de ghețurile veșnice ale unui Nord boreal, fascinant, nobil și etern.

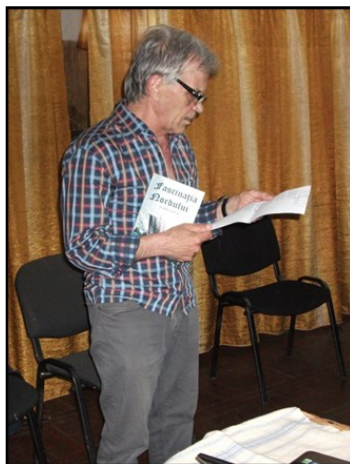
Au luat pe rând cuvântul: primarul comunei, col. (r) Vasile Radu - fost coleg de școală generală cu poetul; directoarea Casei de Cultură, Florina Voicu; Cornelia Vârlan - soția poetului și copii acestuia: Lisa și Gheorghe Vârlan, veri, rude, cunoștințe.

Primit cu îndelungi aplauze a luat cuvântul poetul Ion Iancu Vale, prieten din adolescență cu poetul, care a povestit invitaților câteva din spumoasele întâmplări ale vieții lui de *boem rebel, nebun și frumos*, trăite împreună cu neliniștitul, dar mereu cu zâmbetul pe buze Florin Vârlan, îndrăgostit iremediabil de liberate și cuvânt, care avea pentru fiecare câte un gând bun și o rimă șugubeață.

Scriitorul George D. Piteș a vorbit de clipele de neuitat petrecute alături de Florin Vârlan la frumoasele simpozioane organizate de „Fundatia Ruralia - Renașterea Pietroșitei”, și Zilele Literare ale Pietroșitei, unde, scriitori veniți din toate colțurile țării și-au lansat volumele publicate, bucurându-se și de aprecierile maestrului Mircea Horia Simionescu - Președinte al Societății Scriitorilor Târgovișteni.

Alocuțiunile vorbitorilor au fost asezonate de minunate cântece, compuse pe versurile lui Florin Vârlan Neamțu și interpretate de cant-autorul Adrian Naidin, un foarte bun prieten al poetului comemorat.

Cei prezenți au făcut schimb de impresii, adrese, cărți, la un pahar de șampanie, fotografiindu-se cu membrii familiei poetului. (*Argus*)

Lansare de carte

„Puncte de reper în istoria literaturii române” a poetului și criticului literar Nicolae Oprea

În ziua de 30.09.2022, în cadrul tradiționalului Târg „Carte, Lectură, Bibliotecă”, desfășurat în centrul orașului, în perioada 28 septembrie - 2 octombrie 2022, Filiala Pitești a Uniunii Scriitorilor din Romania, în parteneriat cu Biblioteca Județeană Argeș, a organizat un interesantă lansare de carte, respectiv a volumului „Puncte

de reper în istoria literaturii române”, volum semnat de poetul, prozatorul și criticul literar, prof dr. Nicolae Oprea, care este și președintele filialei Pitești a U.S.R.

În sala de lectură a bibliotecii, dând curs invitației autorului, s-au adunat un număr mare de scriitori, membrii ai Filialei Pitești a U.S.R., prieteni, membrii ai familiei și foarte mulți elevi din liceele piteștene, avizi de cultură și de cuvântul scris. Din partea reprezentanței Târgoviște a Uniunii Scriitorilor din Râmânia au participat la acest eveniment scriitorii: Carmen Georgeta Popescu, Constanța Popescu, Ecaterina Petrescu Botoncea, George Ioan Canache, George D. Piteș.

La masa prezidiului au luat loc: prof. de. Nicolae Oprea, secretarul filialei, scriitorul Jean Dumitrașcu; și poeta Allora Albulescu.

Moderatorul evenimentului a fost Jean Dumitrașcu, care a mulțumit tuturor pentru prezență și a prezentat pentru început un material detaliat despre viața, activitatea la catedră, dar și activitatea literară a eminentului om de cultură Nicolae Oprea. Finului analist și observator nu i-a scăpat nimic din multilateralitatea pregătirii profesionale, plurivalența abordării critice a operelor studiate și recenzate, de formare și promovare continuă a tinerelor talente.

Domnia sa a trecut în revistă și lucrările cuprinse în volumul lansat cu această ocazie, remarcând, dacă mai era cazul, punctele de reper în care se constituie analize literare foarte pertinente cuprinse de autor în acest volum.

Au fost enumerate capitolele volumului, în care au fost analizați mari scriitori români care și-au adus un aport substanțial în viața literară românească: *Glose la clasici și moderni*: Mihai Eminescu, Alexandru Macedonski, Ion Luca

Caragiale, Liviu Rebreanu, Mihail Sadoveanu; *Ars poetica*: Tudor Arghezi, Lucian Blaga, George Bacovia, Ion Pillat, Ion Vinea, Vasile Voiculescu, Gellu Naum; *Distopii, închisori, înstrăinări*: Ion Luca Caragiale, Ion Ghica, Vasile Voiculescu, Ion D. Sârbu, Paul Goma, Petru Dumitriu;

Cercul literar de la Sibiu, cu *Grupul Literar Albatros*: Geo Dumitrescu, Constant Tonegaru; Dimitrie Stelaru, Ion Caraion, Ben Corlaci; *Grupul suprarealist român*: Gellu Naum, Gherasim Luca, Virgil Teodorescu, Dumitru Trost, Paul Păun; și *Grupul Literar de la Sibiu*: Lucian Blaga, Radu Stanca, Cornel Regman, Eugen Todoran, Ion Negoïtescu, Ion D. Sârbu, Ioanichie Olteanu, Ștefan Augustin Doinaș, Victor Iancu, Nicolae Balotă ș.a.

La sfârșitul acestei prezentări de excepție, Jean Dumitrașcu i-a sugerat profesorului Nicolae Oprea, ca prin continuarea acestui efort notabil, să adune materialele necesare și pentru o monumentală Istorie Modernă și Contemporană a Literaturii Române.

Activitatea a continuat cu alocuțiunile scriitorilor: Allora Albulescu, Florin Silișteanu, Gheorghe Soare, Viorel Nica ș.a., care l-au supus pe autor și unui tir prietenesc de întrebări incomode, despre proiectele lui de viitor.

Cu verva arhicunoscută, prof. dr. Nicolae Oprea a răspuns tuturor interpelărilor, îndemnând asistența la o muncă și mai consistentă de promovare a literaturii române

contemporane, și marcarea pe mai departe a reperelor demne de remarcat pentru viitorul literaturii autentice române.

În încheiere cei prezenți au făcut schimb de impresii cu autorul pe teme literare și nu numai, ciocnind cu acesta un pahar de șampanie, au solicitat cărțile sale cu autograf, invitându-l și la o interminabilă sesiune de amintiri fotografice. (*Argus*)

Gala Poeziei Patriotice

În ziua de 12.10.2022, Cercul Militar Târgoviște, în colaborare cu Baza 1 Logistică Teritorială „Carpatica” și Societatea Scriitorilor Târgovișteni a organizat la sediul Cercului Militar un eveniment cultural de excepție, intitulat *Gala Poeziei Patriotice*.

Ziua de 12.10.2022 a fost aleasă ca un preambul la manifestările organizate cu ocazia Zilei Armatei Române programate în data de 21.10.2022, dar și pentru sărbătorirea cu această ocazie, a domnului prof. George Coandă, mare om de cultură târgoviștean, istoric, jurnalist, poet, prozator, geograf, prof. universitar dr., inițiator a mai multor festivaluri concurs atât naționale cât și internaționale, Doctor Honoris Cauza al Universității „Valahia” din Târgoviște, membru al Academiei Americano-Române de Arte și Științe, cu ocazia împlinirii frumoasei vârste de 85 de ani.

Lucrările manifestației au fost deschise de doamna Dorina Radu, șefa Cercului Militar, care a urat bun venit tuturor invitaților, înmânându-i totodată domnului prof. dr. George Coandă o Plachetă aniversară, în semn de prețuire pentru implicarea directă și colaborarea necondiționată la organizarea multor evenimente culturale în sediul Cercului Militar, și nu numai.

Dintre partea Cercului Militar, ca organizatori ai acestui eveniment au mai participat: Mr. (r) Dragoș Săndulescu, care a vernisat cu această ocazie, încă o expoziție de pictură, artistul fotograf Marius Mircea

și d-l Dorel Sandu.

La acest eveniment a participat și un grup numeros de elevi din cadrul Liceului „Ienăchiță Văcărescu” din Târgoviște, care au purtat un dialog interactiv cu scriitorii membri ai Societății Scriitorilor Târgovișteni.

Dintre scriitorii care au susținut alocuțiuni și au citit din lucrările proprii, s-au remarcat: Maria Panțuroiu, Domnica Vărzaru, Carmen Georgeta Popescu, Flori Bungete, Vali Nițu, col. (r) Emil Petrescu, Constantin Voicu și George D. Piteș.

Din partea Bazei 1 Logistică Teritorială „Carpatica” au vorbit despre însemnătatea evenimentului: Maistru militar Miriță Edi Marian, Plt. maj. Pătru Achim, Sg. Ion Marius Bogdan și Pcc Mirela Tatu.

Cenaclul Literar „Luceafăr de Pucioasa” a fost reprezentat la această gală de: Luminița Gogoiu, directoarea bibliotecii „Gheorghe Costescu”, col. (r) Rurela Enache, artistul plastic Elena Paloș și d-l Dumitru Vărzaru.

Dintre invitați s-a remarcat poeta Pascu Ileana, care a citit câteva poeme din volumul de poezii „Aripi frânte” pe care a ținut să-l lanseze cu această ocazie.

Primit cu îndelungi aplauze, domnul George Coandă a mulțumit tuturor pentru frumosul eveniment oferit cu ocazia Zilei Armatei și a sărbătoririi zilei sale de naștere, a felicitat organizatorii, și a promis că va fi mereu alături de cei care se implică și pe această cale pentru educarea prin cultură a generațiilor viitoare pentru dragostea față de patrie, neam, glia strămoșească, limba română, religia noastră creștin-orthodoxă.

În unanimitate, la propunerea scriitorului George D. Piteș, cei prezenți au fost de acord ca pe viitor, Gala Poeziei Patriotice să fie organizată anual, pe data de 12.10, constituindu-se astfel și într-un omagiu adus marelui om de cultură George Coandă.

În încheiere, invitații au făcut schimb de cărți cu autografe, și s-au întreținut la un pahar de șampanie cu sărbătoritul zilei. (*Argus*)

Săptămâna Mondială a Romanului

Biblioteca comunală „Vasile Voiculescu” din comuna Bezdead, în parteneriat cu Primăria și Consiliul Comunal Bezdead, cu Școala gimnazială „Grigore Rădulescu” din localitate, cu Societatea Scriitorilor Târgovișteni, cu Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița, sub înalta egidă a Consiliului Național al României pentru UNESCO, a derulat în săptămâna 17-21.10.2022, în cadrul primei ediții a *Săptămânii Mondiale a*

Romanului un program generos închinat romanului și promovării literaturii române și nu numai, în unitățile de învățământ de toate gradele. De menționat este și faptul că întreg programul a fost supervizat cu atenție de eminentul eminescolog, om de cultură și Cetățean de Onoare al comunei Bezdead, prof. dr. Dumitru Copilu Copilin.

Evenimentele organizate s-au adresat în prima zi preșcolarilor din grădinițe, în următoarele două zile, elevilor din clasele primare, iar în ultimile două zile, elevilor din clasele gimnaziale.

În același context, în ziua de 21.10.2022, la sediul bibliotecii comunale s-a desfășurat un eveniment deosebit de interesant, la care a participat și un grup numeros de elevi de la gimnaziul din comună, care, depășindu-și emoțiile și-a adus o contribuție însemnată la dialogul interactiv dintre generații.

Programul a fost deschis de gazda și moderatoarea manifestării, Izabela Mortoiu, directoarea bibliotecii comunale „Vasile Voiculescu” din comună, care a urat bun venit invitaților, și a anunțat programul zilei.

Pentru început a luat cuvântul prof. Teodora Anghelescu, primarul comunei Bezdead, care a mulțumit invitaților pentru prezență și a amintit câteva din obiectivele generale ale primăriei ce au în vedere îmbunătățirea vieții sociale a cetățenilor, dar și câteva din obiectivele speciale, care vizează pregătirea spirituală a noii generații pentru viață.

S-au înscris apoi la cuvânt scriitorii membri ai Societății Scriitorilor Târgovișteni, printre care: Dumitru Copilu-Copilin, Emil Stănescu, Carmen Popescu, George Ioan Canache, Serghie

Bucur, Dan Stoica și George D. Piteș. Aceștia au vorbit asistenței despre necesitatea apropierii elevilor de carte, de cuvântul scris și de șansa pe care o au astfel, de a-și dezvolta personalitatea și de a-și întregi bagajul de cunoștințe din orice domeniu, prezentând în același timp și cărțile semnate de ei, cărți pe care le-au oferit bibliotecii din localitate. De remarcat că, pe lângă volumele proprii aceștia

au oferit și romane de referință semnate de alți membri ai societății, care din varii motive nu au putut participa la acest eveniment. Menționăm aici volumele semnate de: Mihai Stan, George Coandă, Ion Mărculescu, Vali Nițu, Ecaterina Petrescu-Botoncea, Corin Bianu, Mihaela Banu, Dan Gâju, Savian Mur, Mirela Haralambie, Flori Bungete ș.a.

Profesorul Victor Nedelcu, membru al Consiliului Local, a evocat viața și activitatea scriitorilor Vasile Voiculescu, Victor Davidoiu, Dumitru Copilu Copiliu ș.a., care s-au născut sau au fost adoptați de aceste meleaguri.

Au mai rostit alocuțiuni: Dragoș Săndulescu, reprezentant al Cercului Militar Târgoviște, care a participat la eveniment și cu o inspirată expoziție de pictură, oferind celor prezenți din tablourile expuse; Luminița Gogoiu, directoarea bibliotecii orășenești „Gheorghe N. Costescu” din Pucioasa; profesorii Margareta Mănguță și Paul Mănguță.

Prozatorul Gheorghe Gavrilă Copil a conferențiat despre necesitatea unirii, deocamdată spirituală, prin limbă și „poduri de flori” cu frații noștri de dincolo de Prut, pregătind astfel Marea Unire a Basarabiei și Bucovinei de Nord cu patria-mamă, iar poeta Elena Ramona Nache a citit din volumul de versuri „Viața ca un fulger” pe care l-a lansat cu această ocazie, mai multe poeme în care a cântat mirificile plaiuri natale.

Remarcabilă a fost și prestația elevilor gimnaziului „Grigore Rădulescu” din localitate, care manifestându-și deschis interesul pentru literatură, dar mai ales pentru viața, munca inspirația, scriitorilor, au bombardat invitații cu întrebări din cele mai încuietoare.

Evenimentul s-a încheiat cu discuții libere, care au animat întreaga asistență, scriitorii oferind cărți cu autografe, iar organizatorii subliniind necesitatea reluării acestor mese rotunde interactive, cu toții participând la o binevenită ședință foto. (Argus)

Ziua Armatei Române

În ziua de 21.10.2022, în sala de festivități a Muzeului de Istorie din Târgoviște, a avut loc un Simpozion dedicat Zilei Armatei Române, organizat de Garnizoana Târgoviște și Asociația Națională Cultul Eroilor „Regina Maria” - Filiala „Mihai Viteazul” Dâmbovița.

Moderatoarea, maior Aurora Cojocaru a deschis lucrările simpozionului, urând bun venit tuturor invitaților și anunțând programul zilei. Pentru început a fost intonat imnul de stat al României.

La lucrările simpozionului, pe lângă comandanții de garnizoană și unități militare, au mai participat: col. (r) Gheorghe Șerban, col. (r) Dumitru Iov (ANCE - Filiala Târgoviște); col. (r) Eugeniu Burcea (Asociația Tradiția Militară); Prof. dr. George Coandă, Constantin Voicu, Flori Bungete (Societatea Scriitorilor Târgovișteni); primarii: Constantin Dinu (Moreni); Valentin Mihalache (Dărmănești); Dragoș Vlădulescu (Dragomirești); Vasile Radu (Vulcana Pandele).

În continuare, au rostit alocuțiuni și mesaje de salut: Pr. consilier Marian Puiescu, care a dat citire și unei binecuvântări din partea Arhiepiscopului și Mitropolitului Târgoviștei, Î.P.S. dr. Nifon Mihăiță; Maior Aura Teodora Cojocaru, din partea Garnizoanei Târgoviște; Șef Serviciu Cultură și Tradiție - Primăria Târgoviște, Alice Stana; Prof. dr. și consilier municipal Gabriela Istrate; Secretarul Consiliului Județean Dâmbovița, jurist Dănuț Popa; Subprefect Adrian Chițescu, din partea Instituției Prefectului Dâmbovița.

În cadrul secțiunii de comunicări au conferențiat: Comandantul Garnizoanei Târgoviște, col. ing. Cristian Biță, care a vorbit despre „Semnificația zilei de 25

Octombrie pentru militari”; prof. dr. Cornel Curculescu a amintit câteva din faptele de eroism ale militarilor români pe fronturile celui De-al Doilea Război Mondial, ca exemplu de tărie, dăruire și abnegație; prof. dr. George Coandă a prezentat revista „Eroica” nr. 3-4 / 2022, lansată cu această ocazie, în cinstea sărbătoririi Zilei Armatei Române și oferită tuturor participanților la acest memorabil eveniment.

A urmat momentul solemn de înmânare a Plachetei Aniversare cu Steagul României, instituită cu acest prilej, din partea Garnizoanei Târgoviște și a ANCE - Filiala Dâmbovița, însoțită și de volumul „Primul cade comandantul” - jurnal de front semnat de gl. de brigadă Anton Mihai, decorat cu Ordinul Mihai Viteazul, pentru faptele de arme din cel De-al Doilea război Mondial. Oficiul a fost făcut de col. Cristian Biță - Comandant Garnizoanei și col. Gheorghe Șerban - Președintele ANCE - Filiala Dâmbovița. Au fost oferite

Plachete Aniversare foștilor comandanți de garnizoană: gl. Pavel Babeu; col. Nicolae Antonie; col. Gheorghe Șerban; și unor foști comandanți de unități: col. Ion Dragomir; col. Valentin Sandu; col. Ion Barbu; col. Nicolae Ilaș; col. Ioan Duroi; col. Ifim Trofimov; col. Vasile Radu; col. Nicolae Radu; col. Ion Nițache.

Cu ocazia împlinirii vârstei de 85 de ani, domnului prof. dr. George Coandă i-a fost înmănată o Diplomă de Excelență și Recunoștință, din partea Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria” - Filiala Dâmbovița și a Societății Scriitorilor Târgovișteni - Reprezentanța Târgoviște Uniunii Scriitorilor din România.

De remarcat că Sala de Festivități a Muzeului de Istorie a găzduit și o expoziție de pictură cu lucrări pe teme militare, realizate de copii din școli gimnaziale (secțiunea I de vârstă) și din licee (secțiunea II de vârstă). Talentul tinerilor pictori a fost răsplătit cu diplome și premii în bani, după cum urmează: Anca Bereschi (Premiul Special); la secțiunea I: Sofia Bute (Premiul I); David Mihai (Premiul II); Dalia Karina Petre (Premiul III); la secțiunea a doua: Denisa Popescu (Premiul I); Diana Maria Zamfirescu (Premiul II); Maria Ivan (Premiul III); mențini la ambele secțiuni: Alexandra Vișan; Denisa Dumitru; Andreea Simona Dobre; Mădălina Nicoleta Luță.

Întreg programul a fost asezonat cu mai multe momente muzicale, susținute de elevii coordonați de scriitoarea Flori Bungete (versuri) și compozitoarea Daniela Șerban (linie melodică). În încheiere invitații au făcut schimb de impresii, adrese, cărți, participând cu interes și la o sesiune de fotografii. (*Argus*)

Vernisarea expoziției de pictură „Coloane de bazalt” a pictoriței Ana Amuzescu

Pictorița Ana Amuzescu a dăruit iubitorilor artelor frumoase încă o clipă eterică de sensibilitate, tandrețe și căldură sufletească, marcând cu vernisarea expoziției „Coloane de bazalt” un reper de neuitat în trecerea inexorabilă a timpului. Momentul s-a consumat în salonul expozițional „Framing Art” al familiei de entuziaști organizatori de expoziții de arte vizuale Livia și Valentin Buliga, din Târgoviște.

La acest eveniment remarcabil în viața oricărui artist, au ținut să fie prezenți numeroși prieteni ai cunoscutei și îndrăgitei artiste

târgoviștene, îndrăgostiți iremediabil de sunetele astrale ale culorilor cuvintelor cu care profesoara de limba franceză și pictorița Ana Amuzescu își scrie poveștile.

Printre invitați se cuvine să-i amintim în primul rând pe pictorii: Florina Marin, Elena Dumitru, Maria Gardan, Andreea și Mihai Cernău, Ion Roiban, Ion Saulea, elevi ai profesorului Mihai Șerbănescu precum și pe Anca Velea și Diana Velea, eleve ale profesorului Tiberiu Cercel, care au felicitat-o pe colega lor pentru această realizare, și au admirat cu sufletul la gură „coloanele de bazalt” ale artei unei autentice, sensibile și inspirate pictorițe.

Dintre profesorii care i-au admirat și aplaudat operele putem enumera pe: Anca Frone, Mihaela Dumitrache, Lizica Croitoru, Alice Duroi, Sorina Visarion, Andrada Visarion, Elena Piteș.

Societatea Scriitorilor Târgovișteni a fost reprezentată la această sărbătorească gală, de scriitorii Carmen Duvalmă și George D. Piteș.

Cel care a deschis festivitatea de vernisare a expoziției a fost curatorul și gazda acesteia, domnul Valentin Buliga, care a prezentat tematica tablourilor, vorbind în cuvinte elogioase și despre talentul, stilul și mesajul artei.

Ca răspuns la cuvântul de deschidere, pictorița Ana Amuzescu a explicat pentru început, de ce și-a intitulat expoziția „Coloane de granit”, și de ce a folosit ca și cuvânt generic acest simbol al verticalității, înălțării și eternității.

Destăinuindu-se, domnia sa a subliniat că a fost obsedată de-a lungul timpului de dănuirea și măreția, de tăcerea maiestuoasă și enigmatică a coloanelor cioplite cu migală în munții milenari de mama natură, temă redată ca atare și în tabloul cu numele „Coloane de granit”. Reluând ideea, în tabloul „Fluturilor verticale”, artista a asemuit oamenii cu niște fluturi efemeri, care vin și se așează la sfârșitul trecerii lor prin lume, pe coloanele de bazalt ale timpului, pe care și adorm pentru veci, pietrificându-se pentru a le întregi și înălța, mereu și mereu către stele.

Aceeași idee se regăsește și în tabloul „Copacul neamurilor” în care, tulpina acestuia se înalță adăugându-și încontinuu în grosime coloană după coloană, pentru ca ramurile lui să se împlătească într-un joc fabulos al dănuirii de aici și de dincolo de veci.

În alocuțiunile lor, prof. Mihai Șerbănescu, pictorii Maria Gardan și Ion Roiban, profesorii Mihaela Dumitrache și Sorina Visarion, scriitorii Carmen Duvalmă și George D. Piteș, au ținut să sublinieze, pe lângă talentul artistei și prezența binefăcătoare a tablourilor duminiei sale în peisajul cultural târgoviștean, și nu numai. S-a remarcat de asemenea și faptul că, în vechea cetate de scaun a Târgoviștei, artele frumoase își dau mâna pentru educarea continuă a oamenilor în general și a tinerei generații în special, în spiritul muncii, studiului și altruismului. Au fost amintite în acest sens și mesajul transmis de Festivalul Național Literar „Moștenirea Văcăreștilor”, Festivalul

Internațional „Crizantema de aur”, care, pe lângă expozițiile de pictură și sculptură, au bucurat și susținut de peste cinci decenii viața culturală a cetății.

După ce au admirat și comentat fiecare tablou expus, invitații s-au întreținut minute în șir cu autoarea, interesându-se de planurile de viitor, precum și de temele ce urmează să prindă viață pe pânzele dumneaei. Cei prezenți au ciocnit un pahar de șampanie, au făcut schimb de impresii și adrese, și au participat la o interesantă ședință de fotografii. (Argus)

Festivalul-Concurs Național de Literatură „Moștenirea Văcăreștilor”

Ediția a 54-a a Festivalului - Concurs Național de Literatură „Moștenirea Văcăreștilor” s-a desfășurat în perioada 3-4 noiembrie 2022, sub înaltul patronaj al Consiliului Județean Dâmbovița, Centrului Județean de Cultură Dâmbovița, Societății Scriitorilor Târgovișteni, Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița, Complexului Național Muzeal „Curtea Domnească”, Filiala Județeană „Ion Heliade Rădulescu” a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România.

Se cuvine pentru început, să le mulțumim și să ne înclinăm în fața celor doi oameni de cultură dâmbovițeni care au nășit acest festival în urmă cu 54 de ani (prof. dr. George Coandă și prof. dr. Victor Petrescu), și sunt încă implicați direct în buna organizarea și desfășurare a acestuia. De asemenea menționăm că foarte mulți din laureații acestui festival au continuat să scrie, astăzi aceștia fiind membrii marcantă ai unor Societăți, Ligi sau Asociații Literare din România. De-a lungul timpului, activitatea literară a multora dintre ei a fost recunoscută atât în țară cât și peste hotare, lucru care a făcut ca aceștia să fie primiți în Uniunea Scriitorilor din România, Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România ș.a.

La această a 54-a ediție a Festivalului-Concurs Național de Literatură „Moștenirea Văcăreștilor”, conform regulamentului, participanții au putut opta pentru înscrierea într-una din cele patru secțiuni: Poezie, Proză, Teatru și Eseu. Din juriul concursului au făcut parte: acad. Mihai Cimpoi (președintele juriului); prof. dr. George Coandă (secțiunea Poezie); scriitor George D. Piteș (secțiunea Proză); scriitor George Toma Veseliu (secțiunea Teatru); prof. dr. Victor Petrescu (secțiunea Eseu), prof. Mihai Stan (secretar).

Cele peste o sută de lucrări ale participanților au fost primite până la ora 24 a zilei de 30.10.2022. După două zile de deliberări, juriul a prezentat Centrului Județean de Cultură listele laureaților pe secțiuni.

În ziua de 04.10.2022, în sala de festivități a Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu”, în fața unui numeros public s-a oficiat premiera laureaților festivalului.

Din prezidiu au făcut parte: Florin Georgescu (directorul Centrului Județean de Cultură Dâmbovița); Mihai Stan (președinte al Societății Scriitorilor Târgovișteni și secretarul Comisiei de Jurizare); George Coandă, Victor Petrescu, George D. Piteș (membrii ai Comisiei de jurizare).

Din partea Bibliotecii Județene au fost prezenți în sală: Agnes Erich (director general); Alexandru Ștefănescu (director adjunct) ș.a.; din partea SST au fost prezenți scriitorii: Constantin Voicu, Emil Stănescu, Constanța Popescu, Florea Turiac, Kir Papas ș.a.; jurnalistul Florenț Mocanu ș.a.

Luând cuvântul, membrii juriului au făcut observații asupra diversității tematice, asupra diferitelor stiluri de abordare folosite de concurenți, dând acestora și sfaturi utile pe viitor.

Laureaților li s-au acordat următoarele premii:

Secțiunea Poezie:

- Premiul Național pentru poezie - Stoian Alina - Pucioasa, jud. Dâmbovița;
- Premiul II - Făt Andreea-Alexandra - Baia Mare, jud. Maramureș;
- Premiul III - Ilie Raluca-Antonia - com. Mălini, jud. Suceava;
- Mențiune - Pasanciuc Ana - com. Moldovița, jud. Suceava;
- Premiul Special al Revistei Litere - Suliman Bilghe - Medgidia, jud. Constanța;
- Premiul Special al Revistei Eroica - Vestemean Emil-Ciprian - Blaj, jud. Alba;
- Premiul Special al Revistei Impact - Pavel Alexandra-Ștefania - com. Dragodana, sat Picior de Munte, jud. Dâmbovița;
- Premiul Special al Revistei Armonia - Plăcintă Alexia - Suceava, jud. Suceava;
- Premiul Special al Revistei Climate Literare - Popescu Briana-Maria - Medgidia, jud. Constanța;
- Premiul Special al Revistei Orizontul Speranței - Varganici Gheorghe - Fălticeni, jud. Suceava.

Secțiunea Proză:

- Premiul Național pentru Proză - Iancu Maria Evelina - com. Pietroșița, jud. Dâmbovița;
- Premiul II - Caia Paula-Teodora - Cluj-Napoca, jud. Cluj;
- Premiul III - Ungureanu Andrei - Cisnădie, jud. Sibiu;
- Mențiune - Căruntu Gabriela (Gabrinov) - Găești, jud. Dâmbovița;
- Premiul Special al Bibliotecii județene „Ion Heliade Rădulescu”, Dâmbovița - Cochior Naomi-Simona - Târgu-Jiu, jud. Gorj;
- Premiul Special „Mircea Horia Simionescu” - Iancu Adelina - Buzău, jud. Buzău;
- Premiul Special al Revistei Litere - Mitric Maria - Târgoviște, jud. Dâmbovița;
- Premiul Special al Revistei Eroica - Macoveiciuc Maria-Parascheva - Suceava, jud. Suceava.

Secțiunea Teatru:

- Premiul Național pentru Teatru - Vasilică Karina - Suceava, jud. Suceava;
- Premiul II - Beleca Alexia - Gura Humorului, jud. Suceava;
- Premiul III - Bîtere Laurențiu - Suceava, jud. Suceava;
- Mențiune - Hodrea Marc-Ionuț - Florești, jud. Cluj;
- Premiul Special al Revistei Viața Basarabiei - Tănase Sabina - com. Bărăști-Boroaia, jud. Suceava.

Secțiunea Eseu:

- Premiul Național pentru Eseu - Alexandru Victor-Ștefănel - com. Băleni, jud. Dâmbovița;
 - Premiul II - Petrișor Maria-Roxana - Găești, jud. Dâmbovița;
 - Premiul III - Stan Amalia-Ioana - com. Petrești, sat Lonești, jud. Dâmbovița;
 - Mențiune - Matei Cristina-Ștefania - com. Șelaru, sat Fierbinți, jud. Dâmbovița.
- Marele Trofeu al Festivalului-Concurs Național de Literatură „Moștenirea Văcăreștilor” a fost înmănat de Președintele Centrului Județean de Cultură, tenorul Florin Georgescu, domnișoarei Florescu Nicoleta-Ancuța din Salcia, jud. Suceava.

Laureaților li s-au oferit mapa festivalului cu premiile în bani, diplome, cărți, precum și cartea festivalului, în care sunt cuprinse lucrările cu care aceștia s-au înscris la concurs.

Într-o atmosferă sărbătorească laureații s-au întreținut cordial cu membrii juriului și cu scriitorii prezenți, au făcut schimb de adrese, telefoane și cărți, participând și la o interesantă ședință foto. (*Argus*)

Inaugurarea Casei de Cultură „Mihai Eminescu” din comuna Bezdead

În cadrul zilelor bibliotecii comunale „Vasile Voiculescu” din comuna Bezdead, în ziua de 05.11.2022 a fost inaugurat noul sediu al Casei de Cultură din comună, care a primit cu această ocazie numele genialului poet român și formatorul limbii moderne române, „Mihail Eminescu”.

Partenerii echipei de coordonare au fost: Primăria și Consiliul local Bezdead, Școala Gimnazială „Grigore Rădulescu” din comună, Uniunea Scriitorilor din România, Șocietatea Scriitorilor Târgovișteni, Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița, Centrul *Europe Direct* Târgoviște.

Din echipa de coordonare au făcut parte: Teodora Anghelescu - primarul comunei; Izabela-Maria Mortoiu - bibliotecar; Ioana-Mariana Dobre - Profesor și consilier local; Victor Nedelcu - profesor și consilier local; Laurențiu-Ionuț Călimănescu - Preot paroh; Gabriela Anghelescu - Profesor; Olimpia Iordănescu - Profesor; Daniela Pință - profesor.

Sufletul echipei de coordonare a fost renumitul eminescolog, prof. dr. Dumitru Copilu - Copilin.

Moderatoarea simpozionului, bibliotecara Izabela Mortoiu a urat bun venit invitaților și a anunțat programul zilei. Primarul Teodora Anghelescu a vorbit despre onorantul eveniment la care participă, respectiv conferirea numelui poetului național Mihai Eminescu Casei de Cultură din comună cu ocazia

inaugurării acesteia.

Prof. dr. Dumitru Copilu-Copilin a conferențiat despre activitatea desfășurată de-a lungul a peste patru decenii în diferite echipe complexe de lucru, pentru descoperirea și descifrarea unor evenimente neelucidate pe deplin, din viața și activitatea marelui poet român. Domnia sa a insistat asupra ultimelor cercetări, care au vizat evenimentele din intervalul octombrie 1866 - iulie 1867,

perioadă din care istoriografia și biografia poetului nu au găsit nici o referință la viața și activitatea acestuia.

În continuare vicepreședintele Societății Scriitorilor Târgovișteni, scriitorul Emil Stănescu a rostit un *Laudatio* bine documentat asupra vieții și activității nonagenarului eminescolog Dumitru Copilu-Copilin.

A urmat un memorabil potpuriu de romane pe versurile lui Mihai Eminescu, susținut de surorile Alexandra-Ioana și Antonia-Maria Mihăescu, care au recitat din poeziile emblematice ale acestuia, respectiv *Ce te legeni* și *Luceafărul*.

Au susținut alocuțiuni legate de eveniment, dar citind și din lucrările tematice proprii, scriitorii: Constantin Voicu, Ion Iancu Vale, Carmen Georgeta Popescu, Elena Oprea, Domnica Vărzaru, George D. Piteș.

Dintre prietenii prof. Dumitru Copilu-Copilin, și colegi în echipele de cercetare a vieții și operei lui Mihai Eminescu, au conferențiat: profesorul de istorie și scriitorul Gheorghe Gavrilă Copil, profesorul de fizică și cercetătorul Ioan Câmpean, profesorul de istorie și scriitorul Constantin Giurginca, care au propus teme noi legate de cercetările lor, respectiv: decodarea operei eminesciene, în strânsă legătură cu limba sanscrită, care și-ar trage rădăcinile din limba dacă veche.

Dintre scriitorii locali care au citit din operele lor amintim pe: profesorul și poetul Paul Nenciu, autor și a unei istorii a României în versuri; profesoara și poeta Elena Ramona Nache.

Următorul eveniment plin de emoție și trăire românească a fost oferirea din partea Primăriei și Consiliului Local, a unei Plachete prin care scriitorul și cercetătorul Dumitru Copilu-Copilin i se conferă titlul de Cetățean de Onoare al Comunei Bezdead.

Primit cu furtunoase aplauze, sărbătoritul a mulțumit pentru titlul primit, anunțându-și totodată și încărcatul program de cercetare pe care și l-a propus, în ciuda vârstei de 92 de ani, pe care o va împlini pe 17.02.2023.

Felicitându-l, cei prezenți au ciocnit cu proaspătul Cetățean de Onoare un pahar de șampanie, urându-i inspirație și putere de muncă, immortalizând evenimentul în inspirate fotografii de grup. (*Argus*)

Emoția culorilor

Vernisajul expoziției de pictură „Emoția culorilor” a avut loc în ziua de 27 august 2022, la sediul Cercului Militar Târgoviște, unde au fost prezentate peste 100 de tablouri, semnate de 16 pictori, invitați din toată țara.

Organizatorii, reprezentanți ai Cercul Militar Târgoviște (Dorina Radu - Șef Cerc Militar, Marius Mircea - artist fotograf), s-au ocupat de aranjarea spațiilor ce au găzduit expoziția, de dispunerea aranjamentelor florale și a propriilor exponate, cuprinzând costume populare din zona județului Dâmbovița, echipamente militare, și drapelul țării din Uniunea Europeană. Expoziția a fost asezonată și cu panopli cuprinzând puzzle-uri fotografice din Târgoviștea de ieri și de azi, semnate de artistul fotograf Adrian Dumitrescu.

La deschiderea oficială a expoziției au fost prezenți: din partea Garnizoanei Târgoviște (col. Cristian Biță, cpt. Aurora Cojocaru), din partea Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria” - Filiala „Mihai Viteazul”, Târgoviște (col. Gheorghe Șerban, col. Dumitru Iov), din partea Asociației Veteranilor de război (col. Viorel Simescu), din partea Asociației Cadrelor Militare în Rezervă și în Retragere (col. Valentin Sandu), din partea societății Scriitorilor Târgovișteni (prof. dr. George Coandă, Constantin Voicu, Flori Bungete, George D. Piteș), din partea Gazetei de Dâmbovița (jurnalistul Gabriel Enache), din partea Centrului Cultural Câmpulung Muscel (dir. artistic Mariana Filipescu - cunoscută și ca interpretă de romane), directorul Galeriilor de Artă „Framing Art” din Târgoviște, Valentin Buliga ș.a. Invitatul de onoare al evenimentului a fost criticul de artă Armand Steriadi din București.

Manifestarea a fost deschisă de șefa Cercului Militar, doamna Dorina Radu, care a urat bun venit tuturor și a invitat pe cei prezenți să viziteze mai întâi expoziția, urmând ca punctele de vedere, comentariile și aprecierile să fie făcute ulterior.

Vizitatorii au putut admira: tablourile expuse - de la portrete la natură statică și peisaje, diferitele stiluri folosite de pictori - de la clasice la postmoderniste, generoasele abordări coloristice de mare finețe, aplomb și ingeniozitate - de la culorile vii și pastelate, la tonalitățile sobre de alb și negru, jocul serafic de lumini și umbre. Au fost remarcate minuziozitatea aranjamentelor tematice a exponatelor, făcute de inițiatorul expoziției, pictorița Gabriela Anastasoaei, precum și poeziile de o sensibilitate aparte, ale poetei Flori Bungete, membră a Societății Scriitorilor Târgovișteni, care însoțeau fiecare tablou.

Pictorița Gabriela Anastasoaei, ghid și custode al expoziției, a prezentat lucrările expuse, vorbind vizitatorilor despre talentul fiecărui expozant, precum și despre propriile abordări stilistice ce evidențiază operele acestora. Ea a menționat că pictorii care expun în această expoziție sunt colegi și prieteni veniți din toate colțurile țării, cu care s-a întâlnit la diverse expoziții organizate în țară, printre care remarcăm: București (Csilla Bercenyi, Monica Cristea, Florența Neagu, Ana Croitoru, Lidia Zadeh), Galați (Laurențiu Popa - mentor și organizator de tabere de creație), Brașov (Gabriela Elena Baboi), Focșani (Valentina Ciocan), Târgoviște (Tiberiu Cercel - prof. la Școala de Artă „Octav Enigărescu”, Ion Roiban), Titu (Ion Burhan, Darius Vasile Șerbănescu), Vulcana Pandeale (Delia Ștefania Oprescu, Erika Maria Dobrescu, Ana Maria Cristea).

La sfârșitul vizitei, la insistența vizitatorilor, pictorița Gabriela Anastasoaei le-a destăinuit că destinul ei a fost marcat de numele de domnișoară (Gabriela Grigorescu) și de faptul că a copilărit într-o casă ce se învecina cu casa - atelier a eminentului gravor și artist plastic din Vulcana Pandeale, Gabriel Popescu. Ea le-a povestit că a terminat Școala de Arte „Octav Enigărescu” din Târgoviște la clasa pictorului Tiberiu Cercel în anul 2000, și a participat mai întâi la expoziții colective în Căminul Cultural „Izvor de apă vie” din Vulcana Pandeale, apoi a expus la Galeriile „Roelma” din Târgoviște (martie 2019), Drăgășani (octombrie, 2019), București (martie, 2020), București (martie, 2021), București (ianuarie, 2022), Sibiu (iulie, 2022), Târgoviște (august, 2022).

Pictorița a evidențiat și faptul că lucrează cu aceeași plăcere și dăruire portrete, naturi statice, peisaje, desăvârșindu-și talentul și perfecționându-se continuu prin folosirea tuturor stilurilor de pictură existente. De asemenea a subliniat și faptul că a organizat o școală de pictură în comuna natală, Vulcana Pandeale, și bineînțeles că are afinități și cu alte arte frumoase, cochetând cu poezia și muzica. În final, a mărturisit că se bucură și de o recunoaștere internațională, vânzând on-line, la comandă, din lucrările proprii în: Germania, Italia, Țara Galilor, Canada și în alte țări.

Dintre alocuțiuni s-au remarcat aprecierile elogioase adresate atât organizatorilor, cât și talenților pictori care și-au expus lucrările sub semnul emoțiilor ascunse în spatele culorilor, de către criticul Armand Steriadi, prof. dr. George Coandă, dir. Galeriilor „Framing Art”, Valentin Buliga, jurnalistul Gabriel Enache și alții.

Multumind tuturor pentru participarea la acest vernisaj de excepție, care devine astfel, un reper - simbol în viața spirituală a Cercului Militar Târgoviște, directoarea acestuia a invitat întreaga asistență la un pahar de șampanie.

Cei prezenți s-au întreținut îndelung, comentând evenimentul la care tocmai au participat, au făcut schimb de impresii, de adrese, s-au fotografiat printre tablourile pe care le-au apreciat în mod special. (*Argus*)

Pictori prezenți la expoziția de pictură deschisă
la Cercul Armatei din Târgoviște
între 27.08.2022 – 30.09.2022

Ana Croitoru

Ana Maria Cristea

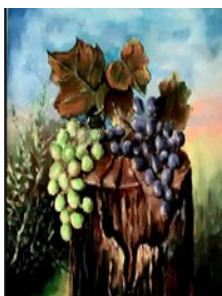
Gabriela Anastasoaei

Csilla Bercsenyi

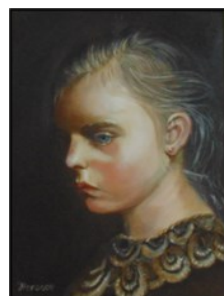
Darius Vasile Șerbănescu

Delia Ștefania Oprescu

Erika Maria Dobrescu

Florența Neagu

Gabriela Elena Baboi

Ion Burhan

Ion Roiban

Laura Medar

Laurențiu Popa

Monica Cristea

Tiberiu Cercel

Valentina Ciocan